

Sanacja i upadłość przedsiębiorców

(23-PR-WM-S10-CO-SUP)

Reorganisation and Bankruptcy of Entrepreneurs

Wykład (14h) : dr hab. Izabella Gil prof. UWr (Zakład Postępowania Cywilnego)

Ćwiczenia (20h) : mgr Sebastian Bechcicki (Zakład Postępowania Cywilnego)

ECTS¹ = 8

Sebastian.bechcicki@prawo.uni.wroc.pl

Literatura podstawowa:

1. I.Gil (red.), MERITUM Prawo restrukturyzacyjne i prawo upadłościowe, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2021
2. Hrycaj, A. Jakubecki. A. Witosz (red.), Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe. System Prawa Handlowego. Tom 6 Seria: System Prawa Handlowego, Wydawnictwo C.H. BECK, Warszawa 2019

Literatura uzupełniająca:

1. S. Gurgul, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz, Warszawa 2019
2. R. Adamus, Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz, Warszawa 2019
3. P. Zimmerman, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz, Warszawa 2019

WYKAZ (NAJ) WAŻNIEJSZEJ LITERATURY

1. M. Allerhand, Prawo układowe, Warszawa 1991
2. M. Allerhand, Prawo upadłościowe, Warszawa 1991
3. I. Gil, P. Gil, Wprowadzenie do nowego Prawa upadłościowego i naprawczego, Bielsko-Biała 2003
4. i. Gil [w] E. Marszałkowska-Krześ, Postępowanie w sprawach upadłościowych i rejestrowych, Warszawa 2011
5. K. Flaga-Gieruszyńska, Prawo Upadłościowe i Naprawcze, Warszawa 2012
6. J. Broł, Prawo upadłościowe w świetle praktyki sądowej, Warszawa 1995
7. S. Cieślak, Podział funduszków masy upadłości, Warszawa 2000
8. S. Gurgul, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2011
9. G. Harla, Prawo upadłościowe i naprawcze. Zarys wykładu, Warszawa 2011
4. G. Harla, Syndyk masy upadłości w polskim prawie cywilnym (materialnym i procesowym), Warszawa 2007
3. A. Jakubecki, F. Zedler, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2010
10. J. Jankowski, Przebieg postępowania egzekucyjnego, upadłościowego i układowego. Struktura postępowań w ujęciu dynamicznym, Kraków 1999
11. B. Jasinkiewicz, R. Kowalkowski, Z. Koźma, A. Lewandowski, M. Ożóg, Prawo upadłościowe i układowe. Komentarz. Wzory pism, Gdańsk 2001

¹ ECTS = 8 = ok 240 h pracy studenta

12. R. Lewandowski, P. Wołowski, Prawo upadłościowe i naprawcze, Warszawa 2011
13. J. Minkus, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2006
14. K. Piasecki, Ustawa Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2004
15. P. Pogonowski, Organy postępowania upadłościowego, Warszawa 2001
16. J. Rażewski, Prawo upadłościowe. Komentarz praktyczny, Toruń 1999
17. Z. Świeboda, Komentarz do prawa upadłościowego i prawa o postępowaniu układowym, Warszawa 1999
18. Z. Świeboda, K. Weitz, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2006
19. A. Witosz, Prawo upadłościowe i naprawcze. Zwięzły komentarz, Bydgoszcz–Katowice 2003
20. A. Witosz (red.), Instytucje prawa upadłościowego i naprawczego, Katowice 2006
21. A. Witosz, A. J. Witosz (red.), Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2012
22. D. Zienkiewicz (red.), Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2004
23. P. Zimmerman, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2012

Zaliczenie egzamin: test jednokrotnego wyboru

Zaliczenie ćwiczenia: kolokwium, test 30 pytań jednokrotnego wyboru, MS-Forms (30 min.)

efekty nauczania

student;

1. Wskazuje cele i funkcje postępowania upadłościowego
2. Wskazuje cele i funkcje postępowania restrukturyzacyjnego
3. Wskazuje zasady prawa upadłościowego oraz restrukturyzacyjnego
4. Wskazuje różnice między postępowaniem upadłościowym a restrukturyzacyjnym
5. Definiuje pojęcie niewypłacalności oraz stanu zagrożenia niewypłacalnością
6. wskazuje sposoby postępowania w przypadku zaistnienia niewypłacalności oraz stanu zagrożenia niewypłacalnością
7. wskazuje przesłanki (podstawy) wszczęcia i przeprowadzenia
 - a. postępowania upadłościowego
 - i. wobec przedsiębiorców
 - ii. wobec osób fizycznych
 - b. postępowania restrukturyzacyjnego
 - i. o zatwierdzenie układu
 - ii. przyspieszonego postępowania układowego
 - iii. postępowania układowego
 - iv. postępowania sanacyjnego
8. wybiera sposób postępowania adekwatny do rodzaju poszukiwanej ochrony prawnej
9. wskazuje etapy przebiegu postępowania upadłościowego
10. wskazuje etapy przebiegu postępowania restrukturyzacyjnego
11. wskazuje cechy poszczególnych podmiotów postępowania, ich prawa i obowiązki
12. wskazuje elementy procesu weryfikacji zgłaszanych wierzytelności
13. wskazuje skutki przeprowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego
14. wskazuje skutki przeprowadzenia postępowania upadłościowego
15. wskazuje środki zaskarżenia
16. sporządza wniosek o ogłoszenie upadłości

17. sporządza pismo w przedmiocie zgłoszenia wierzytelności do masy upadłości
18. wymienia źródła prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego

SYLABUS

1. Pojęcie i skutki niewypłacalności.
2. Metody postępowania wobec przedsiębiorców niewypłacalnych lub zagrożonych niewypłacalnością
3. Rozróżnienie postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego oraz relacje tych postępowań wobec siebie oraz wobec innych rodzajów postępowania cywilnego oraz innych gałęzi prawa
4. Źródła prawa restrukturyzacyjnego i upadłościowego
5. Pojęcie i przedmiot prawa restrukturyzacyjnego
6. Cele i funkcje prawa restrukturyzacyjnego
7. Zasady prawa restrukturyzacyjnego
 - a. Zasada prymatu postępowania restrukturyzacyjnego
 - b. Zasada równowagi i ochrony słuszných praw dłużnika i wierzycieli
 - c. Zasada dominacji grupowego (zbiorowego) interesu wierzycieli
 - d. Zasada mediacyjnego rozwiązywania konfliktu interesów
 - e. Zasada poszanowania zgodnej woli dłużnika i wierzycieli
8. Rodzaje postępowań restrukturyzacyjnych
 - a. Postępowanie o zatwierdzenie układu
 - b. przyspieszone postępowanie układowe
 - c. postępowanie układowe
 - d. postępowanie sanacyjne
9. Podmioty postępowania restrukturyzacyjnego (zakres podmiotowy)
 - a. Sąd restrukturyzacyjny
 - i. Sędzia-komisarz
 - ii. Zastępcą sędziego-komisarza
 - b. Nadzorca i zarządca
 - i. Nadzorca układu
 - ii. Nadzorca sądowy
 - iii. zarządca
 - c. Dłużnik
 - d. Wierzyciele
 - i. Rada wierzycieli
 - ii. Zgromadzenie wierzycieli
10. Zdolność restrukturyzacyjna
11. Przebieg postępowań restrukturyzacyjnych
 - a. Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego
 - i. Podstawy otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego
 - b. Odmowa otwarcia postępowania
 - c. Wniosek restrukturyzacyjny i postępowanie w przedmiocie rozpoznania wniosku
 - d. Charakter prawny wstępnego planu restrukturyzacji i właściwego planu restrukturyzacji
12. Materialnoprawne skutki wszczęcia postępowań restrukturyzacyjnych
13. Spis wierzytelności w postępowaniu restrukturyzacyjnym
14. Przebieg postępowania restrukturyzacyjnego
 - a. Dzień otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego

- b. Połączenie do wspólnego rozpoznania spraw restrukturyzacyjnych
 - c. Posiedzenia sądowe
- 15. Orzeczenia
 - a. Zamieszczanie i obwieszczenie postanowień i zarządzeń w Krajowym Rejestrze Zadłużonych (dawnym CRRiU)
- 16. Środki zaskarżenia
- 17. Koszty postępowania
- 18. Przyjęcie układu i jego skutki
- 19. Pojęcie i przedmiot prawa upadłościowego
- 20. Cele i funkcje prawa upadłościowego
- 21. Zasady prawa upadłościowego
 - a. Zasada nadzoru sądowego
 - b. Zasada kontynuacji działalności
 - c. Zasada optymalizacji roszczeń wierzycieli
 - d. Zasada nadrzędności zbiorowego interesu wierzycieli
 - e. zasada szczególnej ochrony interesów wierzycieli rzeczowych i wierzycieli słabszych
 - f. Zasada szybkości i ekonomiki postępowania
 - g. Zasada jawności postępowania
 - h. Zasada kontradyktoryjności
- 22. Podmiotowy zakres prawa upadłościowego
 - a. Sąd
 - i. właściwość sądu,
 - ii. skład sądu,
 - iii. tryb rozpoznawania spraw,
 - iv. kompetencje sądu
 - b. B. Sędzia-komisarz
 - i. Zakres czynności sędziego-komisarza.
 - ii. Rodzaje czynności sędziego-komisarza
 - iii. Zaskarżanie rozstrzygnięć sędziego-komisarza
 - iv. Zastępca sędziego-komisarza
 - c. Syndyk masy upadłości i zastępcy syndyka
 - d. Tymczasowy nadzorca sądowy.
 - e. Zarządca przymusowy.
 - i. Wierzyciele i osoby trzecie
 - ii. Rada wierzycieli.
 - iii. zgromadzenie wierzycieli
- 23. przedmiotowy zakres prawa upadłościowego
- 24. Podstawy ogłoszenia upadłości
- 25. Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości
 - a. Podmioty postępowania
 - b. Wszczęcie postępowania
 - c. Przebieg postępowania
 - i. Posiedzenia sądowe.
 - ii. Postępowanie dowodowe.
 - iii. Postępowanie zabezpieczające
 - d. Ogłoszenie upadłości
- 26. Środki zaskarżenia
- 27. Koszty postępowania

- 28. Przygotowana likwidacja
- 29. Materialnoprawne skutki ogłoszenia upadłości
 - a. Wpływ ogłoszenia upadłości na osobę upadłego
 - b. Wpływ ogłoszenia upadłości na majątek upadłego
 - c. Pojęcie masy upadłości
 - i. Wyłączenie z masy upadłości składników mienia nienależących do upadłego
 - d. Skutki czynności upadłego dotyczących mienia wchodzącego w skład masy upadłości
 - e. Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego
 - f. Ogłoszenie upadłości a natychmiastowa wymagalność zobowiązań pieniężnych upadłego
 - g. Ogłoszenie upadłości a przekształcenie zobowiązań niepieniężnych upadłego w pieniężne i ich natychmiastowa wymagalność
 - h. Wpływ ogłoszenia upadłości na zobowiązanie odsetkowe upadłego
 - i. Wpływ ogłoszenia upadłości na niewykonane zobowiązania z umowy wzajemnej
 - j. Ogłoszenie upadłości a potrącenie
 - k. Wpływ ogłoszenia upadłości na bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego
 - l. Wpływ ogłoszenia upadłości na cywilne postępowania sądowe, przed sądem polubownym, administracyjne i sądowoadministracyjne
- 30. Krajowy Rejestr Zadłużonych – dawny Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości
- 31. Orzeczenia.
 - a. Doręczenia, zawiadomienia, wezwania.
- 32. Środki zaskarżenia.
- 33. Koszty i inne zobowiązania masy upadłości
- 34. Zgłoszenie i ustalenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym
- 35. Likwidacja masy upadłości
- 36. Postępowanie podziałowe
- 37. Układ w upadłości
- 38. Zakończenie postępowania upadłościowego
- 39. Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej
- 40. Orzekanie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia niektórych funkcji
- 41. Międzynarodowe postępowanie upadłościowe
 - a. według przepisów ustawy – Prawo upadłościowe
 - b. według rozporządzenia Rady (WE) Nr 2015/848 w sprawie postępowania upadłościowego

Kapitalizm, w którym nie zdarzają się bankructwa i upadłości, jest jak chrześcijaństwo bez piekła. – Frank Borman (dla odmiany amerykański astronauta)²

1934-2003-2012-2016

Zawsze mamy do czynienia z możliwością niewypłacalności, ale nie zawsze mamy do czynienia ze świadomością tego **ryzyka**. Sytuacja upadłości czy zagrożenia upadłością zasadniczo rozpatrywana jest z dwóch perspektyw sprowadzających się do swobodnego konfliktu i przeciwnych **pozycji** procesowych wierzyciela i dłużnika;

- 1) możliwości dochodzenia roszczeń od niewypłacalnych dłużników (egzekucja zbiorowa – przeciwieństwo egzekucji singularnej) oraz
- 2) oddłużenia dłużnika.

Możemy założyć w pewnym uproszczeniu, że chodzi albo o **zachowania** substancji przedsiębiorstwa i umożliwienie dalszej działalności lub **zlikwidowanie** majątku i jej zakończenie. Zjawiska te nieodłącznie towarzyszą gospodarce rynkowej.

Prawo insolwencyjne (postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne widziane w całokształcie systemowym) ma więc dwa zadania, po pierwsze **nie dopuścić do likwidacji** tych podmiotów które mają **szansę** naprawić swą sytuację a po drugie - w przypadku, gdyby to pierwsze nie było możliwe - przeprowadzić **skutecznie** postępowanie upadłościowe.

Dla analizy i wykładni prawa insolwencyjnego - zarówno prawa upadłościowego jak i restrukturyzacyjnego (regulujących skutki zaistnienia niewypłacalności bądź stanu zagrożenia niewypłacalnością) istotna jest **ściśła relacja** procedury restrukturyzacji oraz upadłości. Związek ten przejawia się w wielu aspektach, a przede wszystkim w celach i funkcjach.

Historia

Ewolucja historyczna (z pominięciem czasów pomsty) – wpływ globalnych uwarunkowań społeczno-ekonomicznych - najważniejsze daty:

- 1) Do 1935 r. obowiązywały ustawodawstwa zaborców; na terenie Królestwa Kongresowego – prawo odwołujące się do francuskiego kodeksu handlowego z 1807 r., na pozostałych ziemiach zaboru rosyjskiego – art. 384–549 rosyjskiej ustawy postępowania sądowego handlowego z 1832 r., na terenie zaboru pruskiego – ordynacja upadłościowa Rzeszy Niemieckiej z 1887 r., na obszarach zaboru austriackiego – wraz z cieszyńską częścią województwa śląskiego z terenami Spiszu i Oraw – austriacka ustawa konkursowa z 1914 r.
- 2) 24 października 1934 r. – Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia Prawo upadłościowe (wraz z przepisami wprowadzającymi prawo upadłościowe) oraz rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo o postępowaniu układowym - wprowadzenie zunifikowanego systemu insolwencyjnego, weszło w życie 1 stycznia 1935. Rozdzielenie postępowania upadłościowego i układowego wynikało negatywnej konotacji pojęcia upadłości oraz z rozróżnienia sytuacji popadnięcia w stan niewypłacalności nie ze swej winy i założenia dla tych przypadków osobnej procedury układowej.

² J. Madeleine Nash, B. Van Voorst, A.L. Taylor III, *The Growing Bankruptcy Brigade* [w] Time Magazine, 18 października 1982

- 3) 31 lipca 1997 – nowelizacja (nieudana) – m.in. wprowadzenie do systemu, za ustawodawstwem międzywojennym, instrumentu zakazu prowadzenia działalności gospodarczej z jednoczesną zmianą modelu orzekania z urzędu na orzekanie wnioskowe, także pozbawienie wierzycieli rzeczowych prawa do połowy wartości uzyskanych z ich sprzedaży na rzecz zabezpieczonych rzeczowo z dalszą kolejnością wpisu należności ZUS i Skarbu Państwa³
- 4) 1 października 2003 wejście w życie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze – ustawodawca w jednym akcie zawarł przepisy upadłościowe oraz wzorowane na idei anglosaskiej przepisy prawa restrukturyzacyjnego (wtedy nazywanego naprawczym, realizowanego w zasadzie poza sądem) a także przepisy międzynarodowego prawa upadłościowego (ustawa aktualnie obowiązująca po nowelizacjach)
- 5) 1 maja 2004 – wejście do polskiego systemu dorobku prawnego Wspólnoty Europejskiej (obecnie Unii Europejskiej) – wcześniejsza harmonizacja systemów (monizm prawny)
- 6) 15 czerwca 2007 – ustawa o licencji syndyka (Dz.U. Nr 123, poz. 850)
- 7) 5 grudnia 2008 – wprowadzenie instytucji tzw. upadłości konsumenckiej (Dz.U. Nr 234, poz. 1572)
- 8) 6 marca 2009 – nowelizacja prawa upadłościowego i naprawczego
- 9) 29 kwietnia 2012 – wejście w życie nowelizacja wprowadzającej odrębne postępowanie upadłościowe wobec deweloperów
- 10) 15 maja 2015 – rozdzielenie prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego (dawniej naprawczego)
- 11) 24 marca 2020 – wejście w życie kolejnej nowelizacji

Postępowanie restrukturyzacyjne

Aby pojąć **Prawo** w ogólności, należy najsamopierw pojąć jego wydzielony obszar.

Sanacja - uzdrowienie, naprawa czegoś, zwłaszcza stosunków w jakiejś dziedzinie życia społecznego (PWN)

Poszukując wspólnego mianownika, wskazuje się, że **celem wspólnym** prawa insolwencyjnego jest rozwiązanie **konfliktu interesów**, który zaistniał w wyniku niewypłacalności lub zagrożenia niewypłacalnością dłużnika, w sposób jaki w danych okolicznościach faktycznych jest **optymalny**.

³ Po transformacji ustrojowej przedsiębiorcy wykorzystywali brak dynamiczności systemu prawa w tym w szczególności przepisy prawa upadłościowego. Występował syndrom tzw. upadłości reżyserowanych. Przyczyniło się do tego orzecznictwo Sądu Najwyższego, udzielające większej ochrony interesom dłużnika w tym bardzo szeroko interpretując kryteria otwarcia postępowania układowego, włączając do katalogu przyczyn zewnętrznych i niezależnych od dłużnika ogólny stan gospodarki. W efekcie każdy przedsiębiorca mógł żądać ochrony przez otwarcie postępowania układowego. W trakcie postępowania dłużnik, samodzielnie sprawując zarząd, zwykle przenosił swój majątek i kontakty handlowe na inne podmioty. Standardowe postępowanie upadłościowe w tym okresie trwało ponad pięć lat i nie prowadziło do zaspokojenia wierzycieli niezabezpieczonych rzeczowo oraz nieuprzywilejowanych co do kategorii. Skomplikowane procedury ustalania listy wierzytelności i stanu masy przekładały w czasie głosowanie nad układem do chwili, gdy przedsiębiorstwo było niezdolne do jego zawarcia, co skutkowało umorzeniem postępowania. Umorzenie dawało dłużnikowi zwrócić pełen zarząd majątkiem na czas potrzebny do złożenia i rozpatrzenia wniosku o ogłoszenie upadłości, ten okres wystarczał do kompletnego pozbawienia masy upadłości jakichkolwiek aktywów.

Prawo restrukturyzacyjne w większym stopniu niż prawo upadłościowe pozwala na rozwiązanie sytuacji kryzysowej dłużnika z wykorzystaniem instrumentów które pozwolą na zachowanie przedsiębiorstwa dłużnika jako całości.

Analizując konflikt interesów dłużnika i wierzycieli, należy brać pod uwagę subiektywne uwarunkowania obranych stanowisk. z jednej strony mamy do czynienia z wolą z zachowania przedsiębiorstwa a z drugiej strony z wolą zaspokojenia wierzytelności. prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe stanowią regulacje która określa ramy prawne dla optymalnego rozwiązania istniejących konfliktów z uwzględnieniem generalnych zasad prawa.

W postępowaniu restrukturyzacyjnym dochodzi do porównywania efektywności restrukturyzacji oraz upadłości, niemniej jednak należy pamiętać że konfrontacja ta wymaga dokonania symulacji kosztów obu postępowań oraz wyceny likwidacyjnej majątku dłużnika, a do tego wymagany jest znaczny nakład pracy oraz czas niezbędny do przeprowadzenia tych symulacji. jest to swoisty paradoks. Ze względu na to że czas instrukcyjny jaki został dany sądowi na rozpoznanie wniosku jest stosunkowo krótki a sąd co do zasady orzeka na posiedzeniu niejawnym w oparciu o formalne elementy wniosku.

Wydzielenie z Prawa upadłościowego przepisów regulujących procedury naprawcze i zmierzających do zawarcia układu było podstawowym **założeniem konstrukcyjnym** reformy polskiego prawa upadłościowego wprowadzonej ustawą z 15.5.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne

Art. 11. W przypadku złożenia wniosku restrukturyzacyjnego i wniosku o ogłoszenie upadłości, w **pierwszej kolejności** rozpoznaje się wniosek restrukturyzacyjny.

Prawo restrukturyzacyjne - Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2309.)

Restrukturyzacja w rozumieniu ustawy to wszelkiego rodzaju **zmiany strukturalne** w przedsiębiorstwie (H.Jagoda, J.Lichtarski⁴) związane z **niewypłacalnością** bądź **zagrożeniem** niewypłacalnością dłużnika, skutkujące **gwałtowną zmianą** w aktywach przedsiębiorstwa, strukturze kapitałowej czy strukturze organizacyjnej (H.Singh⁵), zmierzające do dostosowania organizacyjnego, ekonomicznego, finansowego i technicznego, które najlepiej odpowiada celowi postawionemu przedsiębiorstwu (A.Kamela-Sowińska, A.B. Mrecki⁶)

Prawo restrukturyzacyjne, w jednym akcie prawnym, zawiera normy o charakterze ustrojowym, proceduralnym jak i materialnoprawnym.

Materialnoprawne skutki **otwarcia** postępowania restrukturyzacyjnego należy odróżnić od skutków **zawarcia i zatwierdzenia** układu oraz skutków **zmiany** bądź **uchylenia** układu.

Restrukturyzację możemy podzielić na;

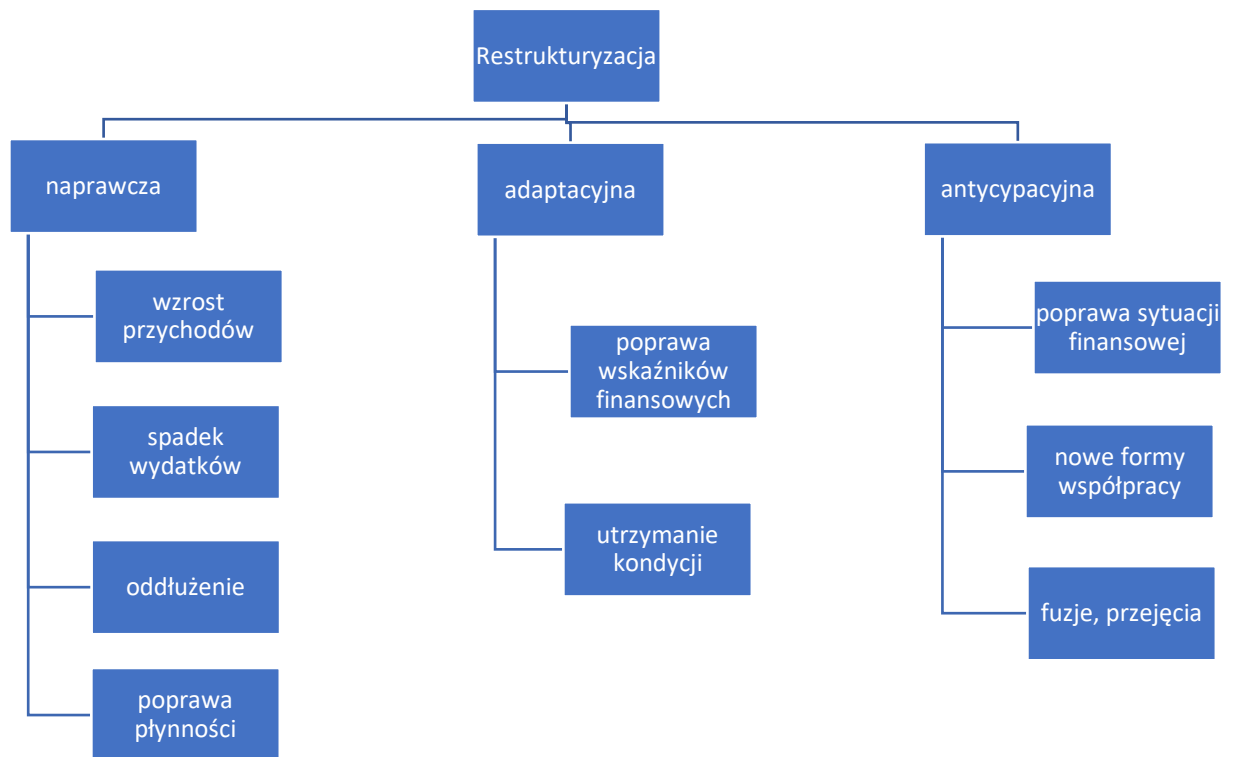
1. restrukturyzację naprawczą - ukierunkowano na wykreowanie zdolności przedsiębiorstwa do regulowania bieżących zobowiązań oraz systematycznego redukowania zobowiązań do poziomu nie stanowiącego zagrożenia

⁴ H.Jagoda, J.Lichtarski, Problemy i wytyczne, s.158

⁵ H. Singh, Challenges in researching, s.27

⁶ A.Kamela-Sowińska, A.B. Mrecki, Restrukturyzacja jako proces, s. 19

2. restrukturyzację rozwojową - ukierunkowano na zmiany mające doprowadzić do wzrostu rentowności zainwestowanych kapitałów
 - a. restrukturyzacja adaptacyjna - odnosząca się do obecnie obowiązujących warunków otoczenia
 - b. restrukturyzacja antycypacyjna - Przewidująca istnienie warunków przyszłych
 - c. restrukturyzacja rozwojowa (kreatywna) - Możliwa do zastosowania w przedsiębiorstwach silnie oddziałujących na otoczenie i posiadających silne rezerwy

Restrukturyzację możemy podzielić również na

1. restrukturyzację strategiczną - zmiany kierunków działania
2. restrukturyzację finansową - wpływ na pasywa przedsiębiorstwa, redukcja oraz zmiana harmonogramu płatności
3. restrukturyzację operacyjną - Zmiana podstawowej działalności operacyjnej

Istotne znaczenie dla trafności oceny dynamiki procesów restrukturyzacji ma dobór właściwych mierników do których zaliczymy

1. zatrudnienie
2. składniki majątkowe
3. przychody
4. zysk

Cele prawa restrukturyzacyjnego

1. ochrona wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa
2. poszanowanie praw wierzycieli
3. zapewnienie skutecznych instrumentów do restrukturyzacji przy jednoczesnej maksymalizacji ochrony praw wierzycieli

4. zapewnienie instytucjonalnej autonomii postępowań restrukturyzacyjnych w oderwaniu od stygmatyzujące tych postępowań upadłościowych
5. wprowadzenie zasady subsydiarności postępowania upadłościowego jako ultima ratio wobec ekonomicznego fiaska restrukturyzacji
6. zwiększenie uprawnień aktywnych wierzycieli
7. maksymalizacja szybkości i efektywności restrukturyzacji i upadłości
8. realizacja polityki nowej szansy

Funkcje prawa restrukturyzacyjnego

1. funkcja sanacyjna
2. funkcja windykacyjna
3. funkcja profilaktyczna
4. funkcja wychowawcza

zasady prawa restrukturyzacyjnego

Polityka drugiej szansy

Zasady to **metanormy**, indukujące w każdej chwili, w której **wywołana** jest ich konieczność **wynikająca** z systemu polityczno-społecznego.

Zasady konstytucyjne i ogólne zasady wymiaru sprawiedliwości stosowane są **zawsze**.

Zasady szczególne prawa wyrażone w przepisach konkretnych ustaw i przepisów stosowane są w zależności od **stadium** postępowania.

1. Zasada prymatu (uprzywilejowania) prawa restrukturyzacyjnego
2. Zasada równowagi (harmonizacji) i ochrony słuszných praw dłużnika i wierzycieli
3. Zasada optymalizacji
4. zasada kontradyktoryjności
5. zasada dominacji grupowego interesu wierzycieli
6. zasada mediacyjnego rozwiązywania konfliktów interesów
7. zasada poszanowania zgodnej woli dłużnika i wierzycieli
8. Zasada szybkości (koncentracji) i ekonomiki postępowania
9. zasada jawności (obwieszczenia)
10. Zasada formalizmu
11. Zasada subrogacji

Skutki materialnoprawne i procesowe wszczęcia czterech różnych postępowań restrukturyzacyjnych, pomimo istnienia szeregu zbieżnych punktów, są różne. Skutki te można odnosić do;

Skutki materialnoprawne, co do;

1. osoby dłużnika
2. majątku dłużnika zobowiązań dłużnika
3. zobowiązań

4. innych stosunków prawnych
 - a. stosunku pracy którego stroną jest dłużnik
5. wyłączenia odpowiedzialności dłużnika za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości
6. spadków nabytych przez dłużnika
7. małżeńskich stosunków majątkowych dłużnika
8. czynności dłużnika dokonanych przed wszczęciem postępowania

skutki procesowe, co do;

1. postępowania sądowego
2. postępowania administracyjnego
3. postępowania sądowo-administracyjnego
4. postępowania egzekucyjnego i zabezpieczającego

stosowanie kodeksu postępowania cywilnego

odwołanie

Art. 209. 1. W sprawach nieuregulowanych **ustawą** do postępowania **restrukturyzacyjnego** stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem art. 130^{1a}, art. 130², art. 139¹, art. 205¹, art. 205² i art. 205⁴–205¹² oraz przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania oraz postępowaniu w sprawach gospodarczych.

Odwołania Szczególne

Art. 269. 1. (w postępowaniu układowym) I 287 (w postępowaniu sanacyjnym) ... identyczna treść (technika prawodawcza) ... W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania zabezpieczającego (przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym stosuje się odpowiednio. 2. Zabezpieczenia zastosowane przez sąd upadają z dniem otwarcia postępowania układowego, uprawomocnienia się zarządzenia o zwrocie wniosku restrukturyzacyjnego albo postanowienia o odrzuceniu wniosku lub oddaleniu wniosku albo umorzeniu postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku. O upadku zabezpieczenia w postaci ustanowienia tymczasowego nadzorcy sądowego obwieszcza się.

Art. 341. W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszego tytułu przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące międzynarodowego postępowaniacywilnego stosuje się odpowiednio.

Art. 92 ust. 4. Jeżeli sprzeciw nie odpowiada wymaganiom wskazanym w ust. 1 lub 2 lub nie uiszczono należnej opłaty, przepis art. 130 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio. Sędzia-komisarz odrzuca sprzeciw złożony po upływie terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalny, jak również sprzeciw, którego braków strona nie uzupełniła, lub sprzeciw, od którego strona nie wniosła należnej opłaty w wyznaczonym terminie

Art. 198 ust. 2 w zw. z ust.1 ... Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym doręcza się (za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe) dłużnikowi, osobom, których postanowienie dotyczy, oraz nadzorcy albo zarządcy, jeżeli ustawa nie stanowi

inaczej. Postanowień dotyczących ogółu wierzycieli nie doręcza się wierzycielom. Przepis art. 131¹ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się.

Art. 221. 1. Do wniosku dłużnika o zatwierdzenie układu niespełniającego wymogów określonych w art. 219 lub art. 220 przepis art. 130 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

Art. 260 ust. 2. Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego może zawiesić postępowanie egzekucyjne co do wierzytelności nieobjętych z mocy prawa układem, jeżeli egzekucję skierowano do przedmiotu zabezpieczenia niezbędnego do prowadzenia przedsiębiorstwa. Łączny czas zawieszenia postępowania egzekucyjnego nie może przekroczyć trzech miesięcy. Zwolnienie zajętego przedmiotu spod zajęcia może nastąpić zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego.

Postępowanie restrukturyzacyjne sensu stricto obejmuje zasadniczo dwa etapy

1. etap postępowania o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego
2. właściwe postępowanie restrukturyzacyjne

wyjątkiem jest postępowanie o zatwierdzenie układu w którym nie występuje etap właściwego postępowania restrukturyzacyjnego

Postępowanie restrukturyzacyjne sensu largo trwa aż do uprawomocnienia się postanowienia o wykonaniu układu (art.172) albo uprawomocnienia się postanowienia o uchyleniu układu (art.176) lub wygaśnięcia układu z mocy prawa (art. 178)

Etapy postępowań

- postępowanie w przedmiocie wniosku - postanowienie
 - wniosek restrukturyzacyjny
- otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego / postępowania sanacyjnego - postanowienie
 - zwołanie zgromadzenia wierzycieli / zatwierdzenie spisu wierzytelności
 - zatwierdzenie układu
 - rozpoznanie układu
 - zmiana układu
- zakończenie postępowania - postanowienie
 - wykonanie układu
 - umorzenie postępowania
 - uchylenie układu
 - wygaśnięcie układu

Podstawy otwarcia postępowania

Warunki otwarcia postępowania to wszelkie okoliczności które weryfikuje sąd restrukturyzacyjny rozpoznając **wniosek o otwarcie**.

Do warunków otwarcia zalicza się **przesłanki procesowe** oraz **przesłanki merytoryczne** wydania orzeczenia. Poza przedmiotem badania znajdują się kwestie **formalne i fiskalne** wniosku jedynie jako okoliczności konieczne do nadania sprawie biegu.

Przesłanki procesowe to okoliczności warunkujące **dopuszczalność** merytorycznego zbadania wniosku.

Przesłanki (in genere)

1. Formalne i fiskalne
2. Dopuszczalności
 - a. Przesłanki procesowe
3. Zasadności
4. Skuteczności (wykonalności sensu largo)

Przesłanki postępowania restrukturyzacyjnego

Art. 6. 1. Postępowanie restrukturyzacyjne może być prowadzone wobec dłużnika **niewypłacalnego** lub **zagrożonego** niewypłacalnością. 2. Przez dłużnika niewypłacalnego należy rozumieć dłużnika niewypłacalnego w rozumieniu ustawy **Prawo upadłościowe**. 3. Przez dłużnika zagrożonego niewypłacalnością należy rozumieć dłużnika, którego **sytuacja ekonomiczna wskazuje**, że w niedługim czasie może stać się niewypłacalny.

Przesłanki merytoryczne (materialne) to okoliczności wskazane w normach prawa warunkujące poszukiwanie ochrony prawnej na drodze sądowej.

Do przesłanek merytorycznych (materialnych) zaliczamy;

1. wielość wierzycieli
2. niewypłacalność bądź zagrożenie niewypłacalnością
3. kompetencje do złożenia wniosku restrukturyzacyjnego
4. brak pokrzywdzenia wierzycieli jako skutku postępowania
5. uprawdopodobnienie nie jest zdolności do br zaspokajania kosztów i zobowiązań
6. poziom społeczności wierzytelności

Wszystkie powyższe okoliczności warunkują pozytywne rozpoznanie wniosku restrukturyzacyjnego. brak którejkolwiek z tych przesłanek powoduje konieczność wydania postanowienia o oddaleniu wniosku.

Postanowienie o oddaleniu wniosku jest równoznaczne odmowie otwarcia postępowania ze względu na brak materialno-prawnych podstaw ochrony.

Do przesłanek procesowych zaliczamy;

1. jurysdykcję krajową
2. immunitet sądowy lub egzekucyjny
3. drogę sądową
4. lis pendens
5. res iudicata
6. Zdolność sądową oraz procesową
7. zdolność restrukturyzacyjną

Tryby restrukturyzacji

1. **samodzielne** zbierania głosów – zatwierdzenie układu
2. **przyspieszone** postępowanie układowe,
3. postępowanie **układowego**
4. **postępowanie sanacyjne**
5. układ zawierany w upadłości (art. 266a–266f Prawa upadłościowego)

6. układ zawierany w trybie **uproszczonej restrukturyzacji** – zgodnie ze Spec Ustawą⁷

Układ

Wspólnym elementem tych postępowań jest **układ**, czyli restrukturyzacja zobowiązań dłużnika za zgodą odpowiedniej **większości** wierzycieli. Różnią się natomiast między sobą **zakresem ochrony dłużnika przed wierzycielami** oraz zakresem **procedur restrukturyzacji** majątku dłużnika, sposobu **zarządzania** przedsiębiorstwem oraz **udziału zastępców pośrednich (nadzorcy, zarządcy)**.

Ochrona dłużnika przy wykorzystaniu norm prawa restrukturyzacyjnego jest niedopuszczalna jeżeli dłużnik nie posiada więcej niż jednego wierzyciela. Normę tę można dekodować z wielu przepisów ustawy w których wskazuje się wierzycieli w **liczbie mnogiej**.

Wielość postępowań daje możliwość wyboru formy restrukturyzacji **dostosowanej do potrzeb** konkretnego przedsiębiorstwa, w konkretnej sytuacji finansowej. Im **dalej idący zakres ochrony dłużnika przed wierzycielami** oferuje dane postępowanie restrukturyzacyjne, tym **większe ograniczenia uprawnień zarządczych** po stronie dłużnika.

Postępowanie restrukturyzacyjne ma charakter mediacyjny, ponieważ zmierza do załatwienia sprawy niewypłacalnego lub zagrożonego niewypłacalnością przedsiębiorcy przez swoistą ugodę, porozumienie dłużnika i większości wierzycieli. to jest istota pojęcia układu. układ może mieć przy tym charakter sanacyjny lub likwidacyjny.

1. układ ma charakter sanacyjny gdy rozwiązanie problemu dłużnika następuje przy zachowaniu jego bytu ekonomiczno-prawnego
2. układ ma charakter likwidacyjny gdy realizacja układu zakłada sprzedaż składników przedsiębiorstwa lub jego funkcjonalne całości na zasadach zbliżonych do rynkowych.

Art. 1. Ustawa reguluje:

- 1) **zawieranie** przez dłużnika **niewypłacalnego** lub **zagrożonego** niewypłacalnością **układu** z wierzycielami oraz **skutki** układu;
- 2) przeprowadzanie **działań sanacyjnych**.

Układ może być zawarty **tylko z inicjatywy** dłużnika - postępowanie wszczyna się tylko na wniosek dłużnika (z wyjątkiem możliwości wniosku wierzyciela w postępowaniu sanacyjnym). W praktyce w każdym postępowaniu restrukturyzacyjnym **treść układu** mogą jakkolwiek narzucić **wierzyciele** - treść przyjętego układu nie musi być zgodna z wolą dłużnika (wierzyciele mogą proponować swoje propozycje). Uniknięcie zawarcia układu nieakceptowanego przez dłużnika poprzez wniosek o umorzenie postępowania wymaga **zgody rady wierzycieli**

Art. 117 ust. 2. Na zgromadzeniu wierzycieli dłużnik, zarządca albo nadzorca sądowy mogą zgłaszać zmiany propozycji układowych.

⁷ Ustawa o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19

Art. 155. 1. Propozycje układowe składa dłużnik. 2. Propozycje układowe może również złożyć rada wierzycieli, nadzorca sądowy albo zarządca, albo wierzyciel lub wierzyciele mający łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 i art. 116. 3. Propozycje układowe określają sposób restrukturyzacji zobowiązań dłużnika.

Art. 325. 1. Sąd umarza postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli: ... 2) dłużnik wniósł o umorzenie postępowania i zezwoliła na to rada wierzycieli;

W procedurze sanacji, wniosek dłużnika będącego niewypłacalną osobą prawną **nie jest wymagany**, gdyż może go zgłosić także **wierzyciel osobisty** oraz **kurator** osoby prawnej.

Art. 283. 1. Wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego w stosunku do osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego może zgłosić również kurator ustanowiony na podstawie art. 42 § 1 KC. 2. Wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego w stosunku do niewypłacalnej osoby prawnej może zgłosić również jej wierzyciel osobisty.

Skutki zawarcia układu są **identyczne, niezależnie** od procedury, w której ten układ został zawarty – czy to w trybie **samodzielnego** zbierania głosów, **przyspieszonego** postępowania układowego, postępowania **układowego i sanacyjnego**, ale także układu zawieranego w upadłości (art. 266a–266f Prawa upadłościowego) i układu zawieranego w trybie **uproszczonej restrukturyzacji** – zgodnie ze Spec Ustawą⁸

Podstawowe przepisy dotyczące **skutków** zawarcia układu zawierają art. 166–172 prawa restrukturyzacyjnego.

Skutki materialnoprawne co do;

9. osoby dłużnika
10. majątku dłużnika zobowiązań dłużnika
11. zobowiązań
12. innych stosunków prawnych
 - a. stosunku pracy którego stroną jest dłużnik
13. wyłączenia odpowiedzialności dłużnika za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości
14. spadków nabytych przez dłużnika
15. małżeńskich stosunków majątkowych dłużnika
16. czynności dłużnika dokonanych przed wszczęciem postępowania

skutki procesowe co do;

5. postępowania sądowego
6. postępowania administracyjnego
7. postępowania sądowo-administracyjnego
8. postępowania egzekucyjnego i zabezpieczającego

⁸ Ustawa o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19

Przeprowadzenie **działań sanacyjnych** jest podstawowym wyróżnikiem postępowania sanacyjnego, które **obok** dążenia do zawarcia układu, równoległe i z jednakową ważnością reguluje **całość procedur** pozwalających **zrestrukturyzować i naprawić** przedsiębiorstwo dłużnika, przywracając mu zdolność nie tylko pokrywania bieżących kosztów, ale także generowania nadwyżki przychodów nad kosztami wystarczającej do przewidzianej układem spłaty wierzycieli, lub w inne rozdysponowanie majątku dłużnika na zaspokojenie wierzycieli.

Art. 313. 1. Zarządca w porozumieniu z dłużnikiem składa sędziemu-komisarzowi plan restrukturyzacyjny w terminie trzydziestu dni od dnia otwarcia postępowania sanacyjnego. Jeżeli zarządca nie porozumie się z dłużnikiem co do treści planu, składa plan, dołączając zastrzeżenia dłużnika i uzasadnienie przyczyn, dla których tych zastrzeżeń nie uwzględnił. 2. W uzasadnionych przypadkach termin do złożenia planu restrukturyzacyjnego może zostać przedłużony przez sędziego-komisarza do trzech miesięcy.

Pojęcie niewypłacalności

Prawo upadłościowe

Art. 21 ust. 1. **Dłużnik jest obowiązany**, nie później niż w terminie **trzydziestu dni** od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

Z punktu widzenia zarządu dłużnika istotne jest ustalenie **momentu**, w którym stan niewypłacalności w przedsiębiorstwie zaistniał.

Art. 11. 1. Dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił **zdolność do wykonywania** swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

Sformułowanie "utracić zdolność" odnosi się do **faktycznej zdolności** płatniczej i co do zasady oznacza **brak dostępnej gotówki** zarówno w kasie, jak i na rachunkach bankowych w wysokości pozwalającej na uregulowanie wymagalnych zobowiązań pieniężnych

1a. **Domniemywa** się, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza **trzy miesiące**.

Zdolność do wykonywania zobowiązań powinna stać się przedmiotem wnikliwej analizy już z chwilą pierwszego opóźnienia w dokonywaniu płatności spowodowanego brakiem środków płatniczych w dyspozycji przedsiębiorcy. Jeżeli istnieje realna perspektywa pozyskania tych środków w niedługim czasie, są podstawy do uznania, że stan niewypłacalności jeszcze nie wystąpił. Wątpliwości co do tego, jak długo dłużnik może zwlekać z rozpoznaniem u siebie stanu utraty zdolności do regulowania zobowiązań, rozstrzyga art. 11 ust. 1a Prawa upadłościowego, każący uznać ten stan za istniejący z upływem 3 miesięcy od chwili, kiedy najstarsza z niezapłaconych należności stała się wymagalna.

Domniemanie z art. 11 ust. 1a prawa upadłościowego ma dwie podstawowe funkcje: pierwsza z nich to ułatwienie dowodowe dla wierzyciela wnioskującego o ogłoszenie upadłości dłużnika, z którego po upływie 3 miesięcy od terminu wymagalności roszczenia zdjęty zostaje obowiązek dowodzenia, iż dłużnik jest niewypłacalny, gdyż utracił zdolność do regulowania wymagalnych zobowiązań; druga funkcja to wskazanie dla zarządu, że z upływem tych 3 miesięcy rozpocznie bieg termin 30 dni na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości.

Domniemanie to może być jednak obalone.⁹

2. Dłużnik będący osobą **prawną** albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, jest niewypłacalny także wtedy, gdy jego zobowiązania pieniężne przekraczają **wartość jego majątku**, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający **dwadzieścia cztery** miesiące.

3. Do majątku, o którym mowa w ust. 2, nie wlicza się składników niewchodzących w skład **masy upadłości**.

Ponieważ **rachunek porównawczy** majątek → zobowiązania ma na celu zapewnienie, że w majątku dłużnika zawsze znajdują się środki wystarczające na zaspokojenie wierzycieli, nie można do tego równania włączać składników majątkowych, z których dłużnik korzysta, ale które nie będą stanowiły masy upadłości

Dotyczy to w szczególności składników tak oczywiście wyłączonych z masy jak przedmioty w leasingu, wynajmowane lub wdzierżawiane, ale również przedmiotów stanowiących własność innych podmiotów w oparciu np. o zastrzeżenie prawa własności na rzecz sprzedającego do czasu uiszczenia pełnej ceny. Z drugiej strony, w razie ogłoszenia upadłości weszłyby w skład masy upadłości, a zatem powinny być zaliczone w tym rachunku w poczet majątku przedmioty i prawa majątkowe stanowiące własność osób trzecich na podstawie umów przewłaszczenia na zabezpieczenie

4. Do zobowiązań pieniężnych, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się zobowiązań **przyszłych**, w tym zobowiązań pod **warunkiem zawieszającym** oraz zobowiązań wobec **wspólnika albo akcjonariusza** z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, o których mowa w art. 342 ust. 1 pkt 4

5. **Domniemywa** się, że zobowiązania pieniężne dłużnika przekraczają wartość jego majątku, jeżeli zgodnie z **bilansem** jego **zobowiązania, z wyłączeniem rezerw** na zobowiązania oraz zobowiązań wobec jednostek powiązanych, przekraczają wartość jego **aktywów**, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający **dwadzieścia cztery** miesiące. (**domniemanie bilansowe**)

Dla osiągnięcia realnych wartości majątku dłużnika doliczyć trzeba także wartość majątku pozabilansowego, czyli zamortyzowany w całości, ale posiadający nadal wartość rynkową.

⁹ Jeżeli skutki prawne chcemy powiązać z okolicznościami wskazanymi w przepisie prawa, fakty te muszą zostać udowodnione. W prawie dowodowym domniemanie określonego faktu może być w niektórych sytuacjach dokonane bez pomocy dowodu. Z domniemaniem faktycznym mamy do czynienia, gdy faktu istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy nie można udowodnić wprost za pomocą środków dowodowych albo przeprowadzenie takiego dowodu byłoby szczególnie utrudnione, a w ramach całokształtu okoliczności sprawy i na podstawie innego ustalonego w postępowaniu faktu można wyprowadzić logiczny wniosek co do prawdziwości faktu istotnego z punktu widzenia rozstrzygnięcia. Domniemanie faktyczne nie jest środkiem dowodowym w ścisłym znaczeniu tego słowa, lecz metodą ustalenia istotnych dla sprawy faktów na podstawie innych ustalonych faktów, przy uwzględnieniu zasad doświadczenia życiowego i zasad logiki. Domniemania prawne – w odróżnieniu od domniemań faktycznych – są wyprowadzane mocą postanowień przepisów prawa. Przepisy prawa wiążą skutki prawne z określonymi przez nie okolicznościami zwanymi faktami prawnym. cechą wyróżniającą domniemanie spośród innych norm prawnych jest to, że bez jakiegokolwiek postępowania dowodowego, a więc z mocy samego przepisu ustanawiającego domniemanie, powstaje obowiązek uznania tego, co stanowi wniosek domniemania. Domniemania prawne dzieli się na domniemania wzruszalne (praesumptio iuris tantum), które można obalić dowodem przeciwnym (np. domniemanie prawdziwości dokumentu), oraz na domniemania niewzruszalne (praesumptio iuris ac de iure), czyli takie, których nie da się obalić dowodem przeciwnym, jeżeli przesłanka jest prawdziwa - fakty powszechnie znane. Od domniemania należy odróżnić fikcje prawne (podstawienia)

Dla końcowej oceny nie wystarcza mechaniczne zestawienie kwot wynikających z bilansu, niezbędna jest bowiem **rzeczywista ocena** kondycji. Pojęcia **zobowiązań**, jak i pojęcia **majątku** nie można całkowicie **utożsamiać** z pojęciami **aktywów** i **pasywów**. Przez pojęcie **aktywów** należy rozumieć ogół składników majątkowych w ujęciu **wartościowym** będących **własnością** przedsiębiorcy, a z kolei **pasywa** to **źródła finansowania** aktywów, czyli znajdujące się w dyspozycji firmy **kapitały** własne, **zysk** oraz **zobowiązania** wobec innych jednostek. Termin "zobowiązania" oznacza tylko długi będące składnikiem treści stosunku zobowiązaniowego, a pod pojęciem majątku kryje się mienie w rozumieniu art. 44 KC, a zatem **treść bilansu** nie może w **pełni odzwierciedlać** wszystkich składników majątku przedsiębiorcy (por. wyr. WSA we Wrocławiu z 26.8.2013 r., I SA/Wr 318/13, Legalis)

6. Sąd **może oddalić wniosek o ogłoszenie** upadłości, jeżeli nie ma **zagrożenia** utraty przez dłużnika zdolności do wykonywania jego wymagalnych zobowiązań pieniężnych w **niedługim czasie**.

7. Przepisy ust. 2–6 **nie mają zastosowania** do **spółek osobowych** określonych w KSH, w których co najmniej jednym wspólnikiem odpowiadającym za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem jest osoba fizyczna

Zagrożenie niewypłacalnością¹⁰

Pojęcie **zagrożenia niewypłacalnością** ma związek z prawidłowym prowadzeniem przedsiębiorstwa i jest możliwe do ustalenia tylko pod warunkiem precyzyjnego planowania wydatków i przychodów.

Zagrożenie niewypłacalnością zaczyna się niedługo przed niewypłacalnością.

Jeżeli planowane jest pokrycie przyszłych wydatków, których obowiązek poniesienia jest **pewny** i wynika z już **zawartych umów**, z **określonych przychodów**, które z jakiegoś powodu nie wystąpiły, to **następuje** zagrożenie niewypłacalnością.

Np. przedsiębiorca, który kupił wiosną maszynę do przerobu Konopii Indyjskich (*Cannabis Indica*) na olej leczniczy, z terminem płatności odroczonym do jesieni, kiedy ma osiągnąć przychody ze sprzedaży oleju w wartości X, znajduje się w stanie oczywistego zagrożenia niewypłacalnością od chwili, gdy oficjalne dane na temat **katastrofalnej wiosennej suszy** dają pewność, że zbiorów w danym roku nie będzie. Przedsiębiorca ten, na razie wypłacalny, z dużym prawdopodobieństwem nie osiągnie planowanych przychodów, a zatem zaprzestanie wkrótce spłacania zobowiązań – z chwilą nadejścia terminu wymagalności kontraktu.

W tym przykładzie zagrożenie niewypłacalnością ma charakter oczywisty. Ale do wszczęcia restrukturyzacji nie jest wymagany aż taki stopień zagrożenia, żeby było ono oczywiste. Wystarczające będzie **prawdopodobieństwo**.

Przykładem może być sytuacja **dłużnika pozwanego** w procesie o kwotę, której ze względu na jej wielkość w razie zasądzenia **nie byłby w stanie spłacić**.

O ile zagrożenie niewypłacalnością będzie oczywiste po wyroku pierwszej instancji, o tyle jako zagrożenie istnieje już od chwili wytoczenia powództwa i już to **uprawnia do otwarcia restrukturyzacji**.

¹⁰ Celem postępowania układowego jest zapobieganie likwidacji przedsiębiorstw gospodarczo zachwianych - ale społecznie użytecznych – Korzonek, Prawo upadłościowe, 1992 s. 270

Zagrożenie niewypłacalnością należy rozpatrywać w ujęciu

1. Płynnościowy
2. zadłużeniowym

Stan zagrożenia niewypłacalnością w ujęciu płynnościowym polega na tym że dłużnik jest jeszcze w stanie spłacać swoje długi natomiast ocena jego sytuacji finansowej prowadzi do wniosku że niedługo zdolność tę utraci (prawo upadłościowe art. 11 ust. 1) Przy ocenie wskaźnikowej uwzględnić trzeba stosunek wartości zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych.

W ujęciu zadłużeniowej uwzględnia się trwały, co najmniej dwuletni stan nadmiernego zadłużenia. w tym czasie suma wszystkich zobowiązań musi być wyższa niż wartość majątku dłużnika. stan ten dotyczy wyłącznie osób prawnych oraz ułomnych osób prawnych. W tym przypadku stan zagrożenia zajdzie dopiero wtedy gdy jest wysoce prawdopodobne że okres dwuletni rzeczywiście upłynie.

pokrzywdzenie wierzycieli

Korzyści z restrukturyzacji a skutki upadłości

Art. 8. 1. Sąd odmawia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli skutkiem tego postępowania byłoby pokrzywdzenie wierzycieli.

Pokrzywdzenie wierzycieli stanowi negatywną przesłankę materialną otwarcia postępowania - jej istnienie skutkuje oddaleniem wniosku. Pokrzywdzenie to musi być skutkiem postępowania.

Sąd powinien wziąć pod uwagę aktualną sytuację wierzycieli i ocenić ewentualne pogorszenie tej sytuacji. każda restrukturyzacja w pewnym sensie krzywdzi wierzycieli których wierzytelności mogą podlegać redukcji. sąd powinien rozpatrywać potencjalne pokrzywdzenie w odniesieniu do sytuacji dłużnika a punktem odniesienia powinna być pełna spłata przez - już wypłacalny podmiot. powyższe powinno być konfrontowane z sytuacją prawną dłużnika poddanego procesowi upadłości.

Postępowanie restrukturyzacyjne sensu stricto i sensu largo

Postępowanie restrukturyzacyjne sensu **stricto** obejmuje dwa etapy postępowania (rozpoznawczo-wykonawcze)

1. Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego
2. właściwe postępowanie restrukturyzacyjne prowadzące do wykonania układu -
uprawomocnienia się postanowienia o wykonaniu układu (art.172) albo uprawomocnienia
się postanowienia o uchyleniu układu (art.176) lub wygaśnięciu układu z mocy prawa
(art.178)

wyjątkiem jest tutaj postępowanie o zatwierdzenie układu w którym nie występuje etap właściwego postępowania restrukturyzacyjnego - funkcjonuje natomiast etap postępowania przedsądowego

Postępowanie restrukturyzacyjne sensu **largo** Obejmuje całość działań sądowych i pozasądowych organów i uczestników postępowania restrukturyzacyjnego z uwzględnieniem celów i funkcji tego postępowania.

Tryby postępowania

Art. 2. Restrukturyzację przeprowadza się w następujących postępowaniach restrukturyzacyjnych:

- 1) postępowaniu o **zatwierdzenie** układu;
- 2) **przyspieszonym** postępowaniu układowym;
- 3) postępowaniu **układowym**;
- 4) postępowaniu **sanacyjnym**.

Art. 3. 1. **Celem** postępowania restrukturyzacyjnego jest **uniknięcie** ogłoszenia upadłości dłużnika przez umożliwienie mu restrukturyzacji w drodze **zawarcia układu** z wierzycielami, a w przypadku postępowania sanacyjnego – również przez przeprowadzenie **działań sanacyjnych**, przy zabezpieczeniu **słusznym** praw wierzycieli.

Postępowania restrukturyzacyjnego nie otwiera się po to, by uniknąć upadłości przez sam fakt jego **otwarcia**, ale przez stworzenie dłużnikowi **warunków** umożliwiających restrukturyzację zadłużenia w drodze układu. Dłużnik prowadzący to przedsiębiorstwo ma – verba legis – uniknąć upadłości, czyli ma dalej funkcjonować, ma być obecny w obrocie i o to właśnie chodzi przy ocenie celów restrukturyzacji.

Nie można jednak tego celu rozumieć jako **zakazu układu likwidacyjnego** – wprost dopuszczonego przepisami ustawy. W takim bowiem wypadku korzyścią odnoszoną przez wierzycieli nadal jest uniknięcie upadłości, jako generującej z zasady znacząco **mniejsze zaspokojenie** wierzycieli. O ile bowiem **kontrahenci syndyka** zawsze oczekują **obniżenia ceny** do poziomu wartości likwidacyjnej, o tyle **dłużnik w restrukturyzacji** ma znacznie większe szanse na doprowadzenie do transakcji na warunkach **zbliżonych do rynkowych**.

Każde z czterech postępowania restrukturyzacyjnych ma **ten sam katalog wierzytelności** objętych układem, **propozycji układowych**, zasad i skutków **zawarcia i zatwierdzenia układu**, a także zasady **zmian i uchylenia** układu. Różnią się natomiast sposobem **liczenia większości** potrzebnej do zawarcia układu. Co do zasady bowiem, większość liczy się spośród wierzycieli **głosujących** (przyspieszone, układowe i sanacyjne), a tylko w postępowaniu o zatwierdzenie układu większości (i układzie częściowym) liczone są od **liczby i kwoty wierzytelności** uprawniających **do udziału** w głosowaniu.

Postępowanie o zatwierdzenie układu:

- 1) umożliwia zawarcie układu w wyniku **samodzielnego zbierania głosów** wierzycieli przez dłużnika **bez udziału sądu**;
- 2) może być prowadzone, jeżeli **suma** wierzytelności **spornych uprawniających** do głosowania nad układem **nie przekracza 15% sumy** wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Najprostsze i **najmniej skomplikowane** wśród postępowania restrukturyzacyjnych jest postępowanie o **zatwierdzenie** układu: umożliwia ono zawarcie układu w wyniku **samodzielnego zbierania** głosów wierzycieli przez dłużnika **bez udziału sądu**, ale z pomocą **doradcy restrukturyzacyjnego**, który następnie pełni funkcję **nadzorcy układu** ale jest **zatrudniany samodzielnie** przez dłużnika i pracuje za umówione, **nieregulowane** ustawowo wynagrodzenie.

Ponieważ postępowanie to jest w założeniu proste, nie przewiduje się **procedury ustalania** spisu wierzycieli - postępowanie w tym trybie może być prowadzone, tylko jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem **nie przekracza** 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Postępowanie to nie zawiera klasycznego etapu „otwarcia postępowania”, a jego rozpoczęcie w rozumieniu procesowym jest **jednocześnie jego zakończeniem** w pierwszej instancji – **decyzją sądu w przedmiocie zatwierdzenia układu** - Wniosek o zatwierdzenie układu stanowi odpowiednik wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego

Do sądowej weryfikacji podstaw restrukturyzacji dochodzi na etapie postanowienia o zatwierdzeniu układu (art.163 i 165 ust.1-3)

W tym postępowaniu przewidziano liczne elementy zarówno **ochrony przed egzekucją** prowadzoną przez wierzycieli, jak i przed **rozwiązywaniem umów** istotnych dla funkcjonowania przedsiębiorstwa dłużnika.

Rozpoczyna się zawarciem przez dłużnika umowy z osobą posiadającą licencję doradcy restrukturyzacyjnego, która w postępowaniu przekształci się i będzie pełniła funkcję nadzorcy układu. postępowanie to obejmuje jeden etap -rozpoznawania wniosku o zatwierdzenie układu i kończy się uprawomocnieniem się postanowienia o zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia układu albo umorzenia postępowania lub odrzucenia wniosku.

W tym postępowaniu, na etapie przedsądowym zakres ochrony dłużnika jest niewielki. Dłużnik, na etapie przedsądowym, nie jest w żaden sposób ograniczony w zarządzie swoim majątkiem, ograniczenia w zarządzie pojawiają się dopiero na sądowym etapie po wydaniu postanowienia sądu w przedmiocie zatwierdzenia układu, wówczas nadzorca układu uzyskuje uprawnienia nadzorcy sądowego, co oznacza w szczególności konieczność uzyskiwania jego zgody w zakresie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu.

Dopiero z dniem wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu ulegają zawieszeniu z mocy prawa postępowania egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem wszczęte przed dniem wydania postanowienia.

Wybór pomiędzy postępowaniem o **zatwierdzenie** układu i **przyspieszonym** postępowaniem układowym zależy tylko od tego, czy dłużnik potrafi **porozumieć** się ze swoimi wierzycielami samodzielnie i indywidualnie, czy też – dla **uwiarygodnienia** własnych propozycji i ich znaczenia procesowego – potrzebuje procedury **sądowego zgromadzenia** wierzycieli.

Przyspieszone postępowanie układowe:

1) umożliwia dłużnikowi zawarcie układu po **sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu wierzytelności w uproszczonym** trybie;

2) może być prowadzone, jeżeli suma **wierzytelności spornych uprawniających** do głosowania nad układem **nie przekracza 15%** sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Przyspieszone postępowanie układowe zawiera **element sądowy** już na etapie **wnioskowania**, czyli zawiera tradycyjne dwa elementy: postępowanie o **otwarcie** i właściwe postępowanie **restrukturyzacyjne**.

Rozpoczyna się złożeniem wniosku o otwarcie postępowania i obejmuje etap rozpoznania wniosku i w razie pozytywnego rozstrzygnięcia tego wniosku **kolejny etap** - postępowania po otwarciu postępowania. Które kończy się uprawomocnieniem się postanowienia o zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia układu albo o umorzeniu postępowania.

W razie przyjęcia i zatwierdzenia układu kolejnym etapem jest **wykonywanie** układu przez dłużnika. ten etap postępowania kończy się uprawomocnieniem się postanowienia o stwierdzeniu wykonania układu lub o uchyleniu układu albo wygaśnięciem układu z mocy prawa.

w tym postępowaniu ochrona dłużnika sprowadza się zasadniczo do ochrony przed postępowaniami egzekucyjnymi prowadzonymi przez wierzycieli. dłużnik jest ograniczony w zarządzie swoim majątkiem poprzez konieczność uzyskiwania zgody nadzorcy sądowego na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu

W przyspieszonym postępowaniu układowym oraz postępowaniu układowym zakres ochrony dłużnika jest tożsamy. różnica sprowadza się do momentu uzyskania ochrony. przyspieszonym postępowaniu układowym nie przeprowadza się bowiem postępowania zabezpieczającego, co oznacza że dłużnik uzyskuje ochronę dopiero od momentu wydania przez sąd postanowienia o otwarciu postępowania.

Art. 232. 1. Sąd rozpoznaje wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego na posiedzeniu niejawnym wyłącznie na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku. 2. Wniosek rozpoznaje się w terminie tygodnia od dnia jego złożenia.

Tak krótki termin założony przez ustawodawcę na rozpoznanie wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego wyklucza możliwość przeprowadzenia na tym etapie postępowania zabezpieczającego.

Ta procedura umożliwia dłużnikowi zawarcie układu **po sporządzeniu i zatwierdzeniu** spisu wierzytelności w **uproszczonym** trybie, co wierzycielom daje dodatkową **korzyść** z tego postępowania w postaci **tytułów egzekucyjnych**, którymi są wyciągi ze spisu.

Ze względu na te **uproszczenia proceduralne** postępowanie to może być prowadzone, tylko jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Minusem tej procedury jest **ryzyko przedłużania** się procedur sądowych, które mimo istnienia terminów **instrukcyjnych** niosą ze sobą zagrożenie rozciągnięciem się do kilku, a nawet – co potwierdza praktyka – **kilkunastu miesięcy**.

Im bardziej **wrażliwe na reakcje rynku** jest przedsiębiorstwo dłużnika i im ważniejsza w związku z tym możliwość **ograniczenia kręgu osób wiedzących o problemach**, które dłużnik **chce załatwić** w drodze zawarcia układu, tym więcej argumentów przemawia za procedurą **samodzielnego zbierania** głosów.

Postępowanie układowe:

- 1) umożliwia dłużnikowi zawarcie układu po **sporządzeniu i zatwierdzeniu** spisu wierzytelności;
- 2) może być prowadzone, jeżeli suma **wierzytelności spornych uprawniających** do głosowania nad układem **przekracza 15% sumy** wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem

Postępowanie **układowe** (jako klasyczny model) przewiduje zarówno **ochronę dłużnika** przed wierzycielami układowymi a w ograniczonym zakresie także nieobjętymi układem, jak i procedurę **ustalania spisu wierzycieli**, czyli (roboczego, na potrzeby postępowania) **rozstrzygania sporu** pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem co do **istnienia i wysokości** wierzytelności.

Spis wierzytelności jest w odpowiednich okolicznościach tytułem egzekucyjnym.

Art. 102. 1. Po prawomocnej odmowie zatwierdzenia układu lub prawomocnym umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego wyciąg z zatwierdzonego spisu wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzyciela i przysługującej mu wierzytelności, stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi.

Postępowanie układowe umożliwia dłużnikowi zawarcie układu **po sporządzeniu i zatwierdzeniu** spisu wierzytelności. Ponieważ w tym postępowaniu przewidziano procedurę **rozstrzygania sporu** pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem w ramach procedury **ustalania** spisu wierzycieli, postępowanie to może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem **przekracza** 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Jednocześnie sporność stanowi wymóg **konieczny**, gdyż jeśli jej brak, dostępną dla wierzyciela procedurą jest **zatwierdzenie** układu albo **przyspieszone** postępowanie układowe, ewentualnie postępowanie sanacyjne

Nie jest ono dopuszczalne dla dłużników, którzy **nie mają sporu** z wierzycielami **przekraczającego 15%** sumy wierzytelności po to, by **nie wykorzystywali** możliwości uzyskania ochrony przed wierzycielami w sytuacji, **gdy nie jest ona konieczna**, a postępowanie może być przeprowadzone znacznie **szybciej** w ramach **przyspieszonego** postępowania układowego. Gdy zaś zachodzi potrzeba **dalej idącej ochrony**, a **próg sporności jest niższy niż 15%**, dłużnikowi pozostaje wybór postępowania **sanacyjnego**.

Wynika to celów i funkcji poszczególnych postępowań oraz całego postępowania restrukturyzacyjnego. Z tej też przyczyny błędne jest stanowisko SO w Gliwicach, wyrażone w uzasadnieniu post. z 17.10.2017 r. w sprawie X Gz 260/17, jakoby sąd restrukturyzacyjny, rozpoznając wniosek o otwarcie postępowania układowego, ustaliwszy, że wierzytelności sporne zgłaszane pod adresem dłużnika **nie przekraczają** minimalnego progu 15%, **mógł** mimo powyższego otworzyć postępowanie układowe.

W postępowaniu układowym podobnie jak w przyspieszonym postępowaniu układowym sąd co do zasady również rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym w terminie 2 tygodni niemniej jednak ustawodawca postanowił również że jeżeli istnieje konieczność wyznaczenia rozprawy to wniosek rozpoznaje się w terminie 6 tygodni.

Art. 270. 1. Sąd rozpoznaje wniosek o otwarcie postępowania układowego na posiedzeniu niejawnym. 2. Wniosek o otwarcie postępowania układowego rozpoznaje się w terminie dwóch tygodni od dnia złożenia wniosku, chyba że istnieje konieczność wyznaczenia rozprawy. W takim przypadku wniosek rozpoznaje się w terminie sześciu tygodni.

takie zróżnicowanie czasu i sposobu rozpoznawania wniosku wynika ze zróżnicowanego charakteru przesłanek wykluczających możliwość otwarcia postępowania.

w postępowaniu układowym sąd musi dodatkowo badać czy dłużnik uprawdopodobnił zdolność zaspokajania kosztów postępowania oraz zobowiązań powstałych po jego otwarciu.

Art. 268. 1. W postępowaniu o otwarcie postępowania układowego sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego ... 2. Sąd może, na wniosek dłużnika lub tymczasowego nadzorcy sądowego, zawiesić postępowania egzekucyjne prowadzone w celu dochodzenia należności objętych z mocy prawa układem oraz uchylić zajęcie rachunku bankowego, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celów postępowania układowego.

Postępowanie sanacyjne

umożliwia dłużnikowi **przeprowadzenie działań** sanacyjnych oraz **zawarcie układu po sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu** wierzytelności.

postępowanie to umożliwia podjęcie działań pozwalających na **głęboką i wielopłaszczyznową** restrukturyzację przedsiębiorstwa dłużnika. w tym postępowaniu co do zasady dłużnik zostaje pozbawiony zarządu majątkiem.

W postępowaniu sanacyjnym dłużnik może uzyskać ochronę przed egzekucją już na etapie postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku o otwarcie postępowania re strukturyzacji innego

Postępowanie to jest dostępne **niezależnie** od poziomu sporności (wierzytelności), ale jest właściwe zasadniczo w sytuacji gdy dłużnik wymaga **głębokiej restrukturyzacji**.

Działania sanacyjne ustawa definiuje jako **czynności prawne i faktyczne**, które zmierzają do **poprawy** sytuacji ekonomicznej dłużnika i mają na celu **przywrócenie** dłużnikowi **zdolności** do wykonywania zobowiązań.

Postępowanie sanacyjne, historycznie i konstrukcyjnie rzecz ujmując, stanowi **hybrydę** upadłości i układu. Zmierza do **zawarcia układu** z wierzycielami, ale przy użyciu **instrumentów** typowych dla **postępowania upadłościowego**:

- odebrania **zarządu** dłużnikowi,
- możliwości **zbywania** majątku zbędnego,
- możliwości **odstępowania** od umów wzajemnych,
- możliwość **zwalniania** pracowników
- **ustalania bezskuteczności** niektórych czynności zdziałanych na szkodę wierzycieli.

Aby działania te były możliwe, dłużnik w trakcie postępowania sanacyjnego korzysta z **ochrony przed egzekucją**. Również w ramach procedury sanacyjnej do głosowania nad układem dochodzi po **sporządzeniu i zatwierdzeniu** spisu wierzytelności (jak w postępowaniu układowym).

Postępowanie to daje najszerszy wachlarz instrumentów, ale kosztem **utraty** (co do zasady) kontroli nad przedsiębiorstwem przez dłużnika i przy ograniczonym ustawowo do **12 miesięcy** czasie trwania.

Postępowanie sanacyjne z uwagi na **zakres ingerencji** w strukturę majątku i organizację przedsiębiorstwa dłużnika oraz cechy charakterystyczne dla jego przebiegu jest bardziej zbliżone do postępowania upadłościowego niż do klasycznego postępowania restrukturyzacyjnego (C. Zalewski, Zarząd własny dłużnika, s. 61).

Wszystkie realizowane w postępowaniu sanacyjnym środki restrukturyzacyjne, w tym także te charakterystyczne dla postępowania upadłościowego, jak sprzedaż majątku (art. 323), powinny być podporządkowane osiągnięciu celu nadrzędnego każdego postępowania restrukturyzacyjnego, czyli **zawarcia układu** z wierzycielami, **niekoniecznie jednak przy zachowaniu przedsiębiorstwa** dłużnika, jako że ustawa wprost dopuszcza także **układ likwidacyjny**.

Jedynie w postępowaniu sanacyjnym istnieje możliwość wykorzystania instrumentów służących do redukcji zatrudnienia czy odstępowania od umów wzajemnych

Art. 300. Otwarcie postępowania sanacyjnego wpływa na stosunki pracy i wywołuje w zakresie praw i obowiązków pracowników i pracodawcy takie same skutki, jak ogłoszenie upadłości, przy czym uprawnienia syndyka wykonuje zarządca

Art. 298. 1. Zarządca może odstąpić od umowy wzajemnej, która nie została wykonana w całości lub części przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego, za zgodą sędziego-komisarza, jeżeli świadczenie drugiej strony wynikające z tej umowy jest świadczeniem niepodzielnym

Suma wierzytelności spornych

przesłanka trybu postępowania

Kryterium ograniczającym **swobodny wybór** postępowania jest suma wierzytelności spornych.

Jeżeli jest **niższa** niż 15%, dłużnik może wybrać jedynie postępowanie o **zatwierdzenie** układu albo **przyspieszone** postępowanie układowe bądź – o ile zachodzi **potrzeba** głębszej restrukturyzacji, w tym naprawy przedsiębiorstwa – postępowanie **sanacyjne**. W przypadku postępowania sanacyjnego ustawodawca nie wprowadził do **zakresu normowania**¹¹ parametru sporności wierzytelności.

Art. 65 ust 5. Przez wierzytelność sporną należy rozumieć wierzytelność ... która została skonkretyzowana co do zakresu świadczenia dłużnika i podstawy faktycznej, w szczególności wierzytelność, co do której dłużnik został wezwany do spełnienia świadczenia, zawezwano dłużnika do próby ugodowej, wytoczono powództwo przeciwko dłużnikowi albo podniesiono zarzut potrącenia w sprawie wszczętej przez dłużnika, albo co do której toczy się postępowanie przed sądem polubownym.

Jest to wierzytelność która nie została wskazana przez dłużnika w spisie wierzycieli i nie jest stwierdzona tytułem egzekucyjnym lub nie została umieszczona w spisie wierzytelności ale spełnia warunki art. 65 ust.5

udział w postępowaniu restrukturyzacji innym wierzycieli których wierzytelności są sporne zależy od dopuszczenia ich do uczestnictwa w sprawie

art. 65 ust 6. Dopuszczenie do udziału w sprawie ... może nastąpić na wniosek wierzyciela albo z urzędu. W przypadku dopuszczenia wierzyciela do udziału w sprawie na jego wniosek, dopuszczenie wywołuje skutek od dnia złożenia wniosku. Ust. 7. Wierzyciel nieumieszczony w spisie wierzytelności traci uprawnienia uczestnika postępowania z dniem uprawomocnienia się postanowienia o oddaleniu jego sprzeciwu lub bezskutecznego upływu terminu do jego złożenia albo uprawomocnienia się postanowienia uwzględniającego sprzeciw co do umieszczenia jego wierzytelności.

¹¹ zakres normowania to „klasa zachowań” nakazanych bądź zakazanych przez normę postępowania - inaczej treść wyznaczanego obowiązku (może-musi). Zakres normowania od zakresu zastosowania różni się tym że zakres zastosowania sprowadza się do określenia działań własnych adresata normy (lub wytworów takich działań), i przyporządkowania tym działaniom bądź wy twórcom odpowiedzialności (zarachowania) – zob. A.Bator, Wprowadzenie do nauk prawnych s.167-168

art. 107 ust 3. Sędzia-komisarz może na wniosek wierzyciela i po wysłuchaniu dłużnika dopuścić do udziału w zgromadzeniu wierzycieli wierzyciela, którego wierzytelność jest uzależniona od warunku zawieszającego lub jest sporna i została uprawdopodobniona. Sumę, według której oblicza się głos tego wierzyciela, sędzia-komisarz oznacza stosownie do okoliczności.

Jeżeli suma wierzytelności spornych **przekracza** 15%, to dłużnik ma do wyboru **jedynie** postępowanie **układowe i sanacyjne**, bo tylko w nich przeprowadzana jest **procedura ustalenia spisu** wierzytelności.

Ustawodawca przyjął **graniczny poziom sporności** w wysokości 15%, dla procedur niewymagających ustalenia spisu wierzytelności, kierując się koniecznością zapewnienia, aby w każdej sytuacji decyzję co do zawarcia układu mogła podjąć **większość wierzycieli**.

W sytuacji gdy do zawarcia układu konieczne jest uzyskanie akceptacji wierzycieli posiadających co najmniej **2/3 sumy wierzytelności** przysługujących głosującym wierzycielom (art. 119 ust. 1), nawet pominięcie wszystkich wierzycieli posiadających wierzytelności sporne głosujących za układem (maksymalnie 15%) powoduje, że decyzja została podjęta przez wierzycieli posiadających co najmniej ponad 51% sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

Art. 119. 1. **Uchwała** zgromadzenia wierzycieli o **przyjęciu układu** zapada, jeżeli wypowie się za nią **większość głosujących** wierzycieli, którzy oddali ważny głos, mających **łącznie** co najmniej **dwie trzecie** sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

2. Jeżeli głosowanie nad układem przeprowadza się w **grupach** wierzycieli, obejmujących poszczególne **kategorie interesów**, układ zostaje przyjęty, jeżeli w każdej grupie wypowie się za nim większość głosujących wierzycieli z tej grupy, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności, przysługujących głosującym wierzycielom z tej grupy.

3. Układ zostaje przyjęty, chociażby **nie uzyskał wymaganej większości** w niektórych z **grup wierzycieli**, jeżeli wierzyciele mający łącznie **dwie trzecie** sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom **głosowali za przyjęciem** układu, a wierzyciele z grupy lub grup, które wypowiedziały się **przeciw** przyjęciu układu, zostaną **zaspokojeni** na podstawie układu w stopniu **nie mniej korzystnym** niż w przypadku przeprowadzenia postępowania **upadłościowego**.

W kwestii sposobu liczenia 15% progu sporności należy opierać się na dwóch generalnych zasadach:

- 1) sumę, od której liczymy dopuszczalne 15% wierzytelności spornych, obliczamy, **sumując** wierzytelności bezsporne i sporne,
- 2) do obu grup wierzytelności, tak spornych, jak i bezspornych, **nie doliczamy** wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo (z wyjątkiem sytuacji, w których złożono propozycje układowe umożliwiające objęcie ich układem bez zgody wierzycieli) i przysługujących pracownikom, co do których wierzyciele nie są uprawnieni do głosowania, bo nie wyrazili zgody na objęcie układem.

Ad.1

Po pierwsze badamy czy w sytuacji, gdyby wszystkie wierzytelności sporne stały się **bezzadne**, to udział tych wierzytelności, które jako sporne zostają przez konstrukcję postępowania pozbawione prawa do głosu, nie przekroczy 15% ogółu wierzytelności.

W rozumieniu tego przepisu wierzytelności uprawniające do głosowania to te (sporne i bezsporne), które ze względu na swój charakter **dają prawo do głosu** (są objęte układem), a wierzyciel, któremu przysługują, nie jest ze względu na swoje właściwości opisane w art. 116 tego prawa **pozbawiony**.

Za taką interpretacją przemawia także przewidziana w toku postępowania dla sędziego-komisarza możliwość **dopuszczenia do głosowania** także wierzycieli spornych.

Wierzytelności sporne są zatem w rozumieniu art. 3 wierzytelnościami **uprawniającymi** do głosowania i **na równi z bezspornymi** stanowią podstawę **wyliczenia progu** wierzytelności spornych.

Jeżeli zatem suma wszystkich wierzytelności bezspornych u danego dłużnika wynosi 100 000 zł, a nie uznaje on wierzytelności na kwotę 16 000 zł, to próg wierzytelności spornych nie został przekroczony, bo 16 000 w 116 000 stanowi 13,8%.

Ad. 2

Drugi z problemów dotyczy **wliczania lub niewliczania** do powyższego rachunku wierzytelności, które uprawniają do głosowania nad układem **warunkowo**, a zatem dopiero **po wyrażeniu zgody** przez wierzyciela. Sytuację tę oceniamy tak, jak ocenialibyśmy **prawo do głosu na zgromadzeniu** wierzycieli - do podstawy obliczeń **wliczamy** tylko tych wierzycieli, którzy w dacie dokonywania oceny **wyrazili bezwarunkową i nieodwołalną zgodę** na objęcie ich wierzytelności układem.

W świetle zasady **jednolitości postępowania restrukturyzacyjnego** (w odróżnieniu od upadłościowego nie zaczyna się od otwarcia postępowania tylko od złożenia wniosku) oświadczenie wierzyciela może być także **załącznikiem do wniosku** i może służyć za uzasadnioną podstawę twierdzenia, że próg sporności nie został przekroczony.

Zdolność restrukturyzacyjna

Art. 4. 1. Przepisy **ustawy stosuje się** do:

- 1) przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360), zwanej dalej „Kodeksem cywilnym”;
- 2) spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, prostych spółek akcyjnych i spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej;
- 3) wspólników osobowych spółek handlowych ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 4) wspólników spółki partnerskiej.

Przedsiębiorcą w rozumieniu KC jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 KC, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową (art. 43¹ KC). Jest to **najszersza** ze znanych polskiemu prawu definicji i mieści w sobie każdy rodzaj działalności wykonywanej w celu zarobkowym, niezależnie od celu ani charakteru (np. ubocznego). Definicja ta obejmuje zatem również fundacje i stowarzyszenia o charakterze non profit, działalność rolniczą, jak i wykonywanie wolnych zawodów.

Odwołanie do definicji z KC powoduje konieczność zastosowania ustawy mimo niedopełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku rejestracyjnego - można sobie zatem wyobrazić faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej przez lata bez odpowiedniej rejestracji. Taki podmiot również posiada zdolność restrukturyzacyjną.

Definicja przedsiębiorcy zawarta w KC nie obejmuje wszystkich wypadków, gdzie ze względów systemowych właściwe jest przeprowadzenie postępowania restrukturyzacyjnego, stąd konieczne jest jej rozszerzenie

Spółka jawna, jako jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą, której art. 8 § 1 KSH przyznał zdolność prawną, jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1, mającym – **odrębną od wspólników** – zdolność restrukturyzacyjną. Przy procedowaniu tych postępowań restrukturyzacyjnych (podobnie jak i przy innych spółkach osobowych) zawsze powinno się dążyć do **łączenia tych postępowań**, w tym zwłaszcza **wyznaczania tego samego nadzorcy** (zarządcy) oraz sędziego-komisarza (art. 190)

Nie ma zdolności restrukturyzacyjnej **osoba fizyczna nieprowadząca** działalności gospodarczej, jakkolwiek w trybie przepisów **Prawa upadłościowego** może ona zawrzeć układ z wierzycielami (art. 491²² Prawa upadłościowego), do którego przez kolejne **odwołanie** do art. 491²³ przez art. 266f stosuje się przepisy Prawa restrukturyzacyjnego.

Ograniczenia kręgu podmiotów, do których stosuje się ustawę, zawarto w art. 4 ust. 2

2. Przepisów ustawy **nie stosuje** się do:

- 1) Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) banków krajowych;
- 3) Banku Gospodarstwa Krajowego;
- 4) oddziałów banków zagranicznych;
- 5) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych;
- 6) firm inwestycyjnych ...
- 7) zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji;
- 8) funduszy inwestycyjnych;
- 9) instytucji finansowych ...
- 10) finansowych spółek holdingowych
- 11) inwestycyjnych spółek holdingowych
- 12) holdingów mieszanych
- 13) dominujących finansowych spółek holdingowych
- 14) unijnych dominujących finansowych spółek holdingowych
- 15) unijnych dominujących inwestycyjnych spółek holdingowych
- 16) unijnej dominującej finansowej spółki holdingowej

Powyższe wyliczenia w zakresie instytucji finansowych (punkty 9–16) ulegają w najbliższym czasie zmianie - katalog wyłączeń zdolności restrukturyzacyjnej **zostanie poszerzony**.

Zakaz prowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego dotyczy bez wyjątku wszystkich **statio fisci**, niezależnie od tego, czy i w jakim zakresie prowadzą działalność gospodarczą. Podobnie jednostki samorządu terytorialnego, czyli gminy, powiaty i województwa, nie posiadają zdolności restrukturyzacyjnej jak i upadłościowej.

Wyłączenie zdolności restrukturyzacyjnej m.in. banków krajowych, oddziałów banków zagranicznych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, funduszy inwestycyjnych i innych podmiotów wymienionych w ust. 2 pkt 2–6 komentowanego przepisu jest konsekwencją objęcia tych podmiotów postępowaniem tzw. przymusowej restrukturyzacji (resolution) uregulowanej w Ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. W ustawie tej w art. 64–268 uregulowano instytucję tzw. **przymusowej restrukturyzacji**. Przepisy BFGU stanowią implementację dyrektywy BRR

Niektóre podmioty nie mając zdolności upadłościowej, mają jednak zdolność restrukturyzacyjną i mogą zmierzać do uregulowania swoich zobowiązań względem wierzycieli w tym trybie.

Mają zdolność restrukturyzacyjną, **choć nie mają zdolności upadłościowej**:

1. publiczne samodzielne zakłady opieki zdrowotnej;
2. instytucje i osoby prawne utworzone w drodze ustawy, chyba że ustawa ta stanowi inaczej, oraz utworzone w wykonaniu obowiązku nałożonego ustawą;
3. osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne, które nie prowadzą innej działalności gospodarczej lub zawodowej;
4. uczelnie.

Wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego

Wniosek restrukturyzacyjny przyjmuje postać pisma procesowego którego przedmiotem jest żądanie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego lub zatwierdzenia układu.

wniosek restrukturyzacyjny zawiera skierowany do sądu żądanie udzielenia ochrony prawnej roszczeniu wnioskodawcy (roszczenie procesowe). Żądanie to ma charakter subiektywnego twierdzenia o zaistnieniu określonych ustawowo przesłanek.

Art. 7. 1. O ile ustawa nie stanowi inaczej, postępowanie restrukturyzacyjne **wszczyna się na wniosek** restrukturyzacyjny złożony przez dłużnika.

2. Przez wniosek restrukturyzacyjny należy rozumieć wniosek o **otwarcie** postępowania restrukturyzacyjnego oraz wniosek o **zatwierdzenie** układu przyjętego w postępowaniu o zatwierdzenie układu.

3. Zarządzenie o wpisaniu do repertorium wniosku restrukturyzacyjnego złożonego przez dłużnika, prawomocne zarządzenie o zwrocie tego wniosku oraz prawomocne postanowienie o odrzuceniu lub oddaleniu tego wniosku lub umorzeniu postępowania w przedmiocie rozpoznania tego wniosku **obwieszcza się**.

Wykluczone jest wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego z urzędu. Bez odpowiedniego wniosku dłużnika postępowanie takie nie będzie prowadzone, z wyjątkiem wniosku o wszczęcie postępowania **sanacyjnego** wobec niewypłacalnego dłużnika będącego **osobą prawną**, który może złożyć skutecznie jej **wierzyciel osobisty** oraz **kurator** ustanowiony na podstawie art. 42 § 1 Kodeksu cywilnego (art. 283 ust. 1 i 2). W przypadku kuratora będzie to jednak wniosek dłużnika, tyle że reprezentowanego przez kuratora.

Zgodnie z art. 42 § 1 KC, jeżeli osoba prawna nie może być reprezentowana lub prowadzić swoich spraw ze względu na brak organu albo brak w składzie organu uprawnionego do jej reprezentowania, sąd ustanawia dla niej kuratora. Ten podlega nadzorowi sądu, który go ustanowił.

Cofnięcie wniosku restrukturyzacyjnego przed wydaniem postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, co do zasady, skutkuje **umorzeniem** postępowania. Postępowanie takie nie może bowiem toczyć się bez udziału uprawnionego wnioskodawcy. W odróżnieniu od postanowienia o ogłoszeniu upadłości, które ma na celu ochronę interesów przede wszystkim wierzycieli, wniosek restrukturyzacyjny jest nakierowany na ochronę dłużnika, dlatego też nie może się toczyć bez poparcia ze strony dłużnika, z zastrzeżeniem wyjątku z art. 283.

Z chwilą **wszczęcia postępowania** restrukturyzacyjnego wnioskodawca traci możliwość **skutecznego** wycofania wniosku, a postępowanie raz wszczęte musi się toczyć. Dłużnikowi przysługuje prawo do

wnioskowania o umorzenie wszczętego postępowania restrukturyzacyjnego, ale skuteczność tego wniosku zależy od **zgody rady wierzycieli**, a w jej braku **sędziego-komisarza**. Motywowane jest to koniecznością **ochrony interesu wierzycieli**, którzy mogli dojść do **porozumienia** co do warunków układu, który nie odpowiada dłużnikowi, ale dla nich jest korzystny, a umorzenie postępowania **wydłużyłoby** znacząco czas potrzebny do jego **zawarcia w postępowaniu upadłościowym**.

Art. 325. 1. Sąd **umarza** postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli: 1) prowadzenie postępowania zmierzałoby do **pokrzywdzenia wierzycieli**; 2) dłużnik wniósł o umorzenie postępowania i **zezwoiła na to rada** wierzycieli; 3) **układ nie został przyjęty**; 4) uprawomocniło się postanowienie o ogłoszeniu **upadłości** dłużnika. 2. Sąd **może umorzyć** postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli z okoliczności sprawy, w szczególności z **zachowania** dłużnika, wynika, że **układ nie zostanie wykonany**. 3. Sąd **może umorzyć** postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli dłużnik **nie wykonuje poleceń** sędziego-komisarza i zezwoiła na to rada wierzycieli

Pierwszeństwo wniosku restrukturyzacyjnego

Art. 11. W przypadku złożenia wniosku restrukturyzacyjnego i wniosku o ogłoszenie upadłości, w pierwszej kolejności rozpoznaje się wniosek restrukturyzacyjny.

Wniosek składa się **wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego** Rejestru, fakt wpływu kolejnego wniosku jest oczywisty i znany sądowi z urzędu z chwilą jego podpisania i zamieszczenia w Rejestrze, a zatem bez żadnej zwłoki.

Art. 12. 1. Sąd restrukturyzacyjny niezwłocznie po powzięciu wiadomości o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości zawiadamia sąd upadłościowy o złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego. 2. Sąd upadłościowy wstrzymuje rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości do czasu wydania prawomocnego orzeczenia w sprawie wniosku restrukturyzacyjnego. Wstrzymanie rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości nie wyłącza możliwości zabezpieczenia majątku. 3. W przypadku gdy wstrzymaniu rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości sprzeciwia się interes ogółu wierzycieli, sąd upadłościowy wydaje postanowienie o przejęciu wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania z wnioskiem o ogłoszenie upadłości i rozstrzygnięcia jednym postanowieniem. Sąd upadłościowy rozpoznaje wnioski w składzie właściwym do rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości. 4. Jeżeli przejęcie wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania z wnioskiem o ogłoszenie upadłości prowadziłoby do znacznego opóźnienia wydania orzeczenia w przedmiocie ogłoszenia upadłości, ze szkodą dla wierzycieli, a podstawy restrukturyzacji przedstawione przez dłużnika we wniosku restrukturyzacyjnym są znane sądowi upadłościowemu, sąd upadłościowy nie wydaje postanowienia o przejęciu wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania z wnioskiem o ogłoszenie upadłości i rozpoznaje wniosek o ogłoszenie upadłości, o czym zawiadamia sąd restrukturyzacyjny.

Art. 13. Jeżeli została ogłoszona upadłość dłużnika, sąd restrukturyzacyjny wstrzymuje rozpoznanie wniosku restrukturyzacyjnego do czasu uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Sąd restrukturyzacyjny odmawia zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo odmawia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego w przypadku uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. W przypadku uchylecia postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przepisy art. 11 i art. 12 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

W razie prawomocnego **zatwierdzenia układu** wniosek zwykle będzie **oddalony**, chyba że dłużnik nie regulował na bieżąco kosztów postępowania i innych zobowiązań powstałych po jego otwarciu i stał

się **wtórnie niewypłacalny**. W wypadku umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego upadłość zwykle zostanie **ogłoszona**, o ile dłużnik będzie posiadał środki na **pokrycie kosztów** postępowania.

Pr. Up. Art. 9a. **Nie można ogłosić** upadłości w okresie **od otwarcia** postępowania restrukturyzacyjnego do jego **zakończenia** lub prawomocnego **umorzenia**. W takim przypadku wniosek podlega **odrzuconiu**.

Pr. Up. Art. 131a. Jeżeli **upadłość ogłoszono** w wyniku rozpoznania **wniosku** o ogłoszenie upadłości **złożonego** nie później niż w terminie **3 miesięcy** od dnia **zakończenia** postępowania restrukturyzacyjnego albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego, przez **dzień złożenia** wniosku o ogłoszenie upadłości, o którym mowa w art. 127–130, rozumie się dzień **złożenia wniosku restrukturyzacyjnego**. Jeżeli przed dniem złożenia wniosku restrukturyzacyjnego złożono wniosek o ogłoszenie upadłości, który został **odrzucony** zgodnie z art. 9a, to wówczas przez dzień złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, o którym mowa w art. 127–130, rozumie się **dzień złożenia odrzuconego wniosku** o ogłoszenie upadłości.

Mamy zatem do czynienia z dwoma wnioskami o ogłoszenie upadłości, przedzielonymi nieudaną restrukturyzacją. Jeżeli pierwszy z wniosków o ogłoszenie upadłości został odrzucony na skutek wszczęcia restrukturyzacji a następnie restrukturyzacja nie powiodła się i wpłynął kolejny wniosek o ogłoszenie upadłości, w wyniku którego ogłoszono upadłość, to w postępowaniu upadłościowym otwartym w rozpoznaniu tego drugiego wniosku, **terminy bezskuteczności** liczyć trzeba wstecz od **pierwszego** z wniosków o ogłoszenie upadłości

Odmowa otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego

Art. 8. 1. Sąd **odmawia** otwarcia postępowania **restrukturyzacyjnego**, jeżeli skutkiem tego postępowania byłoby **pokrzywdzenie wierzycieli**. 2. Sąd odmawia otwarcia postępowania **układowego** lub **sanacyjnego również**, jeżeli **nie została uprawdopodobniona zdolność** dłużnika do **bieżącego zaspokajania** kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu.

Ewidentnie błędne są coraz częściej odnotowywane w praktyce sądów restrukturyzacyjnych próby **dokonywania oceny woli wierzycieli** na etapie rozpoznania wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego i odmowa jego otwarcia w oparciu o deklaracje wierzycieli, iż nie mają zamiaru popierać układu lub nawet że jak dotąd dłużnik ich nie przekonał do układu. Podobnie, powzięte przez sąd przekonanie, że układ nie zostanie wykonany, nie może być podstawą odmowy otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, nawet "ubrane" w argumentację o tym, że restrukturyzacja jako nieudana doprowadzi w ten sposób do pokrzywdzenia wierzycieli. Ustawa wprost wskazuje, że właściwym etapem do oceny wykonalności układu jest etap zatwierdzania układu, a nie etap otwierania postępowania restrukturyzacyjnego. Antycypowanie wyniku postępowania nie może być podstawą odmowy jego otwarcia (P. Zimmerman, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2022, komentarz do art. 8 Pr.Restr)

Przewidziany w „układzie” stopień zaspokojenia, niższy niż w wypadku upadłości, nie może być na gruncie obecnego stanu prawnego przekładany wprost na stwierdzenie pokrzywdzenia wierzycieli.

Konstrukcja Prawa restrukturyzacyjnego nie pozostawia wątpliwości, że **utrzymanie przedsiębiorstwa** dłużnika i uniknięcie jego upadłości jest **wartością samą w sobie**, w szczególności dobro to nie jest bezwzględnie **podporządkowane** interesowi wierzycieli.

Istnieje zatem konieczność uwzględniania, przy ocenie konkretnego przypadku, także okoliczności dotyczących różnej sytuacji **odmiennych grup wierzycieli**, prawdopodobieństwa powodzenia

poszczególnych **scenariuszy** rozwoju wydarzeń i innych okoliczności, z których na pierwszy plan wysuwa się **uniknięcie upadłości** dłużnika.

Pojęcie **pokrzywdzenia** wierzycieli stanowi typową **klauzulę generalną**, którą rzeczywistą treścią wypełnia sąd, podejmując decyzję w przedmiocie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

Pokrzywdzenie wierzycieli w rozumieniu art. 8 ust. 1 oraz art. 325 ust. 1 pkt 1, to nie jest stan **niższego zaspokojenia** w porównaniu do zaspokojenia uzyskanego w upadłości (tak A. Hrycaj, Pokrzywdzenie wierzycieli, s. 84–86; P. Filipiak, w: P. Filipiak, A. Hrycaj (red.), Prawo, 2017, art. 8, pkt 5)

Każda restrukturyzacja ma na celu uniknięcie ogłoszenia upadłości, ponieważ upadłość jest zjawiskiem niepożądanym, gdyż z reguły prowadzi do zaspokojenia wierzycieli na niskim poziomie.

Jeśli sąd restrukturyzacyjny w sposób niebudzący wątpliwości ustali, że w **alternatywnym** wariantcie, jakim jest **likwidacja masy upadłości**, wierzyciele zrealizują swoje prawa majątkowe, zaś nie jest to **możliwe** w układzie, choćby na **porównywalnym** poziomie, to z reguły taki układ, nawet jeśli lepszy dla dłużnika, bo pozwala zachować przedsiębiorstwo, **zmierza** do pokrzywdzenia wierzycieli.

Wierzyciele ze swojej pozytywnej decyzji w przedmiocie zawarcia układu mogą odnosić wiele korzyści, których nie mogliby odnieść w razie sprzedaży majątku w postępowaniu upadłościowym. Mogą to być korzyści wynikające z pozostania istotnego kontrahenta na rynku, synergii wspólnych działań, utrzymania wartości przedsiębiorstwa dłużnika na czas poszukiwania innych źródeł spłaty zadłużenia układowego i inne powody (pogląd ten znalazł potwierdzenie w uzasadnieniu post. SO w Warszawie z 8.5.2018 r., XXIII Gz 71/18, Legalis)

Ustawa prawo restrukturyzacyjne nie wyklucza możliwości dokonania restrukturyzacji danego dłużnika **także poprzez likwidację** (nawet w całości) jego majątku, o czym przesądza treść art. 159 ust. 1 Prawa Restrukturyzacyjnego.

Art. 159. 1. Propozycje układowe mogą przewidywać również zaspokojenie wierzycieli przez likwidację majątku dłużnika. 2. Sprzedaż dokonana w wykonaniu układu, który przewiduje zaspokojenie wierzycieli przez likwidację majątku dłużnika, nie wywołuje skutków sprzedaży egzekucyjnej.

Skoro w postępowaniu restrukturyzacyjnym, w świetle ww. przepisu, można zawrzeć **układ likwidacyjny** i dokonać w ten sposób zbycia nawet całego majątku dłużnika, co doktryna traktuje jako **środek restrukturyzacyjny**, to zaproponowanym w **planie restrukturyzacyjnym** działaniom obejmującym zbycie określonych składników majątkowych nie sposób odmawiać waloru „środków restrukturyzacyjnych”.

Prawo Restrukturyzacyjne w ogóle **nie narzuca wyboru żadnych działań** zmierzających do restrukturyzacji przedsiębiorstwa dłużnika, pozostawiając w tym zakresie swobodę dłużnikowi/zarządcy/nadzorczy sądowemu, tak by wybrane zostały działania **najbardziej odpowiednie** dla danego przedsiębiorstwa, oni bowiem a w szczególności dłużnik, **najlepiej wiedzą**, jak można **naprawić pogrążone w kryzysie** przedsiębiorstwo dłużnika).

Środki restrukturyzacyjne to **wszystkie te zmiany i przekształcenia** w przedsiębiorstwie dłużnika, które mają **poprawić jego kondycję** i umożliwić **wykonanie układu i uniknięcie upadłości**, a zatem definicja ta jest na tyle szeroka, że mieści się w jej zakresie także odzyskanie należności

(Postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie - XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z dnia 8 maja 2018 r. XXIII Gz 71/18)

Dla postępowań, które z założenia trwają dłużej, bo w ich ramach trzeba ustalić spis wierzycieli (postępowanie układowe i sanacyjne), warunkiem ich otwarcia i prowadzenia jest prawdopodobieństwo pokrywania na bieżąco ich kosztów jak i zobowiązań powstałych po ich otwarciu. Ekonomicznie chodzi o to, by masa układowa czy sanacyjna, będąca jednocześnie potencjalną masą upadłości (majątek dłużnika), nie uległy uszczupleniu w trakcie trwania procedur restrukturyzacyjnych.

Definicje kosztów postępowania restrukturyzacyjnego zawiera art. 207 i 208

Art. 207. Koszty postępowania restrukturyzacyjnego obejmują **opłaty i wydatki**.

Art. 208. 1. Koszty postępowania restrukturyzacyjnego **ponosi dłużnik**. Zarządca uiszcza koszty należne od dłużnika pozbawionego prawa zarządu na wezwanie sądu albo sędziego-komisarza. 2. Uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim **udziałem** w sprawie. 3. Koszty postępowania wywołanego złożeniem **sprzeciwu** co do umieszczenia wierzytelności innego wierzyciela zasądza się od dłużnika na rzecz wierzyciela, który złożył sprzeciw, jeżeli w wyniku sprzeciwu odmówiono umieszczenia zaskarżonej wierzytelności, chyba że dłużnik kwestionował umieszczenie wierzytelności w spisie wierzytelności w oświadczeniu złożonym na podstawie art. 86 ust. 5 lub złożył sprzeciw

Jednak **to nie te koszty** mogą być powodem uznania, że dłużnik nie ma zdolności ich zaspokajania, stanowią one bowiem tylko niewielki ułamek kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa dłużnika. Koszty, których zdolność zaspokajania dłużnik musi wykazać to przede wszystkim koszty bieżącego funkcjonowania: podatki, opłaty, czynsze, wynagrodzenie pracowników, zakup materiałów, usługi podwykonawców itp. Do kosztów postępowania zaliczamy także – poza wynagrodzeniem – wszelkie inne wydatki związane z wykonywaniem funkcji nadzorcy (zarządcy), w tym zwłaszcza: koszty związane z koniecznością zatrudnienia dodatkowych osób przy sporządzaniu spisu wierzytelności, spisu inwentarza, planu restrukturyzacyjnego, organizacji zgromadzenia wierzycieli czy z obsługą prawną. Jeżeli dłużnik albo wierzyciel żądają otwarcia postępowania sanacyjnego, a jego celem ma być m.in. restrukturyzacja zatrudnienia, koszty pracownicze należy uwzględnić w symulacji przyszłych kosztów postępowania restrukturyzacyjnego w dwóch wariantach: koszty przed redukcją oraz koszty po redukcji zatrudnienia i odnieść do zdolności płatniczych dłużnika. Skoro bowiem ustawodawca dopuszcza restrukturyzację zatrudnienia, to nie można z góry zakładać, że ona się nie powiedzie, a więc przyjmować, że przez całe postępowanie dłużnik będzie ponosił koszty pracownicze na poziomie aktualnym na dzień rozpoznawania wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego.

Postępowanie zabezpieczające

Zabezpieczenie w rozumieniu przepisów KPC To udzielenie tymczasowej ochrony prawnej określönemu roszczeniu. W prawie restrukturyzacyjnym postępowanie zabezpieczające ma odmienny charakter.

W postępowaniu restrukturyzacyjnym wnioskodawca, w celu uniknięcia ogłoszenia upadłości, domaga się udzielenia ochrony przez **umożliwienie restrukturyzacji** w drodze zawarcia układu z wierzycielami, a w przypadku postępowania sanacyjnego również przez przeprowadzenie działań sanacyjnych, przy zabezpieczeniu słusznych praw wierzycieli, poprzez stosowanie w konkretnym stanie faktycznym odpowiedniej normy prawa restrukturyzacyjnego.

Bezpośrednim przedmiotem zabezpieczenia w postępowaniu restrukturyzacyjnym jest **majątek dłużnika**. Celem postępowania zabezpieczającego jest zapewnienie integralności majątku dłużnika dla realizacji chronionych interesów zarówno dłużnika jak i wszystkich wierzycieli którzy potencjalnie mogą być uczestnikami postępowania restrukturyzacyjnego.

Do zabezpieczenia majątku dłużnika, już na samym wstępie, może dojść jedynie w postępowaniu o otwarcie postępowania układowego oraz w postępowaniu o otwarcie postępowania sanacyjnego (art. 268 ust. 1 i art. 286 ust.1)

Art. 268. 1. W postępowaniu o otwarcie postępowania układowego sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego ... 2. Sąd może, na wniosek dłużnika lub tymczasowego nadzorcy sądowego, zawiesić postępowania egzekucyjne prowadzone w celu dochodzenia należności objętych z mocy prawa układem oraz uchylić zajęcie rachunku bankowego, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celów postępowania układowego. Uchylając zajęcie rachunku bankowego, sąd ustanawia tymczasowego nadzorcę sądowego, jeżeli wcześniej nie został ustanowiony.

Art. 286. 1. W postępowaniu o otwarcie postępowania sanacyjnego sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o nadzorcy sądowym, z wyłączeniem przepisów art. 42–46, albo przez ustanowienie tymczasowego zarządcy, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o zarządcy, z wyłączeniem przepisów art. 55–59 oraz art. 61 i art. 62

W postępowaniu układowym oraz sanacyjnym w sprawach nieuregulowanych do postępowania zabezpieczającego stosuje się odpowiednio przepisy KPC (art. 269 i 287). Odesłanie to stanowi uzupełnienie w zakresie oceny istnienia roszczenia oraz interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia.

Katalog dopuszczalnych sposobów zabezpieczenia majątku dłużnika jest zamknięty. ustawodawca wprowadził możliwość;

1. ustanowienia tymczasowego nadzorcy sądowego
2. ustanowienia tymczasowego zarządcy
3. zawieszenie postępowań egzekucyjnych
4. uchylenie zajęcia rachunku bankowego

Tymczasowy nadzorca sądowy jest organem postępowania o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego. jest ustanawiany przez sąd z urzędu lub na wniosek. do tymczasowego nadzorcy sądowego stosuje się odpowiednio przepisy o nadzorcy sądowym. Do czynności tymczasowego nadzorcy sądowego należy składanie sędziemu komisarzowi sprawozdań z czynności za każdy miesiąc kalendarzowy pełnienia funkcji

W postępowaniu sanacyjnym, poza możliwością ustanowienia tymczasowego nadzorcy sądowego jest możliwość ustanowienia tymczasowego zarządcy. Uzasadnieniem ustanowienia tymczasowego zarządcy jest taki stan faktyczny który wymaga zastosowania surowszego środka zabezpieczającego.

Tymczasowy zarządca poza sprawozdaniem z czynności składa sądowi również sprawozdania rachunkowe.

Ustanowienie tymczasowego zarządcy skutkuje zawieszeniem z urzędu postępowania cywilnego dotyczącego majątku objętego zabezpieczeniem – odesłanie do KPC

Art. 174. § 1. Sąd zawiesza postępowanie z urzędu: ... 4) jeżeli postępowanie dotyczy masy upadłości, masy układowej lub masy sanacyjnej i ogłoszono upadłość lub wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe albo ustanowiono zarządcę w postępowaniu restrukturyzacyjnym; ... 5) jeżeli ustanowiono zarządcę przymusowego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub zarządcę tymczasowego w postępowaniu o otwarciu postępowania sanacyjnego, a postępowanie dotyczy majątku objętego zabezpieczeniem ... § 2. W przypadkach wymienionych w § 1 pkt ... 4 ... zawieszenie ma skutek od chwili zdarzeń, które je spowodowały. Zawieszając postępowanie, sąd z urzędu uchyla orzeczenia wydane po nastąpieniu tych zdarzeń, chyba że nastąpiły one po zamknięciu rozprawy ... § 3. W przypadkach, o których mowa w § 1 pkt 4 i 5, sąd wezwie syndyka, zarządcę przymusowego, zarządcę tymczasowego albo zarządcę do udziału w sprawie.

Charakter prawny i rodzaje układu

Plan restrukturyzacyjny

Wstępny plan restrukturyzacyjny

Wstępny plan restrukturyzacyjny składa się wraz z wnioskiem o otwarcie:

- 1) przyspieszonego postępowania układowego (art. 227 ust. 1 pkt 2);
- 2) postępowania układowego (art. 227 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 265);
- 3) postępowania sanacyjnego (art. 284 ust. 1 pkt 3), z tym zastrzeżeniem, że zwolniony z obowiązku złożenia planu jest wnioskodawca będący wierzycielem (art. 284 ust. 4), natomiast nie jest z niego zwolniony kurator dłużnika występujący o otwarcie sanacji na bazie legitymacji z art. 283 ust. 1.

Wstępny plan restrukturyzacyjny ma być **ułatwieniem** dla nadzorcy przy sporządzaniu **właściwego** planu restrukturyzacyjnego, dzięki temu, że zawiera elementy najistotniejsze z punktu widzenia zawarcia układu i jego wykonania.

Art. 9. 1. **Wstępny** plan restrukturyzacyjny zawiera co najmniej:

1. analizę **przyczyn** trudnej sytuacji ekonomicznej dłużnika;
 2. wstępny opis i przegląd planowanych **środków** restrukturyzacyjnych i związanych z nimi kosztów;
 3. wstępny **harmonogram** wdrożenia środków restrukturyzacyjnych.
2. Wstępny plan restrukturyzacyjny zawiera również **sprawozdanie** finansowe dłużnika sporządzone na dzień przypadający w okresie **trzydziestu** dni przed dniem złożenia wniosku.
3. Jeżeli dłużnik nie może załączyć sprawozdania, o którym mowa w ust. 2, podaje przyczyny niezałączenia sprawozdania.

Plan restrukturyzacyjny

Plan restrukturyzacyjny stanowi merytoryczną bazę całego postępowania restrukturyzacyjnego. Zapewnić ma wierzycielom, nadzorcy (zarządcy) i sądowi możliwość dokonania analizy propozycji restrukturyzacji w kontekście ich wykonalności, stopnia ryzyka oraz stopnia zgodności z kondycją przedsiębiorstwa dłużnika.

wymogi merytoryczne w istocie stanowią przewodnik dla przedsiębiorcy, który ma ułatwić mu dostrzeżenie tematów, które musi poddać analizie, aby taki plan odpowiednio przygotować.

Plan restrukturyzacyjny składa się (jak wszystkie inne dokumenty w postępowaniu) wyłącznie w postaci elektronicznej i automatycznie zamieszcza w systemie teleinformatycznym Rejestru.

Art. 10. 1. **Plan** restrukturyzacyjny zawiera co najmniej:

- 1) opis przedsiębiorstwa dłużnika wraz z informacją o aktualnym oraz przyszłym stanie podaży i popytu w sektorze rynku, na którym przedsiębiorstwo działa;
- 2) analizę przyczyn trudnej sytuacji ekonomicznej dłużnika;
- 3) prezentację proponowanej przyszłej strategii prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika oraz informację na temat poziomu i rodzaju ryzyka;
- 4) pełny opis i przegląd planowanych środków restrukturyzacyjnych i związanych z nimi kosztów;
- 5) harmonogram wdrożenia środków restrukturyzacyjnych oraz ostateczny termin wdrożenia planu restrukturyzacyjnego;
- 6) informację o zdolnościach produkcyjnych przedsiębiorstwa dłużnika, w szczególności o ich wykorzystaniu i redukcji;
- 7) opis metod i źródeł finansowania, w tym wykorzystania dostępnego kapitału, sprzedaży aktywów w celu finansowania restrukturyzacji, finansowych zobowiązań udziałowców i osób trzecich, w szczególności banków lub innych kredytodawców, wielkości udzielonej i wnioskowanej pomocy publicznej oraz pomocy de minimis lub pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie i wykazania zapotrzebowania na nią;
- 8) projektowane zyski i straty na kolejne pięć lat oparte na co najmniej dwóch prognozach;
- 9) imiona i nazwiska osób odpowiedzialnych za wykonanie układu;
- 10) imiona i nazwiska autorów planu restrukturyzacyjnego;
- 11) datę sporządzenia planu restrukturyzacyjnego.

2. Plan restrukturyzacyjny może być ograniczony, jeżeli z uwagi na wielkość lub charakter przedsiębiorstwa dłużnika ustalenie wszystkich informacji wymienionych w ust. 1 nie jest możliwe albo nie jest niezbędne do dokonania oceny możliwości wykonania układu. Ograniczenie planu restrukturyzacyjnego wymaga uzasadnienia.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą sędziego-komisarza, nadzorca sądowy albo zarządca może zlecić sporządzenie planu restrukturyzacyjnego osobom trzecim.

Spis wierzytelności

Art. 76. 1. Spis wierzytelności obejmuje wierzytelności **osobiste** w stosunku do dłużnika powstałe przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

2. **Umieszczenie** wierzytelności w spisie wierzytelności określa sumę, z którą wierzyciel **uczestniczy** w postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Art. 84. 1. Spis wierzytelności sporządza **nadzorca** lub **zarządca** na podstawie ksiąg rachunkowych, innych dokumentów dłużnika, wpisów w księgach wieczystych oraz rejestrach.

Art. 85. Jeżeli propozycje układowe przewidują **podział** wierzycieli na grupy, spis wierzytelności sporządza się z uwzględnieniem zaproponowanego podziału.

Art. 86. 1. W spisie wierzytelności **odrębnie** umieszcza się wierzytelności objęte układem z mocy prawa oraz wierzytelności objęte układem za zgodą wierzyciela.

5. Do spisu wierzytelności załącza się oświadczenie dłużnika o uznaniu lub odmowie uznania wierzytelności oraz o tym, czy w stosunku do wierzycieli umieszczonych w spisie wierzytelności zachodzą okoliczności wskazane w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 lub art. 116, albo informację, że dłużnik nie złożył oświadczenia z podaniem przyczyny

Art. 87. W spisie wierzytelności spornych zwięźle przedstawia się podstawę sporu.

Art. 89. 2. O dacie złożenia spisu wierzytelności i spisu wierzytelności spornych obwieszcza się.

Art. 90. 1. W przyspieszonym postępowaniu układowym dłużnik może zgłosić zastrzeżenia co do umieszczenia wierzytelności w spisie wierzytelności.

2. Wierzytelność, co do której dłużnik zgłosił zastrzeżenia, stanowi wierzytelność sporną. W takim przypadku sędzia-komisarz dokonuje odpowiednich zmian spisu wierzytelności oraz spisu wierzytelności spornych. O dacie postanowienia o zmianie spisu wierzytelności lub spisu wierzytelności spornych obwieszcza się.

Art. 91. 1. W postępowaniu układowym oraz postępowaniu sanacyjnym, w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia, o którym mowa w art. 89 ust. 2, uczestnicy postępowania mogą złożyć do sędziego-komisarza sprzeciw co do umieszczenia wierzytelności w spisie wierzytelności. Dłużnik może złożyć sprzeciw, o ile spis wierzytelności nie jest zgodny z jego oświadczeniem, o którym mowa w art. 86 ust. 5. Jeżeli dłużnik nie złożył oświadczenia, może złożyć sprzeciw tylko w przypadku, gdy wykaze, że nie złożył oświadczenia z przyczyn od niego niezależnych.

2. W terminie, o którym mowa w ust. 1, dłużnik lub wierzyciel, który nie został umieszczony w spisie wierzytelności, może złożyć sprzeciw co do pominięcia wierzytelności w spisie wierzytelności.

Art. 92. 1. Sprzeciw powinien odpowiadać wymogom formalnym pisma procesowego, a ponadto wskazywać pominiętą lub zaskarżoną wierzytelność oraz zawierać wniosek co do pominięcia lub umieszczenia wierzytelności w spisie wierzytelności wraz z uzasadnieniem i wskazaniem dowodów na jego poparcie.

Art. 93. 1. Okoliczności uzasadniające sprzeciw mogą być udowodnione wyłącznie dowodem z dokumentu albo opinii biegłego. 2. Jeżeli wierzytelność jest stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu, sprzeciw co do umieszczenia wierzytelności w spisie wierzytelności może być oparty tylko na zdarzeniach powstałych po zamknięciu rozprawy w sprawie, w której zostało wydane orzeczenie. Zdarzenia te stwierdza się dowodem na piśmie

Art. 94. 1. Sędzia-komisarz doręcza odpis sprzeciwu wierzyciela co do pominięcia jego wierzytelności w spisie wierzytelności nadzorczy sądowemu albo zarządcy oraz dłużnikowi.

2. Sędzia-komisarz doręcza odpis sprzeciwu wierzyciela co do umieszczenia wierzytelności w spisie wierzytelności nadzorczy sądowemu albo zarządcy, dłużnikowi oraz wierzycielowi, którego wierzytelności sprzeciw dotyczy.

3. Sędzia-komisarz doręcza odpis sprzeciwu dłużnika nadzorcy sądowemu albo zarządcy oraz wierzycielowi, którego wierzytelności sprzeciw dotyczy 4. Uczestnik postępowania może złożyć odpowiedź na sprzeciw w terminie wyznaczonym przez sędziego-komisarza nie krótszym niż tydzień od dnia doręczenia odpisu sprzeciwu. Nadzorca sądowy albo zarządca jest obowiązany w tym samym terminie do złożenia odpowiedzi na sprzeciw.

5. Odpowiedź na sprzeciw złożona po upływie terminu lub której braków strona nie uzupełniła w terminie podlega zwrotowi.

6. Do odpowiedzi na sprzeciw przepisy art. 92 ust. 1 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 95. 1. Sędzia-komisarz, zastępca sędziego-komisarza lub wyznaczony sędzia rozpoznaje sprzeciw na posiedzeniu niejawnym w terminie dwóch miesięcy od dnia jego wniesienia.

2. Jeżeli sędzia-komisarz, zastępca sędziego-komisarza lub wyznaczony sędzia uzna za potrzebne wyznaczenie rozprawy, zawiadamia o niej nadzorcę sądowego albo zarządcę, dłużnika oraz wierzyciela, który złożył sprzeciw, i wierzyciela, którego wierzytelności sprzeciw dotyczy. Niestawiennictwo tych osób, nawet usprawiedliwione, nie wstrzymuje wydania postanowienia.

3. Sędzia-komisarz, zastępca sędziego-komisarza lub wyznaczony sędzia może odstąpić od przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, jeżeli biegły sporządził opinię w innym postępowaniu toczącym się przed sądem, sądem polubownym lub organem administracji. W takim przypadku dowodem są dokumenty obejmujące treść opinii biegłego.

4. W toku postępowania wywołanego złożeniem sprzeciwu nadzorca sądowy albo zarządca ma prawa i obowiązki uczestnika postępowania.

5. Na postanowienie w przedmiocie sprzeciwu zażalenie przysługuje dłużnikowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy oraz wierzycielom.

6. Uchylenie postanowienia w przedmiocie sprzeciwu i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania jest dopuszczalne wyłącznie w przypadku konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości albo jeżeli przy rozpoznawaniu sprzeciwu doszło do nieważności postępowania, której skutków nie dało się usunąć w postępowaniu zażaleniowym.

Art. 96. Po uprawomocnieniu się postanowienia uwzględniającego sprzeciw w spisie wierzytelności dokonuje się zmian w zakresie określonym w postanowieniu.

Art. 97. 1. W przyspieszonym postępowaniu układowym sędzia-komisarz zatwierdza spis wierzytelności na zgromadzeniu wierzycieli. 2. Postanowienie sędziego-komisarza o zatwierdzeniu spisu wierzytelności obwieszcza się.

Art. 98. 1. W postępowaniu układowym oraz sanacyjnym po upływie terminu do złożenia sprzeciwu, a w przypadku jego złożenia – po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie sprzeciwu, sędzia-komisarz zatwierdza spis wierzytelności

3. Sędzia-komisarz zatwierdza spis wierzytelności w zakresie nieobjętym nierozpoznanymi prawomocnie sprzeciwami, jeżeli suma wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, których dotyczą sprzeciwu prawomocnie nierozpoznane, nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Postępowania w przedmiocie tych sprzeciwów podlegają umorzeniu przez sąd albo sędziego-komisarza, jeżeli nie zostaną prawomocnie rozpoznane do czasu głosowania nad układem.

Art. 99. Sędzia-komisarz może z urzędu wykreślić wierzytelność ze spisu wierzytelności w przypadku stwierdzenia, że w spisie umieszczono wierzytelność, która w całości lub części nie istnieje albo przysługuje innej osobie niż wskazana w spisie jako wierzyciel. Postanowienie o wykreśleniu wierzytelności ze spisu wierzytelności doręcza się wierzycielowi, którego dotyczy, dłużnikowi oraz nadzorcy albo zarządcy. Osobom tym przysługuje zażalenie na postanowienie. O dacie postanowienia o wykreśleniu wierzytelności ze spisu wierzytelności oraz informację o prawomocności tego postanowienia obwieszcza się

Art. 100. 1. Jeżeli po złożeniu spisu wierzytelności zostanie ujawniona wierzytelność, która nie została umieszczona w spisie, nadzorca albo zarządca sporządza uzupełnienie spisu wierzytelności. Przepisy art. 84–91 stosuje się odpowiednio.

2. Zmiana imienia, nazwiska, nazwy wierzyciela oraz zmiana osoby wierzyciela, do której doszło po złożeniu spisu wierzytelności sędziemu-komisarzowi, nie stanowi podstawy do zmiany spisu oraz nie pozbawia wierzyciela prawa udziału w dalszym postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Art. 101. 1. Nieuwzględnienie wierzytelności w spisie wierzytelności nie stanowi przeszkody do jej dochodzenia we właściwym trybie.

Art. 102. 1. Po prawomocnej **odmowie zatwierdzenia** układu lub prawomocnym umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego wyciąg z zatwierdzonego spisu wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzyciela i przysługującej mu wierzytelności, stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi.

2. Po prawomocnym **zatwierdzeniu** układu wyciąg z zatwierdzonego spisu wierzytelności, łącznie z wypisem prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ, stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi oraz temu, kto udzielił zabezpieczenia wykonania układu, jeżeli został w sądzie złożony dokument stwierdzający udzielenie zabezpieczenia, a także przeciwko zobowiązanemu do dopłaty, jeżeli układ przewiduje dopłaty między wierzycielami. W przypadku uchylenia układu przepis ust. 1 stosuje się.

3. Dłużnik może żądać ustalenia, że wierzytelność objęta zatwierdzonym spisem wierzytelności nie istnieje albo istnieje w mniejszym zakresie, jeżeli złożył sprzeciw w postępowaniu restrukturyzacyjnym i co do wierzytelności nie zapadło prawomocne orzeczenie sądowe.

4. Po nadaniu wyciągowi z zatwierdzonego spisu wierzytelności klauzuli wykonalności zarzut, że wierzytelność objęta spisem wierzytelności nie istnieje albo że istnieje w mniejszym zakresie, dłużnik może podnieść w drodze powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Charakter prawny układu

Charakter prawny układu nie jest zdefiniowany normatywnie.

Układ jest zdarzeniem prawnym obejmującym oświadczenia woli i wiedzy a także obejmującym czynności o charakterze procesowym w tym czynności jurysdykcyjne oraz wykonawcze.

Kwalifikowanie układu jako swoistej umowy ma charakter jedynie porządkujący.

Układ jest uchwałą zbiorowości wierzycieli - a konkretnie organu postępowania restrukturyzacyjnego jakim jest zgromadzenie wierzycieli - a propozycje układowe należy zakwalifikować jako projekt uchwały. Głosujący wierzyciele, przyjmując określone propozycje, postanawiają o treści tej czynności prawnej w zakresie merytorycznym. To nie sąd ustala pożądane skutki prawne stąd niemożliwe jest uznanie układu za orzeczenie sądu.

Układ

- Ma szeroką moc obowiązującą
- jest poddany kontroli sądowej w zakresie jego
 - zawarcia,
 - przyjęcia,
 - Zatwierdzenia i
 - Wykonania
 - Modyfikacji

Samo przyjęcie układu nie wywołuje jeszcze skutku prawnego - ten jest związany z prawomocnością są postanowienia zatwierdzającego układ.

Szczególnym trybem przyjęcia układu jest proces samodzielnego zbierania głosów przez dłużnika w postępowaniu o zatwierdzenie układu. Propozycje układowe pochodzą tu tylko od dłużnika działającego we współpracy z nadzorcą układu – licencjonowanym doradcą restrukturyzacyjnym, a głosowanie odbywa się poza formalnymi ramami zgromadzenia wierzycieli.

Art. 155. 1. Propozycje układowe składa dłużnik. 2. Propozycje układowe może również złożyć rada wierzycieli, nadzorca sądowy albo zarządca, albo wierzyciel lub wierzyciele mający łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 i art. 116. 3. Propozycje układowe określają sposób restrukturyzacji zobowiązań dłużnika.

Art. 210. 1. W celu przygotowania propozycji układowych, przeprowadzenia samodzielnego zbierania głosów i złożenia wniosku o zatwierdzenie układu dłużnik zawiera umowę o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania z osobą spełniającą wymogi, o których mowa w art. 24, która pełni funkcję nadzorca układu. 2. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, nadzorca układu pełni swoją funkcję od dnia zawarcia umowy.

Art. 164. 1. Układ przyjęty przez zgromadzenie wierzycieli zatwierdza sąd, zawierając w sentencji postanowienia treść układu.

Art. 165. 1. Sąd odmawia zatwierdzenia układu, jeżeli narusza on prawo, w szczególności jeżeli przewiduje udzielenie pomocy publicznej niezgodnie z przepisami, albo jeżeli jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany. Domniemywa się, że jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, jeżeli dłużnik nie wykonuje zobowiązań powstałych po dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego. 2. Sąd może odmówić zatwierdzenia układu, jeżeli jego warunki są rażąco krzywdzące dla wierzycieli, którzy głosowali przeciw układowi i zgłosili zastrzeżenia. 3. Sąd odmawia zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo przyspieszonym postępowaniu układowym, jeżeli suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. 4. Jeżeli w przyspieszonym postępowaniu układowym okoliczność, o której mowa w ust. 3, ujawni się po przyjęciu układu, sąd może zatwierdzić układ o ile zostanie wykazane, że dłużnik nie wiedział o istnieniu wierzytelności spornych, a ich zaspokojenie w wyniku wykonania układu nie będzie mniejsze niż w przypadku ogłoszenia upadłości dłużnika. 5. Na rozprawie wyznaczonej w celu rozpoznania układu sąd umarza postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli ustali, że układ nie został przyjęty na skutek braku odpowiedniej większości. 6. Postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu oraz postanowienie o

umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego, o którym mowa w ust. 5, obwieszcza się. 7. Na postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu przysługuje zażalenie. Zażalenie wnosi się w terminie dwóch tygodni. 8. Postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu oraz informację o prawomocności postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu obwieszcza się.

Układ jako uchwała zawiera w sobie twierdzenia dotyczące propozycji układowych.

Na etapie postępowania w przedmiocie otwarcia sąd badając propozycje układowe, zestawiając je z uzasadnieniem wstępnego czy właściwego planu restrukturyzacyjnego, musi mieć na uwadze to że propozycje te mogą być przez dłużnika jeszcze wielokrotnie zmienione i dostosowane do wyników negocjacji z wierzycielami. Propozycje układowe może składać także rada wierzycieli, nadzorca sądowy albo zarządca jak również wierzyciele mając łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności (art.155 ust.2). do złożenia nowych bądź zmiany istniejących propozycji może dojść nawet podczas zgromadzenia wierzycieli w celu zawarcia układu (art. 117 ust.2).

Realna kontrola propozycji układowych realizowana jest na etapie wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu.

Art. 165 ust 2. Sąd może odmówić zatwierdzenia układu, jeżeli jego warunki są rażąco krzywdzące dla wierzycieli, którzy głosowali przeciw układowi i zgłosili zastrzeżenia.

W postępowaniu sanacyjnym na etapie otwarcia postępowania dłużnik w ogóle nie zamieszcza propozycji układowych a zawiera jedynie wstępny Plan restrukturyzacyjny wraz z uzasadnieniem wskazującym że jego wdrożenie przywróci dłużnikowi zdolność do wykonywania zobowiązań. propozycji nie zamieszcza także wierzyciel osobisty osoby prawnej.

Art. 284. 1. Wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego powinien zawierać: ... 3) wstępny plan restrukturyzacyjny wraz z uzasadnieniem wskazującym, że jego wdrożenie przywróci dłużnikowi zdolność do wykonywania zobowiązań; ... 4. Jeżeli wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego zgłasza wierzyciel, przepisów ust. 1 pkt 3–8 i ust. 2 nie stosuje się. Wniosek wierzyciela powinien wskazywać okoliczności uzasadniające wniosek, a ponadto zawierać uprawdopodobnienie jego wierzytelności.

Układ generalny

Układ generalny dotyczy w założeniu wszystkich wierzytelności i stanowi podstawową konstrukcję w postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Restrukturyzacja która ze swej istoty narusza istniejące prawa wierzycieli musi być dokonana w sposób jednolity względem wszystkich wierzycieli, choćby byli podzieleni na grupy interesów. Dopuszczalne są wyjątki na korzyść wierzycieli, którzy udzielili finansowania niezbędnego do wykonania układu, a także na niekorzyść – za indywidualną zgodą wierzyciela. Możliwe jest także zróżnicowanie propozycji dla wierzycieli dysponujących zabezpieczeniami rzeczowymi – stosownie do przysługującego tym prawom pierwszeństwa.

Propozycje układowe muszą być jednolite dla każdej kategorii interesu wierzycieli.

Art. 162. 1. Warunki restrukturyzacji zobowiązań dłużnika są jednakowe dla wszystkich wierzycieli, a jeżeli głosowanie nad układem przeprowadza się w grupach wierzycieli,

jednakowe dla wierzycieli zaliczonych do tej samej grupy, chyba że wierzyciel wyraźnie zgodzi się na warunki mniej korzystne.

2. Przyznanie korzystniejszych warunków restrukturyzacji zobowiązań dłużnika jest dopuszczalne wobec wierzyciela, który po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego udzielił lub ma udzielić finansowania w postaci kredytu, obligacji, gwarancji bankowych, akredytyw lub na podstawie innego instrumentu finansowego, niezbędnego do wykonania układu.

Wyjątek: Propozycje restrukturyzacji zobowiązań pracowniczych nie mogą przewidywać takiej redukcji, w efekcie której otrzymane przez pracownika wynagrodzenie za pracę okazałoby się mniejsze od określonego rozporządzeniem RM minimalnego wynagrodzenia za pracę (art. 161 ust. 1 pkt.1)

Treść propozycji układowych i kształt instrumentów prawnych służących restrukturyzacji zobowiązań muszą być tożsame względem poszczególnych wierzycieli, Przy czym nie oznacza to identyczności efektu układu dla każdego z wierzycieli.

Przykładowo pełne umorzenie odsetek w większym stopniu dotknie osoby którym przysługują najdawniejsze wymagalne roszczenia.

Układ częściowy

Jest uzupełnieniem dotychczasowej konstrukcji układu generalnego, Jest jego wariantem.

Może być zaproponowany jedynie w postępowaniu o zatwierdzenie układu i w przyspieszonym postępowaniu układowym a także równoległe do postępowania sanacyjnego.

W celu umożliwienia dłużnikowi przeprowadzenia całkowitej i kompleksowej restrukturyzacji istnieje możliwość, aby w toku postępowania sanacyjnego toczyło się postępowanie o zatwierdzenie układu częściowego lub przyspieszone postępowanie układowe, zmierzające do zawarcia takiego układu częściowego, którym objęci będą wierzyciele nieobjęci układem z mocy prawa, którzy nie wyrazili zgody w postępowaniu sanacyjnym na objęcie ich układem. Układ częściowy w toku postępowania sanacyjnego może zatem dotyczyć (również wbrew ich woli) wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo na majątku dłużnika.

Aby skorzystać z prawa do takiego układu dłużnik musi przedstawić wierzycielowi, którego wierzytelność jest zabezpieczona hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, jak również wierzytelności zabezpieczonych przeniesieniem na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa, propozycje układowe przewidujące:

1) pełne zaspokojenie, w terminie określonym w układzie, jego wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi, które były przewidziane w umowie będącej podstawą ustanowienia zabezpieczenia (a w wypadku hipoteki przymusowej – zgodnie z postanowieniem o jej ustanowieniu), nawet jeżeli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła, albo

2) przewidujące zaspokojenie wierzyciela w stopniu nie niższym od tego, jakiego może się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia.

Art. 192. 1. W toku postępowania sanacyjnego dopuszczalne jest złożenie wniosku o zatwierdzenie układu częściowego lub wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania

układowego, w którym ma zostać przyjęty układ częściowy, pod warunkiem że wierzyciele objęci układem częściowym są wierzycielami nieobjętymi układem z mocy prawa oraz nie wyrazili zgody w postępowaniu sanacyjnym na objęcie ich układem. 2. Otwierając przyspieszone postępowanie układowe, sąd nie powołuje nadzorcy sądowego oraz sędziego-komisarza. Funkcję sędziego-komisarza i nadzorcy sądowego pełnią sędzia-komisarz i zarządca powołani w postępowaniu sanacyjnym. 3. Zatwierdzenie układu częściowego nie wpływa na tok postępowania sanacyjnego. Treść układu częściowego może przewidywać, że układ będzie skuteczny po prawomocnym zatwierdzeniu układu przyjętego w postępowaniu sanacyjnym.

Art. 181. 1. Jeżeli dłużnik przedstawił wierzycielowi, którego wierzytelność jest zabezpieczona hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, propozycje układowe przewidujące pełne zaspokojenie, w terminie określonym w układzie, jego wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi, które były przewidziane w umowie będącej podstawą ustanowienia zabezpieczenia, nawet jeżeli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła, albo przewidujące zaspokojenie wierzyciela w stopniu nie niższym od tego, jakiego może się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia, do objęcia wierzytelności układem częściowym nie jest konieczna zgoda takiego wierzyciela. 2. Do wierzytelności zabezpieczonych przeniesieniem na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Zatwierdzenie układu częściowego nie wpływa na tok postępowania sanacyjnego, które toczy się zgodnie z przyjętym w planie restrukturyzacyjnym harmonogramem.

Układ częściowy może być przyjęty zarówno na zgromadzeniu wierzycieli (w przyspieszonym postępowaniu układowym) Jak i poza zgromadzeniem w trybie samodzielnego zbierania głosów.

To sam upadły zawiera w propozycji układowej projektowany zakres układu częściowego. Dłużnik nie tylko jest wyłącznie uprawniony do takich ustaleń ale jako jedyny jest legitymowany do złożenia propozycji układowych.

Kryteria wyodrębnienia wierzycieli do objęcia układem częściowym muszą być:

1. obiektywne – czyli nie mogą być związane z emocjonalnym nastawieniem do wierzyciela;
2. jednoznaczne – czyli muszą pozwalać bez żadnych wątpliwości zdecydować, czy dana wierzytelność zalicza się do objętych układem częściowym, czy też nie;
3. uzasadnione ekonomicznie – zakaz nadmiernej restrukturyzacji
4. dotyczące stosunków prawnych wiążących wierzycieli z dłużnikiem, z których wynikają zobowiązania objęte propozycjami układowymi.

Kryteria przyjęte przez dłużnika podlegają kontroli sądowej.

Art. 180. 1. Dłużnik może złożyć propozycje układowe dotyczące jedynie niektórych zobowiązań, których restrukturyzacja ma zasadniczy wpływ na dalsze funkcjonowanie przedsiębiorstwa dłużnika.

2. Wyodrębnienie wierzycieli objętych układem częściowym odbywa się w oparciu o obiektywne, jednoznaczne i uzasadnione ekonomicznie kryteria dotyczące stosunków prawnych wiążących wierzycieli z dłużnikiem, z których wynikają zobowiązania objęte propozycjami układowymi.

3. Określenie kryteriów, o których mowa w ust. 2, które ma na celu pominięcie wierzyciela przeciwnego zawarciu układu częściowego, jest niedopuszczalne.

4. Wierzytelnościami objętymi układem częściowym mogą być w szczególności wierzytelności:

1) z tytułu finansowania działalności dłużnika przez udzielone kredyty, pożyczki i inne podobne instrumenty;

2) z tytułu umów o zasadniczym znaczeniu dla funkcjonowania przedsiębiorstwa dłużnika, w szczególności z tytułu dostawy najważniejszych materiałów lub umów leasingu majątku niezbędnego dla działalności prowadzonej przez dłużnika;

3) zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską na przedmiotach i prawach niezbędnych do prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika;

4) największe określone według sumy.

Warunki mniej korzystne

zasada jednolitości układu ma to znaczenie że wierzyciel dysponuje prawem do równego traktowania a więc może oczekiwać i wymagać by propozycje układowe były identyczne w odniesieniu do każdej wierzytelności.

Na straży tego prawa stoi sąd który powinien odmówić zatwierdzenia układu w razie naruszenia art. 162 ust. 1

Wierzyciel (grupa wierzycieli) może jednak zgodzić się na warunki mniej korzystne, Ale jedynie gatunkowo gorsze: np. spłata w dalszej kolejności, wyższy stopień umorzenia wierzytelności, zwiększenie liczby rat lub zmniejszenie ich częstotliwości, wyższa cena emisyjna przy konwersji wierzytelności na udziały lub akcje, słabsze uprzywilejowanie tych instrumentów bądź ich powiązanie z określonymi świadczeniami niepieniężnymi, odroczenie momentu uczestniczenia w dywidendzie.

Uprzywilejowanie wierzyciela

Uprzywilejowanie zależy od argumentów, ale nie może prowadzić do nieproporcjonalnego pogorszenia pozostałych wierzycieli, co podlega ocenie procesie zatwierdzania układu.

Jednym z podstawowych argumentów uprzywilejowania jest udzielenie wsparcia finansowego ze strony podmiotu zewnętrznego bądź wierzyciela. Wsparcie to zwiększa pewność wykonania układu a więc ten sposób rekompensuje pozostałym wierzycielom ich gorszą pozycję prawną.

Art. 158. Jeżeli plan restrukturyzacyjny przewiduje udzielenie kredytu lub pożyczki dłużnikowi lub zmianę treści stosunków prawnych lub praw lub ustanowienie zabezpieczenia wierzytelności, do propozycji układowych dołącza się w formie prawem przewidzianej oświadczenie osoby, która zobowiązała się udzielić kredytu lub pożyczki, wyrazić zgodę na zmianę stosunku prawnego lub prawa albo ustanowić lub zmienić zabezpieczenie wierzytelności.

Art. 162 ust. 2. Przyznanie korzystniejszych warunków restrukturyzacji zobowiązań dłużnika jest dopuszczalne wobec wierzyciela, który po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego udzielił lub ma udzielić finansowania w postaci kredytu, obligacji, gwarancji bankowych,

akredytyw lub na podstawie innego instrumentu finansowego, niezbędnego do wykonania układu.

Istotne dla uprzywilejowania jest to, że działania podmiotu uprzywilejowanego zarówno poprzedzające przyjęcie układu jak i będące jego następstwem są niezbędnym warunkiem wykonania układu w jego zaproponowanym kształcie (bezpośredni związek). Jest to jednak przesłanka ocenna.

wyjątki od zasady jednolitości układu

Art. 156 ust. 3. Restrukturyzacja zobowiązań dłużnika stanowiąca pomoc publiczną może polegać wyłącznie na: 1) restrukturyzacji, o której mowa w art. 160 ust. 1; 2) odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu na raty zobowiązań z tytułu wypłat ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; 3) odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu na raty podatków lub zobowiązań z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego. 4. Restrukturyzacja zobowiązań dłużnika jest niedopuszczalna w przypadku, gdy dotyczy wierzytelności stanowiących kwoty pomocy publicznej, w stosunku do których Komisja Europejska wydała decyzję nakazującą ich zwrot.

Art. 160. 1. Restrukturyzacja zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, z tytułu składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych, z tytułu składek na własne ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne dłużnika oraz innych zobowiązań dłużnika wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności odsetek za zwłokę od wyżej wymienionych składek, kosztów egzekucyjnych, kosztów upomnienia i dodatkowej opłaty, może obejmować wyłącznie rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności.

Art. 163. 1. Warunki restrukturyzacji zobowiązań ze stosunku pracy nie mogą pozbawiać pracowników minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Wierzytelności objęte i nieobjęte układem

Wszelkie kryteria dotyczące wierzytelności mają charakter przedmiotowy stąd konkretny wierzyciel może jednocześnie być objęty układem z tytułu określonej wierzytelności i pozostawać poza nim z tytułu innej. Zakres przedmiotowy układu nie jest zawężony do zobowiązań związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Układ ma za zadanie zrestrukturyzować całość zadłużenia. Datę graniczną układowości odnosimy do konkretnych wierzytelności wynikających z określonego zobowiązania. Dla określenia zakresu przedmiotowego układu nie ma znaczenia charakter pieniężny lub niepieniężny wierzytelności (pomimo tego że tylko pieniężny charakter wierzytelności jest przesłanką otwarcia postępowania).

wierzytelności układowe

Art. 150. 1. Układ obejmuje:

- 1) wierzytelności osobiste powstałe przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej;
- 2) odsetki za okres od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego;
- 3) wierzytelności zależne od warunku, jeżeli warunek ziścił się w czasie wykonywania układu.

Ust. 2. Wierzytelności wobec dłużnika wynikające z umowy wzajemnej, która nie została wykonana w całości lub części przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, są objęte układem tylko w przypadku, gdy świadczenie drugiej strony jest świadczeniem podzielnym i tylko w zakresie, w

jakim druga strona spełniła świadczenie przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego i nie otrzymała świadczenia wzajemnego.

Odpowiedzialność osobista to odpowiedzialność całym majątkiem. Kategoria ta jest reminiscencją rzymskiej odpowiedzialności skierowanej do osoby. Odstępstwem od odpowiedzialności osobistej jest ograniczenie jej do określonej części majątku bądź przez wskazanie maksymalnej wartości - jest to tak zwana ograniczona odpowiedzialność osobista. Od odpowiedzialności osobistej, pełnej lub ograniczonej, należy odróżnić działalność rzeczową. Odpowiedzialność rzeczowa polega na tym, że wierzyciel może dochodzić zaspokojenia swojej wierzytelności z wartości jaką stanowi indywidualnie oznaczona rzecz. odpowiedzialność rzeczową ponosi każdy poczesnym właściciel rzeczy, którym nie musi być dłużnik (bezwzględny charakter uprawnienia wierzyciela). Odpowiedzialność rzeczowa dłużnika może mieć charakter wyłączny, gdy odpowiada on za dług cudzy (hipoteka na zabezpieczenie zobowiązania osoby trzeciej) lub równoległy do odpowiedzialności osobistej (dodatkowe zabezpieczenie na rzecz swojego wierzyciela). Odzwierciedleniem tych reguł jest spis wierzytelności w którym określa się odrębnie wartość całej wierzytelności (art.86 ust. 2 pkt. 3) I odrębnie te jej część która jest objęta układem i wyznacza siłę głosu wierzyciela na zgromadzeniu.

obowiązek dokonania stosownego podziału spoczywa na podmiocie sporządzających spis wierzytelności

Art. 151. 1. Układ nie obejmuje:

1) wierzytelności alimentacyjnych oraz rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę;

2) roszczeń o wydanie mienia i zaniechanie naruszania praw;

3) wierzytelności, za które dłużnik odpowiada w związku z nabyciem spadku po dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, po wejściu spadku do masy układowej lub sanacyjnej;

2. Układ nie obejmuje wierzytelności ze stosunku pracy oraz wierzytelności zabezpieczonej na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, w części znajdującej pokrycie w wartości przedmiotu zabezpieczenia, chyba że wierzyciel wyraził zgodę na objęcie jej układem. Zgodę na objęcie wierzytelności układem wyraża się w sposób bezwarunkowy i nieodwołalny, najpóźniej przed przystąpieniem do głosowania nad układem. Zgoda może zostać wyrażona ustnie do protokołu zgromadzenia wierzycieli.

3. Do wierzytelności zabezpieczonych przeniesieniem na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa przepisy ust. ... stosuje się odpowiednio.

Zgoda na objęcie układem musi mieć charakter zindywidualizowany, Może odnosić się do wszelkich wierzytelności z chronionej kategorii jak i ograniczać się do wybranych. zgoda musi mieć charakter bezwarunkowy i nie jest możliwe jej uzależnienie od konkretnego kształtu propozycji układowych. osoba wyrażająca zgodę musi mieć świadomość nieodwołalności swojego świadczenia. Zasada *ignorantia iuris nocet* nie ogranicza prawnej konstrukcji błędu. nieświadomość tego skutku może być więc uznana za błąd co do treści czynności prawnej,

która jest budowana nie tylko przez oświadczenie woli ale także przepis ustawy. Zgoda musi zostać złożona przed przystąpieniem do głosowania nad układem.

Propozycje układowe

Układ jest uchwałą zgromadzenia wierzycieli która dochodzi do skutku w drodze głosowania nad skonkretyzowany projektem jej treści określanym jako propozycje układowe.

Propozycje układowe nie mogą naruszać przepisów prawa, ale ich treść nie jest ograniczona jedynie przykładowymi regulacjami prawa restrukturyzacyjnego (SO w Katowicach XIX Gz 555/17)

Podmiotem uprawnionym a nawet zobowiązanym do złożenia propozycji układowych jest co do zasady dłużnik. W postępowaniu sanacyjnym wniosek o otwarcie postępowania może zgłosić również wierzyciel osobisty i to on jako inicjator określa pożądane reguły restrukturyzacji. obok propozycji dłużnika mogą pojawić się również kontr-propozycje do których złożenia legitymowana jest rada wierzycieli (drugi z organów postępowania, art. 131 i n.) a także indywidualni członkowie zgromadzenia wierzycieli Dysponujący samodzielnie lub w grupie co najmniej 30% łącznej sumy wierzytelności. Również nadzorca sądowy albo zarządca są legitymowanie do samodzielnego złożenia propozycji układowych. W konstrukcji układu częściowego wyłącznie legitymowany do składania propozycji układowych jest dłużnik.

Propozycje układowe zawierają przede wszystkim zasady restrukturyzacji zobowiązań dłużnika które powinny być określone w sposób abstrakcyjny. Propozycje układowe nie odnoszą się zasadniczo do organizacji i funkcjonowania przedsiębiorstwa dłużnika

Merytoryczne mechanizmy regulacji stosunków dotyczących dłużnika zawierają się w 3 kategoriach

1. instrumenty restrukturyzacyjne
2. likwidacja majątku
3. prawo zarządu dłużnika nad majątkiem

Można również wyróżnić kategorię formalną regulacji samej konstrukcji układu i sposobu procedowania przy jego przyjęciu.

Ustawa wskazuje zasadnicze propozycje restrukturyzacji

Art. 156. 1. Restrukturyzacja zobowiązań dłużnika obejmuje w szczególności:

- 1) odroczenie terminu wykonania;
- 2) rozłożenie spłaty na raty;
- 3) zmniejszenie wysokości;
- 4) konwersję wierzytelności na udziały lub akcje;
- 5) zmianę, zamianę lub uchylenie prawa zabezpieczającego określoną wierzytelność.

2. Propozycje układowe mogą wskazywać jeden lub więcej sposobów restrukturyzacji zobowiązań dłużnika.

Art. 157. Jeżeli propozycje układowe przewidują spłatę zobowiązań z zysku przedsiębiorstwa dłużnika, mogą one określać, jaka część zysku będzie przeznaczona na spłatę zobowiązań.

Art. 168 ust. 2 . W przypadku wyrażenia zgody na objęcie układem zabezpieczonej wierzytelności, prawa, o których mowa w ust. 1, pozostają w mocy, z tym że zabezpieczają one wierzytelność w wysokości i na warunkach płatności określonych w układzie.

Art. 158. Jeżeli plan restrukturyzacyjny przewiduje udzielenie kredytu lub pożyczki dłużnikowi lub zmianę treści stosunków prawnych lub praw lub ustanowienie zabezpieczenia wierzytelności, do propozycji układowych dołącza się w formie prawem przewidzianej oświadczenie osoby, która zobowiązała się udzielić kredytu lub pożyczki, wyrazić zgodę na zmianę stosunku prawnego lub prawa albo ustanowić lub zmienić zabezpieczenie wierzytelności.

Art. 159. 1. Propozycje układowe mogą przewidywać również zaspokojenie wierzycieli przez likwidację majątku dłużnika. 2. Sprzedaż dokonana w wykonaniu układu, który przewiduje zaspokojenie wierzycieli przez likwidację majątku dłużnika, nie wywołuje skutków sprzedaży egzekucyjnej.

Art. 171. 1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ nadzorca albo zarządca obejmują funkcję nadzorca wykonania układu, chyba że układ stanowi inaczej.

Art. 169 ust. 2 2. Jeżeli układ przewiduje ustanowienie zarządu przymusowego na czas wykonania układu, odpis prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ ma moc tytułu wykonawczego do wprowadzenia zarządcy we władanie majątkiem dłużnika

Konwersja wierzytelności na udziały lub akcje polega na objęciu tych instrumentów finansowych przez wierzyciela i wzajemnej kompensacie. W założeniu układ ma w pełni zastępować czynności prawne związane z tym procesem regulowane na płaszczyźnie prawa spółek (art. 169 ust.3)

Układ może także ingerować w kwestię istniejących praw zabezpieczających określone wierzytelności, przy czym możliwe jest również ustanowienie nowego prawa o tym charakterze.

Zaspokojenie z zysku przedsiębiorstwa ma na celu uwolnienie dłużnika od konieczności realizowania sztywno określonych założeń układu przewidującego terminy płatności i wysokości rat układowych. Minimalną treścią tej propozycji jest określenie części zysku która musi być przeznaczona do podziału pomiędzy wierzycieli. treść tej propozycji może zostać rozbudowana o dodatkowe elementy w tym powierzenie zarządu osobie trzeciej. Możliwe jest wskazanie minimalnej wysokości spłat w kolejnych latach wraz z wprowadzeniem systemu progresywnego (większy zysk - większy procent) bądź systemu motywacyjnego (większy zysk - mniejszy procent). możliwe jest również wprowadzenie terminu końcowego zakończenia spłat. układ oparty na zaspokojeniu z zysku nie dokonuje sam z siebie ograniczenia praw z innych tytułów uczestnictwa.

Wsparcie finansowe o którym mowa w art.158 może być udzielone przez wierzyciela jak też przez inną osobę i może być przeznaczone zarówno na spłatę wierzycieli jak i na dalsze prowadzenie działalności gospodarczej.

Propozycje które w miejsce restrukturyzacji zobowiązań (uzdrowienia) skupiają się na likwidację jego majątku i zaspokojeniu wierzycieli nazywamy układem likwidacyjnym. Istotą układu likwidacyjnego jest spieniężenie majątku dłużnika lub jego części. układ likwidacyjny nie jest substytutem postępowania likwidacyjnego czy upadłościowego. dopuszczalne jest pakiet propozycji układowych w których po likwidacji majątku ustalone jest umorzenie pozostałych zobowiązań.

Mimo że obecna regulacja nie zawiera określenia wprost możliwości przejęcia majątku dłużnika przez wierzycieli to należy uznać że jest dopuszczalna na podstawie art. 159.

tego typu propozycja ma największe zastosowanie wtedy gdy jeden lub kilku wierzycieli jest zainteresowanych w przejęciu przedsiębiorstwa dłużnika lub jego określonych składników.

Układowa propozycja wyłączenia ustawowej kontroli wykonania układu przez nadzorcę wykonania układu ma charakter optymalizacyjny. Rola nadzorcy wykonania układu ogranicza się wyłącznie do działań kontrolnych a jego obecność nie ogranicza dłużnika w zarządzie jego majątkiem. Ma on głównie zadania sprawozdawcze. Propozycje układowe mogą również doprecyzowywać prawa i obowiązki nadzorcy wykonania układu w sposób odbiegający od regulacji art. 171 ust.1.

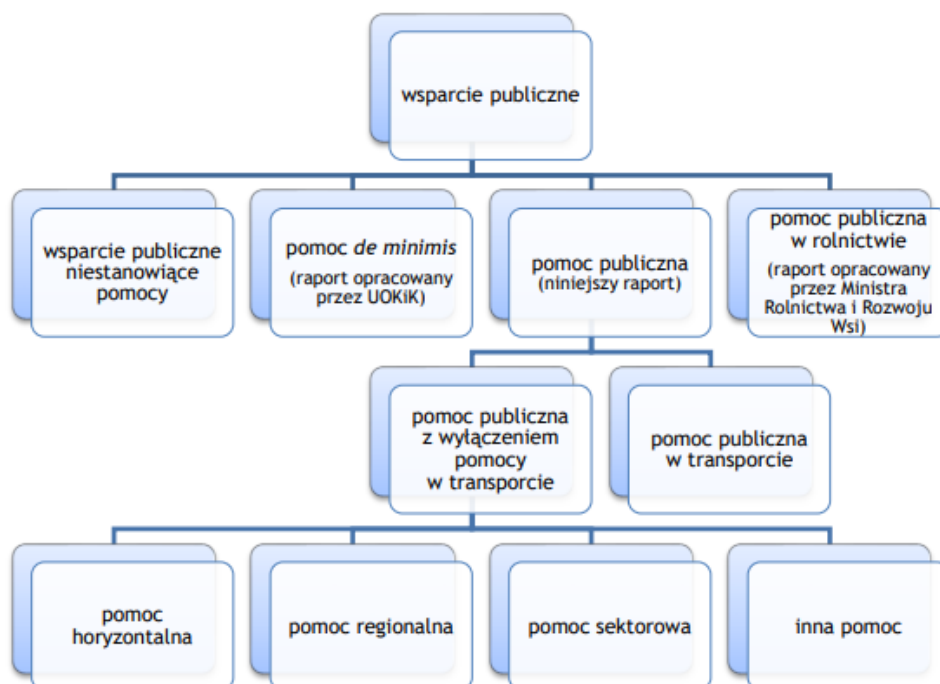
Podobnie jak mechanizm kontroli wykonywania układu również instrument zarządu przymusowego stanowić może propozycję układową.

Swoboda ustalania treści propozycji układowych sprawia że dopuszczalne są rozwiązania których ustawa wyraźnie nie przewiduje. takie rozwiązanie daje możliwość elastycznego dopasowania układu do specyficznej sytuacji danego przypadku. Propozycje te nie mogą jednak służyć obejściu prawa (art. 58 k.c.)

Art. 58 k.c. § 1. Czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. § 2. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. § 3. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Pomoc publiczna

Test prywatnego wierzyciela / inwestora

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w art. 107 ustanawia zakaz udzielania w jakiegokolwiek formie pomocy przyznanej przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych (pomoc publiczna), która zakłócałaby lub groziłaby zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, z uwagi na fakt, że taka pomoc zaburza działanie wolnego rynku.

Ponieważ w postępowaniu restrukturyzacyjnym z istoty rzeczy dochodzi do udzielenia pomocy dłużnikowi przez ogół wierzycieli w ramach procedur nadzorowanych przez państwo, należy na potrzeby tego postępowania wyróżnić trzy sytuacje:

1) taką, w którą zasoby państwowe nie są w ogóle zaangażowane (brak umarzanych, redukowanych, konwertowanych lub odsuwanych w czasie zobowiązań względem Skarbu Państwa lub jego jednostek organizacyjnych, brak zawieszenia egzekucji takich zobowiązań oraz nie jest przewidziane udzielanie kredytów lub pożyczek) – wtedy dział V nie ma w ogóle zastosowania;

2) taką, w którą zasoby państwowe są w jednej z wymienionych form zaangażowane w pomoc przedsiębiorcy – w takim wypadku plan restrukturyzacyjny musi zawierać analizę wpływu takiego wsparcia na konkurencyjność na rynku przeprowadzaną odpowiednio w formie testu prywatnego wierzyciela lub inwestora i stwierdzać, czy wsparcie stanowi pomoc publiczną, czy też nie, albo że wprawdzie jest pomocą publiczną, ale o charakterze **de minimis**;

3) taką, gdy wsparcie, o którym mowa w art. 140 ust. 1, stanowi pomoc publiczną i w związku z tym wymaga określonych zgód albo jest niedopuszczalna.

Nie każde wsparcie udzielone przez podmioty publicznoprawne lub przy użyciu zasobów państwowych stanowi pomoc publiczną. O tym, czy dane wsparcie finansowe stanowi pomoc publiczną, decyduje podmiot sporządzający plan restrukturyzacyjny, który musi przeprowadzić tzw. test prywatnego wierzyciela albo test prywatnego inwestora, który odpowiada na pytanie, czy dane wsparcie przyznawane jest na warunkach rynkowych, czyli czy na identycznych zasadach mogłoby ono być udzielone przez podmiot prywatny kierujący się wyłącznie swoim interesem ekonomicznym.

W przypadku pozytywnej odpowiedzi wsparcie nie jest traktowane jako pomoc publiczna i w związku z tym opinia organu nie jest wymagana (art. 204), a w przypadku postępowania o zatwierdzenie układu nie stosujemy przepisu z art. 214 w zakresie obowiązku doręczenia innych dokumentów niż karta do głosowania.

W niektórych przypadkach pierwiastek użyteczności publicznej świadczonych usług jest znacznie większy, mimo iż podmiot formalnie pozostaje spółką kapitałową – np. zakłady komunalne będące jednostkami budżetowymi gminy.

Pomoc publiczna

USTAWA z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców

Art. 1 Ustawa określa warunki, tryb i formy udzielania pomocy publicznej przedsiębiorcom na ich:

1) **ratowanie**,

2) **tymczasowe** wsparcie restrukturyzacyjne,

3) **restrukturyzację**

Art. 2. Pomoc:

1) na **ratowanie i restrukturyzację** może być udzielana przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 141 ust. 1 ustawy Prawo restrukturyzacyjne a) spełniającemu warunki określone w art. 141 ust. 2 tej ustawy albo b) niewypłacalnemu w rozumieniu art. 11 ustawy Prawo upadłościowe

2) na **tymczasowe** wsparcie restrukturyzacyjne może być udzielana mikro-, małemu i średniemu przedsiębiorcy, spełniającemu warunki, o których mowa w pkt 1, w sytuacji, o której mowa w art. 11 ust. 2

Art. 4. Pomoc może być udzielana, jeżeli zapobiega i prowadzi do ograniczenia trudności społecznych lub przewyciężenia niedoskonałości rynku, w przypadku gdy bez jej udzielenia cel ten nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie.

Art. 5. 1. Pomoc może być udzielana, jeżeli: 1) przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej **nie otrzymał** tej pomocy; 2) od dnia otrzymania pomocy upłynęło co najmniej **10 lat**; 3) od dnia otrzymania pomocy **nie upłynęło** co najmniej 10 lat.

3. W sytuacji, o której mowa w ust. 1 pkt 3, można udzielić: 1) **pomocy na restrukturyzację**, jeżeli udzielono pomocy na **ratowanie** lub **tymczasowe** wsparcie restrukturyzacyjne, w ramach tego samego postępowania w sprawie o udzielenie pomocy; 2) pomocy na **tymczasowe** wsparcie restrukturyzacyjne, jeżeli udzielono pomocy na **ratowanie**, w ramach tego samego postępowania w sprawie o udzielenie pomocy; 3) **pomocy**, jeżeli: a) minęło co najmniej **5 lat** od dnia przyznania przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej pomocy na **ratowanie** lub **tymczasowe** wsparcie restrukturyzacyjne, **po których** nie udzielono pomocy na **restrukturyzację**, a przedsiębiorca ten wykazywał **długookresową zdolność** do konkurowania na rynku i wystąpiły okoliczności związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, za które nie ponosi on **odpowiedzialności**, albo b) jest to konieczne z powodu zaistnienia **wyjątkowych i nieprzewidzianych** okoliczności, za które przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej nie ponosi odpowiedzialności.

Art. 6. 1. **Pomoc** może być udzielana przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej **nabywającemu aktywa** od innego przedsiębiorcy, który otrzymał pomoc przed zbyciem tych aktywów, jeżeli upłynęło co najmniej 10 lat od dnia wystąpienia jednego z następujących zdarzeń: 1) otrzymania tej pomocy; 2) zakończenia realizacji planu restrukturyzacji; 3) zaprzestania realizacji planu restrukturyzacji.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, może być udzielana przed upływem okresu 10 lat, jeżeli nabywca aktywów nie kontynuuje działalności gospodarczej przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej, który otrzymał pomoc.

Art. 8. Pomoc może być udzielana przedsiębiorcy świadczącemu **usługi w ogólnym interesie** gospodarczym, nawet jeżeli nie są spełnione warunki określone w art. 2 i art. 4–7, w przypadku gdy jest to niezbędne do zachowania ciągłości tych usług, nie dłużej jednak niż do momentu przekazania obowiązku świadczenia tych usług innemu przedsiębiorcy.

Art. 9. Przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej w okresie **trwania** pomocy na ratowanie, tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego lub pomocy na restrukturyzację **nie może** korzystać z **innej pomocy** niż pomoc na ratowanie, tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne, pomoc na restrukturyzację lub pomoc w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorcom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

Art. 11. 1. Pomoc na ratowanie i pomoc na restrukturyzację podlega notyfikacji Komisji Europejskiej

2. Pomoc może być udzielana **bez indywidualnej notyfikacji** Komisji Europejskiej ... jeżeli 1) przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej jest mikro-, małym lub średnim przedsiębiorcą; 2) całkowita wielkość udzielonej i wnioskowanej pomocy, udzielanej w ramach tego samego procesu restrukturyzacji, nie przekracza równowartości 10 000 000 euro ...

Art. 12. Pomoc jest udzielana ze środków **budżetu** państwa na pisemny **wniosek** o udzielenie pomocy.

Art. 13. 1. Pomocy udziela minister właściwy do spraw gospodarki ... 2. Minister właściwy do spraw gospodarki może powierzyć udzielanie pomocy Agencji Rozwoju Przemysłu Spółce Akcyjnej, zwanej dalej „ARP”

Pomoc na ratowanie

Art. 15. 1. Pomoc na **ratowanie** może być udzielana przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej w celu umożliwienia mu wykonywania działalności gospodarczej przez **okres niezbędny** do:

1) opracowania **planu** restrukturyzacji,

2) **likwidacji** działalności gospodarczej

– oraz przeprowadzenia koniecznych w tym zakresie analiz.

2. Pomoc na ratowanie może być także udzielona mikro-, małemu lub średniemu przedsiębiorcy spełniającemu przesłanki określone w art. 141 ust. 1 ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, który nie znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, jednak z powodu zaistnienia wyjątkowych i nieprzewidzianych okoliczności **wymaga pilnego** wsparcia płynności finansowej.

Art. 16. 1. Pomoc na ratowanie jest udzielana w formie **pożyczki**. 2. Stopa oprocentowania pożyczki, o której mowa w ust. 1, jest nie mniejsza niż wysokość stopy bazowej opublikowanej przez Komisję Europejską na jej stronie internetowej, obowiązującej w dniu udzielenia pożyczki, powiększonej o 4 punkty procentowe.

3. Udzielenie pomocy na ratowanie może zostać uzależnione od ustanowienia na rzecz ministra właściwego do spraw gospodarki **zabezpieczenia** zwrotu tej pomocy, którego wysokość jest uzależniona od rodzaju, stopnia płynności oraz sytuacji finansowo-ekonomicznej proponującego zabezpieczenie przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej. 4. Zabezpieczenia, o których mowa w ust. 3, mogą stanowić w szczególności: 1) hipoteka; 2) zastaw cywilny lub rejestrowy; 3) cesja wierzytelności; 4) oświadczenie o poddaniu się egzekucji wprost spełniające warunki określone w art. 777 § 1 pkt 4–6 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, 5) weksel własny in blanco.

Art. 17. 1. Wysokość pomocy na ratowanie jest ograniczona do kwoty niezbędnej do utrzymania działalności operacyjnej w rozumieniu art. 48b ust. 3 pkt 1 ustawy ... o rachunkowości, przez przedsiębiorcę znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej, w okresie, na który pomoc została udzielona, jednak **nie dłuższym niż 6 miesięcy**. 2. W celu **obliczenia** maksymalnej kwoty pożyczki, o której mowa w art. 16 ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki albo ARP wylicza **ujemne przepływy** pieniężne z działalności operacyjnej przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej, przez wyliczenie **różnicy między zyskiem** brutto za ostatni rok obrotowy powiększonym o amortyzację za ostatni rok obrotowy, a **zmianą stanu kapitału obrotowego**, liczoną

jako różnicę między **aktywami** obrotowymi a **zobowiązaniami** o charakterze krótkoterminowym za ostatni rok obrotowy; wyliczoną w ten sposób kwotę mnoży przez okres, na który ma zostać udzielona ta pożyczka, wyrażony w latach. 5. Pomoc na ratowanie nie może zostać przeznaczona na sfinansowanie wydatków związanych z **nabyciem aktywów lub wydatków** poniesionych na **rozszerzenie** zakresu działalności gospodarczej przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej, chyba że są one niezbędne do utrzymania działalności operacyjnej tego przedsiębiorcy w okresie, na który pomoc została udzielona.

Art. 23 ust. 3. W przypadku przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej okres ... 6 miesięcy ... może ulec przedłużeniu do czasu **zatwierdzenia** przez Komisję Europejską pomocy na restrukturyzację.

Art. 20. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki albo ARP rozpatruje wniosek o pomoc na ratowanie w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia wniosku o pomoc na ratowanie.

Art. 21. 1. Przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej od decyzji nieuwzględniającej wniosku o pomoc na ratowanie przysługuje, w terminie 30 dni od dnia doręczenia mu tej decyzji: 1) wniosek o ponowne jego rozpatrzenie – w przypadku wydania tej decyzji przez ministra właściwego do spraw gospodarki, 2) odwołanie do ministra właściwego do spraw gospodarki – w przypadku wydania tej decyzji przez ARP – zwane dalej „odwołaniem od decyzji”.

Tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne

Art. 26. 1. Tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne może być udzielane mikro-, małemu lub średniemu przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej, z uwzględnieniem ust. 2, w sytuacji, o której mowa w art. 11 ust. 2, w celu umożliwienia temu przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej przez czas niezbędny do wdrożenia działań restrukturyzacyjnych mających na celu przywrócenie długookresowej zdolności do konkutowania na rynku. 2. Tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne może być także udzielane mikro-, małemu lub średniemu przedsiębiorcy spełniającemu przesłanki określone w art. 141 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, który nie znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, jednak z powodu zaistnienia wyjątkowych i nieprzewidzianych okoliczności wymaga pilnego wsparcia płynności finansowej.

Art. 27. Tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne może być udzielone, jeżeli zapobiega trudnościom społecznym lub prowadzi do przezwyciężenia niedoskonałości rynku.

Art. 28. Tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne udzielane jest w formie pożyczki. Przepisy art. 16 ust. 2–4 i art. 17 stosuje się odpowiednio.

Art. 29. 1. Mikro-, mały lub średni przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej zwraca się o udzielenie tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego, składając pisemny wniosek do ministra właściwego do spraw gospodarki albo do ARP. ... 6. Do wniosku o tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne załącza się **uproszczony plan restrukturyzacji**, zawierający wstępny opis i harmonogram planowanych środków restrukturyzacyjnych i związanych z nimi kosztów. 7. Uproszczony plan restrukturyzacji, o którym mowa w ust. 6, sporządza się wiarygodnie, w sposób wykonalny i w oparciu o realne założenia.

Jeżeli przedsiębiorca zamierza skorzystać z tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego realizowanego w ramach formalnego (sądowego) postępowania restrukturyzacyjnego,

uproszczony plan restrukturyzacji oraz wstępny plan restrukturyzacyjny powinny tworzyć spójną całość.

dla roszczenia ministra właściwego do spraw gospodarki albo ARP o zwrot pożyczki należy przeprowadzić test prywatnego wierzyciela, a jego wynik będzie determinował minimalny poziom zaspokojenia w układzie (art. 140).

Jeżeli pożyczka jest zabezpieczona na majątku restrukturyzowanego dłużnika, wówczas jej ewentualna spłata w toku postępowania restrukturyzacyjnego (czyli zanim układ wejdzie w życie) jest dopuszczalna, albowiem wierzytelności zabezpieczone rzeczowo są objęte układem tylko warunkowo, za zgodą wierzyciela (art. 151 ust. 2), a więc nie działa tu zakaz spełniania świadczeń z wierzytelności objętych postępowaniem restrukturyzacyjnym (art. 252).

Art. 30. 1. Tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne uwarunkowane jest wdrożeniem uproszczonego planu restrukturyzacji, o którym mowa w art. 29 ust. 6.

Art. 31. 1. Wysokość tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego jest ograniczona do kwoty niezbędnej do kontynuowania działalności przez mikro-, małego lub średniego przedsiębiorcę znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej w okresie, na który ta pomoc została udzielona, jednak nie dłuższym niż 18 miesięcy. 3. Jeżeli tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne jest poprzedzone bezpośrednio pomocą na ratowanie, okres pomocy na ratowanie wlicza się do okresu 18 miesięcy, o którym mowa w ust. 1.

Art. 32. W odniesieniu do mikro-, małego lub średniego przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej w przypadku, o którym mowa w art. 11 ust. 2, okres, na który udziela się tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego, może zostać przedłużony do dnia udzielenia pomocy na restrukturyzację.

Pomoc na restrukturyzację

Art. 35. Pomoc na restrukturyzację może być udzielana przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej w celu realizacji planu restrukturyzacji, który umożliwi przywrócenie temu przedsiębiorcy długookresowej zdolności do konkurowania na rynku.

Art. 36. 1. Pomoc na restrukturyzację może być udzielana, jeżeli:

- 1) zapobiega trudnościom społecznym lub prowadzi do przezwyciężenia niedoskonałości rynku;
- 2) bez tej pomocy przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej zostałby zrestrukturyzowany, sprzedany lub zlikwidowany w taki sposób, że cel, o którym mowa w pkt 1, nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie;
- 3) zostanie przedstawiony wiarygodny **scenariusz alternatywny** obejmujący działania niebędące pomocą na restrukturyzację, stanowiące element planu restrukturyzacji, z którego wynika, że bez niej cel, o którym mowa w pkt 1, nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie.

2. Scenariusz alternatywny, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, może obejmować w szczególności sprzedaż przedsiębiorstwa, zorganizowanej części przedsiębiorstwa lub aktywów w ramach postępowania likwidacyjnego prowadzonego zgodnie z ustawą KSH lub postępowania upadłościowego prowadzonego zgodnie z ustawą – Prawo upadłościowe.

3. Pomoc na restrukturyzację może być udzielana, jeżeli zastosowanie przez przedsiębiorcę w trudnej sytuacji ekonomicznej scenariusza alternatywnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, bez tej pomocy,

nie prowadziłoby do osiągnięcia celu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, lub ten cel osiągnięty byłby w mniejszym zakresie.

Art. 37. 1. Pomoc na restrukturyzację jest ograniczona do minimum niezbędnego do przywrócenia przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej długookresowej zdolności do konkutowania na rynku, biorąc pod uwagę w szczególności wielkość i formę udzielanej pomocy na restrukturyzację oraz podział obciążeń, o których mowa w ust. 2–5.

2. Pomoc na restrukturyzację może jedynie stanowić uzupełnienie wkładu własnego przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej, będącego wkładem w finansowanie kosztów restrukturyzacji, obejmującego środki:

- 1) własne przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej, z wyłączeniem amortyzacji i planowanych zysków lub
- 2) pochodzące od akcjonariuszy lub udziałowców przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej lub innych przedsiębiorców należących do tej samej grupy kapitałowej co ten przedsiębiorca, lub
- 3) pochodzące od wierzycieli przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej, lub
- 4) inne, uzyskane na warunkach rynkowych.

3. Wkład własny, o którym mowa w ust. 2, musi:

- 1) być realnie wniesiony oraz nie może stanowić pomocy;
- 2) być porównywalny z formą pomocy na restrukturyzację, o której mowa w art. 39 ust. 1, pod względem wpływu na wypłacalność lub poziom płynności;
- 3) stanowić co najmniej 50% jego udziału w kosztach restrukturyzacji.

4. W odniesieniu do mikro-, małego lub średniego przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej w przypadku, o którym mowa w art. 11 ust. 2, udział środków, o których mowa w ust. 2, w kosztach restrukturyzacji wynosi:

- 1) 25% – w przypadku mikro- lub małego przedsiębiorcy;
- 2) 40% – w przypadku średniego przedsiębiorcy.

5. W przypadku wykazania przez przedsiębiorcę znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej we wniosku o pomoc na restrukturyzację, o którym mowa w art. 42, wyjątkowych okoliczności lub szczególnych trudności udział środków, o których mowa w ust. 2, w kosztach restrukturyzacji może być niższy niż określony w ust. 3 pkt 3 i ust. 4, ale musi być znaczny.

6. Wyrównanie z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym nie jest uwzględniane w obliczeniu udziału środków, o których mowa w ust. 2, w kosztach restrukturyzacji.

Art. 38. Pomoc na restrukturyzację może być udzielana, jeżeli przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej zastosuje środki wyrównujące zakłócenia konkurencji na rynku określone w art. 145 ust. 2–6 ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, w zakresie i sposób określony w art. 145 ust. 7–11 tej ustawy.

Art. 39. 1. Pomoc na restrukturyzację może być udzielana w formie:

- 1) pożyczki;

- 2) objęcia akcji lub udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym albo udziału w podwyższeniu kapitału zakładowego przez podwyższenie wartości nominalnej dotychczasowych udziałów lub akcji;
- 3) objęcia obligacji;
- 4) zmiany terminów spłaty pożyczki wobec podmiotu udzielającego pomocy na restrukturyzację;
- 5) konwersji pożyczki, udzielonej jako pomoc na ratowanie lub jako tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne, na udziały lub akcje przedsiębiorcy.

2. Pomoc na restrukturyzację może być także udzielona w formie ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej

przez:

- 1) odroczenie terminu wykonania administracyjnej kary pieniężnej lub rozłożenie jej na raty,
- 2) odroczenie terminu wykonania zaległej administracyjnej kary pieniężnej lub rozłożenie jej na raty,
- 3) umorzenie administracyjnej kary pieniężnej w całości lub w części,
- 4) umorzenie odsetek za zwłokę w całości lub części

– pod warunkiem przeznaczenia równowartości udzielonej pomocy na realizację planu restrukturyzacji.

3. Pomoc na restrukturyzację, o której mowa w ust. 2, udzielana jest przez organ, który nałożył administracyjną karę pieniężną.

4. Pomoc na restrukturyzację, o której mowa w ust. 1 i 2, jest uzależniona od sytuacji przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej, a jej wybór jest dokonywany po przeprowadzeniu analizy złożonego przez tego przedsiębiorcę wniosku o pomoc na restrukturyzację, o którym mowa w art. 42 ust. 1, oraz sytuacji finansowej tego przedsiębiorcy, w szczególności w zakresie płynności i wypłacalności. Wybiera się formę pomocy na restrukturyzację adekwatną do problemu, który ma zostać rozwiązany.

Art. 40. Udzielenie pomocy na restrukturyzację w formie pożyczki może zostać uzależnione od ustanowienia na rzecz ministra właściwego do spraw gospodarki zabezpieczenia spłaty tej pomocy, którego wysokość jest uzależniona od rodzaju, stopnia płynności oraz sytuacji finansowo-ekonomicznej proponującego zabezpieczenie przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej.

Art. 42. 1. Wniosek o udzielenie pomocy na restrukturyzację, zwany dalej „wnioskiem o pomoc na restrukturyzację”, zawiera: ... 6. Do wniosku o pomoc na restrukturyzację załącza się plan restrukturyzacji.

Art. 43. 1. Przyznanie pomocy na restrukturyzację uwarunkowane jest wdrożeniem planu restrukturyzacji, o którym mowa w art. 42 ust. 6, który umożliwi przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej, przez wdrożenie środków restrukturyzacji majątkowej, finansowej, organizacyjnej, zatrudnienia lub mającej na celu modernizację lub racjonalizację produkcji, w tym zmianę profilu produkcyjnego, odzyskanie długoterminowej zdolności do konkurencyjności na rynku.

Generalnie zakres tematyczny planu restrukturyzacji jak i jego cel są w dużym stopniu zbieżne z planem restrukturyzacyjnym, o którym mowa w art. 10 prawa restrukturyzacyjnego. W wypadku gdy dłużnik występuje o pomoc na restrukturyzację w trakcie postępowania

restrukturyzacyjnego lub też gdy zostanie ono wszczęte już po złożeniu wniosku pomocowego nie można jednak tych dwóch planów utożsamiać. Ważne jednak, aby mimo odmienności były ze sobą zbieżne, niesprzeczne i żeby pozwalały na zrealizowanie każdego z nich.

Art. 45. Pomoc na restrukturyzację nie może być udzielona, jeżeli środki restrukturyzacyjne określone w planie restrukturyzacji: 1) ograniczają się wyłącznie do restrukturyzacji zobowiązań; 2) przewidują nowe inwestycje, z wyjątkiem inwestycji niezbędnych do przywrócenia przedsiębiorcy długookresowej zdolności do konkutowania na rynku.

Art. 52 ust. 3 W latach 2020–2029 maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań wynikających z niniejszej ustawy wynosi 1 200 000 000 zł, w tym w: ... 120 mln rocznie

Raport o pomocy publicznej za 2021 r – źródło UOKiK

Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej

[file:///C:/Users/Studio/Downloads/Raport_o_pomocy_publicznej_udzielonej_w_2021_roku_\(projekt_na_uzgodnienia_24.11.2022\).pdf](file:///C:/Users/Studio/Downloads/Raport_o_pomocy_publicznej_udzielonej_w_2021_roku_(projekt_na_uzgodnienia_24.11.2022).pdf)

Tabela 4. Wielkość pomocy publicznej w 2021 roku

	mln zł	mln euro	%	% PKB
Ogólna wartość pomocy* w tym:	47 942,2	10 496,6	100,0	1,83
Wartość pomocy z wyłączeniem transportu	42 030,5	9 202,3	87,7	1,60
Wartość pomocy w sektorze transportu	5 911,7	1 294,3	12,3	0,23

Test prywatnego wierzyciela / inwestora

Nawet jeżeli test prywatnego wierzyciela lub inwestora wykaże, że mamy do czynienia z pomocą publiczną, nie oznacza to, iż jest ona niedopuszczalna. Przepisy prawa unijnego dopuszczają udzielenie pomocy publicznej, jeżeli jest ona na poziomie, który z założenia nie może zaburzyć funkcjonowania wolnego rynku (pomoc de minimis).

Test prywatnego wierzyciela ma odpowiedzieć na pytanie, czy wymagane planem restrukturyzacyjnym (w trakcie postępowania oraz w ramach wykonywania układu) poparcie wierzyciela publicznego dla działań planowanych w postępowaniu restrukturyzacyjnym jest racjonalne, czyli innymi słowy, czy wierzyciel publiczny zachowuje się w danym przypadku jak prywatny wierzyciel, działający w normalnych warunkach rynkowych, w szczególności – czy prywatny wierzyciel zaakceptowałby przewidziane w propozycjach układowych warunki spłaty zobowiązań.

Dla wyliczenia przewidywanego stopnia zaspokojenia należy podać i uzasadnić przyjęte kwoty i wskaźniki w następujących zakresach:

1) wartość majątku dłużnika ze wskazaniem obciążeń - wartość majątku należy obliczyć według zasad wyceny likwidacyjnej (ponieważ dokonuje się jej dla potrzeb porównania restrukturyzacji z

ewentualną upadłością); wartość należności należy wyliczyć według realnych możliwości ich wyegzekwowania lub zbycia;

2) przewidywaną wysokość kosztów postępowania upadłościowego należy obliczyć możliwie dokładnie i szczegółowo, przewidując konieczne do poniesienia koszty, m.in.: rozwiązania stosunku pracy z pracownikami, archiwizacji dokumentacji, zabezpieczenia majątku do czasu likwidacji, kosztów sprzedaży, wynagrodzenie syndyka i osób przez niego zatrudnionych;

3) kategorię, w której byliby zaspokajani poszczególni wierzyciele publicznoprawni w postępowaniu upadłościowym – co do zasady będzie to kategoria druga, czyli ta sama co wszyscy pozostali wierzyciele. Wyjątkiem są tutaj składki na ubezpieczenie społeczne za ostatnie 3 lata przed ogłoszeniem upadłości, podlegające zaspokojeniu w kategorii pierwszej (art. 342 ust. 1 pkt 1 PrUp);

Oceny, czy wierzytelności wierzyciela publicznoprawnego będą zaspokojone w większym stopniu w przypadku zawarcia i wykonania układu, czy w postępowaniu upadłościowym dokonuje się przez odjęcie od przewidywanej wartości likwidacyjnej majątku dłużnika kosztów przeprowadzenia postępowania upadłościowego w celu otrzymania "kwoty do podziału między wierzycieli", a następnie:

1) dla wierzycieli pierwszej kategorii – po rozdzieleniu tak otrzymanej kwoty pomiędzy wszystkich wierzycieli tej kategorii otrzymamy wskaźnik procentowy zaspokojenia w upadłości, który należy porównać z zaspokojeniem przewidywanym na podstawie propozycji układowych;

2) dla wierzycieli drugiej kategorii – po odjęciu od "kwoty do podziału między wierzycieli" sumy wierzytelności w kategorii pierwszej otrzymamy sumę do podziału dla kategorii drugiej, po rozdzieleniu tak otrzymanej kwoty pomiędzy wszystkich wierzycieli drugiej kategorii otrzymamy wskaźnik procentowy zaspokojenia w upadłości, który należy porównać z zaspokojeniem przewidywanym na podstawie propozycji układowych dla tych wierzycieli.

Podsumowanie testu prywatnego wierzyciela powinno zawierać wskazanie, czy zgodnie z przeprowadzonymi symulacjami proponowane w propozycjach układowych zaspokojenie tego wierzyciela jest wyższe niż w wypadku ewentualnej upadłości dłużnika. Jeżeli tak, to test prywatnego wierzyciela należy uznać za zaliczony, gdyż każdy racjonalnie działający wierzyciel prywatnoprawny po przeprowadzeniu takiej symulacji **poparłby układ**. Jeżeli kwoty otrzymane w symulacji są zbliżone do propozycji układowych, należy porównać termin wykonania zobowiązań.

Jeżeli dłużnik miałby być finansowany ze środków publicznych, konieczne jest przeprowadzenie testu prywatnego inwestora, czyli oceny działań podejmowanych przez publiczny podmiot finansujący, mającej na celu stwierdzenie, czy wsparcie jest dokonywane na warunkach akceptowalnych również dla inwestora prywatnego. Innymi słowy, test ma odpowiedzieć na pytanie, czy dłużnik uzyskałby analogiczne finansowanie na wolnym rynku.

Przewidywany poziom zwrotu z zaangażowanego kapitału określa się na podstawie oprocentowania przewidzianego w umowie kredytu lub pożyczki, która ma być udzielona przez podmiot publiczny. Jeżeli obok odsetek przewidziane są inne korzyści dla podmiotu finansującego, należy określić ich wartość w pieniądzu.

Średni poziom zwrotu z zaangażowanego kapitału porównywalnych inwestycji należy ustalić w oparciu o badanie rynku finansowego. Należy odnaleźć przykłady finansowania o możliwie zbliżonej wielkości zaangażowania, czasie trwania inwestycji oraz branży.

Określenie przewidywanego poziomu ryzyka towarzyszącego inwestycji powinno obejmować zarówno ryzyka indywidualne przypisane do danego dłużnika, jego kondycji i tej konkretnej inwestycji, jak i ryzyka o charakterze ogólnym jak: zagrożenia dla branży, zagrożenia zmianą kursów, zmianą regulacji prawnych (zwłaszcza podatkowych) itp.

Należy wskazać także średni poziom ryzyka porównywalnych inwestycji, w którym będą uwzględnione już tylko ryzyka o charakterze generalnym, branżowym, a te indywidualne zostaną uśrednione dla podobnych inwestycji.

Podsumowanie testu prywatnego inwestora powinno zawierać porównanie osiągniętych przez inwestora publicznego korzyści i ryzyka, jakie ponosi ze średnimi na rynku korzyściami z podobnych inwestycji i średniorynkowym poziomem ryzyka. Test prywatnego inwestora będzie zaliczony, gdy przy podobnym poziomie ryzyka korzyści zastrzeżone dla publicznego inwestora nie są mniejsze niż takie, których oczekiwałby i które otrzymałby inwestor prywatny.

Jeżeli dłużnik pozytywnie przeszedł test prywatnego inwestora lub test prywatnego wierzyciela, to oznacza, że wsparcie, o którym mowa w art. 140, nie stanowi w konkretnym przypadku pomocy publicznej na restrukturyzację. Jeżeli plan restrukturyzacyjny zawiera takie stwierdzenie (musi ono być kategoryczne), to nie zachodzi obowiązek przekazywania planu restrukturyzacyjnego organowi celem wydania opinii wskazanej w art. 204. W postępowaniu o zatwierdzenie układu oznacza to, że organ otrzymuje tylko kartę do głosowania (art. 214 a contrario). Na aprobatę zasługuje praktyka doręczania wierzycielom publicznoprawnym testu prywatnego wierzyciela nawet w przypadku, gdy wyniki testu nie wskazują na udzielenie pomocy publicznej. Mimo że zgodnie z art. 140 ust. 1 test prywatnego wierzyciela jest elementem planu restrukturyzacyjnego, to może stanowić on fizycznie odrębny dokument. Udostępnienie nawet samego testu prywatnego wierzyciela umożliwia organom publicznoprawnym ocenę zasadności oddania głosu za układem, a często jest wręcz przez te organy wymagane przed przystąpieniem przez nie do głosowania.

Drugim obowiązkowym elementem planu restrukturyzacyjnego dłużnika, którego propozycje układowe przewidują pomoc publiczną, stanowi ocena, czy wsparcie udzielone w postępowaniu restrukturyzacyjnym i w trakcie wykonywania układu spełnia kryteria uznania go za pomoc de minimis wraz z uzasadnieniem.

Oceny dokonuje się na podstawie informacji przedstawionych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis. Kryteria szczegółowe tej oceny zawiera art. 141. Zaznaczyć należy, że pozytywny wynik testu prywatnego wierzyciela lub testu prywatnego inwestora oznacza, że nadzorca sądowy lub zarządca nie muszą przeprowadzać badania, czy wsparcie mieści się w granicach pomocy de minimis, skoro nie jest pomocą publiczną.

Całkowita kwota pomocy de minimis przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć 200 000 euro w okresie 3 lat podatkowych (art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) Nr 1407/2013 z 18.12.2013 r. - zgodnie z art. 8 zd. 2 rozporządzenia stosuje się je do 31.12.2023 r.). Szczegółowy tryb ubiegania się o udzielenie pomocy de minimis reguluje ustawa z 30.4.2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Zgodnie z art. 37 ust. 1 podmiot ubiegający się o pomoc de minimis jest zobowiązany do przedstawienia podmiotowi udzielającemu pomocy, wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy:

1) wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis ... jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;

2) informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis.

Prawo restrukturyzacyjne

Art. 140. 1. Jeżeli w postępowaniu restrukturyzacyjnym może dojść do udzielenia przedsiębiorcy przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych **wsparcia w jakiegokolwiek formie**, w szczególności przez zmniejszenie, w drodze układu, wysokości zobowiązań, rozłożenie spłaty na raty, odroczenie terminu wykonania zobowiązań lub zawieszenie, z mocy prawa lub na podstawie postanowienia sądu lub sędziego-komisarza, postępowań egzekucyjnych prowadzonych w celu dochodzenia wierzytelności, udzielenie pożyczek, kredytów, poręczeń lub gwarancji, **plan restrukturyzacyjny dodatkowo zawiera:**

1) test prywatnego wierzyciela lub test prywatnego inwestora, stanowiący ocenę, czy wsparcie udzielone w postępowaniu restrukturyzacyjnym i w trakcie wykonywania układu będzie stanowiło pomoc publiczną;

2) ocenę, dokonaną na podstawie informacji przedstawionych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis ... , czy wsparcie udzielone w postępowaniu restrukturyzacyjnym i w trakcie wykonywania układu spełnia kryteria uznania go za pomoc de minimis ... wraz z uzasadnieniem.

2. Przez test prywatnego wierzyciela należy rozumieć ocenę działań wierzyciela publicznego planowanych w postępowaniu restrukturyzacyjnym i w trakcie oraz w ramach wykonywania układu dokonywaną w celu stwierdzenia, czy wierzyciel publiczny zachowuje się w danym przypadku jak prywatny wierzyciel, działający w normalnych warunkach rynkowych, w szczególności czy prywatny wierzyciel zaakceptowałby przewidziane w propozycjach układowych warunki spłaty zobowiązań.

3. Test prywatnego wierzyciela zawiera:

1) informację o przewidywanym stopniu zaspokojenia poszczególnych wierzycieli publicznych w ramach wykonania układu, która zawiera następujące dane, będące podstawą oceny, o której mowa w ust. 2:

a) wysokość objętych układem zobowiązań dłużnika wobec poszczególnych wierzycieli publicznych,

b) treść propozycji układowych wobec poszczególnych wierzycieli publicznych;

2) informację o przewidywanym stopniu zaspokojenia poszczególnych wierzycieli publicznych w postępowaniu upadłościowym, które byłoby prowadzone wobec dłużnika, zawierającą następujące dane, będące podstawą oceny, o której mowa w ust. 2:

a) wartość majątku dłużnika ze wskazaniem obciążeń,

b) przewidywaną wysokość kosztów postępowania upadłościowego,

c) kategorię, w której byliby zaspokajani poszczególni wierzyciele publiczni w postępowaniu upadłościowym;

3) ocenę, czy wierzytelności wierzyciela publicznego będą zaspokojone w większym stopniu w przypadku zawarcia i wykonania układu, czy w postępowaniu upadłościowym.

4. Przez test prywatnego inwestora należy rozumieć ocenę działań podejmowanych przez podmiot finansujący, dokonywaną w celu stwierdzenia, czy wsparcie nie stanowi pomocy publicznej. Wsparcie nie stanowi pomocy publicznej w przypadku, gdy jest dokonywane na warunkach akceptowalnych również dla inwestora prywatnego.

5. Test prywatnego inwestora zawiera w szczególności informacje o:

- 1) przewidywanym poziomie zwrotu z zaangażowanego kapitału;
- 2) średnim poziomie zwrotu z zaangażowanego kapitału porównywalnych inwestycji;
- 3) przewidywanym poziomie ryzyka towarzyszącego inwestycji;
- 4) średnim poziomie ryzyka porównywalnych inwestycji.

Art. 141. 1. Jeżeli wsparcie, o którym mowa w art. 140 ust. 1, stanowi pomoc publiczną, pomoc ta może być wyłącznie pomocą publiczną na restrukturyzację i może zostać udzielona, jeżeli przedsiębiorca:

- 1) podjął działalność gospodarczą w danym sektorze w okresie co najmniej trzech lat przed dniem złożenia wniosku restrukturyzacyjnego;
- 2) nie prowadzi działalności gospodarczej w sektorach hutnictwa żelaza i stali, górnictwa węgla lub w sektorze finansowym;
- 3) nie prowadzi działalności na rynku, na którym występuje lub może występować długookresowa strukturalna nadprodukcja;
- 4) nie jest przedsiębiorcą należącym do grupy kapitałowej ani nie jest przejmowany przez żadnego przedsiębiorcę należącego do grupy kapitałowej, z wyjątkiem sytuacji gdy wykáže, że jego trudna sytuacja ekonomiczna: a) ma charakter wewnętrzny i nie jest wynikiem nieuzasadnionego podziału kosztów w ramach grupy kapitałowej, b) jest zbyt poważna, aby mogła zostać rozwiązana przez przedsiębiorcę lub przedsiębiorców należących do tej samej grupy kapitałowej.

2. Przedsiębiorcy zagrożonemu niewypłacalnością pomoc publiczna na restrukturyzację może zostać udzielona w przypadku:

- 1) gdy przedsiębiorca wskutek poniesionych strat utracił więcej niż połowę kapitału, w szczególności jeżeli suma zysku (strat) z lat ubiegłych, zysku (straty) netto w danym roku obrotowym, kapitału zapasowego, kapitału z aktualizacji wyceny i pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych jest ujemna i jej wartość bezwzględna jest większa niż 50% kapitału (funduszu) podstawowego; 3) przedsiębiorcy innego niż mały lub średni, gdy w ciągu dwóch ostatnich lat stosunek: a) długów do kapitału własnego był większy niż 7,5, b) zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację do odsetek był niższy niż 1.

Art. 142. 1. Pomoc publiczna na restrukturyzację może zostać udzielona:

- 1) w celu realizacji planu restrukturyzacyjnego, który umożliwi przywrócenie przedsiębiorcy długookresowej zdolności do konkurowania na rynku, rozumianej jako zdolność do pokrywania kosztów działalności gospodarczej, w tym kosztów amortyzacji i kosztów finansowych;
- 2) jeżeli sposób restrukturyzacji jest właściwy dla usunięcia przyczyn trudnej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorcy;

3) jeżeli zapobiega trudnościom społecznym lub prowadzi do przezwyciężenia niedoskonałości rynku, a bez tej pomocy cel ten nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie;

4) jeżeli zostanie przedstawiony wiarygodny scenariusz alternatywny nieprzewidujący pomocy publicznej, z którego wynika, że bez tej pomocy cel, o którym mowa w pkt 3, nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie;

5) jeżeli bez tej pomocy przedsiębiorca zostałby zrestrukturyzowany, sprzedany lub zlikwidowany w taki sposób, że cel, o którym mowa w pkt 3, nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie.

2. Trudności społeczne lub niedoskonałości rynku objawiają się w szczególności w przypadku:

1) małych i średnich przedsiębiorców: a) ryzykiem opuszczenia rynku przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność innowacyjną lub mającego duży potencjał wzrostu, skutkującym negatywnymi konsekwencjami dla danego regionu lub sektora, b) ryzykiem opuszczenia rynku przez przedsiębiorcę o silnych powiązaniach z innymi lokalnymi lub regionalnymi przedsiębiorcami, szczególnie z sektora małych i średnich przedsiębiorców, c) występowaniem ograniczeń na rynkach finansowych, skutkujących zwiększeniem liczby upadłości przedsiębiorstw;

2) innych przedsiębiorców niż określani w pkt 1: a) wyższą niż średnia unijna lub średnia krajowa stopą bezrobocia w regionie określonym na poziomie 2, zgodnie z przepisami w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do celów statystycznych (NTS) która ma charakter stały i której towarzyszą trudności związane z tworzeniem nowych miejsc pracy w tym regionie, b) ryzykiem przerwania świadczenia usługi w ogólnym interesie gospodarczym lub innej ważnej usługi, którą trudno jest zastąpić i w przypadku której konkurentom trudno byłoby zacząć ją świadczyć, c) ryzykiem opuszczenia rynku przez przedsiębiorcę o istotnym znaczeniu dla danego regionu lub sektora, d) występowaniem ograniczeń na rynkach finansowych, skutkujących zwiększeniem liczby upadłości przedsiębiorstw, e) ryzykiem utraty ważnej wiedzy technicznej lub eksperckiej.

3. Pomoc publiczna na restrukturyzację nie może zostać udzielona, jeżeli środki restrukturyzacyjne określone w planie restrukturyzacyjnym:

1) ograniczają się wyłącznie do restrukturyzacji zobowiązań;

2) przewidują nowe inwestycje, z wyjątkiem inwestycji niezbędnych do przywrócenia przedsiębiorcy długookresowej zdolności do konkurowania na rynku.

Art. 143. 1. Pomoc publiczna na restrukturyzację może zostać udzielona, jeżeli przedsiębiorca:

1) nie otrzymał wcześniej pomocy publicznej na ratowanie, tymczasowej pomocy publicznej na restrukturyzację lub pomocy publicznej na restrukturyzację albo

2) otrzymał pomoc publiczną na ratowanie, tymczasową pomoc publiczną na restrukturyzację lub pomoc publiczną na restrukturyzację i upłynęło co najmniej dziesięć lat, licząc od dnia wystąpienia najpóźniejszego z następujących zdarzeń: a) przyznania przedsiębiorcy pomocy publicznej, b) zakończenia realizacji poprzedniego planu restrukturyzacyjnego, c) zaprzestania realizacji poprzedniego planu restrukturyzacyjnego.

2. Pomoc publiczna na restrukturyzację może zostać udzielona przed upływem dziesięciu lat od dnia przyznania przedsiębiorcy pomocy publicznej na ratowanie lub tymczasowej pomocy publicznej na

restrukturyzację, jeżeli: 1) pomoc publiczna na ratowanie lub tymczasowa pomoc publiczna na restrukturyzację została udzielona w ramach **tego samego procesu restrukturyzacji** albo 2) minęło co najmniej pięć lat od dnia przyznania przedsiębiorcy pomocy publicznej na ratowanie lub tymczasowej pomocy publicznej na restrukturyzację, po którym nie nastąpiło przyznanie pomocy publicznej na restrukturyzację, a przedsiębiorca wykazywał długookresową zdolność do konkutowania na rynku i wystąpiły nieprzewidywalne okoliczności, za które przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności, albo 3) jest konieczna z powodu nieprzewidywalnych okoliczności, za które przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności.

...

5. Pomoc publiczna na restrukturyzację może zostać udzielona przedsiębiorcy nabywającemu aktywa od innego przedsiębiorcy, który otrzymał pomoc publiczną na ratowanie, tymczasową pomoc publiczną na restrukturyzację lub pomoc publiczną na restrukturyzację przed zbyciem tych aktywów, jeżeli od udzielenia tej pomocy lub od zakończenia albo zaprzestania realizacji poprzedniego planu restrukturyzacyjnego przedsiębiorcy zbywającego aktywa upłynęło co najmniej dziesięć lat, licząc od dnia wystąpienia najpóźniejszego z tych zdarzeń.

6. Pomoc publiczna na restrukturyzację może zostać udzielona przedsiębiorcy nabywającemu aktywa od innego przedsiębiorcy, który otrzymał pomoc publiczną na ratowanie, tymczasową pomoc publiczną na restrukturyzację lub pomoc publiczną na restrukturyzację przed zbyciem tych aktywów przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 5, jeżeli nabywca aktywów nie kontynuuje działalności gospodarczej przedsiębiorcy, który otrzymał pomoc.

7. Brak kontynuacji działalności gospodarczej przedsiębiorcy, który otrzymał pomoc publiczną, występuje w szczególności, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: 1) w chwili dokonywania transakcji nabywający i zbywający aktywa byli wobec siebie przedsiębiorcami samodzielnymi, rozumianymi jako przedsiębiorstwa samodzielne, o których mowa w art. 3 ust. 1 załącznika I do rozporządzenia Komisji Europejskiej (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; 2) przedsiębiorca nabył aktywa za wartość godziwą w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości; 3) zbycie aktywów, w tym w toku postępowania upadłościowego przedsiębiorcy, który zbył aktywa, nie zostało dokonane wyłącznie w celu wykazania, że nabywca aktywów nie kontynuuje działalności gospodarczej zbywcy.

Art. 144. 1. Pomoc publiczna na restrukturyzację może stanowić jedynie uzupełnienie środków:

- 1) własnych przedsiębiorcy, z wyłączeniem amortyzacji i planowanych zysków,
- 2) pochodzących od akcjonariuszy lub udziałowców przedsiębiorcy lub innych przedsiębiorców należących do tej samej grupy kapitałowej co przedsiębiorca,
- 3) pochodzących od wierzycieli przedsiębiorcy

– w zakresie niezbędnym do realizacji celu, o którym mowa w art. 142 ust. 1 pkt 1.

Art. 145. 1. Pomoc publiczna na restrukturyzację może zostać udzielona, jeżeli przedsiębiorca zastosuje środki wyrównujące zakłócenia konkurencji na rynku.

2. Środkami wyrównującymi zakłócenia konkurencji na rynku są środki:

- 1) strukturalne;

2) behawioralne;

3) otwarcia rynku.

3. Środki strukturalne polegają w szczególności na:

1) zbyciu aktywów, o ile to możliwe, w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa;

2) ograniczeniu zdolności produkcyjnych;

3) ograniczeniu udziału przedsiębiorcy w rynku.

4. Środki behawioralne polegają w szczególności na:

1) nienabywaniu akcji lub udziałów w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego i wykonywania układu, z wyjątkiem przypadku gdy jest to niezbędne do realizacji celu, o którym mowa w art. 142 ust. 1 pkt 1;

2) nierozpowszechnianiu informacji wskazujących, że produkty lub usługi przedsiębiorcy mają przewagę konkurencyjną nad innymi produktami lub usługami ze względu na udzieloną pomoc publiczną na restrukturyzację;

3) niepodjęwaniu działań zmierzających do zdobywania nowych rynków.

5. Środki otwarcia rynku polegają w szczególności na ułatwianiu wejścia na rynek innym przedsiębiorcom.

Głosowanie nad układem

W każdym trybie

Głosowanie odbywa się w toku przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego oraz postępowania sanacyjnego. głosowanie ma miejsce w trakcie **zgromadzenia wierzycieli**.

Zgromadzenie wierzycieli jest organem postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 104. Zgromadzenie wierzycieli zwołuje sędzia-komisarz w: 1) celu głosowania nad układem; 2) przypadku, gdy rada wierzycieli podejmie uchwałę o zwołaniu zgromadzenia; 3) przypadku, gdy uzna to za potrzebne.

Art. 263. 1. Niezwłocznie po złożeniu ... planu restrukturyzacyjnego uwzględniającego propozycje restrukturyzacji .. spisu wierzytelności ... spisu wierzytelności spornych ... sędzia-komisarz wyznacza termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem ... w przyspieszonym postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 281. 1. Sędzia-komisarz niezwłocznie po złożeniu planu restrukturyzacyjnego oraz zatwierdzeniu spisu wierzytelności wyznacza termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem

Art. 321. 1. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem niezwłocznie po zrealizowaniu całości lub części planu restrukturyzacyjnego przewidzianej do wykonania w toku postępowania sanacyjnego, nie później jednak niż przed upływem dwunastu miesięcy od dnia otwarcia postępowania sanacyjnego.

Zasadniczo uprawnieni do głosowania są wierzyciele którzy łącznie spełniają 2 przesłanki pozytywne

- uprawnieni są wyłącznie wierzyciele w zakresie wierzytelności ujętych w zatwierdzonym spisie oraz tacy którzy na zgromadzeniu przedłożyli tytuł egzekucyjny a w drodze wyjątku po wysłuchaniu dłużnika również wierzyciele dopuszczeni przez sędziego komisarza w zakresie wierzytelności spornej lecz uprawdopodobnionej bądź uzależnionej od warunku zawieszającego (art. 107 ust. 1 i 3)
- Uprawnionymi do głosowania są tylko wierzyciele których wierzytelności dotyczą propozycje układowe

I nie mieszczą się w zakresie przesłanki negatywnej

- Art. 116. 1. W sprawach dotyczących układu nie ma prawa głosu wierzyciel będący małżonkiem dłużnika, jego krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, przysposabiającym dłużnika lub przez niego przysposobionym, jeżeli dłużnikiem jest spółka handlowa – osobą uprawnioną do reprezentowania spółki, a jeżeli dłużnikiem jest osobowa spółka handlowa – wspólnikiem ponoszącym odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem

Ponieważ propozycje układowe będą zwykle pozostawały w ścisłym związku z planem restrukturyzacyjnym wierzycielom należy przedstawić jego główne założenia w formie uzasadnienia propozycji układowych wskazując na działania reorganizacyjne które mają zwiększyć prawdopodobieństwo wykonania układu

obok omówienia założeń planu restrukturyzacyjnego nadzorca sądowy lub zarządca składa także opinie o możliwości wykonania układu. opinia wyrażana jest w odniesieniu do wszystkich propozycji układowych

po przedstawionych elementach sprawozdawczych i opiniodawczych przeprowadza się głosowanie nad układem.

Zasady przyjęcia uchwały dotyczącej układu stanowią *lex specialis* w stosunku do ogólnych reguł podejmowania uchwał przez zgromadzenie wierzycieli.

Art. 113. 1. Na zgromadzeniu wierzycieli można zawrzeć układ, jeżeli w zgromadzeniu uczestniczy co najmniej jedna piąta wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem.

Art. 111. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, uchwała zgromadzenia wierzycieli zostaje przyjęta, jeżeli wypowie się za nią większość głosujących wierzycieli, którzy oddali ważny głos, mających łącznie co najmniej połowę sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

Przepis dotyczący kworum ma charakter podmiotowy w którym ocenia się liczbę wierzycieli a nie sumę wierzytelności. Zasada ta ma na celu maksymalne zwiększenie szans na przyjęcie układu

Dla układu unitarnego przewidziane są dwie większości jakie muszą być kumulatywnie osiągnięte

Art. 119. 1. Uchwała zgromadzenia wierzycieli o przyjęciu układu zapada, jeżeli wypowie się za nią większość głosujących wierzycieli, którzy oddali ważny głos, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

Próg 2/3 większości kapitałowej odnosi się jedynie do wierzycieli którzy faktycznie oddali głos

Art. 110 ust. 5. Wierzyciela, który wstrzymał się od głosu, uważa się za nieuczestniczącego w głosowaniu.

Paradoksalnie dla większości osobowej zastrzeżono nie uwzględnianie głosów nieważnych czego nie powtórzono dla większości kapitałowej, jednak analogicznie obie te sytuacje należy rozstrzygać identycznie - uwzględniając w większość według wierzycieli którzy oddali ważny głos.

Dla układu grupowego powtarza się powyższe wymogi przy czym większość oblicza się z uwzględnieniem wprowadzonych grup.

Art. 119 ust 2. Jeżeli głosowanie nad układem przeprowadza się w grupach wierzycieli, obejmujących poszczególne kategorie interesów, układ zostaje przyjęty, jeżeli w każdej grupie wypowie się za nim większość głosujących wierzycieli z tej grupy, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności, przysługujących głosującym wierzycielom z tej grupy.

W razie gdyby kilka z równolegle zgłoszonych propozycji układowych zostało przyjętych rozstrzyga treść układu która zyskała największe poparcie wśród wierzycieli

Art. 117. 1. W przypadku zgłoszenia kilku propozycji układowych sędzia-komisarz ustala kolejność głosowania nad propozycjami układowymi. Pod głosowanie poddaje się wszystkie propozycje układowe. Za przyjęte uznaje się te propozycje układowe, które uzyskały największe poparcie wierzycieli liczone w odniesieniu do sumy wierzytelności, z uwzględnieniem art. 119.

Jeżeli w ramach jednej lub kilku z kategorii interesów nie osiągnięto wymaganej większości osobowej lub kapitałowej, ale osiągnięto większość kapitałową liczoną bez podziału na kategorie – w ramach sumy wszystkich wierzytelności uprawniających do głosowania, układ może uznać za przyjęty sędzia-komisarz w postanowieniu, które stanowi podsumowanie wyniku głosowania. Warunkiem wydania takiego postanowienia jest przyjęcie układu przez co najmniej jedną kategorię interesu, a ponadto stopień zaspokojenia tych wierzycieli w postępowaniu upadłościowym musi być dla wierzycieli mniej korzystny niż przegłosowane propozycje układowe. Innymi słowy, sędzia-komisarz ma za zadanie zdecydować, czy wierzyciele, którzy nie przegłosowali układu, nie uczynili sobie tym samym krzywdy (np. swoją biernością).

Art. 119 ust 3. Układ zostaje przyjęty, chociażby nie uzyskał wymaganej większości w niektórych z grup wierzycieli, jeżeli wierzyciele mający łącznie dwie trzecie sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom głosowali za przyjęciem układu, a wierzyciele z grupy lub grup, które wypowiedziały się przeciw przyjęciu układu, zostaną zaspokojeni na podstawie układu w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego.

Art. 120. 1. Sędzia-komisarz wydaje na zgromadzeniu wierzycieli postanowienie w przedmiocie stwierdzenia przyjęcia układu. 2. W sentencji postanowienia stwierdzającego przyjęcie układu zawiera się treść układu. 3. Uchylenie przez sędziego-komisarza uchwały zgromadzenia wierzycieli o przyjęciu układu jest niedopuszczalne. 4. Postanowienie, o którym mowa w ust. 2, obwieszcza się.

Przyjęcie układu w

postępowaniu o zatwierdzenie układu

Ideą trybu postępowania o zatwierdzenie układu jest maksymalne przyspieszenie procedury w której kontroli sądowej podlega już w praktyce zakończone postępowanie obejmujące propozycje układowe i samodzielne zebranie głosów wierzycieli.

czynności związane z formułowaniem propozycji układowych i zbierania głosów dokonuje dłużnik przy wsparciu nadzorcy układu z którym zawiera stosowną umowę

w związku z tym przyjęcie układu co do zasady następuje poza sądowym zgromadzeniem wierzycieli co ma także tę konsekwencję że nie obowiązuje tu wymóg kworum z art. 113 ust. 1

Elementem odróżniającym tę procedurę jest występowanie tak zwanego „dnia układowego”. Stanowi on podstawę ustalenia zakresu przedmiotowego układu a jednocześnie jest datą według której określa się siłę głosów poszczególnych wierzycieli. dzień układowy wyznacza sam dłużnik jednak jest związany brzmieniem art. 211 ust.3 który określa relacje czasowe pomiędzy dniem układowym i dniem złożenia wniosku o zatwierdzenie układu.

Art. 211. 1. Niezwłocznie po rozpoczęciu przez nadzorcę układu pełnienia swojej funkcji dłużnik dokonuje ustalenia dnia układowego. 2. Dzień układowy przypada nie wcześniej niż trzy miesiące i nie później niż dzień przed dniem złożenia wniosku o zatwierdzenie układu. 3. Według stanu z dnia układowego określa się uprawnienia wierzycieli do głosowania nad układem oraz skutki przyjętego układu.

Art. 212. 1. Po ustaleniu dnia układowego nadzorca układu zbiera głosy wierzycieli. 2. Wierzyciele oddają głos za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, w którym nadzorca układu zamieszcza kartę do głosowania. 3. Nadzorca układu może również zwołać zgromadzenie wierzycieli, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o zgromadzeniu wierzycieli, w celu głosowania nad układem.

Art. 215. Głos wierzyciela zachowuje ważność, o ile wniosek dłużnika o zatwierdzenie układu wpłynął do sądu przed upływem trzech miesięcy od dnia oddania głosu.

Dla przyjęcia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu w prawie restrukturyzacyjnym przyjęto te same regulacje przy czym nie występuje tu uchwała o przyjęciu układu a stwierdzenie nadzorcy o przyjęciu, co stanowi dalej podstawę wydania postanowienia o zatwierdzeniu, o ile nadzorca nie zwołał zgromadzenia wierzycieli.

Art. 217 ust 4. Przyjęcie układu stwierdza nadzorca układu.

nadzorca podejmuje decyzję co do stwierdzenia przyjęcia układu po otrzymaniu kart do głosowania od wszystkich wierzycieli, ewentualnie po upływie terminu wyznaczonego przez nadzorcę układu do oddawania głosu za pomocą systemu.

Wobec braku odwołania do odpowiedniego stosowania przepisów o stwierdzeniu przyjęcia układu przepisy te stosuje się wprost – z tą tylko zmianą, że w miejsce sędziego-komisarza decyzję podejmuje nadzorca układu.

Art. 223. 1. Sąd wydaje postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu w terminie dwóch tygodni od dnia złożenia wniosku o zatwierdzenie układu.

Art. 224. 1. Od dnia wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu do dnia jego uprawomocnienia nadzorca układu wykonuje uprawnienia nadzorcy sądowego.

Skutki prawne układu

- Co do osoby dłużnika
 - Obowiązki informacyjne
 - wydanie dokumentów
 - skutki w zakresie udzielonych pełnomocnictw
- co do majątku dłużnika
- co do zobowiązań dłużnika

- co do stosunków prawnych dłużnika

Prawo firmowe

Wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego ma wpływ na prawo firmowe - po wydaniu przez sąd postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego bądź o zatwierdzeniu układu przedsiębiorca występuje w obrocie pod dotychczasową firmą z dodaniem oznaczenia „ w restrukturyzacji”

osoba dłużnika

otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego nie ma wpływu na swobodę przemieszczania się dłużnika i opuszczanie terytorium RP

Najbardziej rozbudowane skutki dla osoby dłużnika wiążą się z postępowaniem sanacyjnym

Art. 291. 1. Po otwarciu postępowania sanacyjnego dłużnik, któremu nie udzielono zezwolenia, o którym mowa w art. 288 ust. 3, wskazuje i wydaje zarządcy cały swój majątek oraz wydaje dokumenty dotyczące jego działalności, majątku oraz rozliczeń, w szczególności księgi rachunkowe, inne ewidencje prowadzone dla celów podatkowych i korespondencję. Wykonanie tych obowiązków dłużnik potwierdza w formie oświadczenia na piśmie, które składa sędziemu-komisarzowi. 2. Dłużnik udziela sędziemu-komisarzowi i zarządcy wszelkich potrzebnych wyjaśnień dotyczących swojego majątku i działalności

Art. 288 ust. 3. Jeżeli skuteczne przeprowadzenie postępowania sanacyjnego wymaga osobistego udziału dłużnika lub jego reprezentantów, a jednocześnie dają oni gwarancję należytego sprawowania zarządu, sąd może zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu nad całością lub częścią przedsiębiorstwa w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu. Sąd cofa zezwolenie w przypadku zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 239 ust. 1.

Majątek dłużnika

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do majątku dłużnika obejmuje takie zagadnienia jak;

1. Powstanie szczególnego rodzaju masy majątkowej - masy układowej powstającej w przyspieszonym postępowaniu układowym, w postępowaniu układowym oraz masy sanacyjnej powstającej w postępowaniu sanacyjnym
2. tryb ustalania składu majątku
3. zasady zarządu majątkiem
4. konsekwencje dokonania przez dłużnika czynności prawnej dotyczącej majątku którym nie ma prawa zarządzać
5. zakaz obciążania składników majątku

celem powstania masy układowej i masy sanacyjnej nie jest stworzenie „ rezerwuaru likwidacyjnego” ale określenie szczególnych zasad zarządu majątkiem (Choć w przypadku układu likwidacyjnego dochodzi do zbywania mienia)

W przyspieszonym postępowaniu układowym nie ustala się stanu masy układowej poprzez sporządzenie spisu inwentarza

Art. 241. W przyspieszonym postępowaniu układowym spisu inwentarza nie sporządza się.

Ustawodawca w art. 242-245 wprowadził ustawowe wyłączenia z masy układowej tj;

1. środki pieniężne i instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi
2. instrumenty finansowe zapisane na rachunku rozliczeniowym dłużnika
3. inne aktywa związane z obowiązkami wynikającymi z uczestnictwa w systemie rozrachunku papierów wartościowych

Odmienne w postępowaniu układowym, ustalenie składu masy układowej następuje poprzez sporządzenie spisu inwentarza który stanowi oświadczenie wiedzy.

Art. 274. 1. W terminie trzydziestu dni od dnia otwarcia postępowania układowego nadzorca sądowy ustala skład masy układowej na podstawie wpisów w księgach dłużnika oraz dokumentów bezspornych. 2. Sędzia-komisarz może postanowić, aby ustalenia składu masy układowej dokonał dłużnik pod nadzorem nadzorcy sądowego.

Art. 275. 1. Ustalenie składu masy układowej na dzień otwarcia postępowania układowego następuje przez sporządzenie w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe według wzorca udostępnionego w tym systemie spisu ruchomości, nieruchomości, środków pieniężnych oraz przysługujących dłużnikowi praw majątkowych, a także przez sporządzenie spisu należności.

2. Nadzorca sądowy sporządza spisy, o których mowa w ust. 1, na bieżąco, w miarę ustalania składu masy układowej. Podczas sporządzania spisu nadzorca sądowy usuwa błędnie wpisane pozycje.

3. Po zakończeniu ustalania składu masy układowej nadzorca sądowy składa spis inwentarza, który obejmuje raporty ze sporządzonych według stanu na dzień otwarcia postępowania układowego spisów:

- 1) ruchomości, nieruchomości, środków pieniężnych oraz przysługujących dłużnikowi praw majątkowych;
- 2) należności.

W postępowaniu sanacyjnym ustawodawca posłużył się najbardziej ogólnym określeniem masy sanacyjnej

Art. 294. Z dniem otwarcia postępowania sanacyjnego mienie służące prowadzeniu przedsiębiorstwa oraz mienie należące do dłużnika stają się masą sanacyjną.

Art. 295. W postępowaniu sanacyjnym przepisy art. 242–246 stosuje się odpowiednio.

Art. 296. 1. Skład masy sanacyjnej ustala zarządca. 2. Do ustalenia składu masy sanacyjnej przepisy art. 274 ust. 1 i art. 275 stosuje się odpowiednio.

Zarząd majątkiem

W przypadku postępowania o zatwierdzenie układu dłużnik nie jest ograniczony w zarządzie własnym majątkiem w relacji z nadzorcą układu. Dłużnik sprawuje tzw. zarząd własny pod nadzorem nadzorcy sądowego, chyba że propozycje układowe przewidywały ustanowienie zarządcy.

Art. 67. 1. W postępowaniu restrukturyzacyjnym dłużnik sprawuje zarząd własny swoim majątkiem, chyba że został ustanowiony zarządca. Zarząd własny, w zakresie określonym w art. 39 ust. 1, dłużnik sprawuje pod nadzorem nadzorcy sądowego.

Ust. 2. Czynności prawne dokonane przez dłużnika dotyczące mienia, wobec którego dłużnik utracił prawo zarządu, są nieważne.

Ust. 3. Spełnienie świadczenia do rąk dłużnika pozbawionego prawa zarządu, dokonane po obwieszczeniu o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, nie zwalnia z obowiązku spełnienia świadczenia do rąk zarządcy, chyba że równowartość świadczenia wpłynęła do masy układowej albo sanacyjnej.

Stan wiedzy osoby spełniającej świadczenie przyjmuje się na podstawie fikcyjnego założenia, że z chwilą obwieszczenia w Rejestrze fakt otwarcia postępowania staje się publicznie znany i nikt nie może zasłaniać się brakiem wiedzy o nim, niezależnie od rzeczywistego stanu świadomości czy nawet fizycznej możliwości dotarcia do treści udostępnionych w KRZ. Rygoryzm ten jest dodatkowo uzasadniony tym, że Rejestr jest powszechnie dostępny.

Odebranie zarządu dłużnikowi jest zasadą tylko w postępowaniu sanacyjnym, ale i od tej reguły przewidziane są wyjątki (art. 288 ust. 3 – w postanowieniu o otwarciu lub później w toku postępowania sanacyjnego). Z drugiej strony, w przyspieszonym postępowaniu układowym oraz w postępowaniu układowym dłużnik sprawuje zarząd własny, ale może mu on zostać odebrany w okolicznościach, o których mowa w art. 239 oraz art. 273 w zw. z art. 239, czyli gdy:

1. dłużnik, chociażby nieumyślnie, naruszył prawo w zakresie sprawowania zarządu, czego skutkiem było pokrzywdzenie wierzycieli lub możliwość takiego pokrzywdzenia w przyszłości;
2. oczywiste jest, że sposób sprawowania zarządu przez dłużnika nie daje gwarancji wykonania układu;
3. dłużnik utracił zdolność procesową i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy albo zachodzą braki w jego organach uniemożliwiające działania i w związku z tym sędzia-komisarz ustanowił dla dłużnika kuratora;
4. dłużnik nie wykonuje poleceń sędziego-komisarza lub nadzorcy sądowego, w szczególności nie złożył w wyznaczonym przez sędziego-komisarza terminie propozycji układowych zgodnych z prawem.

Uprawnienia dłużnika w postępowaniu restrukturyzacyjnym, któremu nie odebrano zarządu, ograniczone są do czynności zwykłego zarządu.

Definicja zwykłego zarządu zależy od specyfiki przedsiębiorstwa i dla każdego przedsiębiorcy musi być zdefiniowana osobno. Nie sposób zatem stworzyć katalogu czynności wchodzących w zakres zwykłego zarządu.

Często taka sama czynność, w zależności od okoliczności, będzie zakwalifikowana w jednym przypadku jako mieszcząca się w zakresie zwykłego zarządu, a w innym – jako przekraczająca ten zakres. Tytułem przykładu, zwykle sprzedaż nieruchomości będzie czynnością przekraczającą zwykły zarząd. Jednak gdy czynności takiej dokonuje przedsiębiorca zajmujący się na co dzień obrotem nieruchomościami, wówczas czynność tego rodzaju będzie mieściła się w zakresie zwykłego zarządu.

W post. z 21.12.1998 r. (III CKN 982/98, Legalis) SN stwierdził, że "zaciąganie w toku postępowania układowego pożyczek w znacznej wysokości w celu rozszerzenia prowadzonej działalności gospodarczej (nowe przedsięwzięcia inwestycyjne) w sytuacji, gdy zobowiązania dłużnika kilkakrotnie przewyższają jego majątek, jest czynnością przekraczającą zakres zwykłego zarządu".

Na wszelkie czynności wykraczające poza zakres zwykłego zarządu potrzebna jest zgoda nadzorcy sądowego.

Niektóre czynności wymagają natomiast zgody rady wierzycieli. Jeżeli dłużnik otrzymał na dokonanie takiej czynności zgodę rady wierzycieli, to może jej dokonać, nawet jeżeli sprzeciwia się jej nadzorca sądowy. W wypadku takiego konfliktu nadzorca sądowy może wystąpić do sędziego-komisarza o zbadanie zgodności uchwały rady wierzycieli z przepisami prawa i żądać ewentualnego jej uchYLENIA.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do zobowiązań dłużnika i innych stosunków prawnych

zagadnienie wpływu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego na zobowiązania dłużnika ma kluczowe znaczenie praktyczne.

Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego - w przeciwieństwie do prawa upadłościowego (art.91 Prup) - nie rodzi stanu natychmiastowej wymagalności zobowiązań dłużnika ex lege.

Art. 79. 1. Jeżeli w dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego wierzytelność bez zastrzeżenia odsetek nie stała się jeszcze wymagalna, w spisie wierzytelności umieszcza się wierzytelność pomniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż 6% rocznie, za czas od dnia otwarcia postępowania do dnia wymagalności, najdłużej jednak za dwa lata. 2. Odsetki od wierzytelności pieniężnej umieszcza się w spisie wierzytelności w kwocie naliczonej do dnia poprzedzającego dzień otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego włącznie

Art. 81. 1. Niewymagalne wierzytelności ze stosunków prawnych o charakterze ciągłym, a także wierzytelności z tytułu kredytu i pożyczki, umieszcza się w spisie wierzytelności pomniejszone o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż 6% rocznie, za czas od dnia otwarcia postępowania do dnia wymagalności każdego przyszłego świadczenia, najdłużej jednak za dwa lata. 2. Wierzytelności z tytułu świadczeń powtarzających się, których czas trwania oznaczono na czas życia uprawnionego lub innej osoby, albo nieoznaczonych co do czasu trwania, umieszcza się w spisie wierzytelności jako sumę stanowiącą wartość prawa.

Podobnie, otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego nie prowadzi z mocy ustawy do zamiany zobowiązań nie pieniężnych na pieniężne oraz do ich natychmiastowej wymagalności.

Do postępowania restrukturyzacyjnego nie powoduje skutków w postaci wstrzymania biegu odsetek czy wstrzymania ich naliczania bo układ obejmuje *expresis verbis* Odsetki za okres od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego (zatwierdzenia układu).

Odsetki od wierzytelności układowych dzielą los restrukturyzowanych wierzytelności głównych przez co w czasie trwania postępowania nie można ani dochodzić ich zapłaty ani ich płać.

Wierzytelności dłużnika powstałe przed dniem otwarcia postępowania układowego bądź przed dniem układowym w postępowaniu o zatwierdzenie układu stają się wierzytelnościami u pokładowymi o ile mają charakter osobisty.

wierzytelności nieobjęte układem podlegają zaspokojeniu na ogólnych zasadach

Kluczowe znaczenie praktyczne ma tak zwane moratorium na wykonywanie zobowiązań układowych które oznacza zawieszenie egzekucji z mocy prawa od dnia wszczęcia postępowania a następnie

umorzenie egzekucji z chwilą zatwierdzenia układu wraz z możliwością uchylenia już dokonanych zajęć

Istotne znaczenie ma również regulacja która stanowi że postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku Restrukturyzacyjnego są nieważne

Art. 247. Postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego lub jego otwarcia zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest dłużnik, są nieważne.

Zasada ta ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu układowym z mocy art. 273

Dodatkowo postanowienie umowy uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu postępowania restrukturyzacyjnego jest bezskuteczne w stosunku do masy układowej

Art. 248. Postanowienie umowy, której stroną jest dłużnik, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu przyspieszonego postępowania układowego, jest bezskuteczne w stosunku do masy układowej.

Zasada ta ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu układowym z mocy art. 273

Jedną z ważniejszych funkcji postępowania restrukturyzacyjnego jest ograniczenie możliwości wypowiedzenia niektórych umów przez kontrahenta dłużnika

Art. 256. 1. Od dnia otwarcia przyspieszonego postępowania układowego do dnia jego zakończenia albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu przyspieszonego postępowania układowego wypowiedzenie przez wynajmującego lub wydierżawiającego umowy najmu lub dzierżawy lokalu lub nieruchomości, w których jest prowadzone przedsiębiorstwo dłużnika, bez zezwolenia rady wierzycieli, jest niedopuszczalne.

2. Do umów kredytu w zakresie środków postawionych do dyspozycji kredytobiorcy przed dniem otwarcia postępowania, leasingu, ubezpieczeń majątkowych, umów rachunku bankowego, umów poręczeń, umów obejmujących licencje udzielone dłużnikowi oraz gwarancji lub akredytyw wystawionych przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego oraz innych umów o podstawowym znaczeniu dla prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio. Spis umów o podstawowym znaczeniu dla prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika sporządza nadzorca sądowy i składa do akt w terminie trzech tygodni od dnia otwarcia postępowania.

3. W przypadku gdy podstawą wypowiedzenia umowy jest niewykonywanie przez dłużnika po dniu otwarcia przyspieszonego postępowania układowego zobowiązań nieobjętych układem lub inna okoliczność przewidziana w umowie, jeżeli zaistniały po dniu otwarcia postępowania, przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się.

Zasada ta ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu układowym z mocy art. 273

W zakresie przewłaszczenia na zabezpieczenie układ nie obejmuje takich przedmiotów

Art. 249. Do przedmiotów objętych umową przeniesienia własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawartą w celu zabezpieczenia wierzytelności oraz zastrzeżeniem własności rzeczy sprzedanej na rzecz sprzedającego oraz do zabezpieczonych w ten sposób wierzytelności przepisy niniejszej ustawy dotyczące zastawu i wierzytelności zabezpieczonych zastawem stosuje się odpowiednio.

w postępowaniu sanacyjnym istnieje możliwość odstąpienia od umowy wzajemnej

Art. 298. 1. Zarządca może odstąpić od umowy wzajemnej, która nie została wykonana w całości lub części przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego, za zgodą sędziego-komisarza, jeżeli świadczenie drugiej strony wynikające z tej umowy jest świadczeniem niepodzielnym.

Wydanie przez sąd restrukturyzacyjny we właściwym czasie postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu uwalnia od niektórych rodzajów odpowiedzialności w tym odpowiedzialności z art. 299 KSH, 21 ust. 3 prawa upadłościowego. otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego ma swój skutek w postaci materialnoprawnej przesłanki uwalniającej od odpowiedzialności względem wierzycieli

W zakresie stosunków pracy zgodnie z art.151 ust.2 układ nie obejmuje wierzytelności pracowników ze stosunku pracy chyba że pracownik jako wierzyciel wyrazi swoją zgodę na objęcie jego wierzytelności układem.

nie ma bezpośrednich przepisów odnoszących się co do wpływu wszczęcia postępowania o zatwierdzenie układu postępowania układowego i przyspieszonego postępowania układowego na byt prawny stosunku pracy. dłużnik może zrestrukturyzować te stosunki wyłącznie na zasadach kodeksu pracy.

inaczej w postępowaniu sanacyjnym

Art. 300. Otwarcie postępowania sanacyjnego wpływa na stosunki pracy i wywołuje w zakresie praw i obowiązków pracowników i pracodawcy takie same skutki, jak ogłoszenie upadłości, przy czym uprawnienia syndyka wykonuje zarządca.

Zgodnie z art. 41¹ § 1 kodeksu pracy w razie ogłoszenia upadłości lub likwidacji nie stosuje się przepisów art. 38, 39, 41 startujących tak zwaną ogólną ochronę stosunku pracy ani przepisów szczególnych dotyczących ochrony pracowników przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem umowy o pracę

W przypadkach stosunków pracowniczych obowiązuje art. 36¹ kodeksu pracy który stanowi że jeżeli wypowiedzenie pracownikowi umowy o pracę następuje z powodu ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy albo z innych przyczyn nie dotyczących pracowników - pracodawca może, w celu wcześniejszego rozwiązania umowy o pracę, skrócić okres trzymiesięcznego wypowiedzenia najwyżej jednak do miesiąca. w takim przypadku pracownikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za pozostałą część okresu wypowiedzenia a okres ten wlicza się do okresu zatrudnienia.

Zgodnie z art. 177 § 4 kodeksu pracy rozwiązanie przez pracodawcę umowy o pracę z osobą w okresie ciąży lub urlopu macierzyńskiego może nastąpić tylko w razie ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy

W zakresie skutków wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do niektórych czynności dłużnika dokonanych przed wszczęciem postępowania restrukturyzacyjnego regulacje zawiera art. 304-309

Wpływ postępowania restrukturyzacyjnego na inne postępowania

otwarcie określonego rodzaju postępowania restrukturyzacyjnego w różny sposób ogranicza dopuszczalność wszczęcia i dalszego prowadzenia postępowań cywilnych administracyjnych sądowo-administracyjnych, egzekucyjnych i zabezpieczających oraz przed sądami polubownymi.

W prawie restrukturyzacyjnym nie ma wyodrębnionego działu dotyczącego wpływu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego na bieg innych postępowań. przepisy regulujące te zagadnienia umieszczone są w Tytule II, w działach regulujących przebieg poszczególnych postępowań.

Postępowaniem dotyczącym masy upadłościowej, układowej bądź restrukturyzacyjnej jest postępowanie którego przedmiotem jest roszczenie procesowe oświadczenie ukształtowanie lub ustalenie odnoszące się do praw i obowiązków tworzących mienie wchodzące w skład którejś z mas.

W postępowaniu układowym

Art. 276. Otwarcie postępowania układowego nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych, administracyjnych, sądowno-administracyjnych i przed sądami polubownymi w celu dochodzenia wierzytelności podlegających umieszczeniu w spisie wierzytelności. Koszty postępowania obciążają wszczynającego postępowanie, jeżeli nie było przeszkód do umieszczenia wierzytelności w całości w spisie wierzytelności.

Art. 277. 1. Nadzorca sądowy wstępuje z mocy prawa do postępowań sądowych, administracyjnych, sądowno-administracyjnych oraz przed sądami polubownymi, dotyczących masy układowej. 2. W sprawach cywilnych nadzorca sądowy ma uprawnienia interwenienta ubocznego albo uczestnika postępowania, do którego przepisy o współuczestnictwie jednolitym stosuje się odpowiednio. 3. W postępowaniach administracyjnych, sądowno-administracyjnych oraz przed sądami polubownymi nadzorca sądowy ma prawa strony. 4. W postępowaniach, o których mowa w ust. 1, uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez dłużnika bez zgody nadzorcy sądowego nie wywiera skutków prawnych.

w postępowaniu sanacyjnym

Art. 52. 1. Zarządca niezwłocznie obejmuje zarząd masą sanacyjną, zarządza nią, sporządza spis inwentarza wraz z oszacowaniem oraz sporządza i realizuje plan restrukturyzacyjny.

Konsekwencją powyższego uregulowania jest założenie że po otwarciu postępowania sanacyjnego dłużnik nie może występować w postępowaniach.

Art. 311. 1. Postępowania sądowe, administracyjne, sądowno-administracyjne i przed sądami polubownymi dotyczące masy sanacyjnej mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez zarządcę albo przeciwko niemu. Postępowania te zarządca prowadzi w imieniu własnym na rzecz dłużnika.

Regulacje te są tożsame unormowaniami dotyczącymi syndyka w prawie upadłościowym.

W sprawach dotyczących masy sanacyjnej legitymację procesową ma tylko zarządca, który działa na rzecz dłużnika ale w imieniu własnym. jest to tzw. **podstawienie procesowe bezwzględne**.

zarządca jako zastępca pośredni dłużnika występuje w imieniu własnym dochodząc prawa podmiotowego dłużnika lub przeciwstawiając się żądaniom skierowanym do dłużnika - realizuje w procesie prawa dłużnika.

Art. 174. § 1. Sąd zawiesza postępowanie z urzędu: ... 4) jeżeli postępowanie dotyczy masy upadłości, masy układowej lub masy sanacyjnej i ogłoszono upadłość lub wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe albo ustanowiono zarządcę w postępowaniu restrukturyzacyjnym; 5) jeżeli ustanowiono zarządcę przymusowego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub zarządcę tymczasowego w postępowaniu o otwarciu postępowania sanacyjnego, a postępowanie dotyczy majątku objętego zabezpieczeniem;

W postępowaniu o zatwierdzenie układu

postępowanie o zatwierdzenie układu w zasadniczej części toczy się poza sądem.

sytuacja zmienia się z chwilą wydania przez sąd postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu gdyż od dnia wydania tego postanowienia do dnia jego uprawomocnienia nadzorca układu wykonuje uprawnienia nadzorcy sądowego.

Art. 39. 1. Po powołaniu nadzorcy sądowego dłużnik może dokonywać czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu wymagana jest zgoda nadzorcy sądowego, chyba że ustawa przewiduje zezwolenie rady wierzycieli.

Jeżeli w toku innych postępowań dłużnik będzie zamierzał dokonać czynności dyspozytywnej która przekracza zakres zwykłego zarządu majątkiem to na dokonanie takiej czynności pod rygorem nieważności niezbędna będzie zgoda nadzorcy układu.

w przyspieszonym postępowaniu układowym

Otwarcie przyspieszonego postępowania układowego w żaden sposób nie ogranicza dopuszczalności wszczynania innych postępowań.

Art. 257. Otwarcie przyspieszonego postępowania układowego nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych, administracyjnych, sądowoadministracyjnych i przed sądami polubownymi w celu dochodzenia wierzytelności podlegających umieszczeniu w spisie wierzytelności.

W uzasadnieniu projektu ustawy restrukturyzacyjnej wskazano że przyspieszone postępowanie układowe z założenia będzie krótkim postępowaniem trwającym 2-3 miesiące. Wprowadzanie jakichkolwiek regulacji wpływających na tok postępowań sądowych skutkowałoby wyłącznie zakłóceniem toku tych postępowań i ich przedłużeniem.

Art. 258. Dłużnik niezwłocznie informuje nadzorcę sądowego o postępowaniach sądowych, administracyjnych, sądowoadministracyjnych i przed sądami polubownymi, dotyczących masy układowej, prowadzonych na rzecz lub przeciwko dłużnikowi. W sprawach tych uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez dłużnika bez zgody nadzorcy sądowego nie wywiera skutków prawnych.

Art. 259. 1. Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie doręcza się również organowi egzekucyjnemu. 2. Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego może uchylić zajęcie dokonane przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym dotyczącym wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa. Przepis ust. 1 zdanie trzecie stosuje się odpowiednio. 3. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia wynikającego z wierzytelności objętej z mocy prawa układem jest niedopuszczalne po dniu otwarcia przyspieszonego postępowania układowego. 4. W odniesieniu do roszczeń, co do których jest niedopuszczalne wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia, z dniem otwarcia

przyspieszonego postępowania układowego bieg przedawnienia roszczenia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu przez czas trwania przyspieszonego postępowania układowego.

postępowanie restrukturyzacyjne a postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające

Dla dłużnika w postępowaniu restrukturyzacyjnym bardzo często kluczowe znaczenie ma ochrona przed postępowaniem egzekucyjnym i zabezpieczającym

postępowanie o zatwierdzenie układu na etapie postępowania pozasądowego nie wywołuje żadnych skutków dla postępowań egzekucyjnych i zabezpieczających. ochrona przed egzekucją zostaje dłużnikowi udzielona dopiero z chwilą wydania postanowienia sądu w przedmiocie zatwierdzenia układu.

odmiennie jest w przypadku otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub postępowania sanacyjnego gdyż dłużnik uzyskuje ochronę już w chwili otwarcia postępowania.

Ochrona przed egzekucją sprowadza się do

1. zawieszenia z mocy prawa toczących się postępowań egzekucyjnych
2. możliwości uchylecia zajęć
3. niedopuszczalności wszczęcia nowych postępowań

W postępowaniu o zatwierdzenie układu,
przyspieszonym postępowaniu układowym oraz
postępowaniu układowym

Art. 224. 1. Od dnia **wydania postanowienia** w przedmiocie zatwierdzenia układu do dnia jego uprawomocnienia nadzorca układu wykonuje uprawnienia nadzorca sądowego. Przepisy art. 36 ust. 2 i 3, art. 37 ust. 1 oraz art. 39 ust. 1 stosuje się odpowiednio. Przepisów art. 42–50 nie stosuje się. 2. Od dnia wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu do dnia jego uprawomocnienia przepisy art. 259 i art. 260 stosuje się odpowiednio.

Art. 259. 1. Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub nadzorca sądowego sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie doręcza się również organowi egzekucyjnemu. 2. Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorca sądowego może uchylić zajęcie dokonane przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym dotyczącym wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa. Przepis ust. 1 zdanie trzecie stosuje się odpowiednio. 3. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia wynikającego z wierzytelności objętej z mocy prawa układem jest niedopuszczalne po dniu otwarcia przyspieszonego postępowania układowego. 4. W odniesieniu do roszczeń, co do których jest niedopuszczalne wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia, z dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego bieg przedawnienia roszczenia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu przez czas trwania przyspieszonego postępowania układowego.

Postępowania egzekucyjne dotyczące należności które **nie są z mocy prawa objęte układem** co do zasady mogą toczyć się dalej po dniu otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub po dniu wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu.

Art. 260. 1. Wierzyciel posiadający wierzytelność zabezpieczoną na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską może w toku przyspieszonego postępowania układowego prowadzić egzekucję wyłącznie z przedmiotu zabezpieczenia.

w postępowaniu sanacyjnym

Art. 312. 1. Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej wszczęte przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub zarządcy sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie doręcza się również organowi egzekucyjnemu. 2. Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub zarządcy może uchylić zajęcie dokonane przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym skierowanym do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa. Przepis ust. 1 zdanie trzecie stosuje się odpowiednio. 3. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze niewydane, przelewa się do masy sanacyjnej niezwłocznie po wydaniu postanowienia o otwarciu postępowania sanacyjnego. 4. Skierowanie egzekucji do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia na tym majątku jest niedopuszczalne po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego. 5. Do egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę przepisów ust. 1–4 nie stosuje się.

Uprawomocnienie się postanowienia zatwierdzającego układ

Art. 170. 1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności objętych układem ulegają umorzeniu z mocy prawa. 2. Zawieszone postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności nieobjętych układem mogą zostać podjęte na wniosek wierzyciela. 3. Tytuły wykonawcze lub egzekucyjne, obejmujące wierzytelności objęte układem, tracą wykonalność z mocy prawa. 4. Stronom przysługuje prawo wytoczenia powództwa o ustalenie, że tytuły wykonawcze lub egzekucyjne utraciły wykonalność.

Skutki układu

Skutki prawne układu są następstwem 3 kolejnych po sobie następujących czynności

- przyjęcia układu przez wierzycieli
- stwierdzenia tego faktu przez sędziego komisarza
- zatwierdzenia układu przez sąd¹²

¹² Różnica między sądem a sędzią - W składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego. Sąd wydaje wyrok w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Sąd jest organem a sędzia wykonuje czynności organu. Zgodnie z Konstytucją RP każdy ma prawo do sądu tj. dostępu do sądu zarówno fizycznego jak i dostępu drogi sądowej oraz do prawidłowego ukształtowania procedury sądowej w taki sposób aby możliwe było wymierzenie sprawiedliwości, które jest funkcją państwa.

Prawomocnie zatwierdzony układ wywołuje konstytutywne skutki w niezwykle szerokim zakresie obejmującym nie tylko stosunki prawne łączące dłużnika z wierzycielami ale także odnoszące się do jego praw względem własnego majątku.

Zasada uniwersalności układu

o zakresie oddziaływania układu decyduje zasadniczo przepis ustawy a nie wola dłużnika lub wierzyciela. układowi podlegają wszystkie wierzytelności objęte układem, bez względu na formalne uwzględnienie tych praw w postępowaniu - umieszczenie w spisie, ani aktywne uczestnictwo zainteresowanych osób. układ obejmuje także wierzycieli którzy w ogóle nie uczestniczyli w postępowaniu jeśli przysługują im wierzytelności układowe, Za wyjątkiem wierzytelności fakultatywnie układowych Oraz wierzytelności w układzie częściowym. Wyjątkiem od wskazanej reguły jest szczególnego rodzaju ochrona dla wierzyciela którego dłużnik nie ujawnił i który nie brał udziału w postępowaniu a który z tego powodu został wyjęty poza moc obowiązującą układu

Art. 166. 1. Układ wiąże wierzycieli, których wierzytelności według ustawy są objęte układem, chociażby nie zostały umieszczone w spisie wierzytelności. 2. Układ nie wiąże wierzycieli, których dłużnik nie ujawnił i którzy nie byli uczestnikami postępowania.

zdecydowana większość wierzytelności znajduje swoje odzwierciedlenie w księgach i tym samym jest ujawniana, nawet jeśli została przypadkowo pominięta w spisie, stąd problem może w zasadzie dotyczyć jedynie wierzytelności spornych lub omyłkowo nieujętych we właściwej dokumentacji

Wyjątkiem jest także układ częściowy gdyż obejmuje on tylko wierzycieli umieszczonych w spisie

Art. 187. 1. Układ częściowy obejmuje wierzycieli, którzy spełniają kryteria wyodrębnienia wierzycieli i zostali umieszczeni w spisie wierzytelności lub stawili się na zgromadzeniu wierzycieli, przedstawiając sędziemu-komisarzowi tytuł egzekucyjny lub zostali dopuszczeni do udziału w zgromadzeniu na podstawie art. 107 ust. 3. Przepisu art. 166 ust. 1 nie stosuje się. 2. W postanowieniu o zatwierdzeniu układu sąd wskazuje wierzycieli objętych układem częściowym.

Zaistnienie układu nie zmienia tego, że dochodzenie roszczenia wobec osoby trzeciej następuje w pełnej wysokości wyabstrahowanej od faktu zawarcia układu i jego warunki (I Aca 45/06). Dotyczy to przede wszystkim zabezpieczeń rzeczowych, hipoteki i zastawu a także przewłaszczenia lub przelewu na zabezpieczenie.

Art. 167. 1. Układ nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela oraz współdłużnika dłużnika ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu skarbowego, zastawu rejestrowego lub hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej. 2. Do praw wynikających z przeniesienia na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa w celu zabezpieczenia wierzytelności przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 168. 1. Układ nie narusza praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego, zastawu skarbowego lub hipoteki morskiej, jeżeli były ustanowione na mieniu dłużnika, chyba że uprawniony wyraził zgodę na objęcie zabezpieczonej wierzytelności układem. 2. W przypadku wyrażenia zgody na objęcie układem zabezpieczonej wierzytelności, prawa, o których mowa w ust. 1, pozostają w mocy, z tym że zabezpieczają one wierzytelność w wysokości i na warunkach płatności określonych w układzie.

Art. 169. 1. Prawomocne postanowienie o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu informacji o zatwierdzeniu układu w księgach wieczystych i rejestrach. 2. Jeżeli układ przewiduje ustanowienie

zarządu przymusowego na czas wykonania układu, odpis prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ ma moc tytułu wykonawczego do wprowadzenia zarządcy we władanie majątkiem dłużnika. 3. Jeżeli układ przewiduje konwersję wierzytelności na udziały lub akcje, prawomocnie zatwierdzony układ zastępuje określone w ... KSH czynności związane z podwyższeniem kapitału zakładowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, emisją akcji prostej spółki akcyjnej, przystąpieniem do spółki, objęciem udziałów lub akcji oraz wniesieniem wkładu. 4. Odpis prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu podwyższenia kapitału zakładowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej albo wpisu zmiany liczby akcji prostej spółki akcyjnej do Krajowego Rejestru Sądowego.

Umorzenie z mocy prawa postępowań zabezpieczających i egzekucyjnych następuje z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ. jednakże już w chwili otwarcia przyspieszonego postępowania układowego postępowania układowego oraz postępowania sanacyjnego dochodzi do zawieszenia postępowań zabezpieczających i egzekucyjnych.

Art. 170. 1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności objętych układem ulegają umorzeniu z mocy prawa. 2. Zawieszone postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności nieobjętych układem mogą zostać podjęte na wniosek wierzyciela. 3. Tytuły wykonawcze lub egzekucyjne, obejmujące wierzytelności objęte układem, tracą wykonalność z mocy prawa. 4. Stronom przysługuje prawo wytoczenia powództwa o ustalenie, że tytuły wykonawcze lub egzekucyjne utraciły wykonalność.

Art. 259. 1. Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie doręcza się również organowi egzekucyjnemu. 2. Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego może uchylić zajęcie dokonane przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym dotyczącym wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsięwzięcia. Przepis ust. 1 zdanie trzecie stosuje się odpowiednio. 3. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia wynikającego z wierzytelności objętej z mocy prawa układem jest niedopuszczalne po dniu otwarcia przyspieszonego postępowania układowego. 4. W odniesieniu do roszczeń, co do których jest niedopuszczalne wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia, z dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego bieg przedawnienia roszczenia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu przez czas trwania przyspieszonego postępowania układowego.

Art. 278. 1. Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia postępowania układowego, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie to doręcza się również organowi egzekucyjnemu. 2. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze niewydane, przelewa się do masy układowej niezwłocznie po wydaniu postanowienia o otwarciu postępowania układowego. 3. Przepisy art. 259 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio

Art. 312. 1. Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej wszczęte przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub zarządcy sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie doręcza się również organowi egzekucyjnemu. 2. Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub zarządcy może uchylić zajęcie dokonane przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym skierowanym do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa. Przepis ust. 1 zdanie trzecie stosuje się odpowiednio. 3. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze niewydane, przelewa się do masy sanacyjnej niezwłocznie po wydaniu postanowienia o otwarciu postępowania sanacyjnego. 4. Skierowanie egzekucji do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia na tym majątku jest niedopuszczalne po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego. 5. Do egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę przepisów ust. 1–4 nie stosuje się. 6. W odniesieniu do roszczeń, co do których jest niedopuszczalne wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia, z dniem otwarcia postępowania sanacyjnego bieg przedawnienia roszczenia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulegazawieszeniu przez czas trwania postępowania sanacyjnego.

Z chwilą umorzenia z mocy prawa organy egzekucyjne mają obowiązek zwrócić dłużnikowi te prawa majątkowe, w tym środki pieniężne, które zostały zajęte lub przekazane do depozytów sądowych, a niewydane wierzycielom wskutek zawieszenia postępowań egzekucyjnych i zabezpieczających).

Dla umorzenia postępowań zabezpieczających i egzekucyjnych nie ma także znaczenia, czy wierzyciel został ujęty w spisie wierzytelności. Jedynym kryterium, jakie należy brać pod uwagę przy ocenie, czy konkretne postępowanie zabezpieczające lub egzekucyjne ulega umorzeniu, jest przynależność dochodzonej wierzytelności do kategorii wierzytelności układowych z wyjątkami wskazanymi w art. 166 ust.2

Wykonanie układu to podstawowy cel postępowania restrukturyzacyjnego. Jest dowodem powodzenia restrukturyzacji i słuszności decyzji wierzycieli o przyjęciu układu. W celu wzmocnienia wpływu wierzycieli na dłużnika i umożliwienia im podjęcia racjonalnej decyzji wprowadzono instytucję nadzorcy wykonania układu. Zadaniem nadzorcy wykonania układu jest pozyskiwanie informacji na temat stanu wykonywania planu restrukturyzacyjnego oraz układu i przekazywanie ich sądowi, gdzie za pomocą dostępu do akt mogą się z nimi zapoznać wierzyciele.

Art. 171. 1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ nadzorca albo zarządca obejmują funkcję nadzorcy wykonania układu, chyba że układ stanowi inaczej. O objęciu funkcji nadzorcy wykonania układu obwieszcza się. 2. Do nadzorcy wykonania układu przepisy o nadzorcy układu, z wyjątkiem przepisów o konieczności zawarcia umowy, stosuje się odpowiednio. Przepisy art. 28–30 stosuje się odpowiednio. 3. Nadzorca wykonania układu raz na trzy miesiące składa do sądu sprawozdanie dotyczące wykonywania planu restrukturyzacyjnego oraz wykonywania układu. Informację o złożeniu sprawozdania obwieszcza się.

Do nadzorcy wykonania układu przepisy o nadzorcy układu, z wyjątkiem przepisów o konieczności zawarcia umowy i konsekwentnie o wynagrodzeniu, stosuje się odpowiednio.

Art. 35. 1. W postępowaniu o zatwierdzenie układu nadzorca układu jest wybierany przez dłużnika i pełni swoją funkcję na podstawie umowy zawartej z dłużnikiem.

W przyspieszonym postępowaniu układowym oraz postępowaniu układowym nadzorcy nie wybiera dłużnik. nadzorcą wykonania układu zostaje z urzędu nadzorca sądowy lub zarządca albo inna osoba wskazana w układzie. Nie zawiera się też umowy o sprawowanie funkcji nadzorcy wykonania układu.

sprawowanie funkcji przez nadzorcę układu nie ogranicza dłużnika w zarządzie jego majątkiem. Dotyczy to zarówno czynności zwykłego zarządu, jak i ten zarząd przekraczających.

Dłużnik w okresie wykonywania układu ma obowiązek udzielać nadzorcy wykonania układu pełnych i zgodnych z prawdą informacji w celu wykorzystania w nadzorze nad wykonaniem układu oraz udostępnia dokumenty dotyczące swojego majątku i zobowiązań (art.36 ust.2)

Układ jest wykonany z chwilą, gdy wszystkie zobowiązania ujęte w spisie wierzytelności zostały zaspokojone w stopniu określonym w warunkach układu. Nie ma przy tym znaczenia, czy spłata była dobrowolna (wykonanie układu), czy nastąpiła przymusowo (egzekucja układu).

Art. 172. 1. Po wykonaniu układu lub wyegzekwowaniu wierzytelności objętych układem sąd na wniosek dłużnika, nadzorcy wykonania układu albo innej osoby, która z mocy układu jest uprawniona do wykonania lub nadzorowania wykonania układu, wydaje postanowienie o wykonaniu układu. Na postanowienie przysługuje zażalenie. 2. Postanowienie o wykonaniu układu, postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie o wykonaniu układu oraz informację o prawomocności postanowienia o wykonaniu układu obwieszcza się. 3. Prawomocne postanowienie o wykonaniu układu stanowi podstawę do wykreślenia wpisów dotyczących układu w księgach wieczystych i rejestrach. 4. Po uprawomocnieniu się postanowienia o wykonaniu układu, dłużnik odzyskuje prawo swobodnego zarządzania majątkiem i rozporządzania jego składnikami, jeżeli był go pozbawiony na mocy postanowień układu.

Legitymację czynną do żądania stwierdzenia wykonania układu posiada dłużnik, nadzorca wykonania układu oraz osoba odpowiedzialna za wykonanie układu lub nadzorowania wykonania układu. Wniosek pochodzący od innych osób, np. od wierzyciela, powinien być oddalony, jako pochodzący od osoby nieuprawnionej.

Jeżeli nie jest możliwe ustalenie adresu wierzyciela, lub z innych powodów nie można spełnić świadczenia do jego rąk, należność objęta układem powinna być złożona do depozytu sądowego. W tym wypadku odpis postanowienia właściwego sądu zezwalającego na złożenie do depozytu, wraz z poświadczeniem wpłaty odpowiedniej kwoty, stanowi dowód wykonania zobowiązania. Właściwy w sprawach depozytu jest w tym wypadku sąd właściwości ogólnej (a precyzyjnie: sąd miejsca wykonania zobowiązania, a jeżeli miejsca tego nie da się ustalić – właściwy jest sąd miejsca zamieszkania lub siedziby wierzyciela, a gdy wierzyciel jest nieznany lub gdy nie jest znane miejsce jego zamieszkania – sąd miejsca zamieszkania lub siedziby dłużnika), jako że postępowanie restrukturyzacyjne w czasie wykonywania układu nie toczy się (art. 692 i n. KPC).

Na postanowienie o wykonaniu układu służy zażalenie. Zażalenie może wnieść dłużnik oraz każdy z wierzycieli. Postanowienie to podlega zatem uzasadnieniu z urzędu, jeśli zapada na posiedzeniu niejawnym. Wyznaczenie rozprawy nie jest konieczne.

Art. 200. 1. Na postanowienia sądu restrukturyzacyjnego i sędziego-komisarza zażalenie przysługuje w przypadkach wskazanych w ustawie. Zażalenia na postanowienia sędziego-komisarza rozpoznaje sąd restrukturyzacyjny jako sąd drugiej instancji.

Zażalenie przysługuje m.in. na następujące postanowienia sądu i sędziego-komisarza:

1) postanowienie o odmowie otwarcia postępowania;

- 2) postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdania rachunkowego zarządcy oraz końcowego sprawozdania zarządcy (art. 32 i art. 33);
- 3) postanowienie w przedmiocie odwołania nadzorcy albo zarządcy (art. 35);
- 4) postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia nadzorcy sądowego (art. 45), wstępnego wynagrodzenia zarządcy (art. 56) oraz ostatecznego wynagrodzenia zarządcy (art. 59);
- 5) postanowienie w przedmiocie rozstrzygnięcia sprzeciwu (art. 95);
- 6) postanowienie w przedmiocie wykreślenia wierzyciela ze spisu wierzytelności (art. 99);
- 7) postanowienie o odmowie powołania wskazanej osoby na członka rady wierzycieli (art. 123), postanowienie o odwołaniu członka rady (art. 125);
- 8) postanowienie o uchyleniu uchwały rady wierzycieli (art. 136);
- 9) postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu (art. 162 i 163), stwierdzenia wykonania układu (art. 170), otwarcia postępowania o zmianę układu (art. 171), uchylenia układu (art. 174);
- 10) postanowienie o umorzeniu postępowania (art. 322).

Art. 198. 1. Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym doręcza się dłużnikowi, osobom, których postanowienie dotyczy, oraz nadzorcy albo zarządcy, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Postanowień dotyczących ogółu wierzycieli nie doręcza się wierzycielom. 2. Pisma oraz postanowienia, o których mowa w ust. 1, doręcza się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe. Przepis art. 131¹ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się. 3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do doręczeń dokonywanych osobom, o których mowa w art. 196b ust. 1. - Wierzyciele, którym przysługują należności ze stosunku pracy, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta dłużnika lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem dłużnika, należności alimentacyjne oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, - osoby te mogą także wnosić pisma procesowe oraz dokumenty z pominięciem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

Zmiana układu

Układ zawierany jest w określonych warunkach ekonomicznych.

Art. 173. 1. Jeżeli po zatwierdzeniu układu nastąpił trwały wzrost lub zmniejszenie dochodu z przedsiębiorstwa dłużnika, dłużnik, nadzorca wykonania układu, inna osoba, która z mocy układu jest uprawniona do wykonywania lub nadzorowania wykonania układu, oraz wierzyciel mogą wystąpić o zmianę układu.

2. W przypadku gdy na czas wykonywania układu zarząd własny nie został dłużnikowi odebrany, nadzorca wykonania układu oraz wierzyciel mogą wystąpić o zmianę układu przez powierzenie zarządu i wykonywania układu wskazanej osobie, jeżeli:

- 1) dłużnik, chociażby nieumyślnie, naruszył prawo w zakresie sprawowania zarządu, czego skutkiem było pokrzywdzenie wierzycieli lub możliwość takiego pokrzywdzenia w przyszłości;
- 2) oczywiste jest, że sposób sprawowania zarządu nie daje gwarancji wykonania planu restrukturyzacyjnego i wykonania układu;

3) dłużnik uniemożliwia nadzorcy wykonania układu właściwe pełnienie funkcji.

3. Postanowienie o otwarciu postępowania o zmianę układu obwieszcza się. 4. Na postanowienie o otwarciu postępowania o zmianę układu zażalenie przysługuje dłużnikowi oraz wierzycielom, którzy mieli prawo głosu na zgromadzeniu wierzycieli, na którym doszło do przyjęcia układu.

5. Na postanowienie o odmowie otwarcia postępowania o zmianę układu zażalenie przysługuje wyłącznie wnioskodawcy. 6. Postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie w przedmiocie otwarcia postępowania o zmianę układu oraz informację o prawomocności postanowienia o otwarciu postępowania o zmianę układu obwieszcza się.

Wniosek o zmianę układu podlega opłacie stałej w kwocie 100 zł (art. 76 pkt 2 KSCU).

Art. 174. 1. Do postanowienia o otwarciu postępowania o zmianę układu przepisy art. 233 ust. 1 pkt 1 i 2 stosuje się odpowiednio. 2. Do postępowania o zmianę układu przepisy o nadzorcy sądowym oraz o zawarciu i zatwierdzeniu układu stosuje się odpowiednio.

Otwarcie postępowania o zmianę układu ma charakter analogiczny do otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego i de facto jest otwarciem takiego postępowania. Sąd w postanowieniu o otwarciu postępowania o zmianę układu: 1) oznacza dłużnika, 2) wyznacza sędziego-komisarza i nadzorcę sądowego. Postępowanie w zakresie zwołania i przeprowadzenia zgromadzenia wierzycieli toczy się jak każde inne postępowanie restrukturyzacyjne. Zarząd sprawuje dłużnik pod nadzorem nadzorcy sądowego, nawet jeśli we właściwym pierwotnym postępowaniu zarząd sprawował zarządca.

W zgromadzeniu wierzycieli, zwołanym w celu głosowania nad zmianą układu, uczestniczą wszyscy wierzyciele, którzy mieli prawo uczestniczyć w zgromadzeniu, na którym doszło do zawarcia układu.

Art. 175. 1. W zgromadzeniu wierzycieli uczestniczą wierzyciele, o których mowa w art. 173 ust. 4. Głosują oni sumą wierzytelności, z jaką głosowali na zgromadzeniu wierzycieli, na którym doszło do przyjęcia układu, pomniejszoną o kwoty otrzymane w ramach wykonania układu lub w wyniku zaspokojenia wierzytelności w inny sposób, z tym że w przypadku zaspokojenia przez osobę trzecią, która weszła w prawa zaspokojonego wierzyciela, osoba ta głosuje z sumą, w jakiej zaspokoiła wierzyciela. 2. W zgromadzeniu wierzycieli mogą również uczestniczyć wierzyciele, których wierzytelności były sporne, a po przyjęciu układu zostały stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub ostateczną decyzją administracyjną. 3. W zgromadzeniu wierzycieli nie mogą uczestniczyć wierzyciele, których wierzytelności zostały w całości zaspokojone. 4. Nadzorca sądowy w terminie dwóch tygodni od dnia otwarcia postępowania o zmianę układu sporządza wykaz wierzycieli uprawnionych do uczestniczenia w zgromadzeniu wierzycieli z uwzględnieniem okoliczności, o których mowa w ust. 1–3. Do wykazu wierzycieli przepis art. 86 stosuje się odpowiednio.

Zmiana propozycji układowych

Propozycje układowe mogą ulegać zmianie w toku postępowania aż do momentu rozpoczęcia głosowania na zgromadzeniu wierzycieli.

Art. 117 ust. 2. Na zgromadzeniu wierzycieli dłużnik, zarządca albo nadzorca sądowy mogą zgłaszać zmiany propozycji układowych. W przypadku zgłoszenia przez dłużnika, zarządcę albo nadzorcę sądowego zmian propozycji układowych głos wierzyciela oddany na piśmie za pierwotnymi propozycjami układowymi uważa się za głos oddany za zmienionymi propozycjami układowymi, jeżeli są one korzystniejsze dla tego wierzyciela. Pozostałe głosy traktuje się jako głosy przeciw układowi.

Uchylenie i wygaśnięcie układu

Uchylenie układu chroni wierzycieli przed nadużyciem ochrony, jaką daje dłużnikowi układ, w przypadku gdy nie jest wykonywany.

Art. 176. 1. Sąd uchyla układ na wniosek wierzyciela, dłużnika, nadzorcy wykonania układu albo innej osoby, która z mocy układu jest uprawniona do wykonania lub nadzorowania wykonania układu, jeżeli dłużnik nie wykonuje postanowień układu albo jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany. Domniemywa się, że jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, jeżeli dłużnik nie wykonuje zobowiązań powstałych po zatwierdzeniu układu.

2. Uchylenie układu z innych przyczyn niż określone w ust. 1 jest niedopuszczalne.

3. Postanowienie o uchyleniu układu obwieszcza się.

4. Na postanowienie o uchyleniu układu zażalenie przysługuje dłużnikowi oraz wierzycielom, którzy mieli prawo głosu na zgromadzeniu wierzycieli, na którym doszło do przyjęcia układu.

5. Na postanowienie oddalające wniosek zażalenie przysługuje wyłącznie wnioskodawcy.

6. Postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie o uchyleniu układu oraz informację o prawomocności postanowienia o uchyleniu układu obwieszcza się.

Niewykonywanie przez dłużnika ma miejsce zarówno wtedy, gdy dłużnik nie płaci należności określonych układem wcale, jak i wtedy, gdy płaci je tylko częściowo lub z przekroczeniem terminów określonych w układzie.

sąd powinien wniosek o uchylenie układu oddalić, jeżeli dłużnik wykonywał układ z niewielkimi opóźnieniami. W podobnym tonie wypowiedział się A.J. Witosz (w: A. Witosz, A.J. Witosz (red.), Prawo restrukturyzacyjne, 2016, art. 176), który wskazał, że nieuzasadniona jest zbyt restrykcyjna wykładnia komentowanego przepisu, zmierzająca do uchylenia układu w sytuacji drobnych i krótkotrwałych naruszeń układu

Nie jest podstawą do uchylenia układu niewykonywanie jego zobowiązań przez osoby inne niż dłużnik. Jeżeli zatem nie wykonują swoich zobowiązań wierzyciele zobowiązani do dopłat na rzecz innych wierzycieli, to jedynym środkiem prawnym przysługującym uprawnionym jest egzekucja, nie mogą oni żądać uchylenia układu. Nie ma także podstaw do uchylenia układu, gdy go nie wykonuje osoba trzecia upoważniona w treści układu do jego wykonywania (zarządca przymusowy, pełnomocnik wierzycieli itp.). Niewykonywanie układu przez taką osobę może natomiast być przyczyną uchylenia układu, gdy ma taki charakter, że oczywiste jest, że układ nie będzie wykonany. Działania osób wyznaczonych jako "odpowiedzialne za wykonanie lub nadzorowanie układu" (art. 176 ust. 1) są działaniami samego dłużnika i ich zaniechanie w wykonaniu układu stanowi podstawę do jego uchylenia.

Oczywistość niewykonania układu występuje w tych wszystkich wypadkach, gdzie wiadomo na podstawie okoliczności obiektywnych (a nie na podstawie oceny dotychczasowego zachowania dłużnika), że układ nie będzie wykonany. Wśród przykładów takich sytuacji najczęściej występujące to: działanie wierzyciela pozaukładowego, który na drodze egzekucji pozbawi przedsiębiorstwo dłużnika zdolności produkcyjnych, utrata koncesji niezbędnej do prowadzenia jedynej działalności dłużnika, katastrofa lub inne zdarzenie niszczące przedsiębiorstwo dłużnika. Ustawodawca wprowadził domniemanie dotyczące niewykonalności układu, jeżeli dłużnik nie wykonuje zobowiązań

po zatwierdzeniu układu. Z powyższego wynika, że układ może zostać uchylony także w sytuacji niezaspokojenia wierzycieli pozaukładowych, a nie tylko wierzycieli objętych układem.

Niewykonywanie zobowiązań układowych przez dłużnika może wynikać z nadzwyczajnej zmiany stosunków gospodarczych, która spowodowała trwałe zmniejszenie przychodów przedsiębiorstwa (art. 173 ust. 1). Jednocześnie wierzyciele, na skutek niewykonywania układu, nabyli prawo do żądania uchylecia układu (art. 176). W takim wypadku wnioski należy rozpoznać łącznie.

Art. 177. 1. Jeżeli przed rozpoznaniem wniosku o zmianę układu wpłynął wniosek o uchylenie układu, sąd rozpoznaje obydwa wnioski łącznie. 2. Jeżeli przed rozpoznaniem wniosku o uchylenie układu wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości, przepisy art. 11 i art. 12 stosuje się odpowiednio. 3. Dopuszczalne jest złożenie razem z wnioskiem o uchylenie układu wniosku o ogłoszenie upadłości. W takim przypadku właściwy do łącznego rozpoznania wniosków jest sąd upadłościowy.

Łączne rozpoznanie wniosków nastąpić może tylko wtedy, gdy wniosek o uchylenie układu wpłynął później niż wniosek o zmianę układu, ale przed wydaniem przez sąd postanowienia o otwarciu postępowania o zmianę układu. Jeżeli wniosek o uchylenie układu wpłynął już po wydaniu postanowienia o wszczęciu postępowania o zmianę układu, podlega odrębnemu rozpoznaniu choć wydaje się, że najwłaściwsze byłoby w takim wypadku połączenie obu spraw do łącznego rozpoznania, jeżeli nie na mocy stosowanego analogicznie art. 177, to w oparciu o art. 219 KPC w zw. z art. 209, jako że sprawy te pozostają ze sobą w związku.

W razie wydania postanowienia o uchyleniu układu, postępowanie o zmianę układu ulega umorzeniu jako bezprzedmiotowe (art. 355 KPC), niezależnie od tego, na jakim jego etapie nastąpiło uchylenie układu. Gdyby jednak postanowienie o zatwierdzeniu zmienionego układu uprawomocniło się przed uprawomocnieniem się postanowienia o uchyleniu układu, umorzone powinno być postępowanie o uchylenie układu – jako że układ, którego dotyczył wniosek, już nie istnieje.

Ponieważ ogłoszenie upadłości z natury rzeczy powoduje utratę zdolności do wykonywania układu, zasadne jest pominięcie zbędnej w tym momencie procedury uchylania układu. Skoro dłużnik jest niewypłacalny i układu nie wykonał, to układ powinien przestać obowiązywać, czego dokonuje się przez automatyczne przywiązanie skutku w postaci wygaśnięcia układu. Z tego też względu art. 179 zrównuje w skutkach uchylenie i wygaśnięcie układu.

Prawomocne stwierdzenie niewypłacalności skutkujące wygaśnięciem układu to zarówno ogłoszenie upadłości, jak i oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości z przyczyn wskazanych w art. 13.

Art. 178. 1. Ogłoszenie upadłości dłużnika w czasie wykonywania układu albo oddalenie w tym czasie wniosku o ogłoszenie jego upadłości na podstawie art. 13 Prawa upadłościowego skutkuje wygaśnięciem układu z mocy prawa z dniem uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości albo oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości. 2. O wygaśnięciu układu z mocy prawa obwieszcza się.

Art. 179. 1. W przypadku uchylenia albo wygaśnięcia układu dotychczasowi wierzyciele mogą dochodzić swych roszczeń w pierwotnej wysokości. Wypłacone na podstawie układu sumy zalicza się na poczet dochodzonych wierzytelności. 2. Jeżeli wierzytelność została zaspokojona na podstawie układu w inny sposób, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio. 3. Po ogłoszeniu upadłości syndyk z urzędu umieszcza na liście wierzytelności umieszczone w spisie wierzytelności z uwzględnieniem kwot otrzymanych w ramach wykonania układu lub zaspokojenia wierzytelności w inny sposób. 4. Hipoteka, zastaw, zastaw rejestrowy, zastaw skarbowy lub hipoteka morska zabezpieczają wierzytelność w takiej wysokości, w jakiej nie została jeszcze zaspokojona.

Dotychczasowi wierzyciele dochodzą swoich należności w ich pierwotnej wysokości. Zmiana dotyczy tylko wielkości należnych im odsetek. Syndyk z urzędu wciąga na listę wszystkich wierzycieli umieszczonych w spisie wierzycieli w postępowaniu restrukturyzacyjnym, pomniejszając o kwoty zaspokojenia, o których wie z ksiąg dłużnika. Wierzyciel nie ma obowiązku zgłaszania wierzytelności, powinien zostać ujęty na liście z urzędu z całą przysługującą mu wierzytelnością. Obowiązek zgłoszenia dotyczy tylko nowych wierzycieli i wierzycieli nieobjętych układem.

Ze względu na przyjętą przez ustawodawcę konstrukcję kontynuacji, dotychczasowi wierzyciele pozostają na spisie wierzytelności z kwotami tam pierwotnie ujętymi, odpowiednio pomniejszonymi, jeżeli w toku wykonywania układu otrzymali jakieś kwoty na poczet tych zobowiązań. W konsekwencji otrzymania przez niektórych wierzycieli wypłat na poczet wierzytelności syndyk pomniejszy ich wierzytelności o kwoty otrzymane i wciągnie na listę wierzytelności różnicę między kwotą ujętą w spisie jako należną dla wierzyciela a kwotą otrzymaną w realizacji układu.

Doliczenie odsetek od wierzytelności za okres pomiędzy otwarciem postępowania restrukturyzacyjnego, w którym zawarto układ, a dniem uprawomocnienia się postanowienia o uchyleniu układu następuje z urzędu, a odsetki nalicza się od całej kwoty pierwotnie uznanej, ale z uwzględnieniem zmniejszenia podstawy zależnie od tego, czy i jakie kwoty otrzymał w tym czasie wierzyciel. Jeżeli wierzyciel został zaspokojony w całości, odsetki nie biegną, gdyż jego wierzytelność wygasła zgodnie z treścią układu zawartego w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Dotyczy to zwłaszcza tzw. drobnych wierzycieli, często umieszczanych w odrębnej grupie zaspokojenia, spłacanej rychło po zatwierdzeniu układu.

Prawa rzeczowe zabezpieczające wierzytelności wierzycieli, również tych, którzy za swoją zgodą byli objęci układem, po uchyleniu układu zabezpieczają wierzytelność w pełnej wysokości, w jakiej jeszcze istnieje, czyli po odjęciu kwot wypłaconych na jej poczet. Wraz z uchyleniem układu uchylone zostaje bowiem ograniczenie skuteczności zabezpieczenia do wysokości przewidzianej w układzie. Jeżeli wierzytelność zabezpieczona na majątku upadłego została spłacona w całości na warunkach określonych układem, to – niezależnie od późniejszego uchylenia układu – takie zabezpieczenie wygasa.

Wyciąg ze spisu wierzytelności nie traci mocy tytułu egzekucyjnego, wraz z uchyleniem układu (art. 102 ust. 2 in fine). Traci moc jedynie ograniczenie jego zakresu do kwot wynikających z treści układu, czyli uprawnia on do egzekucji w pełnym zakresie wynikającym ze spisu wierzytelności. Dłużnik, aby udowodnić ograniczenie tego tytułu o kwoty wynikające z realizacji układu, musiałby wytoczyć powództwo przeciwegzekucyjne. Jeżeli wygaśnięcie układu jest skutkiem ogłoszenia upadłości, tytuł taki nie będzie miał praktycznego znaczenia, skoro wraz z ogłoszeniem upadłości upada możliwość prowadzenia egzekucji (art. 146).

Podmioty postępowania restrukturyzacyjnego

Najistotniejszą rolę wśród organów postępowania sprawuje sąd, do którego należy podejmowanie wszystkich czynności poczynając od oceny dopuszczalności wszczęcia i prowadzenia postępowania poprzez zapewnienie należytej kontroli postępowania aż po dokonanie oceny zasadności jego zakończenia

W postępowaniu restrukturyzacyjnym nie ma zastosowania zasada ciągłości sądu (perpetuatio fori).

Restrukturyzacyjny orzeka w różnych składach w zależności od etapu postępowania. w składzie 3 sędziów sąd restrukturyzacyjny rozpoznaje zażalenie na postanowienie sędziego komisarza oraz

przedmiocie wynagrodzenia nadzorcy sądowego albo zarządcy w postępowaniu układowym i sanacyjnym.

Prawo restrukturyzacyjne wyraźnie oddziela kompetencje sądu i sędziego komisarza

Sąd restrukturyzacyjny;

1. odmawia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego jeżeli skutkiem tego postępowania byłoby pokrzywdzenie wierzycieli (art.8 ust.1)
2. Odmawia otwarcia postępowania układowego lub restrukturyzacyjnego jeżeli nie została uprawdopodobniona zdolność dłużnika do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu (art. 8 ust.2)
3. niezwłocznie po powzięciu wiadomości o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości zawiadamia sąd upadłościowy (art.12 ust. 1)
4. odmawia zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo odmawia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego w przypadku uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości (art.13)
5. Wykonuje czynności za sędziego komisarza po zakończeniu postępowania albo jego umorzeniu (art.18 ust.4)
6. powołuje zastępcę sędziego komisarza (art.21 ust.1 i 21 ust.)
7. Zmienia nadzorcę sądowego lub zarządcę (art. 28 ust.1)
8. może odmówić powołania innego nadzorcy sądowego albo zarządcy (art. 28 ust. 2)
9. stwierdza wyjaśnienie funkcji nadzorcy sądowego lub zarządcy (art. 29 ust.1)
10. odwołuje nadzorcę sądowego lub zarządcę w przypadku rażącego uchybienia albo braku poprawy w wykonaniu obowiązków (art.30 ust.3)
11. Wysłuchuje nadzorcę sądowego albo zarządcę przed ich odwołaniem (art. 30 ust.4)
12. powołuje tymczasowego nadzorcę sądowego albo tymczasowego zarządcę na czas zawieszenia w pełnieniu obowiązków nadzorcy sądowego albo zarządcy lub do czasu powołania nadzorcy sądowego albo zarządcy (art. 30 ust.4)
13. Wydaje postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia sprawozdania końcowego sporządzonego przez zarządcę (art.33 ust. 2)
14. wydaje postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego lub postępowania układowego w którym powołuje nadzorcę sądowego (art. 38 ust.1)
15. wydaje postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia nadzorcy sądowego (art. 44 ust. 1 i art. 45 ust. 1)
16. Przyznaje odrębnie wynagrodzenie nadzorcy sądowemu i odrębnie zarządcy jeżeli sąd odebrał zarząd własny dłużnikowi i ustanowił zarządcę (art. 48 ust. 1)
17. wydaje postanowienie o otwarciu postępowania sanacyjnego powołując zarządcę (art. 51 ust. 1)
18. ustala na wniosek zarządcy wstępne wynagrodzenie (art. 55 ust. 2 pkt.4 i art. 56 ust. 1) Wydaje postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia ostatecznego (art.58 ust. 1 i art. 59 ust. 1) Orzeka o złożeniu kwoty wynagrodzenia do depozytu (art. 59 ust. 6) orzeka z urzędu o wynagrodzeniu zarządcy w razie śmierci (art. 64 ust. 1 i 2) orzeka o wynagrodzeniu kuratora (art. 69 ust.2)
19. Zatwierdzając układ wydaje postanowienie przedmiocie zatwierdzenia uchwały ustalającej wynagrodzenie zarządcy bądź odmawia zatwierdzenia uchwały (art. 61 ust. 6 i 8)
20. Zatwierdza układ przyjęty przez zgromadzenie wierzycieli lub odmawia jego zatwierdzenia (art. 164 ust.1 i art. 165)
21. W postanowieniu o połączeniu spraw wyznacza jednego sędziego komisarza (art.190 ust. 2)

22. otwiera przyspieszone postępowanie układowe (art. 192 ust.2)
23. wydaje postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu (art. 223 ust.1)
24. rozpoznaje wniosek o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego (art. 232 ust.1) i wydaje postanowienie o otwarciu tego postępowania (art.233 ust.1 i 2)
25. może z urzędu w przyspieszonym postępowaniu układowym uchylić zarząd własny dłużnika i ustanowić zarządcę (art.293 ust. 1)
26. może zażądać od dłużnika zaliczki na wydatki postępowania o otwarciu postępowania układowego (art. 267)
27. w postępowaniu o otwarciu postępowania układowego może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego (art.268 ust. 1) Wraz z ustaleniem wynagrodzenia (art. 268 ust. 9)
28. może na wniosek dłużnika lub tymczasowego nadzorcy sądowego zawiesić postępowanie egzekucyjne oraz uchylić zajęcie rachunku bankowego (art. 268 ust. 2)
29. Rozpoznaje wniosek o otwarciu postępowania układowego i wydaje postanowienie (art. 270 ust. 1 i 271 ust. 1)
30. Może żądać od dłużnika zaliczki na wydatki postępowania o otwarciu postępowania sanacyjnego (art. 285)
31. w postępowaniu o otwarciu postępowania sanacyjnego może zabezpieczyć majątek dłużnika (art. 286 ust. 1)
32. rozpoznaje wniosek o otwarciu postępowania sanacyjnego (art. 288 ust. 1) Oraz wydaje postanowienie (art. 288 ust. 2)
33. w postępowaniu sanacyjnym może zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu nad całością lub częścią przedsiębiorstwa w zakresie nieprzekraczającym zwykłego zarządu (art. 288 ust. 3)
34. umarza postępowania restrukturyzacyjne (art. 325 ust. 1) W tym przyspieszone postępowanie układowe (art. 326 ust. 1)
35. zarządza likwidację majątku i określa sposób likwidacji jeżeli dłużnik nie odbierze swojego majątku w terminie wyznaczonym przez zarządcę (art. 332 ust. 1)
36. Pracuje z sądami zagranicznymi i zarządcami zagranicznymi (art. 345, 347,348)
37. ustanawia kuratora do reprezentowania praw obligatariuszy (art. 363 ust.1)
38. w postępowaniu wobec banków i skok podejmuje czynności przed otwarciem postępowania układowego (art. 369) wydaje postanowienie o otwarciu postępowania układowego (art. 370) zasięga opinii knf przed zatwierdzeniem układu (art. 374)

Sędzia komisarz

Sędzia komisarz jest jednym z organów postępowania restrukturyzacyjnego.

Pełni funkcje

1. kierownicze,
2. nadzorcze,
3. proceduralno sędziowskie,
4. bieżące,
5. dyscyplinarno-karne

Sędzia komisarz kieruje tokiem postępowania, sprawuje nadzór nad czynnościami nadzorcy sądowego i zarządcy, oznacza czynności których wykonywanie przez nadzorcę sądowego albo zarządcę jest niedopuszczalne bez jego zezwolenia lub rady wierzycieli, zwraca uwagę na popełnione przez nich uchybienia.

Art. 18. 1. Po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego czynności sądowe w postępowaniu wykonuje sędzia-komisarz, z wyjątkiem czynności, dla których właściwy jest sąd. 2. Sędzia-komisarz pełni swoją funkcję do dnia zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o jego umorzeniu. 3. Jeżeli został złożony uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego albo ogłoszenie upadłości, sędzia-komisarz pełni swoją funkcję do dnia otwarcia postępowania sanacyjnego albo ogłoszenia upadłości albo uprawomocnienia się postanowienia o oddaleniu albo odrzuceniu wniosku, albo umorzeniu postępowania o otwarcie postępowania sanacyjnego albo ogłoszenie upadłości. 4. Jeżeli do wykonania określonej czynności właściwy jest sędzia-komisarz, a czynność ta ma być wykonana po dniu zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania, właściwy do jej wykonania jest sąd.

Czynności kierownicze sędziego komisarza

1. wyraża zgodę nadzorcy sądowemu albo zarządcy na zlecenie sporządzenia planu restrukturyzacyjnego osobom trzecim (art. 10 ust. 4)
2. przyjmuje sprawozdania rachunkowe (art. 31 ust. 1)
3. Doręcza odpis sprzeciwu wierzyciela co do pominięcia jego wierzytelności w spisie wierzytelności i rozpoznaje sprzeciw (art. 94 ust. 1, 2, 3 art. 95 ust. 1-6)
4. ma prawo zwołać posiedzenie rady wierzycieli i przewodniczy wówczas posiedzeniu (art. 134 ust. 3)
5. zwołuje zgromadzenie wierzycieli oraz przewodniczy temu zgromadzeniu (art. 104, art. 106 ust. 1)
6. nadzoruje czynności nadzorcy albo zarządcy (art. 106 ust. 3)
7. dopuszcza do udziału w zgromadzeniu wierzycieli (art. 107 ust. 3)
8. decyduje o możliwości głosowania z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji lub w innym trybie (art. 110 ust. 6 i 7)

czynności nadzorcze sędziego komisarza

nadzór obejmuje swym zakresem także kontrole a różni się od niej tym że w ramach czynności nadzorczych można podejmować środki nadzorcze. czynności nadzorcze polegają nie tylko na obserwacji działań ale także na ich ocenie i współadministrowaniu.

Art. 19. 1. Sędzia-komisarz kieruje tokiem postępowania restrukturyzacyjnego, sprawuje nadzór nad czynnościami nadzorcy sądowego i zarządcy, oznacza czynności, których wykonywanie przez nadzorcę sądowego albo zarządcę jest niedopuszczalne bez jego zezwolenia lub bez zezwolenia rady wierzycieli, jak również zwraca uwagę na popełnione przez nich uchybienia

Sędzia komisarz nie tylko ma wpływ na konkretne czynności zarządcy i nadzorcy sądowego poprzez wskazywanie tych czynności których im nie wolno wykonywać bez jego zezwolenia ale również może nakazać podjęcie określonych działań których podjęcie jest uzasadnione dążeniem do zrealizowania celów postępowania restrukturyzacyjnego

sędzia komisarz

1. upomina nadzorcy sądowego albo zarządcę którzy nie wykonują albo nie należycie wykonują swoje obowiązki (art. 30 ust. 1)
2. ma możliwość nałożenia na nadzorcę sądowego albo zarządcę grzywny w wysokości od tysiąca do 30 tys. Złotych (art. 30 ust. 2)

3. Ma prawo odwołania członków rady wierzycieli którzy nie pełnią należycie obowiązków oraz powołania innych. na postanowienie przysługuje zażalenie (art. 25 ust.1)
4. Ma możliwość zmiany członka i powołania na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę na wniosek wierzyciela lub wierzycieli posiadających łącznie 5 część sumy wierzytelności (art. 126 ust.1)
5. ma możliwość zobowiązania sekretarza sądowego do wydania dokumentów wierzycielowi (art.103)

Czynności pozaorzecznicze

1. Wykonuje czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli jeżeli rada ta nie została ustanowiona (art.139 ust.1) Jak też jeżeli rada nie wykona ich w terminie wyznaczonym (art.139 ust.2)
2. ustanawia oraz powołuje i odwołuje z urzędu lub na wniosek rady wierzycieli jej członków (art.121 ust. 1 i 2)

Czynności orzecznicze

Art. 20. Sędzia-komisarz w zakresie swoich czynności ma prawa i obowiązki sądu i przewodniczącego.

Art. 194. 1. Sąd i sędzia-komisarz orzekają na posiedzeniu niejawnym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Sędzia komisarz

1. zatwierdza sprawozdanie rachunkowe, odmawia uznania określonego wydatku lub dokonuje odpowiedniego sprostowania oraz orzeka o zwrocie do masy sanacyjnej nie zatwierdzonej kwoty (art. 31 i 32)
2. rozpoznaje sprzeciw wierzyciela co do pominięcia jego wierzytelności w spisie wierzytelności (art. 95 ust.1-6)
3. W przyspieszonym postępowaniu układowym zatwierdza spis wierzytelności na zgromadzeniu wierzycieli (art. 97 ust.1)
4. w postępowaniu układowym oraz sanacyjnym po upływie terminu do złożenia sprzeciwu albo uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie sprzeciwu zatwierdza spis wierzytelności (art. 98 ust. 1 i 3)
5. wydaje na zgromadzeniu wierzycieli postanowienie w przedmiocie stwierdzenia przyjęcia układu (art. 120 ust.1)

Zastępca sędziego komisarza

Art. 21. 1. W uzasadnionych przypadkach sąd powołuje zastępcę sędziego-komisarza.

2. Zastępca sędziego-komisarza wykonuje czynności sędziego-komisarza, jeżeli ustawa tak stanowi oraz w czasie trwania przemijającej przeszkody do wykonywania tych czynności przez sędziego-komisarza.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd może powołać więcej niż jednego zastępcę sędziego-komisarza.

4. Do zastępcy sędziego-komisarza przepisy dotyczące sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

5. W czasie trwania przemijającej przeszkody do wykonywania czynności przez sędziego-komisarza i jego zastępcę czynności wykonuje jako sędzia-komisarz wyznaczony sędzia, do którego przepisy o czynnościach sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

Postępowanie dowodowe

Zasady postępowania dowodowego stosowane są w postępowaniu restrukturyzacyjnym w oparciu o odesłanie z art. 209

Art. 209. 1. W sprawach nieuregulowanych ustawą do postępowania restrukturyzacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem art. 130^{1a}, art. 130², art. 139¹, art. 205¹, art. 205² i art. 205⁴ –205¹² oraz przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania oraz postępowaniu w sprawach gospodarczych.

Art. 195. Nadzorca sądowy albo zarządca składa sędziemu-komisarzowi wniosek o przeprowadzenie dowodu, jeżeli uzna za konieczne ustalenie okoliczności sprawy w drodze postępowania dowodowego. W przypadku uwzględnienia wniosku postępowanie dowodowe prowadzi sędzia-komisarz.

Art. 194. 1. Sąd i sędzia-komisarz orzekają na posiedzeniu niejawnym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Sąd albo sędzia-komisarz może przeprowadzić postępowanie dowodowe w całości lub części na posiedzeniu niejawnym, również w przypadku gdy wyznaczono rozprawę.

3. Jeżeli zachodzi potrzeba przeprowadzenia dowodu z przesłuchania dłużnika, nadzorcy sądowego, zarządcy, wierzyciela, członka rady wierzycieli lub innych osób, sąd albo sędzia-komisarz, stosownie do okoliczności, przesłuchuje ich na posiedzeniu i z przesłuchania sporządza protokół, niezależnie od obecności innych osób zainteresowanych, albo odbiera od osób przesłuchiowanych oświadczenia na piśmie. Oświadczenia te stanowią dowód w sprawie.

4. Sąd albo sędzia-komisarz może zarządzić również, aby oświadczenie na piśmie, o którym mowa w ust. 3, zawierało podpis notarialnie poświadczony.

Art. 196. W postępowaniu restrukturyzacyjnym nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego, z wyjątkiem określonym w art. 93 ust. 1.

Art. 93. 1. Okoliczności uzasadniające sprzeciw (... co do umieszczenia wierzytelności w spisie wierzytelności) mogą być udowodnione wyłącznie dowodem z dokumentu albo opinii biegłego.

Podstawą wyłączenia dowodu z opinii biegłego jest dążenie do przyspieszenia postępowania restrukturyzacyjnego oraz założenie że zarówno sąd, sędzia-komisarz jak i pozasądowe organy postępowania (nadzorca, zarządca) powinny dysponować odpowiednią wiedzą z zakresu ekonomii i zarządzania aby móc samodzielnie dokonywać oceny Stanów faktycznych na potrzeby postępowania restrukturyzacyjnego.

przepis ten wyłącza możliwość przeprowadzenia dowodu ale nie wyłącza możliwości zasięgania opinii specjalisty lub rzeczoznawcy. opinie takie będą dla sądu i sędziego komisarza materiałem pomocniczym pozwalającym uznać że osoba która jest ekspertem w określonej dziedzinie złożyła określone oświadczenia w zakresie przedstawionych faktów.

Art. 232. 1. Sąd rozpoznaje wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego na posiedzeniu niejawnym wyłącznie na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku.

Orzeczenia

Art. 197. 1. W postępowaniu restrukturyzacyjnym orzeczenia zapadają w formie postanowień. Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym uzasadnia się z urzędu, gdy przysługuje na nie środek zaskarżenia. Postanowienia te doręcza się wraz z uzasadnieniem. To samo dotyczy zarządzeń.

1a. Orzeczenia w chwili ich wydania są wraz z uzasadnieniem utrwalane wyłącznie w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe z wykorzystaniem wzorców udostępnionych w tym systemie i opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Zaskarżanie rozstrzygnięć sędziego komisarza

Poziomy charakter środków zaskarżenia

Art. 200. 1. Na postanowienia sądu restrukturyzacyjnego i sędziego-komisarza zażalenie przysługuje w przypadkach wskazanych w ustawie. Zażalenia na postanowienia sędziego-komisarza rozpoznaje sąd restrukturyzacyjny jako sąd drugiej instancji.

Art. 201. 1. Termin do wniesienia środka zaskarżenia od postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym biegnie od dnia zamieszczenia postanowienia w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe. Zażalenie wnosi się w terminie tygodnia.

W przedmiocie zażaleń przepisy prawa restrukturyzacyjnego należy uzupełniać przepisami k.p.c. poprzez odesłanie do ich stosowania.

w postępowaniu restrukturyzacyjnym zażalenie przysługuje na;

1. postanowienie o odmowie otwarcia postępowania (art.236, art.237, art. 272, art. 290)
2. Postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdania rachunkowego zarządcy oraz końcowego sprawozdania zarządcy (art. 32 ust.4, art. 33 ust.3)
3. Postanowienie w przedmiocie odwołania nadzorcy albo zarządcy oraz w przedmiocie upomnienia lub nałożenia grzywny (art.30 ust.5)
4. postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia nadzorcy sądowego, wstępnego wynagrodzenia zarządcy, ostatecznego wynagrodzenia zarządcy (art. 56 ust.5, art. 59 ust.8)
5. Postanowienie w przedmiocie rozstrzygnięcia sprzeciwu (art.95 ust.5)
6. postanowienie w przedmiocie wykreślenia wierzyciela ze spisów wierzytelności (art.99)
7. postanowienie o odmowie powołania wskazanej osoby na członka rady wierzycieli (art.123 ust.1) W odwołaniu członka rady (art.125.ust.1)
8. postanowienie o uchyleniu uchwały rady wierzycieli (art.136.ust.4)
9. postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu (art.165 ust.7) stwierdzenia wykonania układu (art.172 ust.1) otwarcia postępowania o zmianę układu (art.173 ust.4) uchylenia układu (art.176 ust.4)
10. postanowienie stwierdzające niezgodność z prawem kryteriów wyodrębnienia wierzycieli (art.182 ust.4)
11. postanowienie o zatwierdzeniu układu częściowego (art.188)
12. Postanowienie o uchyleniu zarządu własnego dłużnika i ustanowieniu zarządcy (art.239 ust.2)
13. postanowienie stwierdzające niedopuszczalność wpisu w księdze wieczystej lub rejestrze dokonane z naruszeniem przepisów (art.264 ust.3)
14. postanowienie w przedmiocie zawieszenia postępowania egzekucyjnego (art.260 ust.4)

15. postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia majątku dłużnika w postępowaniu o otwarcie postępowania układowego oraz sanacyjnego poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego oraz uchylenie dokonanych zajęć (art.268 ust.4 i art. 286 ust.2)
16. Postanowienie w przedmiocie wyrażenia zgody na odstąpienie od umowy wzajemnej która nie została wykonana w całości lub w części przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego (art.298 ust.4)
17. postanowienie w przedmiocie uznania że określona część wynagrodzenia za pracę reprezentanta dłużnika lub pracownika wykonującego zadania w zakresie zarządu lub świadczenia usług związanych z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem przypadająca za okres przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego jest bezskuteczna w stosunku do masy sanacyjnej (art.305 ust.5)
18. postanowienie o wyrażeniu zgody na zwolnienie się z obowiązku przekazania do masy sanacyjnej tego co wskutek bezskutecznej czynności z niej wyszło oraz w przedmiocie wskazania osoby zobowiązanej do przekazania składników majątkowych do masy wraz z zakresem obowiązku każdej z tych osób (art.307 ust.4)
19. postanowienie o umorzeniu postępowania (art.327)

Art. 236. 1. Na postanowienie o odmowie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego zażalenie przysługuje wyłącznie dłużnikowi. 2. Orzeczenie o otwarciu postępowania przez sąd drugiej instancji jest niedopuszczalne.

Art. 237. 1. Wierzycielowi w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia postanowienia o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego w Rejestrze, a wierzycielowi, którego siedziba lub miejsce zwykłego pobytu w dniu otwarcia postępowania znajdowały się za granicą – w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego w Rejestrze, przysługuje zażalenie na postanowienie o otwarciu postępowania wyłącznie w części dotyczącej jurysdykcji sądów polskich.

Art. 272. Do zażalenia na postanowienie w przedmiocie otwarcia postępowania układowego przepisy art. 236 i art. 237 stosuje się odpowiednio.

Art. 290. 1. Na postanowienie o otwarciu postępowania sanacyjnego wydane na wniosek wierzyciela zażalenie przysługuje wyłącznie dłużnikowi. 2. Na postanowienie o odmowie otwarcia postępowania sanacyjnego zażalenie przysługuje dłużnikowi oraz wnioskodawcy.

Nadzorca i zarządca

Art. 23. Postępowanie restrukturyzacyjne prowadzi się z udziałem nadzorcy, którym jest nadzorca **układu** albo nadzorca **sądowy**, albo **zarządcy**.

Osoby te posiadają status zastępcy pośredniego, Nie mają uprawnień władczych a przy wykonywaniu powierzonych obowiązków nie są w pełni samodzielni gdyż podlegają kontroli sędziego komisarza. nie zostali również wyposażeni w kompetencje orzecznicze i nie wydają żadnego rodzaju orzeczeń.

Art. 24. 1. Nadzorcą albo zarządcą może być osoba fizyczna, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych i licencję doradcy restrukturyzacyjnego wydaną na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego, oraz ma konto doradcy restrukturyzacyjnego w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, albo spółka handlowa, której wspólnicy ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkowie zarządu reprezentujący spółkę posiadają

taką licencję oraz która ma konto doradcy restrukturyzacyjnego w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

2. Nadzorcą albo zarządcą nie może być osoba fizyczna albo spółka handlowa, która jest:

1) wierzycielem lub dłużnikiem dłużnika;

2) małżonkiem, wstępnym, zstępnym, jednym z rodzeństwa, powinowatym dłużnika lub jego wierzyciela w tej samej linii czy stopniu;

3) osobą pozostającą z dłużnikiem w stosunku przysposobienia lub małżonkiem tej osoby albo osobą pozostającą z dłużnikiem w faktycznym związku, prowadzącą z nim wspólnie gospodarstwo domowe;

4) lub była zatrudniona przez dłużnika na podstawie stosunku pracy albo wykonywała pracę lub świadczyła usługi na rzecz dłużnika na podstawie innego stosunku prawnego, z wyjątkiem wykonywania na rzecz dłużnika czynności doradztwa restrukturyzacyjnego, o których mowa w ustawie o licencji doradcy restrukturyzacyjnego;

5) lub była członkiem organu, prokurentem lub pełnomocnikiem dłużnika albo jest lub w okresie dwóch lat przed dniem złożenia wniosku restrukturyzacyjnego była wspólnikiem albo akcjonariuszem dłużnika posiadającym udziały albo akcje w wysokości wyższej niż 5% kapitału zakładowego dłużnika lub wierzyciela, a w przypadku prostej spółki akcyjnej – więcej niż 5% akcji tej spółki;

6) lub była spółką powiązaną z dłużnikiem lub jest lub była członkiem organu, prokurentem lub pełnomocnikiem takiej spółki albo jest lub w okresie dwóch lat przed dniem złożenia wniosku restrukturyzacyjnego była wspólnikiem albo akcjonariuszem posiadającym udziały albo akcje w wysokości wyższej niż 5% kapitału zakładowego spółki powiązanej z dłużnikiem, a w przypadku prostej spółki akcyjnej – więcej niż 5% akcji tej spółki.

3. Powołanie osoby, która była nadzorcą, jako zarządcy w postępowaniu dotyczącym tego samego dłużnika jest niedopuszczalne.

4. Przeszkody, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, trwają mimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

5. Nadzorca i zarządca niezwłocznie, nie później niż wraz z podjęciem pierwszej czynności przed sądem lub sędzią-komisarzem, składają do akt postępowania oświadczenie, że nie zachodzą przeszkody, o których mowa w ust. 2 i 3. 6. Jeżeli ustawa wymaga, aby osoba wyznaczona do pełnienia funkcji nadzorcy albo zarządcy posiadała także tytuł kwalifikowanego doradcy restrukturyzacyjnego, funkcję nadzorcy albo zarządcy może również pełnić spółka handlowa, której wspólnicy ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkowie zarządu reprezentujący spółkę posiadają także tytuł kwalifikowanego doradcy restrukturyzacyjnego.

Art. 25. 1. Nadzorca i zarządca odpowiadają za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków.

2. Nadzorca i zarządca niezwłocznie, nie później niż wraz z podjęciem pierwszej czynności przed sądem lub sędzią-komisarzem, składają do akt postępowania dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z pełnieniem funkcji. Koszty ubezpieczenia nie stanowią kosztów postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 26. 1. Nadzorca informuje dłużnika o dostępnych dla dłużnika źródłach finansowania, w tym pomocy publicznej, a także współpracuje z dłużnikiem w celu uzyskania tego finansowania.

2. Jeżeli istnieje taka potrzeba i możliwość, zarządca podejmuje działania w celu uzyskania dodatkowego źródła finansowania działalności dłużnika, w tym uzyskania pomocy publicznej.

Art. 27. 1. Nadzorca sądowy i zarządca pełnią swoje funkcje do dnia zakończenia postępowania restrukturyzacyjnego albo uprawomocnienia się postanowienia o jego umorzeniu.

2. Jeżeli został złożony uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego albo uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości, nadzorca sądowy i zarządca pełnią swoje funkcje do dnia otwarcia postępowania sanacyjnego albo ogłoszenia upadłości, albo do dnia uprawomocnienia się postanowienia o oddaleniu uproszczonego wniosku albo jego odrzuceniu, albo umorzeniu postępowania o otwarcie postępowania sanacyjnego albo ogłoszenie upadłości.

3. W postanowieniu, w którym powołuje się nadzorcę sądowego albo zarządcę, wskazuje się numer licencji doradcy restrukturyzacyjnego osoby powołanej do pełnienia funkcji nadzorcy sądowego albo zarządcy lub numer w Krajowym Rejestrze Sądowym spółki powołanej do pełnienia tej funkcji.

Art. 28. 1. Sąd zmienia nadzorcę sądowego albo zarządcę:

1) na jego wniosek;

2) w przypadku cofnięcia albo zawieszenia praw wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego osobie fizycznej albo wspólnikom ponoszącym odpowiedzialność za zobowiązania spółki będącej nadzorcą sądowym albo zarządcą bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkom zarządu reprezentującym taką spółkę;

3) na podstawie uchwały rady wierzycieli podjętej w trybie określonym w art. 133 ust. 2;

4) na wniosek dłużnika, do którego dołączono pisemną zgodę wierzyciela lub wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 i art. 116.

Art. 29. 1. Sąd stwierdza wygaśnięcie funkcji nadzorcy sądowego albo zarządcy w przypadku:

1) jego śmierci;

2) utraty przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych;

3) gdy w składzie organów spółki będącej nadzorcą sądowym albo zarządcą zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie.

Art. 31. 1. Nadzorca sądowy i zarządca składają sędziemu-komisarzowi sprawozdania ze swoich czynności za każdy miesiąc kalendarzowy pełnienia funkcji.

2. Sprawozdanie z czynności nadzorcy sądowego obejmuje co najmniej wskazanie:

1) czy dłużnik reguluje zobowiązania powstałe po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego lub postępowania układowego;

1a) stanu niezaspokojonych przez dłużnika zobowiązań;

2) przedstawionych przez dłużnika wpływów i wydatków oraz wysokości środków pieniężnych zgromadzonych w kasie i na rachunkach bankowych na początku i końcu okresu sprawozdawczego;

3) czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu, na które nadzorca sądowy wyraził zgodę. 3. Sprawozdanie z czynności zarządcy obejmuje co najmniej wskazanie i omówienie etapu przygotowywania lub realizacji planu restrukturyzacyjnego, wskazanie, czy zarządca reguluje

zobowiązania powstałe po otwarciu postępowania sanacyjnego, oraz wskazanie stanu niezaspokojonych przez zarządcę zobowiązań.

4. Sędzia-komisarz może wyznaczyć inne terminy składania sprawozdań z czynności oraz określić dodatkowe wymogi co do treści tych sprawozdań.

Art. 32. 1. Zarządca składa sędziemu-komisarzowi co miesiąc kalendarzowy sprawozdanie rachunkowe. Sprawozdanie rachunkowe obejmuje co najmniej wskazanie źródła i wysokości poszczególnych wpływów i wydatków w okresie sprawozdawczym, w tym wydatków poniesionych przez zarządcę, wysokości środków pieniężnych zgromadzonych w kasie i na rachunkach bankowych na początku i końcu okresu sprawozdawczego oraz informację o stanie wpływów i wydatków na początek i koniec okresu sprawozdawczego oraz rosnąco od dnia otwarcia postępowania, jak również stan przychodów i kosztów na początek i koniec okresu sprawozdawczego oraz rosnąco od dnia otwarcia postępowania.

2. Sędzia-komisarz może wyznaczyć inne terminy składania sprawozdań rachunkowych oraz określić dodatkowe wymogi co do ich treści

3. W terminie trzydziestu dni od dnia złożenia sprawozdania dłużnik i wierzyciele mogą wnosić zarzuty dotyczące wydatków poniesionych przez zarządcę wskazanych w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 1. Zarzuty wniesione po upływie terminu lub nieodpowiadające wymogom formalnym pisma procesowego pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 33. 1. Po wykonaniu wszystkich obowiązków zarządca składa sprawozdanie końcowe, które obejmuje co najmniej wskazanie, w jakim stopniu został zrealizowany plan restrukturyzacyjny oraz czy zarządca wydał dłużnikowi cały majątek i dokumenty.

2. Sprawozdanie końcowe zatwierdza sąd. Sąd odmawia zatwierdzenia sprawozdania końcowego w całości lub części, jeżeli zarządca dokonał czynności niezgodnych z prawem lub skutkujących pokrzywdzeniem wierzycieli lub dłużnika albo mimo wezwania nie wykonał w określonym terminie wszystkich obowiązków.

3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również zarządcy.

4. Prawomocne postanowienie o odmowie zatwierdzenia sprawozdania końcowego w całości lub części doręcza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 277. 1. Nadzorca sądowy wstępuje z mocy prawa do postępowań sądowych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych oraz przed sądami polubownymi, dotyczących masy układowej.

2. W sprawach cywilnych nadzorca sądowy ma uprawnienia interwenienta ubocznego albo uczestnika postępowania, do którego przepisy o współuczestnictwie jednolitym stosuje się odpowiednio.

3. W postępowaniach administracyjnych, sądownoadministracyjnych oraz przed sądami polubownymi nadzorca sądowy ma prawa strony.

4. W postępowaniach, o których mowa w ust. 1, uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez dłużnika bez zgody nadzorcy sądowego nie wywiera skutków prawnych.

Nadzorca układu

nadzorca układu jest wybierany przez dłużnika w postępowaniu o zatwierdzenie układu.

Art. 35. 1. W postępowaniu o zatwierdzenie układu nadzorca układu jest wybierany przez dłużnika i pełni swoją funkcję na podstawie umowy zawartej z dłużnikiem

Art. 210. 1. W celu przygotowania propozycji układowych, przeprowadzenia samodzielnego zbierania głosów i złożenia wniosku o zatwierdzenie układu dłużnik zawiera umowę o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania z osobą spełniającą wymogi, o których mowa w art. 24, która pełni funkcję nadzorcy układu.

2. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, nadzorca układu pełni swoją funkcję od dnia zawarcia umowy.

Art. 36. 1. Zawarcie umowy z nadzorcą układu nie ogranicza dłużnika w zarządzie jego majątkiem.

2. Dłużnik udziela nadzorcy układu pełnych i zgodnych z prawdą informacji w celu wykorzystania w postępowaniu restrukturyzacyjnym oraz udostępnia dokumenty dotyczące swojego majątku i zobowiązań.

3. Dłużnik udziela nadzorcy układu informacji, o których mowa w ust. 2, pod rygorem odpowiedzialności karnej za dostarczanie nieprawdziwych informacji w celu wykorzystania w postępowaniu restrukturyzacyjnym oraz za zatajanie informacji mających istotne znaczenie dla przeprowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego, o czym poucza go nadzorca układu.

4. Nadzorca układu nie ponosi odpowiedzialności za prawdziwość informacji dostarczonych mu przez dłużnika, pouczonego o odpowiedzialności karnej, o której mowa w ust. 3. Nie zwalnia to nadzorcy układu z obowiązku rzetelnego weryfikowania przedstawionych informacji, w szczególności w przypadku gdy istnieją uzasadnione wątpliwości co do ich prawdziwości.

Art. 37. 1. W ramach sprawowanego nadzoru nadzorca układu może kontrolować czynności dłużnika dotyczące jego majątku, a także przedsiębiorstwo dłużnika, w tym sprawdzać, czy mienie dłużnika, które nie stanowi części przedsiębiorstwa, jest dostatecznie zabezpieczone przed zniszczeniem lub utratą.

2. Do czynności nadzorcy układu należy w szczególności:

- 1) sporządzenie wspólnie z dłużnikiem planu restrukturyzacyjnego;
- 2) przygotowanie wspólnie z dłużnikiem propozycji układowych;
- 3) sporządzenie spisu wierzytelności oraz spisu wierzytelności spornych;
- 4) współpraca z dłużnikiem w zakresie sprawnego i zgodnego z prawem zbierania głosów przy zachowaniu praw wierzycieli;
- 5) złożenie sprawozdania o możliwości wykonania układu.

Nadzorca sądowy

Art. 38. 1. Nadzorca sądowy jest powoływany przez sąd w postanowieniu o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego lub postępowania układowego

2. Na wniosek dłużnika, do którego dołączono pisemną zgodę wierzyciela lub wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli, o których mowa w art. 80 ust. 3 oraz art. 116, sąd, w postanowieniu o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego lub

postępowania układowego, powołuje do pełnienia funkcji nadzorcy sądowego osobę spełniającą wymogi, o których mowa w art. 24, wskazaną przez dłużnika. Sąd może odmówić powołania wskazanej osoby, jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, w szczególności jeżeli jest oczywiste, że wskazana osoba nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków.

Art. 39. 1. Po powołaniu nadzorcy sądowego dłużnik może dokonywać czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu wymagana jest zgoda nadzorcy sądowego, chyba że ustawa przewiduje zezwolenie rady wierzycieli. Zgoda może zostać udzielona również po dokonaniu czynności w terminie trzydziestu dni od dnia jej dokonania. Czynność przekraczająca zakres zwykłego zarządu dokonana bez wymaganej zgody jest nieważna.

Art. 40. Do czynności nadzorcy sądowego należy w szczególności:

- 1) zawiadomienie wierzycieli o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego;
- 2) sporządzenie planu restrukturyzacyjnego i spisu wierzytelności;
- 3) ocena propozycji układowych, w tym, w razie potrzeby, doradztwo w zakresie ich zmiany w celu zapewnienia zgodności z prawem i możliwości ich wykonania, podejmowanie działań w celu złożenia przez wierzycieli możliwie największej liczby ważnych głosów, udział w zgromadzeniu wierzycieli oraz złożenie opinii o możliwości wykonania układu;
- 4) w przyspieszonym postępowaniu układowym – sporządzenie spisu wierzytelności spornych.

Art. 41. Nadzorca sądowy nie ponosi odpowiedzialności za prawdziwość informacji dostarczonych mu przez dłużnika, pouczonego o odpowiedzialności karnej za dostarczanie nieprawdziwych informacji w celu wykorzystania w postępowaniu restrukturyzacyjnym oraz za zatajanie informacji mających istotne znaczenie dla przeprowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego. Nie zwalnia to nadzorcy sądowego z obowiązku rzetelnego weryfikowania przedstawionych informacji, w szczególności w przypadku gdy istnieją uzasadnione wątpliwości co do ich prawdziwości

Zarządca

Art. 51. 1. Zarządca jest powoływany przez sąd w postanowieniu o otwarciu postępowania sanacyjnego.

2. Na wniosek dłużnika, do którego dołączono pisemną zgodę wierzyciela lub wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli, o których mowa w art. 80 ust. 3 oraz art. 116, sąd, w postanowieniu o otwarciu postępowania sanacyjnego, powołuje do pełnienia funkcji zarządcy osobę spełniającą wymogi, o których mowa w art. 24, wskazaną przez dłużnika. Sąd może odmówić powołania wskazanej osoby, jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, w szczególności jeżeli jest oczywiste, że wskazana osoba nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków.

Art. 52. 1. Zarządca niezwłocznie obejmuje zarząd masą sanacyjną, zarządza nią, sporządza spis inwentarza wraz z oszacowaniem oraz sporządza i realizuje plan restrukturyzacyjny.

Art. 53. 1. W sprawach dotyczących masy sanacyjnej zarządca dokonuje czynności w imieniu własnym na rachunek dłużnika.

2. Zarządca nie odpowiada za zobowiązania zaciągnięte w sprawach dotyczących masy sanacyjnej.

Art. 54. 1. Zarządca wykonuje obowiązki sprawozdawcze ciążyące na dłużniku. Zarządca nie odpowiada za opóźnienia w realizacji tych obowiązków spowodowane nieprzekazaniem mu dokumentacji lub przekazaniem dokumentacji nierzetelnej lub niekompletnej.

Wynagrodzenie nadzorcy i zarządcy

W związku z tym że dłużnik nie zawiera umowy z nadzorcą sądowym ani zarządcą ustawa określiła zasady ustalania ich wynagrodzenia.

W przypadku nadzorcy sądowego wynagrodzenie ustala się jako sumę 4 części składowych w granicach od dwukrotności (2x) do czterdziestoczerokrotności (44x) odstawy wynagrodzenia. Wynagrodzenie zarządcy ustala się jako sumę 5 części składowych w granicach 3x do 208x

Dłużnik

dłużnik podobnie jak wierzyciel jest uczestnikiem postępowania restrukturyzacyjnego.

Wierzyciele

Art. 65 ust. 2. Przez wierzyciela należy rozumieć osobę uprawnioną do żądania od dłużnika świadczenia.

Rada wierzycieli

Rada wierzycieli stanowi 2 obok zgromadzenia wierzycieli organ reprezentujący interesy wierzycieli.

Art. 121. 1. Radę wierzycieli ustanawia oraz powołuje i odwołuje jej członków sędzia-komisarz z urzędu, o ile uzna to za potrzebne, albo na wniosek.

2. Sędzia-komisarz niezwłocznie, nie później niż w terminie tygodnia, ustanawia radę wierzycieli na wniosek dłużnika, co najmniej trzech wierzycieli lub wierzyciela albo wierzycieli mających łącznie co najmniej piątą część sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 i art. 116.

3. Do czasu zatwierdzenia spisu wierzytelności uprawnienia wierzycieli w sprawach dotyczących rady wierzycieli ustala się na podstawie:

- 1) spisu wierzycieli załączonego przez dłużnika do wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego;
- 2) spisu wierzytelności bezspornych przedstawionego na żądanie sędziego- -komisarza przez nadzorcę sądowego albo zarządcę sporządzonego w oparciu o księgi rachunkowe i inne dokumenty dłużnika;
- 3) przedłożonych przez wierzycieli tytułów egzekucyjnych;
- 4) spisu wierzytelności, jeżeli został sporządzony we wcześniejszym postępowaniu restrukturyzacyjnym – w postępowaniu sanacyjnym otwartym na podstawie uproszczonego wniosku złożonego zgodnie z art. 328 ust. 1.

Art. 122. 1. Rada wierzycieli składa się z pięciu członków oraz dwóch zastępców powoływanych spośród wierzycieli dłużnika będących uczestnikami postępowania.

2. Rada wierzycieli może składać się z trzech członków, jeżeli liczba wierzycieli dłużnika będących uczestnikami postępowania jest mniejsza niż siedem.

3. Do zastępcy członka rady wierzycieli przepisy dotyczące członka rady wierzycieli stosuje się odpowiednio.

4. Zastępca członka rady wierzycieli może uczestniczyć w posiedzeniach rady wierzycieli. Głosuje on nad uchwałą w przypadku nieobecności któregośkolwiek z członków rady wierzycieli. Zamiast nieobecnego członka rady wierzycieli w pierwszej kolejności głosuje zastępca wymieniony na pierwszym miejscu w sentencji postanowienia sędziego-komisarza o powołaniu, jeżeli jest obecny na posiedzeniu.

Art. 123. 1. Na wniosek wierzyciela lub wierzycieli mających co najmniej piątą część sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 i art. 116, sędzia-komisarz powołuje na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę, chyba że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków członka rady wierzycieli. Na postanowienie oddalające wniosek zażalenie przysługuje wyłącznie wnioskodawcy.

2. W przypadku gdy wierzyciel lub wierzyciele wnioskujący o powołanie członka rady wierzycieli posiadają co najmniej dwie piąte sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 i art. 116, mogą oni wskazać po jednym kandydacie na członka rady wierzycieli na każdą piątą część posiadanych wierzytelności.

3. Wierzyciel lub wierzyciele, których wniosek wskazany w ust. 1 lub 2 został uwzględniony, nie mogą złożyć wniosku o powołanie kolejnych członków rady wierzycieli, chyba że członek powołany poprzednio na ich wniosek został odwołany.

Art. 124. Wierzyciel może nie przyjąć obowiązków członka rady wierzycieli lub jego zastępcy.

Art. 125. 1. Sędzia-komisarz może odwołać członków rady wierzycieli, którzy nie pełnią należycie obowiązków, i powołać innych. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

2. Sędzia-komisarz odwołuje członka rady wierzycieli na jego wniosek.

3. Odwołany prawomocnie członek rady wierzycieli nie może zostać ponownie powołany

Art. 126. 1. Na wniosek wierzyciela lub wierzycieli mających co najmniej piątą część sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 i art. 116, sędzia-komisarz zmienia skład rady wierzycieli, powołując na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę, chyba że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków członka rady wierzycieli. Na postanowienie oddalające wniosek zażalenie przysługuje wyłącznie wnioskodawcy.

2. Przepisy art. 123 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. Sędzia-komisarz, zmieniając skład rady wierzycieli, nie może odwołać członka rady wierzycieli powołanego na podstawie ust. 1 lub art. 123, chyba że żądają tego wierzyciele, na których wniosek członek został powołany

Art. 127. 1. Członkowie rady wierzycieli pełnią swoje obowiązki osobiście albo przez pełnomocników.

2. Pełnomocnictwo składa się z przewodniczącemu rady, który składa je do akt postępowania wraz z protokołem z posiedzenia rady wierzycieli

Art. 128. 1. Rada wierzycieli udziela pomocy nadzorcy sądowemu albo zarządcy, kontroluje ich czynności, bada stan funduszków masy układowej lub sanacyjnej, udziela zezwolenia na czynności, które mogą być dokonane tylko za zezwoleniem rady wierzycieli, oraz wyraża opinię w innych

sprawach, jeżeli zażąda tego sędzia-komisarz, nadzorca sądowy albo zarządca lub dłużnik. Przy wykonywaniu obowiązków rada wierzycieli kieruje się interesem ogółu wierzycieli.

2. Rada wierzycieli lub jej członkowie mogą przedstawiać sędziemu--komisarzowi swoje uwagi o działalności dłużnika, nadzorcy sądowego albo zarządcy.

3. Rada wierzycieli może żądać od dłużnika, nadzorcy sądowego albo zarządcy wyjaśnień oraz badać księgi i dokumenty przedsiębiorstwa dłużnika w zakresie, w jakim nie narusza to tajemnicy przedsiębiorstwa. W pozostałym zakresie i w przypadku wątpliwości sędzia-komisarz określa zakres uprawnień członków rady do badania ksiąg i dokumentów przedsiębiorstwa dłużnika.

Art. 129. 1. Zezwolenia rady wierzycieli pod rygorem nieważności wymagają następujące czynności dłużnika albo zarządcy:

1) obciążenie składników masy układowej lub sanacyjnej hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności nieobjętej układem;

2) przeniesienie własności rzeczy lub prawa na zabezpieczenie wierzytelności nieobjętej układem;

3) obciążenie składników masy układowej lub sanacyjnej innymi prawami;

4) zaciąganie kredytów lub pożyczek;

5) zawarcie umowy dzierżawy przedsiębiorstwa dłużnika lub jego zorganizowanej części lub innej podobnej umowy.

2. Zezwolenia rady wierzycieli pod rygorem nieważności wymaga również sprzedaż przez dłużnika nieruchomości lub innych składników majątku o wartości powyżej 500 000 zł.

3. Rada wierzycieli może udzielić zezwolenia na zawarcie umowy kredytu lub pożyczki lub ustanowienie zabezpieczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, jeżeli jest to niezbędne do zachowania zdolności do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania restrukturyzacyjnego i zobowiązań powstałych po jego otwarciu lub zawarcia i wykonania układu oraz zostało zagwarantowane, że środki zostaną przekazane dłużnikowi i wykorzystane w sposób przewidziany przez uchwałę rady wierzycieli, a ustanowione zabezpieczenie jest adekwatne do udzielonego kredytu lub pożyczki.

4. Czynności, o których mowa w ust. 1, dokonane za zezwoleniem rady wierzycieli nie mogą być uznane za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.

Art. 131. 1. Rada wierzycieli wykonuje czynności przez podejmowanie uchwał na posiedzeniach, chyba że regulamin stanowi inaczej. Posiedzenia rady wierzycieli mogą odbywać się przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

2. Jeżeli uchwała nie jest podejmowana na posiedzeniu, do jej podjęcia konieczne jest oddanie głosów przez wszystkich członków rady wierzycieli. W takim przypadku głosu nie może oddać zastępca członka rady wierzycieli.

3. Rada wierzycieli podejmuje uchwały w terminie dwóch tygodni od dnia złożenia wniosku do rady.

Art. 132. 1. Uchwały rady wierzycieli podejmuje się większością głosów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Rada wierzycieli może kontrolować czynności nadzorcy sądowego albo zarządcy przez członka lub członków wskazanych w uchwale.

3. Uchwałę rady wierzycieli o zbadaniu ksiąg i dokumentów przedsiębiorstwa dłużnika wykonują wskazani w uchwale członkowie rady wierzycieli lub, jeżeli są wymagane wiadomości specjalne, inne osoby. Koszty badania nie stanowią kosztów postępowania i nie obciążają dłużnika.

4. Z kontroli działalności dłużnika, nadzorcy sądowego albo zarządcy oraz badania ksiąg i dokumentów rada wierzycieli składa sprawozdanie sędziemu-komisarzowi. Z innych czynności rada wierzycieli składa sprawozdanie na żądanie sędziego-komisarza.

Art. 133. 1. Na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej w pełnym składzie, za którą głosowało co najmniej czterech członków, sąd może zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu. W takim przypadku zarządca nadal pełni swoją funkcję.

2. Na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej w pełnym składzie, za którą głosowało co najmniej czterech członków, albo na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej zgodnie z wnioskiem dłużnika sąd zmienia nadzorcę sądowego albo zarządcę i powołuje do pełnienia tych funkcji osobę spełniającą wymogi, o których mowa w art. 24, wskazaną przez radę wierzycieli, chyba że byłoby to niezgodne z prawem, rażąco naruszałoby interes wierzycieli lub zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazana osoba nie będzie należycie pełniła obowiązków. Na postanowienie sądu odmawiające powołania osoby wskazanej przez radę zażalenie przysługuje wyłącznie członkom rady wierzycieli oraz dłużnikowi. 3. Jeżeli rada wierzycieli składa się z trzech członków, uchwały, o których mowa w ust. 1 i 2, podejmuje się jednomyślnie.

Art. 136. 2. W terminie tygodnia uczestnik postępowania oraz zarządca albo nadzorca sądowy mogą wnieść zarzuty przeciwko uchwale rady wierzycieli. Zarzuty wniesione po upływie terminu lub nieodpowiadające wymogom formalnym pisma procesowego pozostawia się bez rozpoznania. Przepisu art. 130 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

3. Sędzia-komisarz rozpoznaje zarzuty w terminie tygodnia od dnia przedłożenia mu zarzutów.

4. Sędzia-komisarz w wyniku rozpoznania zarzutów lub z urzędu w terminie dwóch tygodni od dnia przekazania mu uchwały rady wierzycieli może uchylić tę uchwałę, jeżeli jest ona sprzeczna z prawem lub narusza interes wierzycieli. Na postanowienie sędziego-komisarza zażalenie przysługuje wyłącznie skarżącemu, dłużnikowi oraz członkom rady wierzycieli.

5. Wykonanie uchwały nie może nastąpić wcześniej niż po upływie dwóch tygodni od dnia jej przekazania sędziemu-komisarzowi. Sędzia-komisarz może wstrzymać wykonanie uchwały do czasu uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie rozpoznania zarzutów lub postanowienia o uchyleniu uchwały rady wierzycieli.

Art. 138. Członek rady wierzycieli odpowiada za szkodę wynikłą z nienależytego pełnienia obowiązków.

Art. 139. 1. Jeżeli rada wierzycieli nie została ustanowiona, czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli wykonuje sędzia-komisarz.

2. Sędzia-komisarz wykonuje również czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli, jeżeli rada nie wykona ich w terminie wyznaczonym przez sędziego-komisarza.

Zgromadzenie wierzycieli

zgromadzenie wierzycieli stanowi kolegialny organ wierzycieli o najszerszych kompetencjach.

żaden inny organ nie może zastąpić go w czynnościach przekazanych mu prawem

Art. 104. Zgromadzenie wierzycieli zwołuje sędzia-komisarz w: 1) celu głosowania nad układem; 2) przypadku, gdy rada wierzycieli podejmie uchwałę o zwołaniu zgromadzenia; 3) przypadku, gdy uzna to za potrzebne.

Art. 105. 1. Zgromadzenie wierzycieli zwołuje się przez obwieszczenie, w którym określa się termin, miejsce i przedmiot obrad oraz sposób głosowania. W obwieszczeniu określa się również, czy zgromadzenie będzie przeprowadzone w sposób określony w art. 110 ust. 6.

W przyspieszonym postępowaniu układowym

Art. 263. 1. Niezwłocznie po złożeniu ... 1) planu restrukturyzacyjnego uwzględniającego propozycje restrukturyzacji przedstawione przez dłużnika; 2) spisu wierzytelności; 3) spisu wierzytelności spornych ... sędzia-komisarz wyznacza termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem.

W postępowaniu układowym

Art. 281. 1. Sędzia-komisarz niezwłocznie po złożeniu planu restrukturyzacyjnego oraz zatwierdzeniu spisu wierzytelności wyznacza termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem

W postępowaniu sanacyjnym

Art. 321. 1. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem niezwłocznie po zrealizowaniu całości lub części planu restrukturyzacyjnego przewidzianej do wykonania w toku postępowania sanacyjnego, nie później jednak niż przed upływem dwunastu miesięcy od dnia otwarcia postępowania sanacyjnego.

Art. 106. 1. Zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy sędzia-komisarz

Koszty postępowania

Art. 207. Koszty postępowania restrukturyzacyjnego obejmują opłaty i wydatki.

Art. 208. 1. Koszty postępowania restrukturyzacyjnego ponosi dłużnik. Zarządca uiszcza koszty należne od dłużnika pozbawionego prawa zarządu na wezwanie sądu albo sędziego-komisarza.

2. Uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

3. Koszty postępowania wywołanego złożeniem sprzeciwu co do umieszczenia wierzytelności innego wierzyciela zasądza się od dłużnika na rzecz wierzyciela, który złożył sprzeciw, jeżeli w wyniku sprzeciwu odmówiono umieszczenia zaskarżonej wierzytelności, chyba że dłużnik kwestionował umieszczenie wierzytelności w spisie wierzytelności w oświadczeniu złożonym na podstawie art. 86 ust. 5 lub złożył sprzeciw.

Art. 45 ust 5. Wynagrodzenie nadzorcy sądowego stanowi wydatek postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 59 ust 10. Wynagrodzenie zarządcy stanowi wydatek postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 137. 1. Członkowi rady wierzycieli przysługuje prawo do zwrotu koniecznych wydatków związanych z jego udziałem w posiedzeniu rady wierzycieli. Za udział w posiedzeniu sędzia-komisarz może przyznać członkowi stosowne wynagrodzenie, jeżeli jest to uzasadnione rodzajem i stopniem zaawansowania sprawy oraz zakresem wykonywanych prac. Wynagrodzenie to nie może przekraczać 3% miesięcznego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 55 ust. 3, za jeden dzień

posiedzenia. Wynagrodzenie oraz zwrot wydatków wchodzi w skład kosztów postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 326 2. Sąd umarza postępowanie układowe albo postępowanie sanacyjne, jeżeli dłużnik utracił zdolność do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu oraz zobowiązań, które nie mogą zostać objęte układem. Domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do zaspokajania zobowiązań, jeżeli opóźnienie w ich wykonywaniu przekracza trzydzieści dni.

U S T A W A

z dnia 28 lipca 2005 r. o

kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Art. 74. Opłatę stałą w kwocie 1000 złotych pobiera się od:

- 1) wniosku o ogłoszenie upadłości;
- 2) wniosku zarządcy zagranicznego w przedmiocie uznania zagranicznego postępowania upadłościowego;
- 3) wniosku o zatwierdzenie układu po samodzielnym zbieraniu głosów albo otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 75. Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od:

- 2) wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego;
- 3) zażalenia na postanowienia wydane w postępowaniach upadłościowym i restrukturyzacyjnym;
- 6) uproszczonego wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego;
- 7) uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 76. Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od:

- 1) zarzutów przeciwko planowi podziału;
- 2) wniosku o uchylenie lub zmianę układu;
- 3) wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego;
- 4) wniosku w sprawie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej;
- 5) wniosku upadłego przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną o ustalenie planu spłaty i umorzenie pozostałej części zobowiązań, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym.

Art. 76a. Opłatę podstawową pobiera się od:

- 1) wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej;
- 2) wniosku osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli;
- 3) skargi na czynności syndyka;
- 4) skargi na odmowę dokonania obwieszczenia o ustaleniu dnia układowego przez nadzorcę układu.

Art. 76b. Piątą część opłaty stosunkowej pobiera się od sprzeciwu oraz od zażalenia na postanowienie sędziego-komisarza wydane w wyniku rozpoznania sprzeciwu.

Zakończenie i umorzenie postępowania restrukturyzacyjnego

Skutek w postaci zakończenia postępowania nie jest następstwem sentencji orzeczenia sądu. ta sentencja obejmuje zatwierdzenie układu jego treść lub odmowę zatwierdzenia (art.164). Zakończenie postępowania nie jest w żaden sposób zakodowane w samym układzie ale jest skutkiem pośrednim orzeczenia sądu.

W prawie restrukturyzacyjnym, w aktualnym brzmieniu, nie przewidziano wymogu wydawania oddzielnego postanowienia o zakończeniu postępowania po zatwierdzeniu układu. podstawową konsekwencją tego stanu jest niedopuszczalność kontroli przez sąd odwoławczy zakończenia postępowania wobec braku orzeczenia (sententia non existens)

Po zakończeniu postępowania w razie zatwierdzenia układu rozpoczyna się etap wykonawczy - stadium windykacyjne.

Art. 324. 1. Postępowanie restrukturyzacyjne zostaje zakończone z dniem uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu albo o odmowie zatwierdzenia układu

Art. 325. 1. Sąd umarza postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli: 1) prowadzenie postępowania zmierzałoby do pokrzywdzenia wierzycieli; 2) dłużnik wniósł o umorzenie postępowania i zezwoliła na to rada wierzycieli; 3) układ nie został przyjęty; 4) uprawomocniło się postanowienie o ogłoszeniu upadłości dłużnika. 2. Sąd **może umorzyć**¹³ postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli z okoliczności sprawy, w szczególności z zachowania dłużnika, wynika, że układ nie zostanie wykonany. 3. Sąd może umorzyć postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli dłużnik nie wykonuje poleceń sędziego-komisarza i zezwoliła na to rada wierzycieli.

Art. 326. 1. Sąd umarza przyspieszone postępowanie układowe w przypadku stwierdzenia, że suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, z uwzględnieniem art. 165 ust. 3 i 4. 2. Sąd umarza postępowanie układowe albo postępowanie sanacyjne, jeżeli dłużnik utracił zdolność do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu oraz zobowiązań, które nie mogą zostać objęte układem. Domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do zaspokajania zobowiązań, jeżeli opóźnienie w ich wykonywaniu przekracza trzydzieści dni. 3. Sąd umarza postępowanie sanacyjne, jeżeli brak jest realnych możliwości przywrócenia dłużnikowi zdolności do wykonywania zobowiązań.

Art. 328. 1. Jeżeli podstawą umorzenia przyspieszonego postępowania układowego albo postępowania układowego jest przepis art. 325 ust. 1 pkt 2 albo 3 albo art. 204 ust. 2, wraz z wnioskiem o umorzenie postępowania albo w terminie tygodnia od dnia odbycia zgromadzenia wierzycieli, na którym nie przyjęto układu, albo w terminie do złożenia zażalenia na postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu lub postanowienie o umorzeniu postępowania dłużnik może złożyć uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego. 2. Uproszczony wniosek o otwarcie

¹³ Zwrot sąd może jest podstawą fakultatywności podjęcia czynności orzeczniczej która nie jest tożsama z dowolnością – SN 14.9.1967 I PZ 52/67, SN 10.7.2002 II CKN 826/00, SN 21.2.2013 IV CSK 436/12

postępowania sanacyjnego powinien spełniać wymogi formalne pisma procesowego oraz zawierać żądanie otwarcia postępowania sanacyjnego. Przepisu art. 284 nie stosuje się.

Art. 328. 1. Jeżeli podstawą umorzenia przyspieszonego postępowania układowego albo postępowania układowego jest przepis art. 325 ust. 1 pkt 2 albo 3 albo art. 204 ust. 2, wraz z wnioskiem o umorzenie postępowania albo w terminie tygodnia od dnia odbycia zgromadzenia wierzycieli, na którym nie przyjęto układu, albo w terminie do złożenia zażalenia na postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu lub postanowienie o umorzeniu postępowania dłużnik może złożyć uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego. 2. Uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego powinien spełniać wymogi formalne pisma procesowego oraz zawierać żądanie otwarcia postępowania sanacyjnego. Przepisu art. 284 nie stosuje się.

Art. 329. 1. Z dniem zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania dłużnik odzyskuje prawo zarządu majątkiem, jeżeli był go pozbawiony lub było ono ograniczone, chyba że układ stanowi inaczej. 2. W przypadku złożenia uproszczonego wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego albo o ogłoszenie upadłości dłużnik odzyskuje prawo zarządu majątkiem, jeżeli był go pozbawiony lub było ono ograniczone z dniem prawomocnego oddalenia lub odrzucenia wniosku albo umorzenia postępowania o otwarcie postępowania sanacyjnego albo ogłoszenia upadłości.

Art. 330. 1. Z uwzględnieniem art. 27 ust. 2, zarządca po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego albo postanowienia odmawiającego zatwierdzenia układu wydaje niezwłocznie dłużnikowi jego majątek, księgi, korespondencję i dokumenty. W razie potrzeby sąd wydaje postanowienie nakazujące przymusowe odebranie majątku. 2. Prawomocne postanowienie, o którym mowa w ust. 1 zdanie drugie, ma moc tytułu wykonawczego. 3. W przypadku uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio, chyba że postanowienia układu stanowią inaczej.

Art. 333. 1. Po umorzeniu postępowania sanacyjnego wierzyciel w terminie trzydziestu dni od dnia wydania postanowienia o umorzeniu tego postępowania może wstąpić w miejsce zarządcy do wszczętych przez zarządcę postępowań o uznanie za bezskuteczną czynności dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli. Wstąpienie jest skuteczne pod warunkiem uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania sanacyjnego. 2. W innych postępowaniach niż określone w ust. 1 dłużnik wstępuje w miejsce zarządcy. Przepis ust. 1 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

Nieprzyjęcie układu

układ nie zostaje przyjęty jeżeli zgromadzenie wierzycieli zwołane przez sędziego komisarza (art.104 pkt.1) w celu przyjęcia układu nie będzie władne do podjęcia uchwały (np. brak kworum art. 113 ust.1) lub propozycja albo propozycje układowe nie uzyskają wymaganej większości głosów (art. 119

Uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości

Art. 334. 1. Osoba uprawniona do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika zgodnie z przepisami Prawa upadłościowego może złożyć uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości w terminie przewidzianym do złożenia zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego albo postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu. 2. Uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości powinien spełniać wymogi formalne pisma procesowego oraz zawierać żądanie ogłoszenia upadłości. Przepisów art. 22–25 Prawa upadłościowego nie stosuje się. 3. W

obwieszczeniu o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego albo o odmowie zatwierdzenia układu poucza się o uprawnieniu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 335. Rozpoznanie uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości wstrzymuje się do czasu rozpoznania zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego albo na postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu.

Art. 336. W postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości, mimo pełnienia funkcji przez nadzorcę sądowego albo zarządcę, sąd może zastosować inne sposoby zabezpieczenia zgodnie z przepisami Prawa upadłościowego o zabezpieczeniu majątku dłużnika.

Art. 337. Uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości rozpoznaje sąd upadłościowy zgodnie z przepisami Prawa upadłościowego.

Odrębne postępowania restrukturyzacyjne

pojęcie to ma charakter normatywny - taką nazwę ma tytuł IV

W ustawie restrukturyzacyjnej uregulowano obecnie 2 odrębne postępowania restrukturyzacyjne, pierwsze dotyczące deweloperów (art.349-361) oraz 2 dotyczące emitentów obligacji (art.362-367)

Podstawową przesłanką wyszczególnienia tych postępowań jest kryterium podmiotowe. specyfika działalności gospodarczej tych podmiotów wpływa na zakres i znaczenie skutków ich niewypłacalności. deweloperzy oraz emitenci obligacji nie tylko realizują cele gospodarcze wspomagając stabilność gospodarczą państwa ale także spełniają istotne funkcje w kształtowaniu odpowiednich warunków życia społeczeństwa.

Postępowanie wobec deweloperów

USTAWA z dnia 20 maja 2021 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego oraz Deweloperskim Funduszu Gwarancyjnym

Art. 5. Użyte w ustawie określenia oznaczają: 1) deweloper – przedsiębiorcę w rozumieniu art. 431 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320), który w ramach prowadzonej działalności gospodarczej realizuje przedsięwzięcie deweloperskie; 7) przedsięwzięcie deweloperskie – proces, w wyniku realizacji którego na rzecz nabywcy zostają przeniesione prawa wynikające z umowy deweloperskiej albo jednej z umów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, 3 lub 5 lub ust. 2 lub art. 3, obejmujący w szczególności: a) budowę lub przebudowę w rozumieniu art. 3 pkt 6 i 7a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, b) czynności faktyczne i prawne niezbędne do rozpoczęcia budowy lub przebudowy w rozumieniu art. 3 pkt 6 i 7a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane oraz oddania budynku do użytkowania, a w szczególności nabycie praw do nieruchomości, na której mają być realizowane budowa lub przebudowa w rozumieniu art. 3 pkt 6 i 7a tej ustawy, przygotowanie projektu budowlanego lub nabycie praw do projektu budowlanego, nabycie materiałów budowlanych i uzyskanie wymaganych zezwoleń administracyjnych określonych odrębnymi przepisami oraz c) czynności faktyczne i prawne niezbędne do zawierania umów z nabywcami;

Prawo restrukturyzacyjne

Art. 351. Wobec dewelopera nie prowadzi się postępowania o zatwierdzenie układu, z wyjątkiem układu częściowego, jeżeli nie są nim objęte wierzytelności nabywców oraz wierzytelności zabezpieczone na nieruchomości, na której jest prowadzone przedsięwzięcie deweloperskie.

Art. 352. Postępowanie określone w niniejszym dziale prowadzi się tak, aby doprowadzić do zaspokojenia nabywców w drodze przeniesienia na nich własności lokali, o ile racjonalne względy na to pozwolą.

Art. 353. Nabywcy w liczbie stanowiącej co najmniej 20% liczby nabywców w ramach przedsięwzięcia deweloperskiego prowadzonego przez dłużnika mogą zgłosić propozycje układowe w terminie trzydziestu dni od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 354. 1. Propozycje układowe mogą również obejmować: 1) wpłacenie dopłat przez wszystkich albo niektórych nabywców i zaspokojenie ich przez przeniesienie własności lokali, przy czym propozycje układowe mogą przewidywać późniejszy zwrot dopłat z przychodów z realizacji przedsięwzięcia deweloperskiego; 2) sprzedaż nieruchomości, na której jest prowadzone przedsięwzięcie deweloperskie, z zachowaniem ciążących na niej ograniczonych praw rzeczowych, na rzecz przedsiębiorcy, który przejąłby zobowiązania wobec nabywców i zobowiązałby się do kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego, przy czym propozycje układowe mogą przewidywać zmianę treści umów deweloperskich; 3) określenie innych warunków kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego i sposobów jego finansowania; 4) zamianę lokali między wierzycielami lub zamianę lokalu na lokal niebędący przedmiotem umowy deweloperskiej. 2. Przepis art. 162 stosuje się odpowiednio.

Art. 355. 1. Propozycje układowe mogą przewidywać różny sposób traktowania nabywców w zależności od tego, czy wpłacą oni dopłaty, o których mowa w art. 354 ust. 1 pkt 1.

Art. 356. 1. Głosowanie nad układem przeprowadza się w grupach wierzycieli. 2. Nabywcy stanowią odrębną grupę wierzycieli, dla której sporządza się odrębną listę wierzycieli uprawnionych do głosowania. Dopuszczalny jest dodatkowy podział nabywców na większą liczbę grup obejmujących poszczególne kategorie interesów, w szczególności z uwagi na stopień wykonania umowy z deweloperem.

Krajowy rejestr zadłużonych

Art. 5a. Ilekroć w ustawie jest mowa o „Rejestrze”, należy przez to rozumieć **Krajowy Rejestr Zadłużonych**.

W Rejestrze są ujawniane dane, które mają **znaczenie dla uczestników obrotu**. W szczególności są to dane dotyczące ograniczenia dłużnika w zarządzie jego majątkiem przez ustanowienie organów postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego, dane dotyczące zawarcia i treści układu w postępowaniu restrukturyzacyjnym, który wpływa na wysokość i możliwość dochodzenia wierzytelności od upadłego.

W Rejestrze będą również ujawniane dane dotyczące likwidacji masy upadłości, co z założenia ma doprowadzić do zwiększenia efektywności sprzedaży w postępowaniach upadłościowych.

Zakres danych ujawnianych w Rejestrze realizuje obowiązek określony w art. 24 rozporządzenia Nr 2015/848.

Istnieje coraz większe zapotrzebowanie na ujawnianie danych o osobach, które nie regulują swoich zobowiązań. Ujawnienie informacji o umorzonym postępowaniu egzekucyjnym ze względu na jego bezskuteczność ma bardzo doniosłe znaczenie dla bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, gdyż stanowi czytelną informację, że dana osoba osiągnęła poziom niewypłacalności. Wszystkie tego typu dane mają być ujawniane w jednym rejestrze – właśnie KRZ – dlatego dane, które do tej pory były

ujawniane w Rejestrze Dłużników Niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego, będą ujawniane w KRZ.

Rejestr jest jawny. Każdy ma prawo zapoznać się z danymi ujawnionymi w Rejestrze oraz danymi objętymi treścią obwieszczeń za pośrednictwem sieci Internet. Nie dotyczy to akt postępowań restrukturyzacyjnych (i upadłościowych) i dokumentów zamieszczanych w ramach tych postępowań – są one dostępne dla ich uczestników.

W Krajowym Rejestrze Zadłużonych (KRZ) są dokonywane obwieszczenia oraz ujawniane są informacje dotyczące szczegółowo określonych 22 kategorii podmiotów, których wspólną cechą jest niewypłacalność, zagrożenie niewypłacalnością albo inne problemy z wypłacalnością, które wyrażają się w tym, że egzekucja prowadzona przeciwko określonemu podmiotowi okazała się **bezskuteczna**.

Obowiązek dokonywać obwieszczeń w Rejestrze jest przewidziany w szeregu przepisów Prawa restrukturyzacyjnego i Prawa upadłościowego.

Ustawa z dnia 6 grudnia 2018 r. o

Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1909)

Art. 2. 1. W Rejestrze ujawnia się informacje o:

1. osobach **fizycznych**, osobach **prawnych** oraz jednostkach organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną – wobec których **są albo były** prowadzone postępowania:
 - a. restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy Prawo restrukturyzacyjne oraz o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli w rozumieniu ustawy Prawo upadłościowe
 - b. upadłościowe lub wtórne postępowania upadłościowe,
 - c. zakończone prawomocnym orzeczeniem zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego, członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia
 - d. w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego;
2. **wspólnikach** osobowych spółek handlowych, którzy ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania spółki **bez ograniczenia całym swoim majątkiem**, jeżeli ogłoszono upadłość spółki, wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe wobec spółki lub oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości spółki
3. osobach **fizycznych**, osobach **prawnych** oraz jednostkach organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną – wobec których **umorzono** postępowanie **egzekucyjne** prowadzone przez komornika sądowego, zwanego dalej „komornikiem”, lub sąd z uwagi na fakt, że z egzekucji **nie uzyska się sumy wyższej** od kosztów egzekucyjnych, albo umorzono postępowanie egzekucyjne prowadzone przez naczelnika urzędu skarbowego albo dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z uwagi na fakt, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne;

4. osobach fizycznych, wobec których toczy się egzekucja świadczeń **alimentacyjnych** lub egzekucja należności budżetu państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, a które zalegają ze spełnieniem tych świadczeń za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Art. 11. 1. Dane zawarte w Rejestrze **nie mogą być z niego usunięte**, chyba że ustawa stanowi inaczej. 2. Dane, o których mowa w art. 5 i art. 6, **automatycznie** przestają być ujawniane po upływie **10 lat** od dnia **prawomocnego** zakończenia lub **umorzenia** postępowania, którego dotyczą, chyba że ustawa **stanowi inaczej**. 3. Jeżeli w postępowaniu został prawomocnie zatwierdzony układ, dane, o których mowa w art. 5 i art. 6, automatycznie przestają być ujawniane po upływie: 1) 3 lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu wykonania układu albo 2) 10 lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o uchyleniu układu albo wygaśnięciu układu z mocy prawa 8. Komornik, a w przypadkach, o których mowa w art. 9 ust. 2–4, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, właściwy naczelnik urzędu skarbowego, właściwy dyrektor oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, organ, który wypłacił świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, albo sąd niezwłocznie zmieniają albo usuwają z urzędu lub na wniosek podmiotu ujawnionego w Rejestrze dane błędne

Art. 34 ust. 3. Likwiduje się Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości.

Art. 199. Ust. 1. W przypadkach przewidzianych w ustawie obwieszczenia dokonuje się w Rejestrze. Ust. 4. Każdy ma dostęp do danych zawartych w obwieszczanych w Rejestrze **postanowieniach, zarządzeniach, dokumentach i informacjach**.

Art. 201 ust. 4. Jeżeli postanowienie, od którego przysługuje środek zaskarżenia, zostało ogłoszone na posiedzeniu jawnym, osoby zawiadomione o posiedzeniu w terminie tygodnia od dnia posiedzenia, a osoby, które nie zostały zawiadomione o posiedzeniu jawnym – od dnia zamieszczenia, a jeżeli postanowienie podlega obwieszczeniu – od dnia obwieszczenia postanowienia w Rejestrze, mogą złożyć **wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie** postanowienia wraz z uzasadnieniem. Termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem

Art. 206 ust. 3. Od dnia obwieszczenia w Rejestrze nie można **zastaniać** się nieznaną treścią obwieszczenia, chyba że mimo zachowania należytej staranności nie można było dowiedzieć się o obwieszczeniu.

Art. 237. Ust. 1. Wierzycielowi w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia postanowienia o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego w Rejestrze, a wierzycielowi, którego siedziba lub miejsce zwykłego pobytu w dniu otwarcia postępowania znajdowały się za granicą – w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego w Rejestrze, przysługuje zażalenie na postanowienie o otwarciu postępowania wyłącznie w części dotyczącej jurysdykcji sądów polskich.

Art. 455. 1. Do dnia utworzenia Rejestru obwieszczeń, o których mowa w ustawie, dokonuje się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. W postępowaniu upadłościowym wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej obwieszczenia nie podlegają opłatom. Obwieszczeń może dokonywać również syndyk, nadzorca sądowy lub zarządca, składając, po ukazaniu się obwieszczenia, do akt, dowód dokonania obwieszczenia. 2. Postanowienia,

zarządzenia i dokumenty, które zamieszcza się w Rejestrze do dnia utworzenia Rejestru wyklada się w sekretariacie sądu, o czym należy uczynić wzmiankę na sentencji postanowienia z zaznaczeniem daty wyłożenia. Jeżeli ustawa przewiduje, że termin biegnie od dnia zamieszczenia postanowienia, zarządzenia lub dokumentu w Rejestrze do dnia utworzenia Rejestru termin ten biegnie od dnia wyłożenia w sekretariacie sądu. 3. Jeżeli ustawa przewiduje, że pisma lub dokumenty składa się albo można złożyć w postaci elektronicznej do dnia utworzenia Rejestru pisma lub dokumenty składa się w postaci papierowej.

Prawo upadłościowe

analiza kategorialna

Analizę prawa upadłościowego będziemy dokonywali w perspektywie wiedzy nabytej w zakresie postępowania restrukturyzacyjnego

Uchwalając prawo restrukturyzacyjne i udzielając pierwszeństwa ochronie przedsiębiorcy przed upadłością ustawodawca **przemodelował** funkcję postępowania upadłościowego.

upadłość ma być rozwiązaniem ostatecznym stosowanym w razie niepowodzenia bądź nie racjonalności działań naprawczych.

postępowanie upadłościowe nie staje się jednak egzekucją uniwersalną w czystej postaci, dalej zawiera bowiem instrumenty mające na celu utrzymanie działającego przedsiębiorstwa a przy tym umożliwia zawarcie układu z wierzycielami na zasadach właściwych dla postępowania restrukturyzacyjnego

Art. 312. 1. Po ogłoszeniu upadłości można prowadzić dalej przedsiębiorstwo upadłego, jeżeli możliwe jest zawarcie układu z wierzycielami lub możliwa jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części.

Wspólnym nadrzędnym celem zarówno prawa upadłościowego jak i prawa restrukturyzacyjnego jest **uregulowanie sytuacji** prawnej dłużnika niewypłacalnego bądź zagrożonego niewypłacalnością.

Wspólnym mianownikiem prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego jest również pojęcie niewypłacalności bądź zagrożenia niewypłacalnością.

Obie procedury posiadają również wspólną platformę informacyjną jaką jest Rejestr. wspólne dla obu procedur są również zasoby ludzkie - funkcję syndyka może bowiem pełnić jedynie osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego.

Prawo restrukturyzacyjne ma zastosowanie między innymi przy ustanawianiu rady wierzycieli (art.201, 202a, 203), przy układzie w upadłości gdzie będzie w głównej mierze regulowało przebieg i skutki postępowania upadłościowego oraz w postępowaniu odrębnym dotyczącym deweloperów.

W zakresie przenikania prawa restrukturyzacyjnego do prawa upadłościowego i odwrotnie należy wskazać trzy instytucje

1. układ w upadłości - także konsumenckiej, w tym w ramach postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli
2. uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości uregulowany w prawie restrukturyzacyjnym
3. układ likwidacyjny w prawie restrukturyzacyjnym

Prawo upadłościowe charakteryzuje się **zwiększonym przymusem**

Art. 58. 1. Jeżeli upadły ukrywa się lub ukrywa swój majątek, sędzia- komisarz może zastosować wobec niego **środki przymusu**¹⁴ określone w Kodeksie postępowania cywilnego dla egzekucji świadczeń niepieniężnych.

Środki przymusu

- pośrednie (przymuszające) - pośrednio prowadzą do zaspokojenia przez nakłonienie (wola) dłużnika do wykonania obowiązków osobiście
- bezpośrednie (zaspokajające) - bezpośrednie wykonanie obowiązku (także wykonanie zastępcze - tożsamość między zastępczym zachowaniem organu a zachowaniem zastępowanym - kwestionowane jako środek bezpośredni na wyższym poziomie abstrakcji w związku z tym, że może dojść do surogacji przedmiotu świadczenia a więc do zmiany przedmiotu świadczenia)

Kpc:

Art. 163. § 1. Jeżeli kodeks przewiduje grzywnę bez określenia jej wysokości, grzywnę wymierza się w kwocie do trzech tysięcy złotych. Grzywny ściąga się w drodze egzekucji sądowej na rzecz Skarbu Państwa § 2. Ilekroć kodeks dopuszcza zarządzenie przymusowego sprowadzenia lub aresztowania, stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego.

Art. 1050. § 1. Jeżeli dłużnik ma wykonać czynność, której inna osoba wykonać za niego nie może, a której wykonanie zależy wyłącznie od jego woli, sąd, w którego okręgu czynność ma być wykonana, na wniosek wierzyciela po wysłuchaniu stron wyznaczy dłużnikowi termin do wykonania i zagrozi mu grzywną na wypadek, gdyby w wyznaczonym terminie czynności nie wykonał.

¹⁴ Środki przymusu w postępowaniu egzekucyjnym (brak definicji) służą szybkości i skuteczności egzekucji (z poszanowaniem zasad tego postępowania). Egzekucja ma charakter majątkowy (ewolucja od egzekucji osobistej - *manum inicere* - mój ci on) i może być skierowana przeciwko osobie (egzekucja personalna) lub przeciwko składnikom majątku dłużnika (egzekucja realna – rzeczowa bądź osobista). Egzekucja personalna ogranicza się do orzeczenia kary grzywny lub aresztu. Nie są to środki zaspokojenia wierzyciela, lecz środki przymuszające opornego dłużnika do zachowania zmierzającego do zaspokojenia. Tego typu środki stosowane są w przypadku egzekucji świadczeń niepieniężnych. Egzekucja realna jako skierowana do majątku to egzekucja świadczeń pieniężnych. W toku postępowania organom służą środki imperium skierowane do osoby dłużnika (w tym także przeszukanie, otworenie mieszkania i skrytek w asyście Policji). Środki te w sytuacji sprzeciwiania się dłużnika prowadzonej egzekucji (przez czynienie bądź nieczynienie) przyjmują charakter przymusu. Przedmiot egzekucji decyduje o rodzaju wykorzystanych środków przymusu rozumianych jako sposób urzeczywistnienia indywidualno-konkretniej normy prawnej o charakterze nakazującym bądź zakazującym, ustalonej w tytule egzekucyjnym a następnie wykonawczym. Ustawodawca polski w zakresie egzekucji świadczeń niepieniężnych pozostawił dwa, jednocześnie funkcjonujące modele, które stanowią odpowiednik rozwiązań francuskich i niemieckich. Otóż, w egzekucji czynności, której inna osoba wykonać za dłużnika nie może, a której wykonanie zależy wyłącznie od jego woli oraz egzekucji zaniechania pewnej czynności lub nieprzeszkadzania czynności wierzyciela, sąd może zastosować środek przymusu w postaci grzywny z zamianą na areszt (środki historyczne) albo na wniosek wierzyciela – zamiast grzywny zagrozić dłużnikowi nakazaniem zapłaty na rzecz wierzyciela określonej sumy pieniężnej (art. 1050, 10501, 1051 i 1051¹) - A.Krakowiak, Modele środków przymusu pośredniego w postępowaniu cywilnym.

Art. 1050¹. § 1. W sytuacji, o której mowa w art. 1050 § 1, sąd, na wniosek wierzyciela, może zamiast zagrożenia grzywną, po wysłuchaniu stron, zagrozić dłużnikowi nakazaniem zapłaty na rzecz wierzyciela określonej sumy pieniężnej za każdy dzień zwłoki w wykonaniu czynności, niezależnie od roszczeń przysługujących wierzycielowi na zasadach ogólnych.

Art. 1052. W jednym postanowieniu sąd może wymierzyć grzywnę nie wyższą niż piętnaście tysięcy złotych, chyba że dwukrotne wymierzenie grzywny okazało się nieskuteczne. Ogólna suma grzywien w tej samej sprawie nie może przewyższać **milion**a złotych. W razie wykonania czynności przez dłużnika lub umorzenia postępowania grzywny niezapłacone do tego czasu ulegają umorzeniu.

Art. 1053. § 1. Wymierzając grzywnę, sąd orzeknie jednocześnie – na wypadek niezapłacenia – zamianę grzywny na areszt, licząc jeden dzień aresztu od pięćdziesięciu do tysiąca pięciuset złotych grzywny. Ogólny czas trwania aresztu nie może w tej samej sprawie przekroczyć 6 miesięcy. § 2. Jeżeli dłużnikiem, do którego skierowane było wezwanie sądu, jest osoba prawna lub inna organizacja, środkiem przymusu podlega jej pracownik odpowiedzialny za niezastosowanie się do wezwania, a gdyby ustalenie takiego pracownika było utrudnione, środkiem przymusu podlegają osoby uprawnione do jej reprezentowania. Art. 1056. § 1. Areszt wykonywa się przez osadzenie dłużnika w pomieszczeniu na ten cel przeznaczonym, oddzielnie od osób pozbawionych wolności w trybie postępowania karnego i administracyjnego. Dłużnik powinien jednak podczas przebywania w areszcie być według możliwości zatrudniony zarobkowo w granicach jego zdolności. Z zarobku jego pokrywa się przede wszystkim koszty wykonania aresztu.

Art. 1058. § 1. W stosunku do osób, których zdrowie może być narażone na niebezpieczeństwo, aresztu nie wykonuje się aż do ich wyzdrowienia. § 2. Na wniosek jednej ze stron i na jej koszt zarządza się zbadanie stanu zdrowia dłużnika przez lekarza sądowego.

Art. 1059. Z ważnej przyczyny sąd może zwolnić dłużnika z aresztu na czas nie dłuższy niż tydzień.

Prawo upadłościowe nie dotyczy tylko przedsiębiorców ale dotyczy również konsumentów oraz byłych przedsiębiorców.¹⁵

Funkcje prawa upadłościowego

1. funkcja windykacyjna
2. Ograniczona funkcja restrukturyzacyjna (układ w upadłości)
3. funkcja oddłużeniowa
4. funkcja wychowawcza

Zasady prawa upadłościowego

1. Zasada kontynuacji działalności (pre-pack)
2. zasada optymalizacji (Prymat wierzycieli)
3. zasada nadrzędności zbiorowego interesu wierzycieli
4. zasada szczególnej ochrony interesów wierzycieli rzeczowych i wierzycieli słabszych
5. zasada szybkości i ekonomiki postępowania
6. zasada jawności postępowania
7. zasada kontryktoryjności

¹⁵ Teza ta stanowi podstawę odmowy rozumienia prawa upadłościowego jako części prawa gospodarczego

8. zasada formalizmu procesowego
9. zasada pisemności i ustności
10. zasada rozporządzalności

Prawo upadłościowe posługuje się przede wszystkim normami bezwzględnie obowiązującymi które znajdują zastosowanie niezależnie od woli stron. Znakomita część przepisów ma charakter norm kompetencyjnych których rolą jest kształtowanie prawa do dokonania określonej czynności prawnej lub procesowej w odniesieniu do poszczególnych podmiotów postępowania.

bezwzględnie obowiązujący charakter norm prawa upadłościowego jest łagodzony za pomocą klauzul generalnych i zwrotów niedookreślonych.

podstawowe znaczenie ma pojęcie „ interes”

Art. 200. Sędzia-komisarz może uchylić uchwałę zgromadzenia wierzycieli, jeżeli jest sprzeczna z prawem lub narusza dobre obyczaje albo rażąco narusza interes wierzyciela, który głosował przeciw uchwale. Na postanowienie sędziego- -komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 9b. 1. W przypadku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i wniosku restrukturyzacyjnego, w pierwszej kolejności rozpoznaje się wniosek restrukturyzacyjny. 2. Sąd upadłościowy wstrzymuje rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości do czasu wydania prawomocnego orzeczenia w sprawie wniosku restrukturyzacyjnego. Wstrzymanie rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości nie wyłącza możliwości zabezpieczenia majątku. 3. Jeżeli wstrzymaniu rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości sprzeciwia się interes ogółu wierzycieli, przepisu ust. 2 nie stosuje się. W takiej sytuacji sąd upadłościowy wydaje postanowienie o przejęciu wniosku o ogłoszenie upadłości i wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia jednym postanowieniem. Sąd upadłościowy rozpoznaje wnioski w składzie właściwym dla rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości.

Odesłania

KPC

Art. 35. Do postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości stosuje się odpowiednio przepisy art. 216a–216ab, art. 219, art. 220, art. 221, art. 224, art. 228 ust. 1, 2 i 3 i art. 229 ust. 2 oraz przepisy części pierwszej księgi pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem art. 1301a, art. 1302 , art. 1391 , art. 2051 , art. 2052 i art. 2054 –20512 oraz przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania oraz postępowaniu w sprawach gospodarczych.

Art. 229. 1. W sprawach nieuregulowanych ustawą do postępowania upadłościowego stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem art. 1301a, art. 1302 , art. 1391 , art. 2051 , art. 2052 i art. 2054 –20512 oraz przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania oraz postępowaniu w sprawach gospodarczych, chyba że ustawa stanowi inaczej.

KC

Art. 101. 1. Zastrzeżone w umowie sprzedaży na rzecz sprzedawcy prawo własności nie wygasa z powodu ogłoszenia upadłości nabywcy, jeżeli jest skuteczne wobec jego wierzycieli według przepisów Kodeksu cywilnego.

Art. 131. W sprawach nieuregulowanych przepisami art. 127–130a do zaskarżenia czynności prawnych upadłego, dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli, przepisy art. 132–134 oraz przepisy Kodeksu cywilnego o ochronie wierzyciela w przypadku niewypłacalności dłużnika stosuje się odpowiednio.

Art. 320. 1. Sprzedaż mienia uregulowana przepisami niniejszego działu może nastąpić w drodze przetargu lub aukcji, do których przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio

Art. 216. Do pełnomocnictwa określonego w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

analiza kategoryjna

Art. 1. 1. Ustawa reguluje:

- 1) zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników będących przedsiębiorcami;
- 2) zasady dochodzenia roszczeń od niewypłacalnych dłużników będących osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej;
- 3) skutki ogłoszenia upadłości;
- 4) zasady umarzania zobowiązań upadłego będącego osobą fizyczną.

2. Przepisy ustawy stosuje się również do innych podmiotów określonych w ustawie.

Art. 2. 1. Postępowanie uregulowane ustawą należy prowadzić tak, aby roszczenia wierzycieli mogły zostać zaspokojone w jak najwyższym stopniu, a jeśli racjonalne względy na to pozwolą – dotychczasowe przedsiębiorstwo dłużnika zostało zachowane.

2. Postępowanie uregulowane ustawą wobec osób fizycznych należy prowadzić również tak, aby umożliwić umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym.

Art. 3. Postępowanie uregulowane ustawą może być wszczęte tylko na wniosek złożony przez podmioty określone w ustawie.

Art. 4. 1. Przepisy części pierwszej stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w ustawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 4a. Ilekroć w ustawie jest mowa o „Rejestrze”, należy przez to rozumieć Krajowy Rejestr Zadłużonych.

Podmiotowy zakres stosowania ustawy

Art. 5. 1. Przepisy ustawy stosuje się do przedsiębiorców w rozumieniu ustawy – Kodeks cywilny, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Przepisy ustawy stosuje się także do:

- 1) spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, prostych spółek akcyjnych i spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej;
- 2) wspólników osobowych spółek handlowych, ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 3) wspólników spółki partnerskiej.

Art. 6. Nie można ogłosić upadłości:

- 1) Skarbu Państwa;
- 2) jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) publicznych samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej;
- 4) instytucji i osób prawnych utworzonych w drodze ustawy, chyba że ustawa ta stanowi inaczej, oraz utworzonych w wykonaniu obowiązku nałożonego ustawą;
- 5) osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne, które nie prowadzą innej działalności gospodarczej lub zawodowej;
- 6) uczelni;
- 7) funduszy inwestycyjnych.

Art. 7. W razie śmierci przedsiębiorcy można ogłosić jego upadłość, jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony w terminie roku od dnia jego śmierci, a w przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego ... – także po upływie roku od dnia śmierci przedsiębiorcy, a przed dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego. Wniosek o ogłoszenie upadłości może złożyć wierzyciel, zarządca sukcesyjny, a także spadkobierca, oraz małżonek i każde z dzieci lub rodziców zmarłego, chociażby nie dziedziczyli po nim spadku.

Art. 8. 1. Wierzyciel może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej, która była przedsiębiorcą, także po zaprzestaniu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, jeżeli od dnia wykreślenia z właściwego rejestru nie upłynął rok. Postępowanie toczy się według przepisów tytułu V części trzeciej. 2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób, które przestały być współnikami osobowych spółek handlowych.

Art. 9. Wierzyciel może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej, która faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, nawet wówczas gdy nie dopełniła obowiązku jej zgłoszenia we właściwym rejestrze, jeżeli od dnia zaprzestania prowadzenia działalności nie upłynął rok. Postępowanie toczy się według przepisów tytułu V części trzeciej.

Art. 9a. Nie można ogłosić upadłości w okresie od otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego do jego zakończenia lub prawomocnego umorzenia. W takim przypadku wniosek podlega odrzuceniu.

Art. 9b. 1. W przypadku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i wniosku restrukturyzacyjnego, w pierwszej kolejności rozpoznaje się wniosek restrukturyzacyjny. 2. Sąd upadłościowy wstrzymuje rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości do czasu wydania prawomocnego orzeczenia w sprawie wniosku restrukturyzacyjnego. Wstrzymanie rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości nie wyłącza możliwości zabezpieczenia majątku. 3. Jeżeli wstrzymaniu rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości sprzeciwia się interes ogółu wierzycieli, przepisu ust. 2 nie stosuje się. W takiej sytuacji sąd upadłościowy wydaje postanowienie o przejęciu wniosku o ogłoszenie upadłości i wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia jednym postanowieniem. Sąd upadłościowy rozpoznaje wnioski w składzie właściwym dla rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości. 4. Jeżeli przejęcie wniosku o ogłoszenie upadłości i wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania prowadziłoby do znacznego opóźnienia wydania orzeczenia w przedmiocie ogłoszenia upadłości, ze szkodą dla wierzycieli, a podstawy restrukturyzacji przedstawione przez dłużnika we wniosku restrukturyzacyjnym są znane sądowi upadłościowemu, sąd upadłościowy nie

wyduje postanowienia o przejęciu wniosków do wspólnego rozpoznania i rozpoznaje wniosek o ogłoszenie upadłości, o czym zawiadamia sąd restrukturyzacyjny.

Podstawy ogłoszenia upadłości

Art. 10. Upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny.

Art. 11. 1. Dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

1a. Domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące.

2. Dłużnik będący osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, jest niewypłacalny także wtedy, gdy jego zobowiązania pieniężne przekraczają wartość jego majątku, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące.

3. Do majątku, o którym mowa w ust. 2, nie wlicza się składników niewchodzących w skład masy upadłości.

4. Do zobowiązań pieniężnych, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się zobowiązań przyszłych, w tym zobowiązań pod warunkiem zawieszającym oraz zobowiązań wobec wspólnika albo akcjonariusza z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, o których mowa w art. 342 ust. 1 pkt 4.

5. Domniemywa się, że zobowiązania pieniężne dłużnika przekraczają wartość jego majątku, jeżeli zgodnie z bilansem jego zobowiązania, z wyłączeniem rezerw na zobowiązania oraz zobowiązań wobec jednostek powiązanych, przekraczają wartość jego aktywów, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące.

6. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli nie ma zagrożenia utraty przez dłużnika zdolności do wykonywania jego wymagalnych zobowiązań pieniężnych w niedługim czasie.

7. Przepisy ust. 2–6 nie mają zastosowania do spółek osobowych określonych w ustawie – Kodeks spółek handlowych, w których co najmniej jednym wspólnikiem odpowiadającym za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem jest osoba fizyczna.

Art. 11a. 1. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego można ogłosić upadłość zmarłego przedsiębiorcy także wtedy, gdy w zakresie czynności dokonywanych w ramach prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku zarządca sukcesyjny utracił zdolność do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

Oddalenie wniosku

Art. 12a. Sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości złożony przez wierzyciela, jeżeli dłużnik wykaże, że wierzytelność ma w całości charakter sporny, a spór zaistniał między stronami przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości

Art. 13. 1. Sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów.

2. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.

2a. Oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd ustala, czy materiał zgromadzony w sprawie daje podstawę do rozwiązania podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego.

3. Jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że obciążenia majątku dłużnika są bezskuteczne według przepisów ustawy albo gdy dokonane zostały w celu pokrzywdzenia wierzycieli, jak również jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że dłużnik dokonał innych czynności prawnych bezskutecznych według przepisów ustawy, którymi wyzbył się majątku wystarczającego na zaspokojenie kosztów postępowania, a okoliczności sprawy wskazują, że zastosowanie przepisów o bezskuteczności i zaskarżaniu czynności upadłego doprowadzi do uzyskania majątku o wartości przekraczającej przewidywaną wysokość kosztów, przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się.

Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości

Sąd

Art. 18. Sprawy o ogłoszenie upadłości rozpoznaje sąd upadłościowy w składzie trzech sędziów zawodowych. Sądem upadłościowym jest sąd rejonowy – sąd gospodarczy.

Art. 19. 1. Sprawy o ogłoszenie upadłości rozpoznaje sąd właściwy dla głównego ośrodka podstawowej działalności dłużnika.

1a. Głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce, w którym dłużnik regularnie zarządza swoją działalnością o charakterze ekonomicznym i które jako takie jest rozpoznawalne dla osób trzecich.

1b. W przypadku osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, domniemywa się, że głównym ośrodkiem jej podstawowej działalności jest miejsce siedziby.

1c. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową domniemywa się, że głównym ośrodkiem jej podstawowej działalności jest główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej lub zawodowej; w przypadku każdej innej osoby fizycznej domniemywa się, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce zwykłego pobytu tej osoby.

3. Jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej głównego ośrodka podstawowej działalności, właściwy jest sąd miejsca zwykłego pobytu albo siedziby dłużnika, a jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zwykłego pobytu albo siedziby, właściwy jest sąd, w którego obszarze znajduje się majątek dłużnika.

4. Jeżeli w toku postępowania o ogłoszenie upadłości okaże się, że właściwy jest inny sąd, sprawę przekazuje się temu sądowi. Na postanowienie o przekazaniu sprawy nie przysługuje zażalenie. Postanowienie to wiąże sąd, któremu sprawa została przekazana. Czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy.

5. Przekazanie sprawy po ogłoszeniu upadłości jest niedopuszczalne.

Wniosek o ogłoszenie upadłości

Art. 20. 1. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić dłużnik lub każdy z jego wierzycieli osobistych.

2. Wniosek mogą zgłosić również:

1) w stosunku do spółki jawnej, spółki partnerskiej, spółki komandytowej oraz spółki komandytowo-akcyjnej – każdy ze wspólników odpowiadających bez ograniczenia za zobowiązania spółki;

2) w stosunku do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – każdy, kto na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami;

3) w stosunku do przedsiębiorstwa państwowego – także organ założycielski;

4) w stosunku do jednoosobowej spółki Skarbu Państwa – także pełnomocnik Rządu, państwowa osoba prawna, organ lub inna jednostka uprawniona do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa;

5) w stosunku do osoby prawnej, spółki jawnej, spółki partnerskiej oraz spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej, będących w stanie likwidacji – każdy z likwidatorów;

6) w stosunku do osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego – kurator ustanowiony na podstawie art. 42 § 1 ustawy – Kodeks cywilny;

7) w stosunku do dłużnika, któremu została udzielona pomoc publiczna o wartości przekraczającej 100 000 euro – organ udzielający pomocy;

8) w stosunku do dłużnika, wobec którego prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie Kodeksu postępowania cywilnego – zarządca ustanowiony w tym postępowaniu;

9) w stosunku do spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek – spółka dominująca.

Art. 21. 1. Dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

2. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami.

2a. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na zarządcy sukcesyjnym. Jeżeli podstawa do ogłoszenia upadłości wystąpiła przed ustanowieniem zarządu sukcesyjnego, termin do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości biegnie od dnia, w którym został ustanowiony zarząd sukcesyjny. Zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości przez zarządcę sukcesyjnego nie wymaga zgody osób, na rzecz których działa zarządca sukcesyjny.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1–2a, ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1 lub 2a, chyba że nie ponoszą winy. Osoby te mogą uwolnić się od odpowiedzialności, w szczególności jeżeli wykażą, że w terminie określonym w ust. 1 lub 2a otwarto postępowanie restrukturyzacyjne albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu.

3a. W przypadku dochodzenia odszkodowania przez wierzyciela niewypłacalnego dłużnika domniemywa się, że szkoda, o której mowa w ust. 3, obejmuje wysokość niezaspokojonej wierzytelności tego wierzyciela wobec dłużnika.

5. Osoby, o których mowa w ust. 1–2a, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.

Art. 22a. Wnioskodawca uiszcza zaliczkę na wydatki w toku postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości w wysokości jednokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i wraz z wnioskiem przedstawia dowód jej uiszczenia. W przypadku braku uiszczenia zaliczki przewodniczący wzywa do uiszczenia zaliczki w terminie tygodnia pod rygorem zwrotu wniosku.

Art. 24. Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza wierzyciel, powinien we wniosku uprawdopodobnić swoją wierzytelność.

Art. 25. 1. Wraz z wnioskiem o ogłoszenie upadłości dłużnik jest obowiązany złożyć oświadczenie o prawdziwości danych zawartych we wniosku. 2. Jeżeli oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, nie jest zgodne z prawdą, dłużnik ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek podania nieprawdziwych danych we wniosku o ogłoszenie upadłości. 3. W razie niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, wniosek zwraca się bez wzywania dłużnika do jego uzupełnienia.

Przepisy o postępowaniu

Art. 26. 1. Uczestnikiem postępowania o ogłoszenie upadłości jest każdy, kto złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, oraz dłużnik.

2. O złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa sąd niezwłocznie zawiadamia odpowiednio organ założycielski albo pełnomocnika Rządu, państwową osobą prawną, organ lub inną jednostkę uprawnioną do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa, które w terminie dwóch tygodni mogą złożyć sądowi opinię w sprawie.

Art. 26¹. 1. Jeżeli dłużnik nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sąd upadłościowy ustanawia dla niego kuratora. Kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 § 1 ustawy – Kodeks cywilny powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie. 3. Wynagrodzenie kuratora ustanowionego na podstawie ust. 1 ustala sędzia- -komisarz w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora ...

Art. 27. 1. Sąd rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym.

2. Sąd może na posiedzeniu niejawnym przeprowadzić postępowanie dowodowe w całości lub w części także wówczas, gdy wyznaczono rozprawę.

3. Postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd wydaje w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku. Zażalenie na postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd drugiej instancji rozpoznaje w terminie miesiąca od dnia przedstawienia mu akt sprawy.

4. W przypadkach przewidzianych w ustawie obwieszczenia dokonuje się w Rejestrze. W przypadku gdy od dnia obwieszczenia biegnie termin do wniesienia środka zaskarżenia, obwieszczeniu podlega także informacja o sposobie i terminie jego wniesienia

Art. 29. Jeżeli na skutek braku lub wskazania nieprawidłowego adresu dłużnika lub niewykonania innych zarządzeń nie można nadać sprawie dalszego biegu, wniosek o ogłoszenie upadłości zwraca się.

Art. 29a. 1. Sąd może uznać cofnięcie wniosku o ogłoszenie upadłości za niedopuszczalne, jeżeli prowadziło to do pokrzywdzenia wierzycieli.

2. Wykonanie przez dłużnika zobowiązań wobec wnioskodawcy po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania.

Art. 30. 1. Sąd może w razie potrzeby wysłuchać dłużnika oraz wierzyciela będącego wnioskodawcą, a w sprawie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa także odpowiednio organ założycielski albo przedstawiciela pełnomocnika Rządu, państwowej osoby prawnej, organu lub innej jednostki uprawnionej do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa.

2. Sąd wysłuchuje dłużnika z zachowaniem przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o przesłuchaniu stron, po odebraniu od niego przyrzeczenia.

3. Gdyby wysłuchanie, o którym mowa w ust. 2, było niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, sąd może zażądać od dłużnika złożenia wyjaśnień na piśmie z podpisem notarialnie poświadczonym, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań. Wyjaśnienia te są dowodem w sprawie.

4. Do wysłuchania innych osób stosuje się przepis art. 217.

Art. 30a. W postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego, z wyjątkiem określonym w art. 56b ust. 1.

Art. 32 2. Jeżeli wierzyciel cofnął wniosek o ogłoszenie upadłości po wykonaniu przez dłużnika zobowiązań, o których mowa w art. 11, kosztami sądowymi obciąża się dłużnika.

3. Kosztami sądowymi obciąża się dłużnika w przypadku oddalenia wniosku na podstawie art. 13.

4. W sprawach, o których mowa w ust. 2 i 3, dłużnik obowiązany jest również do zwrotu kosztów poniesionych przez wierzyciela.

5. Od wnioskodawcy sąd może zażądać zaliczki na wydatki w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości w kwocie przewyższającej sumę określoną w art. 22a pod rygorem odrzucenia wniosku. Na postanowienie sądu w przedmiocie zaliczki zażalenie nie przysługuje. Żądanie dodatkowej zaliczki nie wstrzymuje rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości.

6. Wydatki pokrywane są w pierwszej kolejności z zaliczki wpłaconej przez wnioskodawcę.

Art. 33. 1. Zażalenie przysługuje na postanowienie sądu kończące postępowanie oraz w przypadkach określonych w ustawie.

1a. Zażalenia na postanowienia sądu rozpoznaje sąd w innym składzie z wyjątkiem zażeń na postanowienia kończące postępowanie w sprawie oraz których przedmiotem jest:

1) zatwierdzenie warunków sprzedaży,

- 2) zabezpieczenie majątku dłużnika,
- 3) wynagrodzenie i zwrot wydatków tymczasowego nadzorcy sądowego,
- 4) wynagrodzenie i zwrot wydatków zarządcy przymusowego – które rozpoznaje sąd drugiej instancji.

2. Od postanowienia sądu drugiej instancji skarga kasacyjna nie przysługuje.

3. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.

Art. 34. 1. W przypadku złożenia przez wierzyciela wniosku w złej wierze, sąd, oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości, obciąży wierzyciela kosztami postępowania i może nakazać wierzycielowi złożenie publicznego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie.

2. W przypadku oddalenia wniosku wierzyciela o ogłoszenie upadłości złożonego w złej wierze, dłużnikowi, a także osobie trzeciej przysługuje przeciwko wierzycielowi roszczenie o naprawienie szkody.

Postępowanie zabezpieczające

Art. 36. Po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości sąd na wniosek albo z urzędu może dokonać zabezpieczenia majątku dłużnika. W przedmiocie zabezpieczenia sąd orzeka niezwłocznie.

Art. 37. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania zabezpieczającego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym. Przepisu art. 396 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

Zabezpieczenie majątku dłużnika

Art. 38. 1. Sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego. Do tymczasowego nadzorcy sądowego przepisy art. 156 ust. 4, art. 157, art. 157a, art. 159–161, art. 166 ust. 6, art. 167 ust. 2, art. 167a, art. 167b, art. 170–172 i art. 178 stosuje się odpowiednio.

1a. Postanowienie o ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego, odwołaniu albo zmianie osoby tymczasowego nadzorcy sądowego i informację o uprawomocnieniu się postanowienia o uchyleniu zabezpieczenia przez odwołanie tymczasowego nadzorcy sądowego obwieszcza się.

1b. Sąd ustala wynagrodzenie tymczasowego nadzorcy sądowego, biorąc pod uwagę nakład pracy, zakres czynności podejmowanych w postępowaniu, stopień ich trudności oraz czas pełnienia funkcji.

1c. Wynagrodzenie tymczasowego nadzorcy sądowego ustala się w wysokości od jednej czwartej przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do jego dwukrotności.

1d. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można przyznać wyższe wynagrodzenie w wysokości do czterokrotności wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1c, jeżeli uzasadnia to nakład pracy tymczasowego nadzorcy sądowego, zakres podjętych czynności, stopień ich trudności oraz czas pełnienia funkcji.

2. O wynagrodzeniu tymczasowego nadzorcy sądowego i zwrocie wydatków koniecznych poniesionych w związku z pełnieniem funkcji orzeka sąd na jego wniosek złożony w terminie tygodnia od dnia powiadomienia o odwołaniu lub od dnia wygaśnięcia funkcji. Sąd może przyznać

tymczasowemu nadzorcy sądowemu zaliczkę na wydatki. Kwotę zaliczki wypłaca się w pierwszej kolejności z zaliczki wpłaconej przez wnioskodawcę.

3. Sąd może zobowiązać tymczasowego nadzorcy sądowego do złożenia w wyznaczonym terminie sprawozdania obejmującego w szczególności informacje na temat stanu finansowego dłużnika, rodzaju i wartości jego majątku oraz przewidywanych kosztów postępowania upadłościowego.

Art. 38a. Dłużnik po ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest wymagana zgoda tymczasowego nadzorcy sądowego pod rygorem nieważności. Zgoda może zostać udzielona również po dokonaniu czynności w terminie trzydziestu dni od jej dokonania.

Art. 39. 1. Sąd na wniosek wnioskodawcy, dłużnika lub tymczasowego nadzorcy sądowego może zawiesić postępowanie egzekucyjne oraz uchylić zajęcie rachunku bankowego, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celów postępowania upadłościowego. Uchylając zajęcie rachunku bankowego, sąd ustanawia tymczasowego nadzorcy sądowego, jeżeli wcześniej nie został ustanowiony.

2. Dyspozycje dłużnika dotyczące środków na rachunku bankowym, którego zajęcie uchylono, wymagają zgody tymczasowego nadzorcy sądowego.

3. Postanowienie o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego oraz uchyleniu zajęcia rachunku bankowego doręcza się wierzycielowi prowadzącemu egzekucję oraz organowi egzekucyjnemu. Na postanowienie to dłużnikowi oraz wierzycielowi prowadzącemu egzekucję przysługuje zażalenie.

Art. 40. 1. Sąd może stosować inne sposoby zabezpieczenia, w tym także zabezpieczenie przez ustanowienie zarządu przymusowego nad majątkiem dłużnika, jeżeli zachodzi obawa, że dłużnik będzie ukrywał swój majątek lub w inny sposób działał na szkodę wierzycieli, a także gdy dłużnik nie wykonuje poleceń tymczasowego nadzorcy sądowego.

2. Ustanawiając zabezpieczenie przez zarząd przymusowy, sąd wyznacza zarządcę przymusowego oraz określa zakres i sposób wykonywania zarządu.

3. Do czynności dłużnika dotyczących jego majątku objętego zarządem przymusowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 77–79.

4. Do zarządcy przymusowego przepisy art. 38 ust. 1a–3 oraz przepisy ustawy o syndyku stosuje się odpowiednio.

Art. 43. Zabezpieczenia zastosowane przez sąd upadają z dniem ogłoszenia upadłości albo uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu lub oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości albo umorzeniu postępowania w przedmiocie rozpoznania tego wniosku. O upadku zabezpieczenia w postaci ustanowienia tymczasowego nadzorcy sądowego albo zarządu przymusowego obwieszcza się.

Orzeczenie o ogłoszeniu upadłości

Art. 51. 1. Uwzględniając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości w którym: ... 4) wzywa wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze; dla wierzycieli, o których mowa w art. 216aa ust. 1, wskazuje adres do zgłoszenia wierzytelności syndykowi; 5) wzywa osoby, którym przysługują prawa oraz prawa osobiste i roszczenia ciążące na

nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłoszenia syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym; dla wierzycieli, o których mowa w art. 216aa ust. 1, wskazuje adres do zgłoszenia praw oraz praw osobistych i roszczeń ciążących na nieruchomości syndykowi;

2. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości jest skuteczne i wykonalne z dniem jego wydania, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 52. Data wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości jest datą upadłości. W przypadku wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości po ponownym rozpoznaniu sprawy w następstwie uchylenia postanowienia przez sąd drugiej instancji za datę upadłości uważa się datę wydania pierwszego postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Art. 53. 1. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości obwieszcza się.

2. Postanowienie w przedmiocie ogłoszenia upadłości doręcza się syndykowi po uprzednim powiadomieniu go o ogłoszeniu upadłości, upadłemu albo jego spadkobiercy oraz wierzycielowi, który żądał ogłoszenia upadłości. Postanowienie w przedmiocie ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa doręcza się także odpowiednio organowi założycielskiemu albo pełnomocnikowi Rządu, państwowej osobie prawnej, organowi lub innej jednostce uprawnionej do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa. Powiadomienie syndyka następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

3. Jeżeli upadły jest uczestnikiem ... systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych ... lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny ..., postanowienie o ogłoszeniu upadłości doręcza się także Prezesowi Narodowego Banku Polskiego, po uprzednim powiadomieniu go o godzinie wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

4. Jeżeli upadły jest spółką publiczną ..., postanowienie o ogłoszeniu upadłości doręcza się także Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego.

5. O ogłoszeniu upadłości powiadamia się właściwą izbę administracji skarbowej i właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także znane sądowi organy egzekucyjne prowadzące postępowania egzekucyjne przeciwko upadłemu. Powiadomienie organów egzekucyjnych następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

6. Jeżeli upadły jest operatorem publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcą publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych ... o ogłoszeniu upadłości powiadamia się Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Powiadomienie następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego przekazu informacji, takich jak telefon, faks, poczta elektroniczna.

Art. 54. 2. Sąd drugiej instancji nie może orzec o ogłoszeniu upadłości.

3. W przypadku uchylenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania syndyk oraz sędzia-komisarz zachowują swoje uprawnienia, a czynności przez nich dokonane pozostają w mocy.

4. Jeżeli po uchyleniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania zostanie wydane postanowienie o zatwierdzeniu układu albo postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości umarza się.

Art. 54a. 1. Wierzycielowi w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze, a wierzycielowi, którego siedziba lub miejsce zwykłego pobytu w dniu otwarcia postępowania znajdowały się za granicą, w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze przysługuje zażalenie na postanowienie o ogłoszeniu upadłości wyłącznie w części dotyczącej jurysdykcji sądów polskich. 2. O wniesieniu zażalenia obwieszcza się w Rejestrze.

Przygotowana likwidacja

Art. 56a. 1. W postępowaniu o ogłoszenie upadłości uczestnik postępowania może złożyć wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży przedsiębiorstwa dłużnika lub jego zorganizowanej części lub składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa na rzecz nabywcy.

2. Niedopuszczalne jest złożenie wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży w odniesieniu do składników majątkowych objętych zastawem rejestrowym, jeżeli umowa o ustanowienie zastawu rejestrowego przewiduje przejęcie przedmiotu zastawu albo jego sprzedaż ..., chyba że do wniosku zostanie dołączona pisemna zgoda zastawnika. Przepis art. 330 stosuje się odpowiednio.

2a. Do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży wnioskodawca załącza dowód wniesienia przez nabywcę wadium w wysokości jednej dziesiątej oferowanej ceny. W razie niezałączenia do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży dowodu wniesienia wadium wniosek ten pozostawia się bez rozpoznania.

2aa. Wadium może być wnoszone w jednej formie lub kilku następujących formach: 1) pieniądzu; 2) poręczeniach bankowych lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że poręczenie kasy jest zawsze poręczeniem pieniężnym; 3) gwarancjach bankowych; 4) gwarancjach ubezpieczeniowych.

2ab. Wadium wnoszone w pieniądzu wpłaca się przelewem na rachunek depozytowy sądu właściwego do rozpoznania wniosku.

2b. Do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży wnioskodawca załącza listę znanych mu zabezpieczeń dokonanych przez wierzycieli na majątku, którego dotyczy ten wniosek, z podaniem adresów tych wierzycieli. Sąd przesyła uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe odpis tego wniosku wraz z załącznikami wierzycielom zabezpieczonym na majątku, którego dotyczy ten wniosek.

3. Do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży dołącza się opis i oszacowanie składnika objętego wnioskiem sporządzone przez osobę wpisaną na listę biegłych sądowych.

4. Wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży musi zawierać warunki sprzedaży przez wskazanie co najmniej ceny oraz nabywcy. Warunki sprzedaży mogą być określone w złożonym projekcie umowy, która ma być zawarta przez syndyka. We wniosku albo złożonym projekcie umowy należy wskazać adres oraz adres poczty elektronicznej nabywcy.

5. Wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży może przewidywać wydanie przedsiębiorstwa nabywcy z dniem ogłoszenia upadłości dłużnika. W takim przypadku do wniosku dołącza się dowód wpłaty pełnej ceny na rachunek depozytowy sądu.

6. Wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży może dotyczyć więcej niż jednego nabywcy.

Art. 56aa. 1. W przypadku złożenia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży sąd ustanawia tymczasowego nadzorcę sądowego albo zarządcę przymusowego.

2. Tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy składa, w wyznaczonym terminie, sprawozdanie obejmujące w szczególności informacje na temat stanu finansowego dłużnika, rodzaju i wartości jego majątku oraz przewidywanych kosztów postępowania upadłościowego oraz innych zobowiązań masy upadłości, które należałoby ponieść przy likwidacji na zasadach ogólnych, a także inne informacje istotne dla rozpoznania wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży.

Art. 56b. 1. Sprzedaż, o której mowa w niniejszym dziale, na rzecz podmiotów wskazanych w art. 128 dopuszczalna jest wyłącznie po cenie sprzedaży nie niższej niż cena oszacowania. Cenę oszacowania ustala sąd na podstawie dowodu z opinii biegłego.

2. Wnioskodawca i potencjalny nabywca składają oświadczenie, czy między nimi a dłużnikiem nie zachodzą stosunki, o których mowa w art. 128.

Art. 56c. 1. Sąd uwzględnia wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży, jeżeli cena jest wyższa niż kwota możliwa do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszona o koszty postępowania oraz inne zobowiązania masy upadłości, które należałoby ponieść przy likwidacji w takim trybie.

2. Sąd może uwzględnić wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży, jeżeli cena jest zbliżona do kwoty możliwej do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszonej o koszty postępowania oraz inne zobowiązania masy upadłości, które należałoby ponieść przy likwidacji w takim trybie, jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny lub możliwość zachowania przedsiębiorstwa dłużnika.

3. Sąd rozpoznaje wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży nie wcześniej niż trzydzieści dni od dnia obwieszczenia o złożeniu tego wniosku oraz nie wcześniej niż czternaście dni od dnia doręczenia wierzycielom zabezpieczonym na majątku, którego dotyczy ten wniosek, odpisów tego wniosku wraz z załącznikami oraz zobowiązaniem do zajęcia stanowiska w wyznaczonym terminie.

Art. 56ca. 1. W przypadku złożenia co najmniej dwóch wniosków o zatwierdzenie warunków sprzedaży przeprowadza się aukcję pomiędzy nabywcami w celu wyboru najkorzystniejszych warunków sprzedaży. Do aukcji stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, z tym że: 1) warunki aukcji zatwierdza sąd w składzie jednoosobowym; 2) o aukcji należy zawiadomić nabywców oraz wnioskodawców co najmniej dwa tygodnie przed terminem posiedzenia wyznaczonego w celu jej przeprowadzenia; 3) aukcję przeprowadza się na posiedzeniu jawnym; 4) aukcję prowadzi tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy pod nadzorem sądu w składzie jednoosobowym; 5) wyboru najkorzystniejszej oferty dokonuje tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy, który przedstawia wybraną ofertę w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 56aa ust. 2.

2. W przypadku złożenia kolejnego wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży przepisu art. 56ab nie stosuje się.

3. Kolejny wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży złożony po dokonaniu wyboru oferenta pozostawia się bez rozpoznania, o ile jego przedmiotem jest sprzedaż składników majątku dłużnika objętych przeprowadzoną aukcją.

Art. 56d. 1. Uwzględniając wniosek, sąd w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zatwierdza warunki sprzedaży, określając co najmniej cenę oraz nabywcę mienia będącego przedmiotem sprzedaży, o której mowa w niniejszym dziale. W postanowieniu sąd może także odwołać się do warunków sprzedaży określonych w projekcie umowy.

2. Na postanowienie oddalające wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży zażalenie przysługuje dłużnikowi oraz wnioskodawcy składającemu wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży, a na postanowienie uwzględniające ten wniosek – dłużnikowi oraz każdemu z wierzycieli. Zażalenie można wnieść w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia w Rejestrze.

3. Wadium wniesione przez nabywcę wskazanego we wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży, który nie został uwzględniony, zwraca się w terminie dwóch tygodni od dnia uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości i zatwierdzeniu warunków sprzedaży, chyba że nabywca wcześniej złożył wniosek o zwrot wadium. Zwrot wadium na wniosek nabywcy skutkuje pozostawieniem bez rozpoznania wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży na rzecz tego nabywcy. Wadium wniesione w pieniądzu podlega zwrotowi na rachunek bankowy wskazany przez nabywcę. Wadium wniesione w pieniądzu przez nabywcę wskazanego w uwzględnionym wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży zalicza się na poczet ceny i niezwłocznie przekazuje z rachunku depozytowego sądu do masy upadłości.

3a. Wadium wniesione w innej formie niż pieniądz zwraca się poprzez złożenie gwarantowi lub poręczycielowi oświadczenia o zwolnieniu wadium.

4. Wadium wniesione przez nabywcę zwraca się również z dniem uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości i oddaleniu wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży, uprawomocnienia się zarządzenia o zwrocie tego wniosku albo postanowienia o jego odrzuceniu albo umorzeniu postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży.

Art. 56e. 1. Syndyk zawiera umowę sprzedaży na warunkach określonych w postanowieniu sądu o zatwierdzeniu warunków sprzedaży nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia stwierdzenia prawomocności tego postanowienia, chyba że zaakceptowane przez sąd warunki umowy przewidywały inny termin. O stwierdzeniu prawomocności postanowienia sądu o zatwierdzeniu warunków sprzedaży zawiadamia się syndyka oraz nabywcę.

2. Zawarcie umowy sprzedaży może nastąpić wyłącznie po wpłaceniu przez nabywcę całej ceny do masy upadłości lub po wydaniu syndykowi ceny złożonej wcześniej do depozytu.

2a. Jeżeli do zawarcia umowy sprzedaży nie dojdzie z przyczyn leżących po stronie nabywcy, syndyk zatrzymuje wadium wniesione w pieniądzu. Jeżeli wadium było wniesione w innej formie niż pieniądz, syndyk dochodzi zaspokojenia z przedmiotu zabezpieczenia. Wadium stanowi składnik masy upadłości.

3. Do skutków sprzedaży według przepisów niniejszego rozdziału przepisy art. 313, art. 314 i art. 317 stosuje się.

Art. 56f. 1. Jeżeli do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży był dołączony dowód wpłaty pełnej ceny na rachunek depozytowy sądu, wydanie przedmiotu sprzedaży nabywcy następuje niezwłocznie po wydaniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

1a. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku wpłaty pełnej ceny na rachunek depozytowy sądu w toku postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości albo po wydaniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

2. Wydanie przedmiotu sprzedaży nabywcy następuje do rąk nabywcy, przy udziale syndyka. Przepis art. 174 stosuje się odpowiednio.

3. Do czasu uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego warunki sprzedaży i zawarcia umowy sprzedaży nabywca zarządza nabytym majątkiem w granicach zwykłego zarządu na własne ryzyko i odpowiedzialność.

4. Uchylając postanowienie o zatwierdzeniu warunków sprzedaży, sąd zobowiązuje nabywcę do zwrotu przedmiotu sprzedaży do rąk syndyka lub dłużnika. Postanowienie jest tytułem egzekucyjnym przeciwko nabywcy.

Art. 56g. 1. Po uprawomocnieniu się postanowienia zatwierdzającego warunki sprzedaży sąd z urzędu lub na wniosek syndyka postanowi o wydaniu syndykowi ceny złożonej do depozytu.

2. W innych przypadkach niż określony w ust. 1 o wydaniu ceny z depozytu orzeka na wniosek nabywcy sąd w terminie trzydziestu dni od dnia wydania przedsiębiorstwa syndykowi lub dłużnikowi. Syndyk lub dłużnik może złożyć wniosek o zatrzymanie ceny w depozycie na kolejne dwa tygodnie potrzebne do złożenia wniosku o zabezpieczenie powództwa o odszkodowanie według przepisów ogólnych. Po upływie tego terminu sąd niezwłocznie postanowi o wydaniu ceny z depozytu, chyba że został złożony wniosek o zabezpieczenie.

3. W przedmiocie postanowienia o wydaniu ceny z depozytu w sytuacjach wskazanych w ust. 1 i 2 orzeka sąd w składzie jednoosobowym.

Art. 56h. W terminie przewidzianym na zawarcie umowy sprzedaży syndyk lub nabywca może złożyć wniosek do sądu o uchylenie lub zmianę postanowienia o zatwierdzeniu warunków sprzedaży, jeżeli po wydaniu tego postanowienia zmieniły się lub zostały ujawnione okoliczności mające istotny wpływ na wartość składnika majątku będącego przedmiotem sprzedaży. Na postanowienie uwzględniające ten wniosek zażalenie przysługuje również syndykowi oraz nabywcy. Przepisy art. 56a–56g stosuje się odpowiednio.

Skutki ogłoszenia upadłości

Skutki ogłoszenia upadłości co do osoby upadłego

Art. 57. 1. Upadły jest obowiązany wskazać i wydać syndykowi cały swój majątek, a także wydać dokumenty dotyczące jego działalności, majątku oraz rozliczeń, w szczególności księgi rachunkowe, inne ewidencje prowadzone dla celów podatkowych i korespondencję. Wykonanie tego obowiązku upadły potwierdza w formie oświadczenia na piśmie, które składa sędziemu-komisarzowi.

2. Upadły jest obowiązany udzielać sędziemu-komisarzowi i syndykowi wszelkich potrzebnych wyjaśnień dotyczących swojego majątku.

3. Sędzia-komisarz może postanowić, aby upadły będący osobą fizyczną nie opuszczał terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez jego zezwolenia.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do członków organu zarządzającego upadłego niebędącego osobą fizyczną.

5. Na postanowienie sędziego-komisarza, o którym mowa w ust. 3 i 4, przysługuje zażalenie.

Art. 58. 1. Jeżeli upadły ukrywa się lub ukrywa swój majątek, sędzia-komisarz może zastosować wobec niego środki przymusu określone w Kodeksie postępowania cywilnego dla egzekucji świadczeń niepieniężnych.

2. Sędzia-komisarz może zastosować środki przymusu wobec upadłego, który uchybia swoim obowiązkom albo po ogłoszeniu upadłości dopuszcza się czynów mających na celu ukrycie majątku, obciążenie go pozornymi zobowiązaniami lub w jakikolwiek sposób utrudnia ustalenie składu masy upadłości.

3. Sędzia-komisarz uchyli środki przymusu, gdy ustanie potrzeba ich stosowania.

4. Na postanowienie w sprawie środków przymusu przysługuje zażalenie.

Art. 60¹. Po ogłoszeniu upadłości przedsiębiorca występuje w obrocie pod dotychczasową firmą z dodaniem oznaczenia „w upadłości”.

Skutki ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego

Masa upadłości

Art. 61. Z dniem ogłoszenia upadłości majątek upadłego staje się masą upadłości, która służy zaspokojeniu wierzycieli upadłego.

Art. 62. W skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego, z wyjątkami określonymi w art. 63–67a.

Art. 63. 1. Nie wchodzi do masy upadłości:

1) mienie, które jest wyłączone od egzekucji

2) wynagrodzenie za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu;

3) kwota uzyskana z tytułu realizacji zastawu rejestrowego lub hipoteki, jeżeli upadły pełnił funkcję administratora zastawu lub hipoteki, w części przypadającej zgodnie z umową powołującą administratora pozostałym wierzycielom;

4) środki pieniężne znajdujące się na rachunku będącym przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy. – Ordynacja podatkowa

1a. W przypadku ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, na której utrzymaniu nie pozostają inne osoby, do masy upadłości nie wchodzi także część dochodu upadłego, która łącznie z dochodami wyłączonymi z masy upadłości na podstawie ust. 1 odpowiada kwocie stanowiącej 150% kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej

1b. W przypadku ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, na której utrzymaniu pozostają inne osoby, do masy upadłości nie wchodzi także część dochodu upadłego, która łącznie z dochodami wyłączonymi z masy upadłości na podstawie ust. 1 odpowiada iloczynowi liczby osób pozostających na utrzymaniu upadłego oraz upadłego i 150% kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

1c. Sędzia-komisarz na wniosek upadłego lub syndyka może w inny sposób określić część dochodu upadłego, która nie wchodzi do masy upadłości zgodnie z ust. 1a lub 1b, biorąc pod uwagę szczególne potrzeby upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich stan zdrowia, potrzeby mieszkaniowe oraz możliwości ich zaspokojenia. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie upadłemu i wierzycielom.

1d. Część dochodu upadłego, która nie wchodzi do masy upadłości zgodnie z ust. 1a–1c, nie podlega egzekucji.

2. Uchwała zgromadzenia wierzycieli może wyłączyć z masy upadłości inne składniki mienia upadłego.

Art. 63a. Wątpliwości co do tego, które z przedmiotów należących do upadłego wchodzi w skład masy upadłości, rozstrzyga sędzia-komisarz na wniosek syndyka, upadłego lub wierzyciela. Na postanowienie sędziego-komisarza zażalenie przysługuje wnioskodawcy, upadłemu i wierzycielom.

Art. 64. 1. Mienie przeznaczone na pomoc dla pracowników upadłego i ich rodzin, stanowiące zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym środki pieniężne zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, tworzonego na podstawie przepisów o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, wraz z przypadającymi po ogłoszeniu upadłości kwotami pochodzącymi ze zwrotu udzielonych pożyczek na cele mieszkaniowe, wpłatami odsetek bankowych od środków tego funduszu oraz opłatami pobieranymi od korzystających z usług i świadczeń socjalnych finansowanych z tego funduszu organizowanych przez upadłego, nie wchodzi w skład masy upadłości. Składniki tego mienia oznaczy sędzia-komisarz.

2. Mieniem, o którym mowa w ust. 1, zarządza syndyk, wydatkując zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym funduszu środki na cele i według zasad, które zostały określone w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. 3. Niewykorzystane środki, o których mowa w ust. 1, zwiększają Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Art. 65a. 1. W skład masy upadłości upadłego będącego stroną umowy o subpartycypację, nie wchodzi wierzytelności będące przedmiotem tej umowy.

2. Fundusz sekurytyzacyjny wstępuje w prawa upadłego z tytułu wierzytelności podlegających wyłączeniu zgodnie z ust. 1 oraz zabezpieczeń tych wierzytelności.

3. Syndyk przekazuje funduszowi sekurytyzacyjnemu świadczenia otrzymane od dłużników z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz dłużników z tytułu zabezpieczeń tych wierzytelności.

Art. 66. 1. W skład masy upadłości uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, nie wchodzi mienie upadłego wymienione w art. 80, a także inne aktywa niezbędne do wykonania obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie, które powstały przed ogłoszeniem upadłości, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. W celu wykonania obowiązków określonych w ust. 1 podmiot prowadzący system jest upoważniony do dysponowania tym mieniem.

3. Mienie, o którym mowa w ust. 1, pozostałe po wykonaniu obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie, wchodzi do masy upadłości.

Ustalanie składu masy upadłości

Art. 69. 1. Ustalenie składu masy upadłości na dzień ogłoszenia upadłości następuje przez sporządzenie w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe według wzorca udostępnionego w tym systemie spisu objętych przez syndyka ruchomości, nieruchomości, środków pieniężnych oraz przysługujących upadłemu praw majątkowych, a także przez sporządzenie spisu należności.

1a. Jeżeli syndyk na podstawie ksiąg upadłego oraz dokumentów bezspornych ustali, że w skład masy upadłości wchodzi ruchomości, nieruchomości oraz środki pieniężne, których syndyk nie objął, sporządza ich spis, wskazując, których składników masy nie objął na skutek czynności bezskutecznych.

1c. Syndyk sporządza spisy, o których mowa w ust. 1 i 1a, na bieżąco, w miarę ustalania składu masy upadłości i obejmowania składników majątku wchodzących w skład masy upadłości. Podczas sporządzania spisów syndyk usuwa błędnie wpisane pozycje.

1ca. Każdorazowy stan spisu objętych przez syndyka ruchomości, nieruchomości, środków pieniężnych oraz przysługujących upadłemu praw majątkowych jest ujawniany w Rejestrze. Zawarte w spisie należności informacje o przysługujących upadłemu wierzytelnościach podlegają ujawnieniu dopiero z chwilą obwieszczenia w Rejestrze uchwały rady wierzycieli albo postanowienia sędziego-komisarza o wyrażeniu zgody na sprzedaż wierzytelności.

1d. Po zakończeniu ustalania składu masy upadłości syndyk składa spis inwentarza, który obejmuje raporty ze sporządzonych według stanu na dzień ogłoszenia upadłości spisów: 1) objętych przez syndyka ruchomości, nieruchomości, środków pieniężnych oraz przysługujących upadłemu praw majątkowych; 2) ruchomości, nieruchomości oraz środków pieniężnych, których syndyk nie objął; 3) należności.

1f. Jeżeli syndyk na podstawie ksiąg upadłego oraz dokumentów bezspornych ustali, że w skład masy upadłości w dniu ogłoszenia upadłości wchodziły składniki majątku, których syndyk nie ujął w spisie inwentarza, sporządza uzupełnienie spisu inwentarza, które obejmuje składniki majątku nieujęte w spisie inwentarza. Do uzupełnienia spisu inwentarza przepisy ust. 1, 1a, 1c i 1d stosuje się odpowiednio.

2. Wraz ze spisem inwentarza dokonuje się oszacowania majątku wchodzącego do masy upadłości.

3. Domniemywa się, że rzeczy znajdujące się w posiadaniu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości należą do majątku upadłego

Wyłączenia z masy upadłości

Art. 70. Składniki mienia nienależące do majątku upadłego podlegają wyłączeniu z masy upadłości.

Art. 70¹. Przepisów o wyłączeniu z masy upadłości nie stosuje się do rzeczy, wierzytelności i innych praw majątkowych przeniesionych przez upadłego na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności. Do przedmiotów tych oraz do zabezpieczonych w ten sposób wierzytelności stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące zastawu i wierzytelności zabezpieczonych zastawem.

Art. 71. 1. W razie zbycia przez upadłego mienia, które podlega wyłączeniu, świadczenie otrzymane za zbyte mienie wydaje się osobie, do której mienie to należało, jeżeli świadczenie jest wyodrębnione w masie upadłości.

2. W razie zbycia przez syndyka mienia, które podlegało wyłączeniu, osoba, do której prawo to należało, może żądać wydania świadczenia wzajemnego uzyskanego w zamian za to mienie.

3. Jeżeli świadczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie zostało spełnione przed zgłoszeniem żądania wydania, prawo do świadczenia przechodzi na mającego prawo do wyłączonego mienia.

Art. 72. Osoba, której przysługuje prawo do mienia podlegającego wyłączeniu, może żądać jego wydania lub świadczenia wzajemnego za jednoczesnym zwrotem wydatków na utrzymanie tego mienia lub na uzyskanie świadczenia wzajemnego poniesionych przez upadłego lub z masy upadłości.

Art. 73. 1. We wniosku o wyłączenie z masy upadłości należy zgłosić wszelkie twierdzenia, zarzuty i dowody na ich poparcie pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku dalszego postępowania, chyba że powołanie ich we wniosku było niemożliwe.

2. Sędzia-komisarz rozpoznaje wniosek o wyłączenie z masy upadłości w terminie jednego miesiąca od dnia jego złożenia po wysłuchaniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy.

6. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia z masy upadłości wymaga uzasadnienia. Na postanowienie o wyłączeniu z masy upadłości przysługuje zażalenie upadłemu i wierzycielom.

Art. 74. 1. W razie oddalenia wniosku o wyłączenie z masy upadłości wnioskodawca może w drodze powództwa żądać wyłączenia mienia z masy upadłości.

2. Powództwo wnosi się do sądu upadłościowego w terminie miesiąca od dnia doręczenia postanowienia sędziego-komisarza o odmowie wyłączenia z masy upadłości.

3. Powództwo może być oparte wyłącznie na twierdzeniach i zarzutach zgłoszonych we wniosku o wyłączenie z masy upadłości. Inne twierdzenia i zarzuty mogą być zgłoszone tylko wtedy, gdy powód wykaże, że ich wcześniejsze zgłoszenie było niemożliwe. Niezależnie od wyniku sprawy sąd obciąży powoda kosztami procesu, jeżeli powołał nowe dowody istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, których nie zgłosił we wniosku o wyłączenie.

4. Sąd może zabezpieczyć powództwo przez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania mienia objętego żądaniem wyłączenia z masy upadłości.

Czynności upadłego dotyczące mienia wchodzącego w skład masy upadłości

Art. 75. 1. Z dniem ogłoszenia upadłości upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania z mienia wchodzącego do masy upadłości i rozporządzania nim.

2. Sędzia-komisarz określa zakres i czas korzystania przez upadłego lub osoby mu bliskie, którzy w dacie ogłoszenia upadłości zamieszkiwali w mieszkaniu znajdującym się w lokalu lub w budynku wchodzącym do masy upadłości, z tego mieszkania.

Art. 77. 1. Czynności prawne upadłego dotyczące mienia wchodzącego do masy upadłości są nieważne.

2. Na wniosek osoby trzeciej sędzia-komisarz może nakazać zwrot na jej rzecz z masy upadłości jej świadczenia wzajemnego, które osoba ta świadczyła w związku z dokonaniem przez nią z upadłym czynności prawnej, o której mowa w ust. 1. Do zwrotu tego świadczenia stosuje się odpowiednio przepisy o nienależnym świadczeniu.

3. Zwrot świadczenia, o którym mowa w ust. 2, można nakazać, jeżeli czynność prawna została podjęta po ogłoszeniu upadłości i przed obwieszczeniem w Rejestrze postanowienia o ogłoszeniu upadłości, a osoba trzecia przy zachowaniu należytej staranności nie mogła wiedzieć o ogłoszeniu upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza osobie tej przysługuje zażalenie.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do ustanowienia zabezpieczenia finansowego zgodnie z przepisami ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych, jeżeli zawarcie umowy lub ustanowienie zabezpieczenia finansowego nastąpiło w dniu ogłoszenia upadłości, a uprawniony z zabezpieczenia wykaże, że nie wiedział i przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o wszczęciu postępowania upadłościowego. Przepisu ust. 1 nie stosuje się również do zabezpieczeń, o których mowa w art. 67.

Art. 78. Spełnienie świadczenia do rąk upadłego dokonane po obwieszczeniu o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze nie zwalnia z obowiązku spełnienia świadczenia do masy upadłości, chyba że równowartość świadczenia została przekazana przez upadłego do masy upadłości.

Art. 79. Przepisy art. 77 i 78 stosuje się również do czynności, które podlegają ujawnieniu w księdze wieczystej i rejestrach, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Zakaz obciążania masy upadłości

Art. 81. 1. Po ogłoszeniu upadłości nie można obciążyć składników masy upadłości hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności powstałej przed ogłoszeniem upadłości.

1a. Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić na składnikach masy upadłości hipoteki przymusowej ani zastawu skarbowego, także dla zabezpieczenia wierzytelności powstałej po ogłoszeniu upadłości.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis hipoteki został złożony w sądzie co najmniej na sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 82. Wpis w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany z naruszeniem art. 81 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 83. Postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły, są nieważne.

Art. 84. 1. Postanowienie umowy, której stroną jest upadły, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu postępowania upadłościowego jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.

2. Umowa przeniesienia własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawarta w celu zabezpieczenia wierzytelności jest skuteczna wobec masy upadłości, jeżeli została zawarta w formie pisemnej z datą pewną.

3. Umowa ustanawiająca zabezpieczenie finansowe na podstawie ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych dla swojej skuteczności wobec masy upadłości nie wymaga zachowania formy pisemnej z datą pewną.

Art. 85. 1. Jeżeli umowa ramowa, której jedną ze stron jest upadły, zastrzega, że poszczególne umowy szczegółowe, których przedmiotem są terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, będą zawierane w wykonaniu umowy ramowej oraz że rozwiązanie umowy ramowej powoduje rozwiązanie wszystkich umów szczegółowych zawartych w wykonaniu tej umowy: 1) wierzytelności z tytułu poszczególnych umów szczegółowych zawartych w jej wykonaniu nie są obejmowane układem zawartym w postępowaniu upadłościowym; 2) syndykowi nie przysługuje uprawnienie do odstąpienia od umowy ramowej, o którym mowa w art. 98.

2. Przez terminowe operacje finansowe, o których mowa w ust. 1, rozumie się operacje, w których ustalono cenę, kurs, stopę procentową lub indeks – a w szczególności nabywanie walut, papierów wartościowych, złota lub innych metali szlachetnych, towarów lub praw, w tym umowy obliczone tylko na różnicę cen, opcje i prawa pochodne – zawarte na umówioną datę lub umówiony termin, w obrocie rynkowym.

2a. Przez instrumenty finansowe, o których mowa w ust. 1, rozumie się instrumenty finansowe w rozumieniu przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

3. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę, o której mowa w ust. 1, z zachowaniem ustalonego w tej umowie sposobu rozliczenia stron na wypadek rozwiązania umowy.

4. Dopuszczalne jest potrącenie wierzytelności wynikającej z rozliczenia stron.

5. Do poszczególnych umów szczegółowych mających za przedmiot terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu – nawet jeżeli nie zostały one zawarte w wykonaniu umowy ramowej, o której mowa w ust. 1 – nie stosuje się przepisów art. 98 i art. 99.

Art. 91. 1. Zobowiązania pieniężne upadłego, których termin płatności świadczenia jeszcze nie nastąpił, stają się wymagalne z dniem ogłoszenia upadłości.

2. Zobowiązania majątkowe niepieniężne zmieniają się z dniem ogłoszenia upadłości na zobowiązania pieniężne i z tym dniem stają się płatne, chociażby termin ich wykonania jeszcze nie nastąpił.

Art. 92. 1. Z masy upadłości mogą być zaspokojone odsetki od wierzytelności, należne od upadłego, za okres do dnia ogłoszenia upadłości.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy odsetek od wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, wpisem w rejestrze, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym albo hipoteką morską. Odsetki te mogą być zaspokojone tylko z przedmiotu zabezpieczenia.

Art. 93. 1. Potrącenie wierzytelności upadłego z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił.

2. Do potrącenia przedstawia się całkowitą sumę wierzytelności upadłego, a wierzytelność wierzyciela tylko w wysokości wierzytelności głównej wraz z odsetkami naliczonymi do dnia ogłoszenia upadłości.

3. Jeżeli termin płatności nieoprocentowanego długu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości nie nastąpił, do potrącenia przyjmuje się sumę należności zmniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż sześć procent, za czas od dnia ogłoszenia upadłości do dnia płatności i nie więcej niż za okres dwóch lat

Art. 94. 1. Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli dłużnik upadłego nabył wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości albo nabył ją w ciągu ostatniego roku przed dniem ogłoszenia upadłości, wiedząc o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.

2. Potrącenie jest dopuszczalne, jeżeli nabywca stał się wierzycielem upadłego wskutek spłacenia jego długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli nabywca w czasie, gdy przyjął odpowiedzialność za dług upadłego, nie wiedział o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości. Potrącenie jest zawsze dopuszczalne, jeżeli przyjęcie odpowiedzialności nastąpiło na rok przed dniem ogłoszenia upadłości.

Art. 95. Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel stał się dłużnikiem upadłego po dniu ogłoszenia upadłości.

Art. 96. Wierzyciel, który chce skorzystać z prawa potrącenia, składa o tym oświadczenie nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności.

Art. 97. Roszczenie wynikające z umowy zawartej w wyniku przyjęcia oferty złożonej przez upadłego może być przez wierzyciela dochodzone w postępowaniu upadłościowym tylko wtedy, gdy oświadczenie o przyjęciu oferty zostało złożone upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości.

Art. 98. 1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości zobowiązania z umowy wzajemnej nie zostały wykonane w całości lub części, syndyk może, za zgodą sędziego-komisarza, wykonać zobowiązanie upadłego i zażądać od drugiej strony spełnienia świadczenia wzajemnego lub od umowy odstąpić ze skutkiem na dzień ogłoszenia upadłości.

1a. Wydając zgodę, o której mowa w ust. 1, sędzia-komisarz kieruje się celem postępowania upadłościowego, biorąc także pod uwagę ważny interes drugiej strony umowy.

1b. Na postanowienie sędziego-komisarza zażalenie przysługuje upadłemu oraz drugiej stronie umowy.

1c. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości upadły był stroną umowy innej niż umowa wzajemna, syndyk może od umowy odstąpić, chyba że ustawa przewiduje inny skutek. Przepisy ust. 1–1b stosuje się odpowiednio.

2. Na żądanie drugiej strony złożone w formie pisemnej z datą pewną, syndyk w terminie trzech miesięcy oświadczy na piśmie, czy od umowy odstępuje, czy też żąda jej wykonania. Niezłożenie w tym terminie oświadczenia przez syndyka uważa się za odstąpienie od umowy.

3. Druga strona, która ma obowiązek spełnić świadczenie wcześniej, może wstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, do czasu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wzajemnego. Prawo to drugiej stronie nie przysługuje, jeżeli w czasie zawarcia umowy wiedziała lub wiedzieć powinna o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości.

Art. 99. Jeżeli syndyk odstępuje od umowy, druga strona nie ma prawa do zwrotu spełnionego świadczenia, chociażby świadczenie to znajdowało się w masie upadłości. Strona może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat, zgłaszając te wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

Art. 100. 1. Sprzedawca może żądać zwrotu rzeczy ruchomej – także papierów wartościowych – wysłanej upadłemu bez otrzymania ceny, jeżeli rzecz ta nie została objęta przed ogłoszeniem upadłości przez upadłego lub przez osobę upoważnioną przez niego do rozporządzania rzeczą. Prawo żądania zwrotu służy także komisantowi, który wysłał rzecz upadłemu. 2. Sprzedawca lub komisant, któremu rzecz została zwrócona, zwraca koszty, które zostały poniesione lub mają być poniesione, oraz otrzymane zaliczki.

3. Syndyk może jednak rzecz zatrzymać, jeżeli zapłaci lub zabezpieczy należną od upadłego cenę i koszty. Prawo to przysługuje syndykowi w terminie miesiąca od dnia żądania zwrotu.

Art. 101. 1. Zastrzeżone w umowie sprzedaży na rzecz sprzedawcy prawo własności nie wygasa z powodu ogłoszenia upadłości nabywcy, jeżeli jest skuteczne wobec jego wierzycieli według przepisów Kodeksu cywilnego.

Art. 102. 1. Zawarte przez upadłego umowy zlecenia lub komisu, w których upadły był dającym zlecenie lub komitentem, a także umowy o zarządzanie papierami wartościowymi upadłego wygasają z dniem ogłoszenia upadłości. Wierzytelność z tytułu poniesionej wskutek tego straty może być dochodzona w postępowaniu upadłościowym.

2. Od zawartych przez upadłego umów zlecenia lub komisu, w których upadły był przyjmującym zlecenie lub komisantem, można odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości bez odszkodowania.

Art. 103. 1. Umowa agencyjna wygasa z dniem ogłoszenia upadłości jednej ze stron.

2. W razie upadłości dającego zlecenie agent ma prawo dochodzić w postępowaniu upadłościowym swojej wierzytelności powstałej z tytułu straty poniesionej wskutek wygaśnięcia umowy.

Art. 104. 1. W razie ogłoszenia upadłości użyczającego lub biorącego do używania, umowa użyczenia, jeżeli rzecz już została wydana, ulega rozwiązaniu na żądanie jednej ze stron.

2. Jeżeli rzecz nie była jeszcze wydana, umowa wygasa.

Art. 105. W razie upadłości jednej ze stron umowy pożyczki, umowa pożyczki wygasa, gdy przedmiot pożyczki nie został jeszcze wydany.

Art. 106. Pobranie z góry przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości czynszu najmu rzeczy ruchomej za czas dłuższy niż sześć miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia upadłości, nie zwalnia najemcy od obowiązku zapłaty czynszu do masy upadłości.

Art. 107. 1. Umowa najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego wiąże strony, jeżeli przedmiot umowy przed ogłoszeniem upadłości został wydany najemcy lub dzierżawcy.

2. Pobranie z góry przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości czynszu najmu za czas dłuższy niż trzy miesiące, a czynszu dzierżawy za czas dłuższy niż sześć miesięcy, licząc w obu przypadkach od dnia ogłoszenia upadłości, jak również rozporządzanie tym czynszem, nie zwalnia najemcy lub dzierżawcy od obowiązku zapłaty czynszu do masy upadłości.

Art. 108. Sprzedaż przez syndyka w toku postępowania upadłościowego nieruchomości upadłego wywołuje takie same skutki w stosunku do umowy najmu lub dzierżawy, jak sprzedaż w postępowaniu egzekucyjnym.

Art. 109. 1. Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Sędzia-komisarz może wydać postanowienie, jeżeli trwanie umowy utrudnia likwidację masy upadłości albo gdy czynsz najmu lub dzierżawy odbiega od przeciętnych czynszów za najem lub dzierżawę nieruchomości tego samego rodzaju. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

2. Druga strona rozwiązywanej umowy może dochodzić w postępowaniu upadłościowym odszkodowania z powodu rozwiązania umowy najmu lub dzierżawy przed terminem przewidzianym w umowie, zgłaszając te wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

3. Do najmu lub dzierżawy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 110. 1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości przedmiot najmu lub dzierżawy nie był jeszcze wydany upadłemu, każda ze stron może odstąpić od umowy najmu lub dzierżawy nieruchomości zawartej przez upadłego jako najemcę lub dzierżawcę. Oświadczenie o odstąpieniu powinno być złożone w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości.

2. Odstąpienie od umowy nie pociąga za sobą obowiązku odszkodowania.

3. Jeżeli przedmiot najmu lub dzierżawy w dniu ogłoszenia upadłości był już wydany upadłemu, syndyk może wypowiedzieć umowę najmu lub dzierżawy, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Jeżeli umowa dotyczy nieruchomości, w której prowadzone było przedsiębiorstwo upadłego, wypowiedzenie następuje z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia, a w innych przypadkach – z zachowaniem terminu ustawowego, chyba że terminy wypowiedzenia przewidziane w umowie są krótsze.

4. Rozwiązanie umowy nie może nastąpić przed upływem terminu, za który czynsz zapłacono z góry. Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy przed terminem, jeżeli dalsze trwanie umowy utrudniałoby prowadzenie postępowania upadłościowego, w szczególności gdy prowadzi do zwiększenia kosztów upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

5. Wynajmujący lub wydzierżawiający może dochodzić w postępowaniu upadłościowym odszkodowania z powodu rozwiązania najmu lub dzierżawy przed terminem przewidzianym w umowie, jednak za czas nie dłuższy niż dwa lata, pomniejszonego o rozliczenie nakładów upadłego podnoszących wartość przedmiotu najmu lub dzierżawy.

6. Do najmu lub dzierżawy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio.

Art. 110a. 1. Syndyk może odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości od umowy o zakazie konkurencji, bez prawa do odszkodowania.

2. W przypadku sprzedaży przedsiębiorstwa upadłego w całości odpowiedzialność za zobowiązania upadłego z umowy o zakazie konkurencji, przechodzi na nabywcę przedsiębiorstwa, chyba że syndyk wcześniej odstąpił od umowy.

Art. 111. 1. Z dniem ogłoszenia upadłości umowa kredytu wygasa, jeżeli przed tym terminem kredytodawca nie przekazał środków pieniężnych do dyspozycji upadłego. Kredytodawca może dochodzić naprawienia szkody w postępowaniu upadłościowym, zgłaszając te wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

2. W razie oddania do dyspozycji upadłego przed dniem ogłoszenia upadłości części środków pieniężnych, upadły traci prawo do żądania wypłaty części nieprzekazanej.

Art. 112. Ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na umowy rachunku bankowego, umowy rachunku papierów wartościowych, umowy rachunku derywatów lub konta rozliczeniowego, lub umowy o prowadzenie rachunku zbiorczego upadłego.

Art. 114. 1. W przypadku ogłoszenia upadłości korzystającego z rzeczy na podstawie umowy leasingu syndyk może, za zgodą sędziego-komisarza, odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości od umowy leasingu. Przepisy art. 98 ust. 2 i art. 99 stosuje się odpowiednio.

2. W razie ogłoszenia upadłości finansującego leasing przepisów ustawy o odstąpieniu od umowy przez syndyka nie stosuje się.

Art. 115. 1. Ogłoszenie upadłości ubezpieczonego nie ma wpływu na umowy obowiązkowego ubezpieczenia majątkowego.

2. Do umów ubezpieczeń majątkowych zawartych przez upadłego przed dniem ogłoszenia upadłości stosuje się odpowiednio przepisy art. 98 i 99.

Art. 116. Roszczenia małżonka upadłego wynikające z umowy majątkowej małżeńskiej mogą być uwzględnione tylko wówczas, gdy była ona zawarta co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Wpływ ogłoszenia upadłości na stosunki majątkowe małżeńskie upadłego

Art. 124. 1. Z dniem ogłoszenia upadłości jednego z małżonków powstaje między małżonkami rozdzielnosc majątkowa, ... Jeżeli małżonkowie pozostawali w ustroju wspólności majątkowej, majątek wspólny małżonków wchodzi do masy upadłości, a jego podział jest niedopuszczalny.

3. Małżonek upadłego może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu udziału w majątku wspólnym, zgłaszając tę wierzytelność syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

4. Domniemywa się, że majątek wspólny powstały w okresie prowadzenia przedsiębiorstwa przez upadłego został nabyty ze środków pochodzących z dochodów tego przedsiębiorstwa.

5. Do masy upadłości nie wchodzi przedmioty służące wyłącznie małżonkowi upadłego do prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej, choćby były objęte majątkową wspólnością małżeńską, z wyjątkiem przedmiotów majątkowych nabytych do majątku wspólnego w ciągu dwóch lat przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości

Art. 125. 1. Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej na podstawie orzeczenia sądu w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości, chyba że pozew o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej został złożony co najmniej na dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

2. Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić rozdzielnosci majątkowej z datą wcześniejszą niż data ogłoszenia upadłości.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy rozdzielnosc majątkowa powstała z mocy prawa w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w wyniku rozwodu, separacji albo ubezwłasnowolnienia jednego z małżonków, chyba że pozew lub wniosek w sprawie został złożony co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Rozwiedziony małżonek upadłego albo małżonek upadłego może w drodze powództwa lub zarzutu żądać uznania rozdzielnosci majątkowej za skuteczną w stosunku do masy upadłości, jeżeli w chwili powstania rozdzielnosci majątkowej nie wiedział o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości, a powstanie rozdzielnosci majątkowej nie doprowadziło do pokrzywdzenia wierzycieli. Powództwo wnosi się do sądu upadłościowego. Sąd może zabezpieczyć powództwo przez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania mienia, które stanowiło majątek wspólny małżonków.

Art. 126. 1. Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej umową majątkową jest skuteczne w stosunku do masy upadłości tylko wtedy, gdy umowa zawarta została co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy umową majątkową ograniczono wspólność majątkową.

Bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego

Art. 127. 1. Bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne dokonane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia

upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do ugody sądowej, uznania powództwa i zrzeczenia się roszczenia.

3. Bezskuteczne są również zabezpieczenie i zapłata długu niewymagalnego dokonane przez upadłego w ciągu sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jednak ten, kto otrzymał zapłatę lub zabezpieczenie, może w drodze powództwa lub zarzutu żądać uznania tych czynności za skuteczne, jeżeli w czasie ich dokonania nie wiedział o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do zabezpieczeń ustanowionych przed dniem ogłoszenia upadłości w związku z terminowymi operacjami finansowymi, pożyczkami instrumentów finansowych lub sprzedażą instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, o których mowa w art. 85 ust. 1.

Art. 128. 1. Sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka uznaje za bezskuteczną w stosunku do masy upadłości odpłatną czynność prawną dokonaną przez upadłego w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, z osobą pozostającą z upadłym w faktycznym związku, prowadzącą z nim wspólnie gospodarstwo domowe albo z przysposobionym lub przysposabiającym, chyba że druga strona czynności wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

1a. Do czynności upadłego, dokonanych ze spółką, w której upadły jest członkiem zarządu, jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem, oraz ze spółkami, w których osoby wymienione w ust. 1 są członkami zarządu lub jedynymi wspólnikami lub akcjonariuszami, przepis ust. 1 stosuje się.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do czynności upadłego, będącego spółką lub osobą prawną, dokonanej z jej wspólnikami, ich reprezentantami lub ich małżonkami, jak również ze spółkami powiązanymi, ich wspólnikami, reprezentantami lub małżonkami tych osób.

3. Do czynności upadłego będącego spółką, których dokonał z inną spółką, jeżeli jedna z nich była spółką dominującą, a także jeżeli ta sama spółka jest spółką dominującą w stosunku do upadłego i drugiej strony czynności, przepis ust. 1 stosuje się.

Art. 128a. 1. Bezskuteczny w stosunku do masy upadłości jest przelew wierzytelności przyszłej, jeżeli wierzytelność ta powstanie po ogłoszeniu upadłości.

2. W przypadku gdy umowa przelewu wierzytelności została zawarta nie później niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w formie pisemnej z datą pewną, przepisu ust. 1 nie stosuje się.

Art. 129. 1. Jeżeli wynagrodzenie za pracę reprezentanta upadłego lub pracownika upadłego wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub wynagrodzenie osoby świadczącej usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego określone w umowie o pracę, umowie o świadczenie usług lub uchwale organu upadłego zawartej lub podjętej przed dniem ogłoszenia upadłości jest rażąco wyższe od przeciętnego wynagrodzenia za tego rodzaju pracę lub usługi i nie jest uzasadnione nakładem pracy, sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka uznaje, że określona część wynagrodzenia przypadająca za okres przed dniem ogłoszenia upadłości, nie dłuższy jednak niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jest

bezskuteczna w stosunku do masy upadłości, chociażby wynagrodzenie zostało już wypłacone. Sędzia-komisarz może uznać za bezskuteczne w całości lub części w stosunku do masy upadłości wynagrodzenie reprezentanta upadłego, pracownika upadłego wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub osoby świadczącej usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego przypadające za czas po dniu ogłoszenia upadłości, jeżeli ze względu na objęcie zarządu przez syndyka nie jest ono uzasadnione nakładem pracy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sędzia-komisarz określa podlegające zaspokojeniu z masy upadłości wynagrodzenie w wysokości odpowiedniej do pracy wykonanej przez reprezentanta upadłego, pracownika upadłego wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub osobę wykonującą czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego. Sędzia-komisarz wydaje postanowienie po wysłuchaniu syndyka oraz reprezentanta, pracownika upadłego lub osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego.

3. Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do świadczeń przysługujących w związku z rozwiązaniem stosunku pracy albo umowy o usługi związane z zarządem przedsiębiorstwem, z tym że ograniczenie wysokości tych świadczeń następuje do wysokości określonych według zasad powszechnie obowiązujących. 4. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 130. 1. Sędzia-komisarz na wniosek syndyka uzna za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości obciążenie majątku upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską, jeżeli upadły nie był dłużnikiem osobistym zabezpieczonego wierzyciela, a obciążenie to zostało ustanowione w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i w związku z jego ustanowieniem upadły nie otrzymał żadnego świadczenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli obciążenie rzeczowe ustanowione zostało w zamian za świadczenie, które jest niewspółmiernie niskie do wartości udzielanego zabezpieczenia.

3. Bez względu na wysokość świadczenia otrzymanego przez upadłego sędzia-komisarz uzna za bezskuteczne obciążenia, o których mowa w ust. 1 i 2, jeżeli obciążenia te zabezpieczają długi osób, o których mowa w art. 128, chyba że druga strona wykaze, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli.

4. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie

Art. 130a. Sędzia-komisarz na wniosek syndyka uzna za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości w całości lub części kary umowne zastrzeżone na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane przez upadłego lub jeżeli kara umowna jest rażąco wygórowana. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 131. W sprawach nieuregulowanych przepisami art. 127–130a do zaskarżenia czynności prawnych upadłego, dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli, przepisy art. 132–134 oraz przepisy Kodeksu cywilnego o ochronie wierzyciela w przypadku niewypłacalności dłużnika stosuje się odpowiednio.

Art. 131a. Jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości złożonego nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia postępowania restrukturyzacyjnego albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego, przez dzień złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, o którym mowa w art. 127–130, rozumie się dzień złożenia wniosku restrukturyzacyjnego. Jeżeli przed dniem złożenia wniosku restrukturyzacyjnego złożono wniosek o ogłoszenie upadłości, który został odrzucony zgodnie z art. 9a, to wówczas przez dzień

złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, o którym mowa w art. 127–130, rozumie się dzień złożenia odrzuconego wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 132. 1. Powództwo może wytoczyć syndyk.

2. Syndyk nie ponosi opłat sądowych.

3. Nie można żądać uznania czynności za bezskuteczną po upływie dwóch lat od dnia ogłoszenia upadłości, chyba że na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego uprawnienie to wygasło wcześniej. Termin ten nie ma zastosowania, gdy żądanie uznania czynności za bezskuteczną zgłoszone zostało w drodze zarzutu.

Art. 133. 1. Syndyk może wstąpić w miejsce powoda w sprawie wszczętej przez wierzyciela, który zaskarżył czynności upadłego. W tym przypadku, jeżeli pozwanym był także upadły, postępowanie w stosunku do niego umarza się po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

2. Z odzyskanej części majątku syndyk zwraca wierzycielowi poniesione przez niego koszty procesu.

3. W razie umorzenia postępowania upadłościowego lub uchylenia postępowania upadłościowego przed zakończeniem sprawy, o której mowa w ust. 1, sąd zawiadamia o toczącym się procesie wierzyciela, który może w ciągu dwóch tygodni przystąpić do sprawy w charakterze powoda. Wierzyciel, który zgłosił swoje przystąpienie do sprawy, nie może żądać powtórzenia dotychczasowego postępowania.

4. Wierzyciel, który otrzymał przed ogłoszeniem upadłości jakiekolwiek świadczenie na mocy wyroku uznającego czynność upadłego za bezskuteczną, nie ma obowiązku wydania otrzymanego świadczenia masie upadłości.

Art. 134. 1. Jeżeli czynność upadłego jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to, co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości, a jeżeli przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy upadłości wpłaca się równowartość w pieniądzu. Za zgodą sędziego-komisarza druga strona czynności może zwolnić się z obowiązku przekazania do masy upadłości tego, co wskutek tej czynności z majątku upadłego ubyło, przez zapłatę różnicy między wartością rynkową świadczenia dłużnika z dnia zawarcia umowy, a wartością świadczenia otrzymanego przez dłużnika. Na postanowienie, o którym mowa w zdaniu poprzednim, przysługuje zażalenie.

1a. Jeżeli osoba obowiązana do przekazania składników majątkowych do masy upadłości nie wykona swojego obowiązku na wezwanie syndyka, a obowiązek przekazania składników majątkowych do masy upadłości nie został stwierdzony prawomocnym orzeczeniem, syndyk może w drodze powództwa żądać nakazania przekazania składników majątkowych do masy upadłości. Powództwo wnosi się do sądu upadłościowego.

1b. Sąd może zabezpieczyć powództwo przez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania składników majątkowych objętych powództwem.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, świadczenie wzajemne osoby trzeciej zwraca się tej osobie, jeżeli znajduje się w masie upadłości oddzielnie od innego majątku lub o ile masa upadłości jest nim wzbogacona. Jeżeli świadczenie nie podlega zwrotowi, osoba trzecia może dochodzić wierzytelności w postępowaniu upadłościowym

Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowania sądowe i administracyjne

Art. 144. 1. Po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe, administracyjne lub sądowoadministracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko niemu.

2. Postępowania, o których mowa w ust. 1, syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do postępowań w sprawach o należne od upadłego alimenty oraz renty z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia albo utratę żywiciela oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

4. Syndyk może żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Art. 145. 1. Postępowanie sądowe, administracyjne lub sądowoadministracyjne w sprawie wszczętej przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie zostanie umieszczona na liście wierzytelności.

Art. 146. 1. Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie stoi na przeszkodzie przysądzeniu własności nieruchomości, jeżeli przybicia prawomocnie udzielono przed ogłoszeniem upadłości, a nabywca egzekucyjny wpłaci w terminie cenę nabycia.

2. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze niewydane, przelewa się do masy upadłości po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

2a. Sumy uzyskane ze sprzedaży w postępowaniu egzekucyjnym składników majątkowych obciążonych rzeczowo traktuje się w postępowaniu upadłościowym jak sumy uzyskane z likwidacji obciążonych rzeczowo składników masy upadłości.

3. Po dniu ogłoszenia upadłości niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia na majątku upadłego, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Przepisy ogólne o postępowaniu upadłościowym prowadzonym po ogłoszeniu upadłości

Sąd

Art. 149. 1. Po ogłoszeniu upadłości postępowanie upadłościowe toczy się w sądzie upadłościowym, który ogłosił upadłość.

2. Jeżeli postępowanie zostało wszczęte w kilku sądach właściwych, sprawa należy do właściwości sądu, który pierwszy wydał postanowienie o ogłoszeniu upadłości.

3. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że właściwy jest inny sąd, sprawę przekazuje się temu sądowi. Na postanowienie o przekazaniu nie przysługuje zażalenie. Postanowienie wiąże sąd, któremu sprawa została przekazana. Czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy.

Art. 150. 1. Sąd upadłościowy orzeka w składzie jednego sędziego zawodowego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przedmiocie wynagrodzenia syndyka, a także rozpoznając zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza sąd upadłościowy orzeka w składzie trzech sędziów zawodowych.

3. Sędzia-komisarz ani jego zastępca nie mogą wchodzić w skład sądu, który orzeka w przedmiocie wynagrodzenia lub odwołania syndyka oraz wyłączenia z masy upadłości.

4. W przypadku uchylenia postanowienia sędziego-komisarza i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, sędzia-komisarz jest wyłączony od ponownego rozpoznawania tej sprawy. Wyłączenie to obowiązuje również w przypadku uchylenia postanowienia wydanego w wyniku ponownego rozpoznania sprawy. W takim przypadku sprawę rozpoznaje zastępca sędziego-komisarza albo wyznaczony sędzia

Sędzia-komisarz i zastępca sędziego-komisarza

Art. 151. 1. Po ogłoszeniu upadłości czynności postępowania upadłościowego wykonuje sędzia-komisarz, z wyjątkiem czynności, dla których właściwy jest sąd.

1a. Funkcję sędziego-komisarza może pełnić referendarz sądowy.

1b. Jeżeli funkcję sędziego-komisarza pełni referendarz sądowy, czynności wskazane w art. 57 ust. 3 i 4, art. 58 ust. 1–3, art. 63a, art. 73 ust. 2, art. 121 ust. 3, art. 259 ust. 1 i 1a, art. 315 i art. 350 ust. 1 i 2 wykonuje jako sędzia-komisarz wyznaczony do wykonania danej czynności sędzia, do którego przepisy o czynnościach sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

1c. Na czynności referendarza sądowego pełniącego funkcję sędziego-komisarza przysługuje skarga w przypadkach, w których na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie. Wniesienie skargi na postanowienie referendarza sądowego nie powoduje utraty mocy zaskarżonego postanowienia. Przepisy o zażaleniu na postanowienie sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

1d. Jeżeli wniesiono skargę na postanowienie referendarza sądowego wydane na podstawie art. 395 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, ponowne wydanie postanowienia na tej podstawie przez referendarza sądowego nie jest dopuszczalne.

1e. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego jako sąd drugiej instancji. Po rozpoznaniu skargi sąd utrzymuje w mocy albo zmienia zaskarżone postanowienie.

2. Zastępca sędziego-komisarza wykonuje czynności sędziego-komisarza, jeżeli ustawa tak stanowi oraz w czasie trwania przemijającej przeszkody do wykonywania tych czynności przez sędziego-komisarza.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, również po ogłoszeniu upadłości, sąd może wskazać, że czynności sędziego-komisarza może wykonywać więcej niż jeden zastępca sędziego-komisarza. Przepis art. 51 ust. 1 pkt 6 stosuje się.

4. Do zastępcy sędziego-komisarza przepisy dotyczące sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

5. W czasie trwania przemijającej przeszkody do wykonywania czynności przez sędziego-komisarza i jego zastępcę czynności wykonuje jako sędzia-komisarz wyznaczony sędzia, do którego przepisy o czynnościach sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

6. Jeżeli do wykonania określonej czynności właściwy jest sędzia-komisarz, a czynność ta ma być wykonana po dniu zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania, właściwy do jej wykonania jest sąd w składzie jednoosobowym

Art. 152. 1. Sędzia-komisarz kieruje tokiem postępowania upadłościowego, sprawuje nadzór nad czynnościami syndyka, oznacza czynności, których wykonywanie przez syndyka jest niedopuszczalne bez jego zezwolenia lub bez zezwolenia rady wierzycieli, jak również zwraca uwagę na popełnione przez syndyka uchybienia.

2. Sędzia-komisarz pełni ponadto inne czynności określone w ustawie.

3. Sędzia-komisarz i syndyk mogą porozumiewać się w sprawach dotyczących postępowania upadłościowego bezpośrednio oraz z użyciem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

4. Jeżeli czynność, do której wykonania właściwy jest sędzia-komisarz, ma być wykonana po dniu uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu zakończenia albo umorzeniu postępowania, właściwy do jej wykonania jest sąd.

Art. 153. Skargi na czynności komornika rozpoznaje w postępowaniu upadłościowym sędzia-komisarz.

Art. 154. Sędzia-komisarz w zakresie swych czynności ma prawa i obowiązki sądu i przewodniczącego.

Art. 155. 1. Organy administracji publicznej obowiązane są udzielać pomocy sędziemu-komisarzowi w wykonywaniu jego czynności.

Syndyk i zastępca syndyka

Art. 156. 1. W przypadku ogłoszenia upadłości powołuje się syndyka

4. Syndyk niezwłocznie, nie później niż wraz z podjęciem pierwszej czynności przed sądem lub sędzią-komisarzem, składa do akt postępowania dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z pełnieniem funkcji. Koszty ubezpieczenia nie stanowią kosztów postępowania upadłościowego i nie podlegają zwrotowi z masy upadłości.

Art. 157. 1. Funkcję syndyka może pełnić osoba fizyczna, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych i licencję doradcy restrukturyzacyjnego oraz ma konto doradcy restrukturyzacyjnego w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

Art. 157¹. 1. Sąd wyznacza syndyka, biorąc pod uwagę liczbę spraw, w których osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego pełni funkcję nadzorcy sądowego lub zarządcy w postępowaniach restrukturyzacyjnych lub syndyka w innych postępowaniach upadłościowych, a także jej doświadczenie i dodatkowe kwalifikacje

Art. 159. 1. Na wniosek syndyka lub z urzędu sędzia-komisarz może powołać zastępcę syndyka, jeżeli jest to potrzebne, zwłaszcza w przypadku wykonywania czynności w innym okręgu sądowym.

2. Sędzia-komisarz określa zakres czynności zastępcy syndyka. 3. Do zastępcy syndyka przepisy ustawy o syndyku stosuje się odpowiednio.

Art. 160. 1. W sprawach dotyczących masy upadłości syndyk dokonuje czynności w imieniu własnym na rachunek upadłego.

2. Syndyk nie odpowiada za zobowiązania zaciągnięte w sprawach dotyczących masy upadłości.

3. Syndyk odpowiada za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków.

Art. 160a. Syndyk na bieżąco rejestruje w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe wpływy i wydatki masy upadłości.

Art. 161. 1. Syndyk może udzielać pełnomocnictw do dokonywania czynności prawnych. Może też udzielać pełnomocnictw procesowych w postępowaniach sądowych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych i przed sądami polubownymi.

2. Za szkodę wyrządzoną przez pełnomocników syndyk odpowiada jak za działanie własne.

Art. 162. 1. Wynagrodzenie syndyka ustala się jako sumę pięciu części składowych, w granicach od dwukrotności do dwustusześćdziesięciokrotności podstawy wynagrodzenia.

Art. 163. 1. Sąd ustala wynagrodzenie wstępne syndyka na wniosek syndyka, złożony po złożeniu planu likwidacyjnego, w terminie trzydziestu dni od dnia złożenia wniosku.

Art. 164. 1. Po ustaleniu wynagrodzenia wstępnego syndyk pobiera z masy upadłości zaliczki w wysokości do 75% wynagrodzenia wstępnego w czterech ratach: 1) 10% – po uprawomocnieniu się postanowienia o wynagrodzeniu wstępnym; 2) 25% – po złożeniu listy wierzytelności; 3) 15% – po złożeniu pierwszego planu podziału; 4) 25% – po przeprowadzeniu pełnej likwidacji masy upadłości

Art. 165. 1. Sąd wydaje postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia ostatecznego na wniosek syndyka złożony w terminie tygodnia od dnia złożenia ostatecznego planu podziału albo doręczenia mu postanowienia o odwołaniu lub zmianie syndyka albo umorzeniu postępowania

Art. 168. 1. Syndyk składa sędziemu-komisarzowi w terminach przez niego wyznaczonych, przynajmniej co trzy miesiące, sprawozdanie, które obejmuje raport ze zmian w stanie i składzie masy upadłości w okresie sprawozdawczym, w tym stan środków pieniężnych na początek i koniec okresu sprawozdawczego, raport ze zmian stanu wierzytelności oraz niezaspokojonych przez syndyka zobowiązań masy upadłości w okresie sprawozdawczym, raport z wpływów i wydatków w okresie sprawozdawczym, informację o stanie środków pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych na początek i koniec okresu sprawozdawczego oraz opis czynności syndyka w okresie sprawozdawczym z uzasadnieniem.

2. Zastępca syndyka, jeżeli został ustanowiony, składa syndykowi sprawozdanie w zakresie swoich czynności, obejmujące elementy wskazane w ust. 1, w terminach wyznaczonych przez syndyka. Syndyk składa to sprawozdanie wraz ze swoim sprawozdaniem sędziemu-komisarzowi.

4. Po zakończeniu pełnienia funkcji syndyk i jego zastępcy składają sędziemu-komisarzowi sprawozdanie ostateczne, które obejmuje raport ze zmian w stanie i składzie masy upadłości w okresie postępowania upadłościowego ze wskazaniem łącznej kwoty uzyskanej z likwidacji masy upadłości, raport ze zmian stanu wierzytelności w okresie postępowania upadłościowego ze wskazaniem stopnia zaspokojenia wierzycieli w poszczególnych kategoriach oraz niezaspokojonych przez syndyka zobowiązań masy upadłości, raport z wpływów i wydatków w okresie postępowania upadłościowego oraz opis czynności syndyka w okresie postępowania upadłościowego z uzasadnieniem. Sprawozdanie ostateczne obejmuje również wskazanie miejsca zarchiwizowania dokumentów upadłego. O niezłożeniu sprawozdania ostatecznego, mimo wezwania do jego złożenia w terminie tygodnia, sędzia-komisarz zawiadamia Ministra Sprawiedliwości.

5. W terminie 30 dni upadły i wierzyciele mogą wnosić zarzuty dotyczące wydatków poniesionych przez syndyka lub zastępcę syndyka, wskazanych w sprawozdaniach, o których mowa w ust. 1 i 2. Zarzuty wniesione po upływie terminu lub nieodpowiadające wymogom formalnym pisma procesowego pozostawia się bez rozpoznania. Przepisu art. 130 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

5b. Sędzia-komisarz w wyniku rozpoznania zarzutów lub z urzędu w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia sprawozdania odmawia uznania w całości lub części określonego wydatku oraz orzeka o zwrocie do masy upadłości kwoty poniesionej z tytułu wydatku, którego uznania odmówiono.

5c. Sędzia-komisarz zatwierdza sprawozdanie ostateczne albo odmawia jego zatwierdzenia w całości lub części, jeżeli syndyk dokonał czynności niezgodnych z prawem lub skutkujących pokrzywdzeniem wierzycieli lub upadłego albo mimo wezwania nie wykonał w określonym terminie wszystkich obowiązków. Prawomocne postanowienie o odmowie zatwierdzenia sprawozdania ostatecznego w całości lub części doręcza się Ministrowi Sprawiedliwości.

5d. Na postanowienie sędziego-komisarza, o którym mowa w ust. 5b i 5c, oraz na postanowienie o oddaleniu zarzutów przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również syndykowi. Prawomocne postanowienie zobowiązujące syndyka do zwrotu do masy upadłości kwoty poniesionej z tytułu wydatku, którego uznania odmówiono, stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko syndykowi.

6. Do sprawozdań, o których mowa w ust. 1 i 4, nie stosuje się przepisów o rachunkowości.

Art. 169. 1. Syndyk wykonuje obowiązki sprawozdawcze ciążyące na upadłym. Syndyk nie odpowiada za opóźnienia w realizacji tych obowiązków spowodowane nieprzekazaniem mu dokumentacji lub przekazaniem dokumentacji nierzetelnej lub niekompletnej.

Art. 169a. 1. Sędzia-komisarz upomina syndyka, który nie wykonuje albo nienależyście wykonuje swoje obowiązki.

2. W przypadku istotnego uchybienia albo braku poprawy w wykonywaniu obowiązków mimo upomnienia, sędzia-komisarz nakłada na syndyka grzywnę w wysokości od 1000 zł do 30 000 zł, biorąc pod uwagę stopień oraz wagę uchybienia.

Art. 170. 1. W przypadku rażącego uchybienia lub braku poprawy w wykonywaniu swoich obowiązków mimo nałożonej grzywny lub w przypadku niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 156 ust. 4 lub art. 157a ust. 4, mimo wezwania do ich spełnienia w terminie tygodnia sąd odwołuje syndyka.

1a. Wniosek o odwołanie syndyka z przyczyn, o których mowa w ust. 1, może złożyć prokurator.

2. Przed odwołaniem syndyka sąd jest obowiązany do jego wystuchania. W przypadku uprawdopodobnienia podstaw do odwołania syndyka sąd może do czasu wydania postanowienia w przedmiocie odwołania zawiesić syndyka w wykonywaniu jego czynności, ustanawiając tymczasowego syndyka, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio.

3. Sąd zmienia syndyka na jego wniosek albo na podstawie uchwały rady wierzycieli podjętej w trybie określonym w art. 207a.

4. W przypadku śmierci syndyka albo utraty przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych albo jeżeli w składzie organów spółki będącej syndykiem zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie, sąd stwierdza wygaśnięcie funkcji syndyka. W postanowieniu sąd wskazuje datę śmierci syndyka.

5. Sąd zmienia syndyka w przypadku cofnięcia albo zawieszenia syndykowi praw wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego ...

6. Odpis prawomocnego postanowienia o odwołaniu syndyka lub stwierdzeniu wygaśnięcia funkcji syndyka doręcza się Ministrowi Sprawiedliwości.

7. Postanowienie o powołaniu syndyka albo organu, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio, a także prawomocne postanowienie o zmianie, odwołaniu, zawieszeniu albo stwierdzeniu wygaśnięcia funkcji syndyka albo organu, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio, obwieszcza się.

Art. 171. 1. W przedmiocie odwołania lub zmiany zastępcy syndyka orzeka sędzia-komisarz. Sędzia-komisarz odwołuje zastępcę syndyka również wówczas, jeżeli jego dalszy udział w postępowaniu nie jest potrzebny. 3. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1 w zdaniu drugim, zażalenie nie przysługuje.

Art. 172. 1. Na postanowienie w przedmiocie odwołania syndyka oraz na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie upomnienia lub nałożenia grzywny na syndyka przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również syndykowi. Przepisu art. 222 ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się.

2. Sąd wyznacza syndyka po uprawomocnieniu się postanowienia o odwołaniu, o którym mowa w ust. 1. Do czasu wyznaczenia syndyka sąd wyznacza syndyka tymczasowego, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio.

Art. 173. Syndyk niezwłocznie obejmuje majątek upadłego, zarządza nim, zabezpiecza go przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zabránem go przez osoby postronne oraz przystępuje do jego likwidacji.

Art. 174. 1. Jeżeli syndyk napotyka przeszkody ze strony upadłego przy obejmowaniu majątku upadłego, wprowadzenia syndyka w posiadanie majątku upadłego dokonuje komornik sądowy. Podstawę wprowadzenia stanowi postanowienie sądu o ogłoszeniu upadłości lub postanowienie o powołaniu syndyka bez potrzeby nadawania mu klauzuli wykonalności.

2. Koszty wprowadzenia pokrywa tymczasowo Skarb Państwa. Koszty te stanowią koszt postępowania upadłościowego, a jeżeli upadły nie jest osobą fizyczną, koszty te obciążają osoby uprawnione do reprezentowania upadłego, które przeszkadzały w objęciu majątku. W przypadku niemożności ściągnięcia kosztów od osób zobowiązanych do ich zwrotu podlegają one zaspokojeniu z masy upadłości. Jeżeli działania utrudniające objęcie majątku przez syndyka podejmowało kilka osób uprawnionych do reprezentowania upadłego, koszty wprowadzenia obciążają te osoby solidarnie.

3. O zwrocie kosztów, o których mowa w ust. 2, orzeka sędzia-komisarz. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie osobom zobowiązanym do zwrotu kosztów.

4. Koszty, o których mowa w ust. 2, ściąga się od osób zobowiązanych do ich zwrotu w trybie egzekucji opłat sądowych.

Art. 175. Syndyk podejmuje niezbędne czynności celem ujawnienia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w księdze wieczystej oraz w innych księgach i rejestrach, do których wpisany jest majątek upadłego.

Art. 176. 1. Syndyk niezwłocznie zawiadamia o upadłości tych wierzycieli, których adresy są znane na podstawie ksiąg upadłego, a także komorników prowadzących postępowania egzekucyjne przeciwko

upadłemu oraz małżonka upadłego. Do zawiadomienia syndyk załącza pouczenie o treści art. 220 ust. 2, 5 i 6.

1a. W zawiadomieniu skierowanym do wierzycieli syndyk poucza ich o treści art. 54a, art. 216a–216ab, art. 235–237 i art. 239a–241, wskazuje sąd, do którego można zaskarżyć postanowienie o ogłoszeniu upadłości zgodnie z art. 54a ust. 1, imię i nazwisko albo nazwę syndyka, adres, na który należy dokonać zgłoszenia wierzytelności, o której mowa w art. 216aa ust. 1, termin, w którym należy dokonać tego zgłoszenia, albo sposób obliczenia tego terminu oraz podaje numer rachunku bankowego, na który należy wpłacić zryczałtowane koszty, o których mowa w art. 235 ust. 1.

Art. 177. 1. Syndyk niezwłocznie wykonuje obowiązki przewidziane przepisami o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Art. 178. 1. Syndyk może żądać od organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego potrzebnych informacji dotyczących majątku upadłego.

2. Syndyk składa wniosek o poszukiwanie majątku upadłego przez komornika z ograniczeniem do poszukiwania w bazach danych, do których komornik ma dostęp. Przepisów art. 801 i art. 8011 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

Art. 179. Syndyk jest obowiązany podejmować działania z należytą starannością, w sposób umożliwiający optymalne wykorzystanie majątku upadłego w celu zaspokojenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu, w szczególności przez minimalizację kosztów postępowania.

Uczestnicy postępowania

Upadły

Art. 185. 1. Upadłym jest ten, wobec kogo wydano postanowienie o ogłoszeniu upadłości.

2. Ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na zdolność prawną oraz zdolność do czynności prawnych upadłego.

3. Przekształcenia osób prawnych oraz innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, po ogłoszeniu upadłości dopuszczalne są tylko według przepisów niniejszej ustawy.

4. Koszty związane z funkcjonowaniem organów upadłego oraz realizacją jego uprawnień organizacyjnych ustala każdorazowo sędzia-komisarz. Koszty te wchodzą w skład kosztów postępowania upadłościowego. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 186. Po ogłoszeniu upadłości wszelkie uprawnienia upadłego związane z uczestnictwem w spółkach lub spółdzielniach wykonuje syndyk

Art. 187. 1. Jeżeli upadły nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów upadłego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sędzia-komisarz ustanawia dla niego kuratora, który działa za upadłego w postępowaniu upadłościowym. Jeżeli dla upadłego ustanowiono kuratora na podstawie art. 42 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, tego kuratora powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.

Art. 188. 1. W przypadku śmierci upadłego jego spadkobierca ma prawo brać udział w postępowaniu upadłościowym. Jeżeli spadkobierca nie jest znany albo nie wstąpił do postępowania, sędzia-komisarz na wniosek syndyka albo z urzędu ustanowi kuratora, do którego przepis art. 187 stosuje się.

Wierzyciele

Art. 189. Wierzycielem w rozumieniu ustawy jest każdy uprawniony do zaspokojenia z masy upadłości, choćby wierzytelność nie wymagała zgłoszenia.

Art. 190. 1. Dla wierzyciela niemającego zdolności sądowej lub procesowej, jak również dla wierzyciela będącego osobą prawną albo inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, która posiada braki w składzie jej organów uniemożliwiające jej działanie, sędzia-komisarz może ustanowić kuratora do działania w postępowaniu upadłościowym, jeżeli przyczyni się to do usprawnienia postępowania.

Zgromadzenie wierzycieli

Art. 191. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli:

- 1) jeżeli według przepisów ustawy wymagane jest podjęcie uchwały zgromadzenia;
- 2) na wniosek przynajmniej dwóch wierzycieli mających łącznie nie mniej niż trzecią część ogólnej sumy uznanych wierzytelności;
- 3) w innych przypadkach, gdy uzna to za potrzebne.

Art. 192. 1. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli przez obwieszczenie, w którym wskazuje termin, miejsce i przedmiot obrad oraz sposób głosowania.

Art. 193. 1. Zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy sędzia-komisarz. 2. Z przebiegu zgromadzenia wierzycieli sporządza się protokół.

Art. 194. Syndyk, członkowie rady wierzycieli i upadły wezwany do udzielenia wyjaśnień obowiązani są stawić się na zgromadzeniu wierzycieli. Ich niestawiennictwo jednak, choćby usprawiedliwione, nie stanowi przeszkody do odbycia zgromadzenia wierzycieli.

Art. 195. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w zgromadzeniu wierzycieli mają prawo uczestniczyć z prawem głosu wierzyciele, których wierzytelności zostały uznane. Wierzyciele głosują z sumą wierzytelności umieszczoną na liście wierzytelności.

2. Sędzia-komisarz na wniosek wierzyciela i po wysłuchaniu upadłego może dopuścić do udziału w zgromadzeniu wierzyciela, którego wierzytelność uzależniona jest od warunku zawieszającego lub jest uprawdopodobniona; stosownie do okoliczności sędzia-komisarz oznacza sumę, według której oblicza się głos tego wierzyciela

Art. 196. 1. Wierzyciele, którzy mają wierzytelność solidarną lub niepodzielną, głosują przez wspólnego pełnomocnika, któremu pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie, z podpisem notarialnie poświadczonym. Pełnomocnictwo udzielone adwokatowi lub radcy prawnemu nie wymaga notarialnego poświadczenia. Pełnomocnikiem może być także jeden z wierzycieli. O ustanowieniu pełnomocnika wierzyciele ci obowiązani są powiadomić sędziego-komisarza na piśmie przed zgromadzeniem wierzycieli lub ustnie do protokołu na zgromadzeniu.

Art. 197. 1. Wierzyciel nie ma prawa głosu na podstawie wierzytelności, którą nabył w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości, chyba że przejście wierzytelności nastąpiło wskutek

splacenia przez niego długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, ze stosunku prawnego powstałego przed ogłoszeniem upadłości.

Art. 199. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, uchwały zgromadzenia wierzycieli zapadają bez względu na liczbę obecnych, większością głosów wierzycieli mających przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności przypadających wierzycielom uprawnionym do uczestniczenia w tym zgromadzeniu

2. W sprawach o wyłączenie mienia z masy upadłości uchwały zapadają większością głosów wierzycieli mających przynajmniej dwie trzecie ogólnej sumy uznanych wierzytelności.

Art. 200. Sędzia-komisarz może uchylić uchwałę zgromadzenia wierzycieli, jeżeli jest sprzeczna z prawem lub narusza dobre obyczaje albo rażąco narusza interes wierzyciela, który głosował przeciw uchwale. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Rada wierzycieli

Art. 201. 1. Radę wierzycieli ustanawia oraz powołuje i odwołuje jej członków sędzia-komisarz z urzędu, o ile uzna to za potrzebne, albo na wniosek.

2. Sędzia-komisarz niezwłocznie, nie później niż w terminie tygodnia, ustanawia radę wierzycieli na wniosek upadłego, co najmniej trzech wierzycieli lub wierzyciela lub wierzycieli mających łącznie co najmniej piątą część sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 116 ustawy – Prawo restrukturyzacyjne oraz wierzycieli, którzy nabyli wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości, chyba że przejście wierzytelności nastąpiło wskutek splacenia przez wierzyciela długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, ze stosunku prawnego powstałego przed ogłoszeniem upadłości.

3. Do czasu zatwierdzenia listy wierzytelności uprawnienia wierzycieli w sprawach dotyczących rady wierzycieli ustala się na podstawie: 1) spisu wierzycieli załączonego przez dłużnika do wniosku o ogłoszenie upadłości; 2) spisu wierzytelności bezspornych przedstawionego na żądanie sędziego-komisarza przez syndyka, sporządzonego w oparciu o księgi rachunkowe i inne dokumenty upadłego; 3) przedłożonych przez wierzycieli tytułów egzekucyjnych; 4) spisu wierzytelności sporządzonego w postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Art. 204. 1. Członkowie rady wierzycieli pełnią swoje obowiązki osobiście albo przez pełnomocników.

Art. 205. 1. Rada wierzycieli udziela pomocy syndykowi, kontroluje jego czynności, bada stan funduszków masy upadłości, udziela zezwolenia na czynności, które mogą być dokonane tylko za zezwoleniem rady wierzycieli, oraz wyraża opinię w innych sprawach, jeżeli tego zażąda sędzia-komisarz lub syndyk. Przy wykonywaniu obowiązków rada wierzycieli kieruje się interesem ogółu wierzycieli.

2. Rada wierzycieli lub jej członkowie mogą przedstawiać sędziemu-komisarzowi swoje uwagi o działalności syndyka.

3. Rada wierzycieli może żądać od upadłego oraz syndyka wyjaśnień oraz badać księgi i dokumenty dotyczące upadłości w zakresie, w jakim nie narusza to tajemnicy przedsiębiorstwa. Sędzia-komisarz rozstrzyga wątpliwości co do zakresu uprawnienia członków rady do badania ksiąg i dokumentów upadłego.

Art. 206. 1. Zezwolenia rady wierzycieli pod rygorem nieważności wymagają następujące czynności:

1) dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa przez syndyka, jeżeli ma trwać dłużej niż trzy miesiące od dnia ogłoszenia upadłości;

- 2) odstąpienie od sprzedaży przedsiębiorstwa jako całości;
- 3) sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład masy upadłości;
- 4) zaciąganie pożyczek lub kredytów oraz obciążenie majątku upadłego ograniczonymi prawami rzeczowymi;
- 6) uznanie, zrzeczenie się i zawarcie ugody co do roszczeń spornych oraz poddanie sporu rozstrzygnięciu sądu polubownego.

2. Jeżeli czynność, o której mowa w ust. 1, musi być dokonana niezwłocznie i dotyczy wartości nieprzekraczającej dziesięciu tysięcy złotych, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca może ją wykonać bez zezwolenia rady.

3. Zezwolenie rady wierzycieli na sprzedaż ruchomości nie jest wymagane, jeżeli wskazana w spisie inwentarza wartość oszacowania wszystkich ruchomości wchodzących w skład masy upadłości nie przekracza równowartości 50 000 zł.

4. Do zezwolenia na sprzedaż wierzytelności oraz innych praw, jeżeli wskazana w spisie należności wartość nominalna wszystkich wierzytelności oraz innych praw wchodzących w skład masy upadłości nie przekracza równowartości 50 000 zł, przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Wpis obciążenia majątku upadłego ograniczonym prawem rzeczowym w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany bez zezwolenia wymaganego zgodnie z ust. 1 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest prawomocne postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 207. 1. Rada wierzycieli wykonuje czynności przez podejmowanie uchwał na posiedzeniach, chyba że regulamin stanowi inaczej. Posiedzenia rady wierzycieli mogą odbywać się przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

1a. Jeżeli uchwała nie jest podejmowana na posiedzeniu, do jej podjęcia konieczne jest oddanie głosów przez wszystkich członków rady wierzycieli. W takim przypadku głosu nie może oddać zastępca członka rady wierzycieli.

1b. Uchwały rady wierzycieli podejmuje się większością głosów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w terminie dwóch tygodni od dnia złożenia wniosku do rady.

2. Rada wierzycieli może kontrolować czynności syndyka oraz badać stan funduszków masy upadłości przez członka lub członków wskazanych w uchwale.

3. Uchwałę rady wierzycieli o zbadaniu ksiąg i dokumentów przedsiębiorstwa upadłego wykonują wskazani w uchwale członkowie rady wierzycieli lub, jeżeli są wymagane wiadomości specjalne, inne osoby. Koszty badania nie stanowią kosztów postępowania i nie obciążają masy upadłości.

4. Z kontroli działalności upadłego albo syndyka oraz badania ksiąg i dokumentów rada wierzycieli składa sprawozdanie sędziemu-komisarzowi. Z innych czynności rada wierzycieli składa sprawozdanie na żądanie sędziego-komisarza.

Art. 207a. 1. Na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej w pełnym składzie, za którą głosowało co najmniej czterech członków, albo na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej zgodnie z wnioskiem upadłego sąd zmienia syndyka i powołuje do pełnienia tej funkcji osobę spełniającą wymogi, o których mowa w art. 157 ust. 1 lub 2, wskazaną przez radę wierzycieli, chyba że byłoby to niezgodne z prawem, rażąco naruszałoby interes wierzycieli lub zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że

wskazana osoba nie będzie należycie pełniła obowiązków. Na postanowienie sądu odmawiające powołania osoby wskazanej przez radę zażalenie przysługuje wyłącznie członkom rady wierzycieli oraz upadłemu.

2. Jeżeli rada wierzycieli składa się z trzech członków, uchwałę, o której mowa w ust. 1, podejmuje się jednomyślnie.

Art. 208. 1. Pierwsze posiedzenie rady zwołuje syndyk niezwłocznie po powołaniu rady wierzycieli. Rada wierzycieli na pierwszym posiedzeniu przyjmuje regulamin, który określa w szczególności tryb posiedzeń, sposób zbierania głosów i zasady współpracy rady z syndykiem, w tym sposób składania wniosków do rady. Rada wierzycieli na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród swoich członków przewodniczącego rady. Posiedzenie rady zwołuje przewodniczący rady, zawiadamiając członków i zastępców o terminie, miejscu i przedmiocie posiedzenia. Regulamin może określać sposób zawiadamiania członków rady. Posiedzeniu rady wierzycieli przewodniczy przewodniczący rady, chyba że regulamin stanowi inaczej.

2. Posiedzenie rady wierzycieli może zwołać również sędzia-komisarz, który przewodniczy posiedzeniu.

Art. 210. 2. W terminie tygodnia uczestnik postępowania oraz syndyk mogą wnieść zarzuty przeciwko uchwale rady wierzycieli. Zarzuty wniesione po upływie terminu lub nieodpowiadające wymaganiom formalnym pisma procesowego pozostawia się bez rozpoznania. Przepisu art. 130 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

3. Sędzia-komisarz rozpoznaje zarzuty w terminie tygodnia od dnia przedłożenia mu zarzutów.

4. Sędzia-komisarz w wyniku rozpoznania zarzutów lub z urzędu w terminie dwóch tygodni od dnia przekazania mu uchwały rady wierzycieli może uchylić tę uchwałę, jeżeli jest ona sprzeczna z prawem lub narusza interes wierzycieli. Na postanowienie sędziego-komisarza zażalenie przysługuje wyłącznie skarżącemu, upadłemu oraz członkom rady wierzycieli.

5. Wykonanie uchwały rady wierzycieli nie może nastąpić wcześniej niż po upływie dwóch tygodni od dnia jej przekazania sędziemu-komisarzowi. Sędzia-komisarz może wstrzymać wykonanie uchwały rady wierzycieli do czasu uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie rozpoznania zarzutów lub postanowienia o uchyleniu uchwały rady wierzycieli.

Art. 212. 1. Członek rady wierzycieli odpowiada za szkodę wynikłą z nienależytego pełnienia obowiązków.

2. Za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonaniem obowiązków przez pełnomocnika działającego w radzie wierzyciel odpowiada jak za działanie własne.

Art. 213. 1. Jeżeli rada wierzycieli nie została ustanowiona, czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli podejmuje sędzia-komisarz.

2. Sędzia-komisarz wykonuje również czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli, jeżeli rada nie wykona ich w terminie wyznaczonym przez sędziego-komisarza lub w terminie określonym w art. 308 ust. 2

Przepisy ogólne dotyczące postępowania po ogłoszeniu upadłości

Art. 214. Sąd orzeka na posiedzeniu niejawnym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 215. 1. W razie ogłoszenia upadłości wszystkich współników spółki cywilnej sąd może połączyć do łącznego rozpoznania sprawy upadłościowe prowadzone wobec współników tej spółki. Jeżeli ogłoszono upadłość w różnych sądach, przepisy art. 149 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. W postanowieniu o połączeniu spraw sąd wyznacza jednego sędziego-komisarza do wszystkich połączonych spraw. Sąd może również wyznaczyć jednego syndyka do wszystkich połączonych spraw, powołać jedną radę wierzycieli i wyznaczyć wspólne zgromadzenie wierzycieli.

3. Dla każdego z upadłych sporządza się osobne listy wierzytelności oraz plany podziału funduszków masy upadłości, w których z urzędu uwzględnia się zaspokojenie wierzytelności, za które upadli odpowiadają solidarnie.

4. Wynagrodzenie syndyka oraz koszty likwidacji pokrywa się z masy upadłości każdego z upadłych w częściach określonych przez sąd przy odpowiednim uwzględnieniu zasad przyznawania wynagrodzenia.

5. W przypadku ogłoszenia upadłości osobowej spółki handlowej oraz jej współników ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem, a także jeżeli sąd uzna za uzasadnione połączenie spraw upadłościowych prowadzonych wobec innych upadłych, w szczególności wobec podmiotów powiązanych oraz małżonków, przepisy ust. 1– 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 216a. 1. W postępowaniu upadłościowym pisma procesowe oraz dokumenty, z wyłączeniem pism i dokumentów, o których mowa w art. 216ab, wnosi się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe z wykorzystaniem udostępnianych w tym systemie formularzy.

Art. 216aa. 1. Wierzyciele, którym przysługują należności ze stosunku pracy, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem dłużnika, należności alimentacyjne oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, mogą wnosić pisma procesowe oraz dokumenty z pominięciem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

Art. 217. 1. Jeżeli zachodzi potrzeba przeprowadzenia dowodu z przesłuchania upadłego, syndyka, wierzyciela, członka rady wierzycieli lub innych osób, sąd albo sędzia-komisarz, stosownie do okoliczności, przesłuchuje ich na posiedzeniu i z przesłuchania sporządza protokół, niezależnie od obecności innych osób zainteresowanych, albo odbiera od osób przesłuchiowanych oświadczenia na piśmie; oświadczenia te stanowią dowód w sprawie.

2. Sąd albo sędzia-komisarz może zarządzić również, by oświadczenie na piśmie, o którym mowa w ust. 1, zawierało podpis notarialnie poświadczony.

3. Nieobecność osoby, o której mowa w ust. 1, wezwanej na posiedzenie lub niezłożenie przez tę osobę oświadczenia na piśmie, nawet z przyczyn usprawiedliwionych, nie tamuje postępowania.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się również do przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków oraz wystuchania biegłych.

Art. 218. Syndyk składa sędziemu-komisarzowi wniosek o przeprowadzenie dowodu, jeżeli uzna za konieczne ustalenie okoliczności sprawy w drodze postępowania dowodowego. W przypadku uwzględnienia wniosku postępowanie dowodowe prowadzi sędzia-komisarz.

Art. 219. 1. W postępowaniu upadłościowym orzeczenia zapadają w formie postanowień. Postanowienie oraz zarządzenie wydane na posiedzeniu niejawnym uzasadnia się z urzędu, gdy przysługuje na nie środek zaskarżenia.

1a. Orzeczenia w chwili ich wydania są wraz z uzasadnieniem utrwalane wyłącznie w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe z wykorzystaniem wzorców udostępnionych w tym systemie i opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

1b. Uczestnicy postępowania oraz osoby przez nich upoważnione mają dostęp do akt postępowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

Art. 219a. 1. Na podstawie obwieszczonych postanowień oraz dokumentów, a także ujawnionych przez syndyka informacji o likwidacji składników masy upadłości, w Rejestrze tworzy się rejestr danych dotyczących aktualnego składu i stanu masy upadłości, obejmujący informacje o ruchomościach, nieruchomościach, środkach pieniężnych oraz przysługujących upadłemu prawach majątkowych i wierzytelnościach. Zmiany danych dotyczących składu i stanu masy upadłości ujawnia się w Rejestrze niezwłocznie. Do zmiany danych dotyczących przysługujących upadłemu wierzytelności przepis art. 69 ust. 1ca stosuje się odpowiednio.

Art. 220. 1. Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym doręcza się upadłemu, osobom, których postanowienie dotyczy, oraz syndykowi, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Postanowień dotyczących ogółu wierzycieli nie doręcza się wierzycielom. 2. Pisma oraz postanowienia, o których mowa w ust. 1, doręcza się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe. Przepis art. 1311 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się. 2a. Jeżeli na postanowienie albo zarządzenie służy środek zaskarżenia, postanowienie albo zarządzenie doręcza się wraz z uzasadnieniem

5. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do pierwszego doręczenia dokonywanego przez sąd, sędziego-komisarza, tymczasowego nadzorcę sądowego, zarządcę przymusowego, syndyka albo organ, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio, osobie fizycznej, osobie prawnej oraz jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli nie wniosła w sprawie żadnego pisma. Nie dotyczy to doręczeń dokonywanych tymczasowemu nadzorczy sądowemu, zarządcy przymusowemu, syndykowi albo organowi, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio.

6. Pisma oraz postanowienia, o których mowa w ust. 1, skierowane do osoby albo jednostki, która nie ma założonego konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, o czym należy pouczyć przy pierwszym doręczeniu wraz z pouczeniem o sposobie założenia konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe oraz sposobie uwierzytelnienia się.

Art. 220a. Sędzia-komisarz w celu przyspieszenia postępowania może dokonywać wezwań, zawiadomień i doręczeń w sposób, który uzna w okolicznościach konkretnej sprawy za najbardziej celowy, nawet z pominięciem przepisów ogólnych, jeżeli sposób wezwania, zawiadomienia lub doręczenia umożliwia adresatowi zapoznanie się z treścią otrzymanej informacji.

Art. 221. 1. W przypadkach przewidzianych w ustawie obwieszczenia dokonuje się w Rejestrze. W przypadku gdy od dnia obwieszczenia biegnie termin do wniesienia środka zaskarżenia, obwieszczeniu podlega także informacja o sposobie i terminie jego wniesienia.

2. Na wniosek syndyka lub z urzędu sędzia-komisarz może zarządzić dokonanie obwieszczenia także w inny sposób.

3. Na żądanie upadłego lub wierzyciela, na ich koszt, obwieszczenie może być dokonane w sposób przez nich wskazany.

4. Każdy ma dostęp do danych zawartych w obwieszczanych w Rejestrze postanowieniach, zarządzeniach, dokumentach i informacjach.

Art. 222. 1. Na postanowienia sądu upadłościowego i sędziego-komisarza zażalenie przysługuje w przypadkach wskazanych w ustawie. Zażalenia na postanowienia sędziego-komisarza rozpoznaje sąd upadłościowy jako sąd drugiej instancji. 1a. Zażalenia na postanowienia sądu upadłościowego rozpoznaje sąd upadłościowy w innym składzie z wyjątkiem zażaleń na postanowienia, o których mowa w art. 163 ust. 4, art. 166 ust. 6, art. 172 ust. 1, art. 362 ust. 1, art. 365 ust. 3, art. 366 ust. 3, art. 368, art. 370a ust. 10, art. 370d ust. 1–2, art. 370e ust. 1, art. 370f ust. 3, art. 371 ust. 3, art. 4911 ust. 2, art. 4915 ust. 2, art. 49112a ust. 8, art. 49114 ust. 7, art. 49119 ust. 1–3, art. 49120 ust. 1, art. 49121 ust. 1 i art. 49122 ust. 1 i 2, które rozpoznaje sąd drugiej instancji.

2. Odpis zażalenia wniesionego przez wierzyciela doręcza się upadłemu, syndykowi oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.

3. Odpis zażalenia wniesionego przez upadłego doręcza się syndykowi oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.

3a. Jeżeli ustawa przewiduje, że zażalenie może wnieść osoba niebędąca uczestnikiem postępowania upadłościowego, odpis zażalenia doręcza się upadłemu, syndykowi oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.

4. Odpisu zażalenia na postanowienia dotyczące ogółu wierzycieli nie doręcza się wierzycielom.

5. Zażalenie rozpoznaje się w terminie trzydziestu dni od dnia przedstawienia akt sądowi drugiej instancji.

Art. 223. 1. Od postanowień sądu drugiej instancji skarga kasacyjna nie przysługuje, chyba że ustawa przewiduje inaczej. 2. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.

Art. 224. 1. Termin do wniesienia środka zaskarżenia od postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym biegnie od dnia zamieszczenia postanowienia w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe. Zażalenie wnosi się w terminie tygodnia.

2. Jeżeli postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym podlega obwieszczeniu, termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia obwieszczenia.

3. Dla osób, którym ustawa nakazuje doręczyć postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym, termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia postanowienia.

4. Jeżeli postanowienie, od którego przysługuje środek zaskarżenia, zostało ogłoszone na posiedzeniu jawnym, osoby zawiadomione o posiedzeniu w terminie tygodnia od dnia posiedzenia, a osoby, które nie zostały zawiadomione o posiedzeniu jawnym – od dnia zamieszczenia, a jeżeli postanowienie

podlega obwieszczeniu – od dnia obwieszczenia postanowienia w Rejestrze, mogą złożyć wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie postanowienia wraz z uzasadnieniem. Termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem.

5. Termin do zaskarżenia czynności rady wierzycieli oraz syndyka i innych organów, które zgodnie z przepisami ustawy podlegają zaskarżeniu, biegnie od dnia zamieszczenia w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe pouczenia o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia.

Art. 225. Skargi na czynności komornika w toku postępowania upadłościowego wnosi się do sędziego-komisarza w terminie tygodniowym od dnia zakończenia czynności. Sędzia-komisarz przesyła komornikowi uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe odpis skargi wraz z załącznikami.

Art. 226. 1. Zabezpieczenie w przypadkach określonych w ustawie następuje przez złożenie do depozytu sądowego odpowiedniej sumy pieniężnej.

2. O wydaniu sumy złożonej do depozytu orzeka sędzia-komisarz po wysłuchaniu syndyka i osób zainteresowanych.

4. Na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie zabezpieczenia przysługuje zażalenie.

Art. 227. Sumy pieniężne wchodzące do masy upadłości oraz sumy uzyskane ze zbycia rzeczy i praw obciążonych rzeczowo, jeżeli nie podlegają natychmiastowemu wydaniu, syndyk składa na oprocentowany rachunek bankowy lub na rachunek depozytowy Ministra Finansów.

Art. 228. 1. W sekretariacie sądu umożliwia się uczestnikom postępowania oraz każdemu, kto dostatecznie usprawiedliwi potrzebę przejrzenia akt sądowych, dostęp do tych akt za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

Art. 228a. 1. Syndyk zakłada i prowadzi akta do zgłoszeń wierzytelności w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

3. Akta do zgłoszeń wierzytelności udostępnia się w biurze syndyka, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, uczestnikom postępowania oraz każdemu, kto potrzebę ich przejrzenia dostatecznie usprawiedliwi. W tym celu biuro syndyka jest czynne w dni powszednie co najmniej cztery następujące po sobie godziny dziennie między godziną 8.00 a 20.00.

4. Akta do zgłoszeń wierzytelności stanowią część akt sądowych. Po prawomocnym zakończeniu postępowania zbiór dokumentów jest przekazywany do sądu upadłościowego, który wydał postanowienie kończące postępowanie, i dołączany do akt sądowych.

Koszty i inne zobowiązania masy upadłości

Art. 230. 1. Do kosztów postępowania zalicza się wydatki bezpośrednio związane z ustaleniem, zabezpieczeniem, zarządem i likwidacją masy upadłości oraz ustaleniem wierzytelności, w szczególności wynagrodzenie syndyka oraz jego zastępcy, wynagrodzenie osób zatrudnionych przez syndyka oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzenia tych osób, wynagrodzenie i wydatki członków rady wierzycieli, wydatki związane ze zgromadzeniem wierzycieli, koszty archiwizacji dokumentów, korespondencji, ogłoszeń, eksploatacji koniecznych pomieszczeń, podatki i inne daniny publiczne związane z likwidacją masy upadłości.

2. Do innych zobowiązań masy upadłości zalicza się wszystkie niewymienione w ust. 1 zobowiązania masy upadłości powstałe po ogłoszeniu upadłości, w szczególności należności ze stosunku pracy przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, zobowiązania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości, zobowiązania z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonania zażądał syndyk, inne zobowiązania powstałe z czynności syndyka oraz przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Art. 231 2. Niezaspokojone z masy upadłości zobowiązania, o których mowa w art. 230, po zakończeniu postępowania upadłościowego ponosi upadły. W przypadku uchylenia postępowania upadłościowego sędzia-komisarz może zwolnić upadłego od ponoszenia kosztów sądowych. 3. Na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie kosztów przysługuje zażalenie.

Art. 232. 1. W przypadku potrzeby, w szczególności w przypadku braku płynnych funduszy masy upadłości, sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli w przedmiocie podjęcia uchwały co do wpłacenia przez wierzycieli zaliczki na pokrycie kosztów postępowania albo zobowiąże wierzycieli mających największe wierzytelności, których łączna wysokość wynosi co najmniej 30% sumy wierzytelności przypadających wierzycielom uprawnionym do uczestniczenia w zgromadzeniu, do złożenia zaliczki na koszty postępowania.

2. W przypadku gdy lista wierzytelności nie została sporządzona, wysokość wierzytelności przysługujących wierzycielom ustala się na podstawie spisu wierzycieli złożonego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub na podstawie spisu wierzytelności sporządzonego w postępowaniu restrukturyzacyjnym albo na podstawie spisu bezspornych wierzytelności przedstawionego na żądanie sędziego-komisarza przez syndyka, sporządzonego na podstawie ksiąg rachunkowych upadłego.

Art. 233. Wierzycielowi nie przysługuje prawo do zwrotu kosztów poniesionych przez niego w postępowaniu upadłościowym. Wierzycielowi zwraca się jednak poniesione przez niego koszty postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu co do uznania wierzytelności innego wierzyciela, jeżeli w wyniku wniesienia tego sprzeciwu odmówiono uznania zaskarżonej wierzytelności, jak również zwraca się zaliczkę na koszty postępowania, którą złożył na żądanie sędziego-komisarza albo zgodnie z uchwałą zgromadzenia wierzycieli, jeżeli fundusze masy upadłości wystarczą na jej pokrycie.

Art. 234. 1. Nie można żądać od wierzyciela zwrotu do masy upadłości kosztów wynikłych z czynności podjętych przez wierzyciela w postępowaniu upadłościowym. 2. Po zakończeniu postępowania upadłościowego upadły nie może żądać od wierzyciela zwrotu kosztów postępowania, chyba że nastąpiło uchylenie postępowania upadłościowego, a wierzyciel zgłosił wniosek o ogłoszenie upadłości w złej wierze.

Art. 235. 1. Wierzyciel, który zgłosił wierzytelność po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności, ponosi zryczałtowane koszty postępowania upadłościowego wynikłe z tego zgłoszenia, nawet jeżeli opóźnienie powstało bez jego winy, w wysokości stanowiącej równowartość 15% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, chyba że zgłoszenie wierzytelności po upływie terminu jest wynikiem dokonania przez syndyka korekty deklaracji lub innego tego typu dokumentu obejmującego rozliczenie.

2. Syndyk zobowiązuje wierzyciela do wpłaty zryczałtowanych kosztów, o których mowa w ust. 1, na rachunek bankowy wskazany przez syndyka w wyznaczonym terminie.

Zgłoszenie i ustalenie wierzytelności

Art. 236. 1. Wierzyciel osobisty upadłego, który chce uczestniczyć w postępowaniu upadłościowym, jeżeli niezbędne jest ustalenie jego wierzytelności, powinien w terminie oznaczonym w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zgłosić syndykowi swoją wierzytelność za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

2. Uprawnienie do zgłoszenia wierzytelności przysługuje wierzycielowi ponadto, gdy jego wierzytelność była zabezpieczona hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub przez inny wpis w księdze wieczystej lub w rejestrze okrętowym. Jeżeli wierzyciel nie zgłosi tych wierzytelności, będą one umieszczone na liście wierzytelności z urzędu.

Art. 237. Nie wymagają zgłoszenia należności ze stosunku pracy. Należności z tego tytułu umieszczają się na liście wierzytelności z urzędu.

Art. 239a. Zgłoszenie wierzytelności przerywa bieg terminu przedawnienia. Po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo od dnia następującego po dniu uprawomocnienia się postanowienia o zakończeniu albo umorzeniu postępowania upadłościowego.

Art. 242a. 1. Zarządzenie syndyka o zwrocie zgłoszenia wierzytelności wymaga uzasadnienia. 2. Na zarządzenie syndyka o zwrocie zgłoszenia wierzytelności wierzycielowi przysługuje skarga do sędziego-komisarza

3. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zwrócone zgłoszenie wierzytelności.

4. Skargę wnosi się w terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia syndyka o zwrocie zgłoszenia wierzytelności wraz z uzasadnieniem.

5. Skargę wnosi się do syndyka. Syndyk za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi przekazuje sędziemu-komisarzowi skargę wraz ze zgłoszeniem wierzytelności oraz zarządzeniem o zwrocie zgłoszenia wierzytelności, chyba że skargę w całości uwzględnia. O uwzględnieniu skargi syndyk zawiadamia skarżącego.

6. Sędzia-komisarz rozpoznaje skargę w terminie tygodniowym od dnia jej wpływu do sędziego-komisarza, a gdy skarga zawiera braki formalne, które podlegają uzupełnieniu lub jeżeli od skargi nie uiszczono należnej opłaty, w terminie tygodniowym od dnia jej uzupełnienia lub opłacenia.

7. Sędzia-komisarz odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanego terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie lub od której nie uiszczono należnej opłaty. Na postanowienie sędziego-komisarza o odrzuceniu skargi służy zażalenie.

Art. 243. 1. Syndyk sprawdza, czy zgłoszona wierzytelność znajduje potwierdzenie w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, oraz wzywa upadłego do złożenia w określonym terminie oświadczenia, czy wierzytelność uznaje.

2. W przypadku gdy zgłoszona wierzytelność nie znajduje potwierdzenia w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, syndyk

wzywa wierzyciela do złożenia w terminie tygodnia dokumentów wskazanych w zgłoszeniu wierzytelności pod rygorem odmowy uznania wierzytelności. Termin ten nie podlega przedłużeniu ani przywróceniu. Syndyk może jednak uwzględnić dokumenty złożone po upływie terminu, jeżeli nie spowoduje to opóźnień w przekazaniu listy sędziemu-komisarzowi.

3. Wezwanie wierzyciela przez syndyka do złożenia dokumentów zawiera pouczenie o skutkach uchybienia terminowi.

Lista wierzytelności

Art. 244. Po upływie terminu do zgłoszenia wierzytelności i sprawdzeniu zgłoszonych wierzytelności syndyk niezwłocznie sporządza listę wierzytelności, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu okresu przewidzianego do zgłaszania wierzytelności.

Art. 252. 1. Jeżeli wierzytelność została zgłoszona przez wierzyciela po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności, bez względu na przyczynę opóźnienia, czynności już dokonane w postępowaniu upadłościowym są skuteczne wobec tego wierzyciela, zgłoszenie nie ma wpływu na złożone już plany podziału, a jego uznaną wierzytelność uwzględnia się tylko w planach podziału funduszy masy upadłości sporządzonych po jej uznaniu.

2. Jeżeli postanowienie dotyczące wierzytelności zgłoszonej po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności nie zostało wydane albo nie stało się prawomocne do dnia zakończenia lub umorzenia postępowania upadłościowego, postępowanie w tym zakresie podlega umorzeniu. Jeżeli jednak wierzytelność zgłoszono po zatwierdzeniu ostatecznego planu podziału funduszy masy upadłości, pozostawia się ją bez rozpoznania.

Art. 253. 1. Po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności syndyk uzupełnia listę wierzytelności w miarę zgłaszania wierzytelności.

2. Jeżeli zgłoszono wierzytelności po przekazaniu listy wierzytelności sędziemu-komisarzowi, syndyk sporządza uzupełnienie listy wierzytelności obejmujące takie wierzytelności wraz z zaznaczeniem, w jaki sposób będą zaspokajane.

3. O uzupełnieniu listy wierzytelności obwieszcza się.

Zaskarżenie listy wierzytelności

Art. 256. 1. W terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia, o którym mowa w art. 255 ust. 2, wierzyciel może złożyć do sędziego-komisarza sprzeciw co do: 1) uznania wierzytelności – w przypadku wierzyciela umieszczonego na liście wierzytelności; 2) odmowy uznania wierzytelności – w przypadku wierzyciela, któremu odmówiono uznania zgłoszonej wierzytelności.

2. W tym samym terminie sprzeciw przysługuje upadłemu, o ile lista wierzytelności nie jest zgodna z jego wnioskami lub oświadczeniami. Jeżeli upadły nie składał oświadczeń, mimo iż był do tego wezwany, może zgłosić sprzeciw tylko wtedy, gdy wykaze, że nie złożył oświadczeń z przyczyn od niego niezależnych.

Art. 258. 1. Sprzeciw może być oparty wyłącznie na twierdzeniach i zarzutach wskazanych w zgłoszeniu wierzytelności. Inne twierdzenia i zarzuty mogą być zgłoszone tylko wtedy, gdy wierzyciel wykaze, że ich wcześniejsze zgłoszenie było niemożliwe albo że potrzeba ich wskazania wynikła później.

2. Jeżeli wierzytelność jest stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu, sprzeciw może być oparty tylko na zdarzeniach powstałych po zamknięciu rozprawy w sprawie, w której orzeczenie zostało wydane. Zdarzenia potwierdza się dowodem na piśmie.

Art. 259. 1. Sędzia-komisarz, zastępca sędziego-komisarza albo wyznaczony sędzia rozpoznaje sprzeciw na posiedzeniu niejawnym w terminie dwóch miesięcy od jego wniesienia. Jeżeli sędzia-komisarz, zastępca sędziego-komisarza albo wyznaczony sędzia uzna za potrzebne wyznaczenie rozprawy, zawiadamia o niej syndyka, upadłego oraz wierzyciela, który wniósł sprzeciw, i wierzyciela, którego wierzytelności sprzeciw dotyczy. Niestawiennictwo tych osób, nawet usprawiedliwione, nie wstrzymuje wydania postanowienia.

Zatwierdzenie, prostowanie i uzupełnienie listy wierzytelności

Art. 260. 1. Po uprawomocnieniu się postanowienia sędziego-komisarza w sprawie sprzeciwu, a w razie jego zaskarżenia, po uprawomocnieniu się postanowienia sądu, sędzia-komisarz dokonuje zmian na liście wierzytelności na podstawie tych postanowień oraz zatwierdza listę wierzytelności.

2. Jeżeli sprzeciwu nie wniesiono, sędzia-komisarz zatwierdza listę wierzytelności po upływie terminu do jego wniesienia.

3. Po upływie terminu do wniesienia sprzeciwów sędzia-komisarz może zatwierdzić częściowo listę wierzytelności w zakresie nieobjętym sprzeciwami.

4. Postanowienie o zatwierdzeniu listy wierzytelności obwieszcza się.

Art. 261. Sędzia-komisarz może z urzędu dokonać zmian na liście wierzytelności w razie stwierdzenia, że na liście umieszczono wierzytelności, które w całości lub części nie istnieją, lub nie umieszczono na liście wierzytelności, które podlegają umieszczeniu na liście z urzędu. O dacie postanowienia o dokonaniu zmiany na liście obwieszcza się. Na postanowienie to przysługuje zażalenie. Informację o prawomocności postanowienia o dokonaniu zmiany na liście obwieszcza się.

Art. 262. 1. Jeżeli wierzytelność zgłoszono po terminie wyznaczonym do zgłoszenia wierzytelności lub została ujawniona po tym terminie wierzytelność, która nie wymaga zgłoszenia, wierzytelność taką umieszcza się na uzupełnieniu listy wierzytelności. 2. Lista wierzytelności ulega sprostowaniu stosownie do prawomocnych orzeczeń. Zmiana wysokości wierzytelności zaistniała po ustaleniu listy wierzytelności jest uwzględniana przy sporządzeniu planu podziału albo przy głosowaniu na zgromadzeniu wierzycieli.

2a. Do sprostowania niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek na zatwierdzonej liście wierzytelności przepisy art. 350 i art. 353 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio. Sprostowania dokonuje sędzia-komisarz. Sprostowania może dokonać również referendarz sądowy. Wniesienie skargi na postanowienie referendarza sądowego nie powoduje utraty mocy przez zaskarżone postanowienie. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu. Rozpoznając skargę, sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone postanowienie referendarza sądowego utrzymuje w mocy albo je zmienia. Prawomocne postanowienie o sprostowaniu listy wierzytelności obwieszcza się.

Art. 263. Odmowa uznania wierzytelności według przepisów niniejszego działu nie stanowi przeszkody do jej dochodzenia we właściwym trybie. Z uwzględnieniem art. 145 ust. 1 dochodzenie wierzytelności, której odmówiono uznania, jest możliwe dopiero po umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego.

Art. 264. 1. Z zastrzeżeniem art. 296, po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z zatwierdzonej przez sędziego-komisarza listy wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy otrzymanej na jej poczet przez wierzyciela, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu.

2. Upadły może żądać ustalenia, że wierzytelność objęta listą wierzytelności nie istnieje albo istnieje w mniejszym zakresie, jeżeli nie uznał wierzytelności zgłoszonej w postępowaniu upadłościowym i nie zapadło co do niej jeszcze prawomocne orzeczenie sądowe.

3. Po nadaniu wyciągowi z listy wierzytelności klauzuli wykonalności, zarzut, że wierzytelność objęta listą wierzytelności nie istnieje albo że istnieje w mniejszym zakresie, upadły może podnieść w drodze powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w stosunku do wierzycieli, wobec których upadły nie był dłużnikiem osobistym.

Art. 265. 1. Jeżeli sąd umorzył część zobowiązań upadłego, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym, w wyciągu z listy wierzytelności, o którym mowa w art. 264 ust. 1, zamieszcza się wzmiankę określającą zakres odpowiedzialności upadłego.

2. Jeżeli sąd umorzył całość zobowiązań upadłego, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym, przepisu art. 264 nie stosuje się.

Art. 266. Wierzyciel może żądać zwrotu dokumentów złożonych w celu udowodnienia wierzytelności. Na zarządzenie sędziego-komisarza sekretarz sądowy wydaje dokumenty z zaznaczeniem na nich, w jakiej sumie wierzytelność została uznana.

Układ w upadłości

Art. 266a. 1. W postępowaniu upadłościowym dopuszczalne jest zawarcie układu. 2. Propozycje układowe w postępowaniu upadłościowym mogą zgłosić upadły, wierzyciel oraz syndyk.

Art. 266b. 1. Podmioty uprawnione do złożenia propozycji układowych mogą wraz z propozycjami złożyć wniosek o całkowite lub częściowe wstrzymanie likwidacji masy upadłości do czasu zatwierdzenia układu

2. Niedopuszczalne jest wstrzymanie likwidacji masy upadłości, jeżeli propozycje układowe nie przewidują zaspokojenia wierzytelności **nieobjętych** układem niezwłocznie po zatwierdzeniu układu i prawomocnym zakończeniu postępowania na tej podstawie.

3. Niedopuszczalne jest wstrzymanie likwidacji w zakresie przedmiotu obciążonego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, jeżeli sprzeciwi się temu wierzyciel, którego wierzytelność jest w ten sposób zabezpieczona. Jeżeli sprzeciw wierzyciela wpłynął do sędziego-komisarza po wydaniu postanowienia o wstrzymaniu likwidacji, sędzia-komisarz uchyla swoje postanowienie w tym zakresie.

4. Sędzia-komisarz może wstrzymać likwidację masy upadłości, jeżeli zostały spełnione przesłanki zwołania zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem, o których mowa w art. 266c ust. 1.

5. Sędzia-komisarz wstrzymuje likwidację masy upadłości, jeżeli zostały spełnione przesłanki zwołania zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem, o których mowa w art. 266c ust. 2.

6. Sędzia-komisarz wstrzymuje likwidację masy upadłości wyłącznie w zakresie, jaki jest niezbędny do wykonania układu.

Art. 266c. 1. Sędzia-komisarz może zwołać zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem, jeżeli zostało uprawdopodobnione, że układ zostanie przyjęty przez wierzycieli i wykonany

2. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli, jeżeli wniosek jest popierany przez wierzyciela lub wierzycieli posiadających łącznie co najmniej 50% sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom uprawnionym do głosowania nad układem

3. Zgromadzenie wierzycieli zwołuje się po zatwierdzeniu listy wierzytelności. Jeżeli sędzia-komisarz zatwierdził częściowo listę wierzytelności w zakresie nieobjętym sprzeciwami, zgromadzenie wierzycieli zwołuje się, jeżeli suma wierzytelności objętych sprzeciwami nie przekracza 15% sumy wierzytelności objętych układem.

Art. 266d. Po prawomocnym zatwierdzeniu układu sąd wydaje postanowienie o zakończeniu postępowania. Przepisy art. 362–367 stosuje się odpowiednio.

Art. 266f. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym tytule do układu i jego skutków przepisy Prawa restrukturyzacyjnego stosuje się odpowiednio, przy czym czynności zastrzeżone dla nadzorcy sądowego lub zarządcy wykonuje syndyk.

Likwidacja masy upadłości

Art. 306. Po ogłoszeniu upadłości syndyk niezwłocznie przystępuje do spisu inwentarza i oszacowania masy upadłości oraz sporządzenia planu likwidacyjnego. Syndyk składa sędziemu-komisarzowi spis inwentarza wraz z planem likwidacyjnym w terminie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia upadłości. Plan likwidacyjny określa proponowane sposoby sprzedaży składników majątku upadłego, w szczególności sprzedaży przedsiębiorstwa, termin sprzedaży, preliminarz wydatków oraz ekonomiczne uzasadnienie dalszego prowadzenia działalności gospodarczej.

Art. 307. 1. Na podstawie spisu inwentarza i innych dokumentów upadłego oraz oszacowania syndyk sporządza sprawozdanie finansowe na dzień poprzedzający ogłoszenie upadłości i niezwłocznie przedkłada je sędziemu-komisarzowi.

Art. 308. 1. Po sporządzeniu spisu inwentarza i sprawozdania finansowego albo po złożeniu pisemnego sprawozdania ogólnego syndyk przeprowadza likwidację masy upadłości.

2. Syndyk jest obowiązany do podejmowania działań umożliwiających zakończenie likwidacji w ciągu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości. Sędzia-komisarz i rada wierzycieli rozpoznają wniosek o wyrażenie zgody na określony sposób likwidacji nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia im wniosku przez syndyka.

Art. 309. Sędzia-komisarz może wstrzymać likwidację masy upadłości do czasu uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Art. 310. 1. Przed rozpoczęciem likwidacji masy upadłości syndyk może sprzedać z wolnej ręki bez zezwolenia rady wierzycieli ruchomości, jeżeli jest to potrzebne na zaspokojenie kosztów postępowania. Ponadto syndyk może sprzedać ruchomości, które ulegają szybkiemu zepsuciu lub wskutek opóźnienia sprzedaży straciłyby znacznie na wartości albo których przechowanie pociąga za sobą koszty zbyt wysokie w stosunku do ich wartości.

Art. 311. 1. Likwidacji masy upadłości dokonuje się przez sprzedaż z wolnej ręki lub w drodze przetargu lub aukcji przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części,

nieruchomości i ruchomości, wierzytelności oraz innych praw majątkowych wchodzących w skład masy upadłości albo przez ściągnięcie wierzytelności od dłużników upadłego i wykonanie innych jego praw majątkowych

Art. 312. 1. Po ogłoszeniu upadłości można prowadzić dalej przedsiębiorstwo upadłego, jeżeli możliwe jest zawarcie układu z wierzycielami lub możliwa jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części.

2. Jeżeli syndyk prowadzi przedsiębiorstwo upadłego, powinien podjąć wszelkie działania zapewniające zachowanie przedsiębiorstwa co najmniej w niepogorszonym stanie

Art. 313. 1. Sprzedaż dokonana w postępowaniu upadłościowym ma skutki sprzedaży egzekucyjnej. Nabywca składników masy upadłości nie odpowiada za zobowiązania podatkowe upadłego, także powstałe po ogłoszeniu upadłości.

2. Sprzedaż nieruchomości powoduje wygaśnięcie praw oraz praw i roszczeń osobistych ujawnionych przez wpis do księgi wieczystej albo nieujawnionych w ten sposób, lecz zgłoszonych syndykowi w terminie określonym w art. 51 ust. 1 pkt 5. W miejsce prawa, które wygasło, uprawniony nabywa prawo do zaspokojenia wartości wygasłego prawa z ceny uzyskanej ze sprzedaży obciążonej nieruchomości. Skutek ten powstaje z chwilą zawarcia umowy sprzedaży. Podstawą do wykreślenia praw, które wygasły na skutek sprzedaży, jest prawomocny plan podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości obciążonej. Podstawą wykreślenia hipoteki jest umowa sprzedaży nieruchomości.

3. Pozostają w mocy bez potrącania ich wartości z ceny nabycia służebność drogi koniecznej, służebność przesyłu oraz służebność ustanowiona w związku z przekroczeniem granicy przy wznoszeniu budowli lub innego urządzenia. Użytkowanie oraz prawa dożywotnika pozostają w mocy, jeżeli przysługuje im pierwszeństwo przed wszystkimi hipotekami lub jeżeli nieruchomość nie jest hipotekami obciążona albo jeżeli wartość użytkowania i praw dożywotnika znajduje pełne pokrycie w cenie nabycia. Jednakże w tym ostatnim wypadku wartość tych praw będzie zaliczona na cenę nabycia

4. Na wniosek właściciela nieruchomości władnącej, zgłoszony najpóźniej w zarzutach do planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości obciążonej, sędzia-komisarz może postanowić, że służebność gruntowa, która nie znajduje pełnego pokrycia w cenie nabycia, zostaje utrzymana w mocy, jeżeli jest dla nieruchomości władnącej konieczna, a nie obniża w sposób istotny wartości nieruchomości obciążonej. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie. Jeżeli wniosek o wyłączenie zgłoszony został w zarzutach, podlega rozpoznaniu razem z zarzutami.

Art. 316. 1. Przedsiębiorstwo upadłego powinno być sprzedane jako całość, chyba że nie jest to możliwe.

2. Sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego może być, po wyrażeniu zgody przez sędziego-komisarza, poprzedzona umową dzierżawy na czas określony z prawem pierwokupu, jeżeli przemawiają za tym względy ekonomiczne.

Art. 317. 1. Na nabywcę przedsiębiorstwa upadłego przechodzą wszelkie koncesje, zezwolenia, licencje i ulgi, które zostały udzielone upadłemu, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej.

3. Z chwilą zawiadomienia sądu, sądu polubownego lub organu prowadzącego postępowanie administracyjne o nabyciu przedsiębiorstwa upadłego, nabywca przedsiębiorstwa wstępuje z mocy prawa w miejsce upadłego lub syndyka do postępowań cywilnych, administracyjnych, sądowo- -

administracyjnych oraz przed sądami polubownymi, dotyczących przedsiębiorstwa lub jego składników, bez zezwolenia strony przeciwnej.

Art. 318. 1. Jeżeli sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego jako całości nie jest możliwa ze względów ekonomicznych lub innych przyczyn, można sprzedać zorganizowaną część przedsiębiorstwa.

Art. 319. 1. Jeżeli planowana jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości, przy sporządzaniu spisu inwentarza i oszacowania masy upadłości, albo odrębnie, jeżeli możliwość takiej sprzedaży ujawniła się na późniejszym etapie, biegły wybrany przez syndyka sporządza opis i oszacowanie przedsiębiorstwa upadłego

5. Zarzuty na opis i oszacowanie wnosi się w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia o ich przekazaniu sędziemu-komisarzowi. Zarzuty rozpoznaje sędzia-komisarz. W przypadku wątpliwości co do rzetelności lub poprawności opisu i oszacowania, sędzia-komisarz wskazuje biegłego do sporządzenia nowego opisu i oszacowania.

Art. 320. 1. Sprzedaż mienia uregulowana przepisami niniejszego działu może nastąpić w drodze przetargu lub aukcji, do których przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio ...

2. Na postanowienie sędziego-komisarza o zatwierdzeniu wyboru oferenta przysługuje zażalenie.

Art. 330a. 1. Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi ruchomości, których nie można zbyć z zachowaniem przepisów ustawy, wierzyciel może przejąć na własność ruchomości wystawione na sprzedaż albo niektóre z nich w cenie nie niższej od połowy ceny oszacowania.

Art. 331. 1. Likwidacja wierzytelności upadłego następuje przez ich zbycie albo ściąganie.

2. Wybór sposobu likwidacji należy poprzedzić oceną, który z nich umożliwia zaspokojenie wierzycieli w jak największym stopniu przy uwzględnieniu kosztów i ryzyka niepowodzenia ściągania wierzytelności upadłego oraz konieczności zaspokojenia zobowiązań, o których mowa w art. 230, związanych z przedłużeniem postępowania upadłościowego.

Art. 332. Likwidacja praw majątkowych upadłego następuje przez ich wykonanie albo zbycie

Podział funduszków

Art. 335. Fundusze masy upadłości obejmują sumy uzyskane z likwidacji masy upadłości oraz dochód uzyskany z prowadzenia lub wydzierżawienia przedsiębiorstwa upadłego, a także odsetki od tych sum zdeponowanych w banku, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Art. 336. 1. Sumy uzyskane z likwidacji rzeczy, wierzytelności i praw obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, a także prawami oraz prawami osobistymi i roszczeniami ujawnionymi przez wpis do księgi wieczystej albo nieujawnionymi w ten sposób, lecz zgłoszonymi syndykowi w terminie określonym w art. 51 ust. 1 pkt 5, przeznacza się na zaspokojenie wierzycieli, których wierzytelności były zabezpieczone na tych rzeczach lub prawach, z zachowaniem przepisów ustawy. Kwoty pozostałe po zaspokojeniu tych wierzytelności wchodzi do funduszków masy upadłości.

Art. 337. 1. Podziału funduszków dokonuje się jednorazowo albo kilkakrotnie w miarę likwidacji masy upadłości po zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza listy wierzytelności w całości lub części

2. W razie kilkakrotnego podziału funduszków masy upadłości, dokonuje się podziału ostatecznego po całkowitym zlikwidowaniu masy upadłości.

Kolejność zaspokajania wierzycieli

Art. 342. 1. Należności podlegające zaspokojeniu z funduszków masy upadłości dzieli się na następujące kategorie:

- 1) kategoria pierwsza – przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, przypadające za trzy ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz należności powstałe w postępowaniu restrukturyzacyjnym z czynności zarządcy albo należności powstałe z czynności dłużnika dokonanych po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego niewymagających zezwolenia rady wierzycieli albo zgody nadzorcy sądowego lub dokonanych za zezwoleniem rady wierzycieli albo zgodą nadzorcy sądowego, jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości jak również należności z tytułu kredytu, pożyczki, obligacji, gwarancji lub akredytyw lub innego finansowania przewidzianego układem przyjętym w postępowaniu restrukturyzacyjnym i udzielonego w związku z wykonaniem takiego układu, jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości złożonego nie później niż trzy miesiące po prawomocnym uchyleniu układu;
- 2) kategoria druga – inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w innych kategoriach, w szczególności podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne;
- 3) kategoria trzecia – odsetki od należności ujętych w wyższych kategoriach w kolejności, w jakiej podlega zaspokojeniu kapitał, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów;
- 4) kategoria czwarta – należności wspólników albo akcjonariuszy z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, w szczególności dostawy towaru z odroczonym terminem płatności, dokonanej na rzecz upadłego będącego spółką kapitałową w okresie pięciu lat przed ogłoszeniem upadłości, wraz z odsetkami.

Art. 342a. 1. Jeżeli upadły jest osobą fizyczną i w skład masy upadłości wchodzi lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny, w którym zamieszkuje upadły, a konieczne jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, z sumy uzyskanej z jego sprzedaży wydziela się upadłemu kwotę odpowiadającą przeciętnemu czynszowi najmu lokalu mieszkalnego w tej samej lub sąsiedniej miejscowości za okres od dwunastu do dwudziestu czterech miesięcy.

Art. 343. 1. Z masy upadłości zaspokaja się w pierwszej kolejności koszty postępowania, a jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwalają – również inne zobowiązania masy upadłości

Art. 345. 1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, a także wygasające według przepisów ustawy prawa oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciążące na nieruchomości, użytkowaniu wieczystym, spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu lub statku morskim wpisanym do rejestru okrętowego, podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu, pomniejszonej o koszty likwidacji tego przedmiotu oraz inne koszty

postępowania upadłościowego w wysokości nieprzekraczającej dziesiątej części sumy uzyskanej z likwidacji, nie więcej jednak niż o taką część kosztów postępowania upadłościowego, która wynika ze stosunku wartości obciążonego przedmiotu do wartości całej masy upadłości.

3. W równym stopniu z wierzytelnością zaspokaja się roszczenia o świadczenia uboczne objęte zabezpieczeniem na mocy odrębnych przepisów. Przypadającą wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na należność główną, następnie na odsetki i pozostałe roszczenia o świadczenia uboczne, z tym że koszty postępowania uwzględnia się w ostatniej kolejności.

Ustalenie planu podziału

Art. 347. 1. Syndyk sporządza i składa sędziemu-komisarzowi plan podziału funduszków masy upadłości ...

Art. 349. 1. Sędzia-komisarz zawiadamia upadłego i członków rady wierzycieli oraz obwieszcza, że plan podziału można przeglądać w sekretariacie sądu i w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia wносить zarzuty przeciwko planowi podziału.

Art. 350. 1. Zarzuty przeciwko planowi podziału rozpoznaje sędzia-komisarz. 2. W razie potrzeby sędzia-komisarz wysłucha osoby, których praw dotyczą zarzuty. 3. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 351. 1. Sędzia-komisarz zatwierdza plan podziału, jeżeli nie wniesiono zarzutów. 2. W razie wniesienia zarzutów, sprostowanie i zatwierdzenie planu podziału następuje po uprawomocnieniu się postanowienia sędziego-komisarza w sprawie zarzutów, a w razie jego zaskarżenia – po wydaniu postanowienia sądu.

Wykonanie planu podziału

Art. 352. 1. Plan podziału wykonuje się niezwłocznie po jego zatwierdzeniu. Wykonanie planu podziału nie może jednak nastąpić przed uprawomocnieniem się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Art. 353. 1. Wykonując plan podziału, syndyk wydaje wierzycielowi należną mu kwotę lub przelewa ją na rachunek bankowy wierzyciela.

Art. 358. Jeżeli wierzyciel nie odbierze swojej należności w terminie miesiąca lub gdy należna mu suma nie może być mu wydana z powodu podania nieprawidłowego adresu albo niepodania rachunku bankowego, sumy należne temu wierzycielowi składa się do depozytu sądowego.

Zakończenie i umorzenie postępowania upadłościowego oraz ich skutki

Art. 361. 1. Sąd umorzy postępowanie upadłościowe, jeżeli:

1) majątek pozostały po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych dłużnika obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;

2) wierzyciele zobowiązani uchwałą zgromadzenia wierzycieli albo postanowieniem sędziego-komisarza nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty postępowania, a brak jest płynnych funduszków na te koszty;

3) wszyscy wierzyciele, którzy zgłosili swoje wierzytelności, żądają umorzenia postępowania, a upadły wyraził na to zgodę.

2. W przypadku umorzenia postępowania upadłościowego z powodu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, sąd ustala, czy materiał zgromadzony w sprawie daje podstawę do rozwiązania podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego.

Art. 362. 1. Postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego doręcza się upadłemu, syndykowi oraz członkom rady wierzycieli. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

Art. 363. Prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego stanowi podstawę do wykreślenia wpisów dotyczących upadłości w księdze wieczystej i w rejestrach.

Art. 364. 1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania upadłościowego upadły odzyskuje prawo zarządzania swoim majątkiem i rozporządzania jego składnikami. 2. Syndyk wyda niezwłocznie upadłemu jego majątek, księgi, korespondencję i dokumenty. W razie potrzeby sąd wyda postanowienie nakazujące przymusowe odebranie majątku. Prawomocne postanowienie ma moc tytułu wykonawczego.

Art. 367. 1. Po umorzeniu postępowania upadłościowego umarza się wszczęte przez syndyka niezakończone procesy o uznanie za bezskuteczną czynności dokonanej przez upadłego ze szkodą dla wierzycieli. Wzajemne roszczenia o zwrot kosztów procesu wygasają.

2. W innych postępowaniach cywilnych upadły wchodzi do postępowania w miejsce syndyka

Art. 368. 1. Sąd po wykonaniu ostatecznego planu podziału stwierdza zakończenie postępowania upadłościowego.

2. Sąd stwierdza zakończenie postępowania także wtedy, gdy w toku postępowania wszyscy wierzyciele zostali zaspokojeni.

Art. 369. 1. W terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o zakończeniu postępowania upadłościowego upadły będący osobą fizyczną może złożyć wniosek o ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie pozostałej części zobowiązań, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym.

1a. W terminie, o którym mowa w ust. 1, upadły będący osobą fizyczną może również złożyć wniosek o umorzenie zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że jest on trwale niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli

2. Jeżeli niezdolność do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli wynikająca z osobistej sytuacji upadłego nie ma charakteru trwałego, sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli pod warunkiem, że w terminie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku o ustalenie planu spłaty wierzycieli, na skutek którego sąd, uznając, że ustała niezdolność upadłego do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli, uchyli postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustali plan spłaty wierzycieli.

2b. W okresie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, dotyczących jego majątku, które mogłyby pogorszyć jego sytuację majątkową.

2c. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd, na wniosek upadłego, może wyrazić zgodę na dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 2b, albo zatwierdzić jej dokonanie.

2d. W okresie, o którym mowa w ust. 2b, upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie ze swojej sytuacji majątkowej i zawodowej za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ostatni kwartał okresu sprawozdawczego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, jak również swoje możliwości zarobkowe, wydatki potrzebne na swoje utrzymanie i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym potrzeby mieszkaniowe. Do sprawozdania upadły dołącza kopię złożonego rocznego zeznania podatkowego.

2f. Sąd uchyla postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, gdy w okresie, o którym mowa w ust. 2b, upadły:

- 1) nie złożył w terminie sprawozdania, o którym mowa w ust. 2d,
- 2) w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 2d, podał nieprawdziwe informacje, w szczególności zataił osiągnięte przychody lub nabyte składniki majątkowe,
- 3) dokonał czynności prawnej, o której mowa w ust. 2b, bez uzyskania zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona,
- 4) ukrywał majątek lub czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli

- chyba że uchybienie obowiązkom jest nieznaczne lub zaniechanie uchylenia postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi

2g. W razie uchylenia postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu

2h. Jeżeli upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku, o którym mowa w ust. 2, zobowiązania upadłego, o których mowa w ust. 1, ulegają umorzeniu z upływem pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. Na wniosek upadłego lub wierzyciela sąd wydaje postanowienie stwierdzające umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. W postanowieniu sąd wskazuje datę umorzenia zobowiązań upadłego

3. Sąd oddala wniosek, o którym mowa w ust. 1 lub 1a, jeżeli:

- 1) upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień w sposób celowy, w szczególności przez trwonienie części składowych majątku oraz celowe nieregulowanie wymagalnych zobowiązań,
- 2) w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w stosunku do upadłego prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań – chyba że uwzględnienie wniosku, o którym mowa w ust. 1 lub 1a, jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

Art. 370a. 1. W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd ustala, czy upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, oraz określa, w jakim zakresie i okresie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania uznane na liście wierzytelności a niewykonane w toku postępowania upadłościowego na podstawie planów podziału oraz jaka część zobowiązań upadłego

powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli.

2. W przypadku ustalenia, że upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, plan spłaty wierzycieli nie może być ustalony na okres krótszy niż trzydzieści sześć miesięcy ani dłuższy niż osiemdziesiąt cztery miesiące.

3. W przypadku gdy w drodze wykonania planów podziału oraz planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 70% zobowiązań uznanych na liście wierzytelności, plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż rok.

4. W przypadku gdy w drodze wykonania planów podziału oraz planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 50% zobowiązań uznanych na liście wierzytelności, plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż dwa lata

7. Koszty postępowania upadłościowego oraz inne zobowiązania masy upadłości niezaspokojone w toku postępowania upadłościowego uwzględnia się w planie spłaty wierzycieli w pełnej wysokości, chyba że możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu oraz ich potrzeby mieszkaniowe nie pozwalają na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego oraz innych zobowiązań masy upadłości w pełnej wysokości

8. Sąd nie jest związany stanowiskiem upadłego oraz wierzycieli co do treści planu spłaty wierzycieli. Ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu oraz ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności oraz stopień zaspokojenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

10. Postanowienie w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli oraz informację o prawomocności tych postanowień obwieszcza się. Na postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje zażalenie. Postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie rozpoznania zażalenia oraz informację o prawomocności tego postanowienia obwieszcza się

Art. 370b. 1. Od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje skarga kasacyjna.

Art. 370d. 1. Jeżeli upadły nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli, sąd na jego wniosek po wysłuchaniu wierzycieli może zmienić plan spłaty wierzycieli. Sąd może przedłużyć termin spłaty zobowiązań na dalszy okres nieprzekraczający osiemnastu miesięcy. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a na postanowienie sądu drugiej instancji – skarga kasacyjna

1a. Jeżeli brak możliwości wywiązania się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli ma charakter trwały i wynika z okoliczności niezależnych od upadłego, sąd na wniosek upadłego, po wysłuchaniu wierzycieli, może uchylić plan spłaty wierzycieli i umorzyć niewykonane zobowiązania upadłego, o których mowa w art. 369 ust. 1. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a od postanowienia sądu drugiej instancji – skarga kasacyjna.

2. W przypadku istotnej poprawy sytuacji majątkowej upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli wynikającej z innych przyczyn niż zwiększenie się wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej wierzyciel oraz upadły mogą wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli. O zmianie planu spłaty wierzycieli sąd orzeka po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 370e. 1. W przypadku niewykonywania przez upadłego obowiązków ustalonych w planie spłaty wierzycieli sąd z urzędu albo na wniosek wierzyciela uchyła plan spłaty wierzycieli po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty, chyba że uchybienie obowiązkowi jest nieznaczne lub umorzenie pozostałej części zobowiązań upadłego jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 370f. 1. Po wykonaniu przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu wykonania planu spłaty i umorzeniu zobowiązań upadłego, o których mowa w art. 369 ust. 1, niewykonanych w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli.

2. Nie podlegają umorzeniu zobowiązania o charakterze alimentacyjnym, zobowiązania wynikające z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, zobowiązania do zapłaty kar grzywny orzeczonych przez sąd, a także do wykonania obowiązku naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zobowiązania do zapłaty nawiazki lub świadczenia pieniężnego orzeczonych przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie, jak również zobowiązania do naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem oraz zobowiązania, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

Art. 371. 1. Postępowanie upadłościowe podlega uchyleniu w razie prawomocnego odrzucenia albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Przepisy art. 362–367 stosuje się odpowiednio.

Postępowanie w sprawach orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej

Art. 373. 1. Sąd może orzec pozbawienie na okres od jednego do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego, członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia osoby, która ze swojej winy:

1) będąc do tego zobowiązana z mocy ustawy, nie złożyła w ustawowym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości albo

1a) faktycznie zarządzając przedsiębiorstwem dłużnika, istotnie przyczyniła się do niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w ustawowym terminie, albo

2) po ogłoszeniu upadłości nie wydała lub nie wskazała majątku, ksiąg rachunkowych, korespondencji lub innych dokumentów upadłego, w tym danych w postaci elektronicznej, do których wydania lub wskazania była obowiązana z mocy ustawy, albo

3) jako upadły po ogłoszeniu upadłości ukrywała, niszczyła lub obciążała majątek wchodzący w skład masy upadłości, albo

4) jako upadły w toku postępowania upadłościowego nie wykonała innych obowiązków ciążących na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądu albo sędziego-komisarza, albo też w inny sposób utrudniała postępowanie.

1a. Mimo zaistnienia przesłanki, o której mowa w ust. 1 pkt 1, sąd może oddalić wniosek o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli został złożony wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub postępowania sanacyjnego, a rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli jest nieznaczny

2. Przy orzekaniu zakazu, o którym mowa w ust. 1, sąd bierze pod uwagę stopień winy oraz skutki podejmowanych działań, w szczególności obniżenie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego i rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli

3. Sąd może orzec pozbawienie na okres od jednego do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego, członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia osoby, wobec której:

1) już co najmniej raz ogłoszono upadłość, z umorzeniem jej długów po zakończeniu postępowania upadłościowego;

2) ogłoszono upadłość nie dawniej niż pięć lat przed ponownym ogłoszeniem upadłości.

Art. 374. 1. Sąd może orzec zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 373, wobec dłużnika będącego osobą fizyczną, także jeżeli niewypłacalność dłużnika jest następstwem jego celowego działania lub rażącego niedbalstwa.

2. Do osób uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorcy będącego osobą prawną albo spółką handlową niemającą osobowości prawnej oraz osób faktycznie zarządzających przedsiębiorstwem dłużnika, jeżeli niewypłacalność przedsiębiorcy lub pogorszenie jego sytuacji finansowej jest następstwem celowego działania lub rażącego niedbalstwa tych osób, przepis ust. 1 stosuje się.

Art. 375. 1. W sprawach, o których mowa w art. 373 i 374, orzeka sąd upadłościowy. 2. Jeżeli postępowania upadłościowego nie wszczęto albo oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości lub umorzono postępowanie upadłościowe, orzeka sąd właściwy do rozpoznania sprawy o ogłoszenie upadłości.

Art. 376. 1. Postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 373 i art. 374, wszczyna się wyłącznie na wniosek wierzyciela, tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, syndyka, prokuratora, a także Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Komisji Nadzoru Finansowego

2. Sąd wydaje postanowienie po przeprowadzeniu rozprawy.

3. Od postanowienia sądu drugiej instancji przysługuje skarga kasacyjna

Art. 377. 1. Nie orzeka się zakazu, o którym mowa w art. 373, z przyczyn wskazanych w art. 373 ust. 1 pkt 1 lub 1a i art. 374 ust. 1, jeżeli postępowanie w tej sprawie nie zostało wszczęte w terminie roku od dnia ogłoszenia upadłości albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13, a gdy wniosek o ogłoszenie upadłości nie był złożony, w terminie trzech lat od dnia ustania stanu niewypłacalności albo wygaśnięcia obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez daną osobę.

Odrębne Postępowanie upadłościowe wobec deweloperów

Art. 425e. 1. W postępowaniu upadłościowym syndyk może dalej prowadzić przedsięwzięcie deweloperskie upadłego za zgodą sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz udziela zgody, jeżeli racjonalne względy wskazują, że dalsze prowadzenie przedsięwzięcia deweloperskiego jest ekonomicznie uzasadnione i istnieją szanse na jego ukończenie.

2. Syndyk prowadzi dalej przedsięwzięcie deweloperskie upadłego, w odniesieniu do którego we wcześniejszym postępowaniu sanacyjnym wobec upadłego nabywcy podjęli uchwałę, o której mowa w art. 358 ust. 4 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, oraz wpłacili lub zabezpieczyli dopłaty w terminach, o których mowa w art. 359 ust. 1 i 2 tej ustawy, ale układ nie doszedł do skutku, chyba że na odstąpienie od dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego wyraził zgodę sędzia-komisarz

2a. Wydanie przez sędziego-komisarza postanowienia o odmowie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego albo o wyrażeniu zgody na odstąpienie od dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego albo niewydanie przez sędziego-komisarza postanowienia w przedmiocie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości wywołuje z mocy prawa skutek odstąpienia przez syndyka od umów deweloperskich na podstawie art. 98, a do roszczeń nabywców wynikających z tych umów przepis art. 91 stosuje się odpowiednio.

Art. 425h. 1. Jeżeli w toku postępowania upadłościowego ujawni się podstawa do przyjęcia, że dalsze prowadzenie przedsięwzięcia deweloperskiego nie jest uzasadnione racjonalnymi względami, sędzia-komisarz na wniosek syndyka udziela zgody na zaprzestanie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 425l. 1. Na wniosek syndyka sędzia-komisarz może wyrazić zgodę na sprzedaż nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, przedsiębiorcy, który zobowiąże się do kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego.

2. Przedsiębiorca nabywający nieruchomość na podstawie ust. 1 odpowiada solidarnie z upadłym za jego zobowiązania z umów deweloperskich zawartych w związku z przedsięwzięciem deweloperskim realizowanym na nieruchomości, jak również za zobowiązania wobec nabywców wynikające z przekształcenia roszczeń z takich umów w toku postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego lub z odstąpienia od takich umów. Zobowiązania, o których mowa w zdaniu poprzednim, nie podlegają zaspokojeniu w postępowaniu upadłościowym prowadzonym wobec upadłego.

4. Sprzedaż nieruchomości na podstawie ust. 1 nie wywołuje skutków sprzedaży egzekucyjnej. Przepisu art. 313 nie stosuje się

5. Wyrażając zgodę na sprzedaż nieruchomości na podstawie ust. 1, sędzia-komisarz uwzględnia interes nabywców oraz prawdopodobieństwo dokończenia przedsięwzięcia deweloperskiego przez przedsiębiorcę nabywającego nieruchomość

Art. 425n. Nabywcy w liczbie stanowiącej co najmniej 20% liczby nabywców w ramach przedsięwzięcia deweloperskiego prowadzonego przez upadłego mogą zgłosić propozycje układowe w terminie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia upadłości.

Art. 425o. 1. Propozycje układowe mogą także obejmować:

- 1) wpłacenie dopłat przez wszystkich albo niektórych nabywców i zaspokojenie ich przez przeniesienie własności lokali, przy czym propozycje układowe mogą przewidywać późniejszy zwrot dopłat z przychodów z realizacji przedsięwzięcia deweloperskiego;
- 2) sprzedaż nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, z zachowaniem ciążących na niej ograniczonych praw rzeczowych, na rzecz przedsiębiorcy, który przejąłby zobowiązania wobec nabywców i zobowiązałby się do kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego, przy czym propozycje układowe mogą przewidywać zmianę treści umów deweloperskich;
- 3) określenie innych warunków kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego i sposobów jego finansowania;
- 4) zamianę lokali między wierzycielami lub zamianę lokalu na lokal niebędący przedmiotem umowy deweloperskiej.

Art. 425p. 1. Propozycje układowe mogą przewidywać różny sposób traktowania nabywców w zależności od tego, czy wpłacą oni dopłaty, o których mowa w art. 425o ust. 1 pkt 1.

Postępowanie upadłościowe

wobec osób fizycznych

nieprowadzących działalności gospodarczej

Art. 491¹ . 1. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się wobec osób fizycznych, których upadłości nie można ogłosić zgodnie z przepisami działu II tytułu I części pierwszej.

2. W postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd może postanowić, że postępowanie upadłościowe wobec osób, o których mowa w ust. 1, będzie prowadzone zgodnie z przepisami części pierwszej, jeżeli jest to uzasadnione znacznym rozmiarem majątku dłużnika, znaczną liczbą wierzycieli lub innymi uzasadnionymi przewidywaniami co do zwiększonego stopnia skomplikowania postępowania. Na postanowienie o prowadzeniu postępowania upadłościowego zgodnie z przepisami części pierwszej przysługuje zażalenie

1a. W postępowaniu o ogłoszenie upadłości uczestnik postępowania może złożyć wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży składników majątku o znacznej wartości

2. Postępowanie upadłościowe w sprawach objętych przepisami niniejszego tytułu prowadzi się także wtedy, gdy dłużnik ma tylko jednego wierzyciela.

3. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić dłużnik, z uwzględnieniem przepisów art. 8 i art. 9. Do wniosku o ogłoszenie upadłości i innych pism procesowych oraz dokumentów składanych przez dłużnika stosuje się odpowiednio przepis art. 216aa. W przypadku, o którym mowa w art. 216aa ust. 1, wniosek o ogłoszenie upadłości składa się na formularzu

Art. 491³ . Sprawy o ogłoszenie upadłości objęte przepisami niniejszego tytułu rozpoznaje sąd upadłościowy w składzie jednego sędziego zawodowego.

Art. 491⁵ . 1. Uwzględniając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości

2. O prowadzeniu postępowania upadłościowego w trybie określonym w art. 4911 ust. 2 sąd może postanowić również po ogłoszeniu upadłości. Na postanowienie o prowadzeniu postępowania upadłościowego w trybie określonym w art. 4911 ust. 2 przysługuje zażalenie.

Art. 491⁷ . 1. W przypadku, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania albo w masie upadłości brak jest płynnych funduszy na ich pokrycie, koszty te pokrywa tymczasowo Skarb Państwa.

3. Jednocześnie z ogłoszeniem upadłości sąd przyznaje syndykowi zaliczkę na pokrycie kosztów postępowania oraz zarządza jej niezwłoczną wypłatę tymczasowo ze środków Skarbu Państwa, chyba że majątek upadłego pozwala na bieżące pokrywanie kosztów postępowania. W dalszym toku postępowania, w razie potrzeby, sąd przyznaje syndykowi zaliczkę na pokrycie kosztów postępowania oraz zarządza jej niezwłoczną wypłatę tymczasowo ze środków Skarbu Państwa

Art. 491⁸ . 1. Po ogłoszeniu upadłości syndyk zwraca się do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla upadłego z wnioskiem o udzielenie informacji dotyczących upadłego, mających wpływ na ocenę jego sytuacji majątkowej, w szczególności dotyczących okoliczności powodujących powstanie po stronie upadłego obowiązku podatkowego w okresie pięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, oraz zasięga informacji w Krajowym Rejestrze Sądowym, czy upadły jest wspólnikiem spółek handlowych, jak również czy w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości sprawował funkcję członka organu spółek handlowych i czy w stosunku do tych spółek ogłoszono upadłość.

Art. 491⁹ . 1. Sąd ustala wynagrodzenie syndyka w postępowaniu prowadzonym według przepisów niniejszego tytułu biorąc pod uwagę wysokość funduszy masy upadłości, stopień zaspokojenia wierzycieli, nakład pracy, zakres czynności podejmowanych w postępowaniu, stopień ich trudności oraz czas trwania postępowania.

2. Wynagrodzenie syndyka ustala się w wysokości od jednej czwartej przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do jego dwukrotności

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd może ustalić wynagrodzenie syndyka w wysokości do czterokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione zwiększonym nakładem pracy syndyka wynikającym w szczególności ze stopnia skomplikowania postępowania oraz liczby wierzycieli.

Art. 491¹⁰ . 1. Sąd umarza postępowanie na wniosek upadłego.

2. Jeżeli upadły nie wskaże lub nie wyda syndykowi całego majątku, niezbędnych dokumentów lub w inny sposób nie wykonuje ciążących na nim obowiązków, sąd, z urzędu albo na wniosek syndyka lub wierzyciela, po wysłuchaniu upadłego, syndyka, a w razie potrzeby także wierzycieli, umarza postępowanie, chyba że uchybienie przez upadłego ciążącym na nim obowiązkom nie jest istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

2a. Sąd umarza postępowanie, jeżeli zostanie ujawnione, że dane podane przez dłużnika we wniosku o ogłoszenie upadłości są niezgodne z prawdą lub niezupełne, chyba że niezgodność lub niezupełność

nie są istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

3. Sąd nie umarza postępowania, jeżeli umorzenie postępowania mogłoby skutkować pokrzywdzeniem wierzycieli.

4. Na postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania przysługuje zażalenie.

Art. 491^{11a} . 1. Wyboru sposobu likwidacji masy upadłości dokonuje samodzielnie syndyk w sposób, który umożliwia zaspokojenie wierzycieli w jak największym stopniu, z uwzględnieniem kosztów likwidacji.

3. Na skutek skargi na czynności syndyka, o której mowa w art. 491^{12a}, lub z urzędu sąd, w drodze postanowienia, zakazuje syndykowi dokonania likwidacji składnika masy upadłości w wybrany przez syndyka sposób lub za wskazaną minimalną cenę, jeżeli likwidacja byłaby niezgodna z prawem albo prowadziłaby do pokrzywdzenia upadłego lub wierzycieli.

Art. 491¹² . Syndyk może pisemnie upoważnić upadłego do sprzedaży ruchomości należących do masy upadłości. Do upoważnienia stosuje się odpowiednio przepisy o pełnomocnictwie.

Art. 491^{12a} . 1. Na czynności syndyka przysługuje skarga do sądu upadłościowego. Dotyczy to także zaniechania przez syndyka dokonania czynności.

2. Skargę może złożyć upadły, wierzyciel lub inna osoba, której prawo zostało przez czynności lub zaniechanie syndyka naruszone albo zagrożone.

3. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zaskarżoną czynność lub czynność, której zaniechano, jak również wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności, wraz z uzasadnieniem

4. Skargę wnosi się w terminie siedmiu dni od dnia dokonania czynności, gdy upadły, wierzyciel lub osoba, której prawo zostało przez czynność syndyka naruszone albo zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona; w innych przypadkach – od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności upadłego, wierzyciela lub osoby, której prawo zostało przez czynność syndyka naruszone albo zagrożone, a w braku zawiadomienia – od dnia powzięcia wiadomości przez skarżącego o dokonanej czynności. Skargę na zaniechanie przez syndyka dokonania czynności wnosi się w terminie siedmiu dni od dnia, w którym skarżący dowiedział się, że czynność miała być dokonana.

5. Skargę wnosi się do syndyka, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał jej dokonania. Syndyk w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej, albo przyczyn jej zaniechania i przekazuje je wraz ze skargą do właściwego sądu upadłościowego, chyba że skargę w całości uwzględni. O uwzględnieniu skargi syndyk zawiadamia skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe z wykorzystaniem udostępnianych w tym systemie formularzy.

6. Sąd rozpoznaje skargę w terminie siedmiu dni od dnia jej wpływu do sądu, a gdy skarga zawiera braki formalne, które podlegają uzupełnieniu – od dnia jej uzupełnienia.

7. Wniesienie skargi nie wstrzymuje postępowania upadłościowego ani dokonania zaskarżonej czynności, chyba że sąd wstrzyma dokonanie czynności.

8. Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie. Na postanowienie sądu o odrzuceniu skargi służy zażalenie.

9. W razie odrzucenia skargi sąd z urzędu bierze pod uwagę okoliczności wskazane w skardze i w razie potrzeby wydaje syndykowi polecenie dokonania odpowiednich czynności lub zakazuje syndykowi dokonania określonych czynności

Art. 491¹⁴ . 1. Po upływie terminu do zgłaszania wierzytelności i przeprowadzeniu likwidacji majątku wchodzącego w skład masy upadłości syndyk składa sądowi projekt planu spłaty wierzycieli z uzasadnieniem albo informację, że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 491^{14a} ust. 1 lub art. 491¹⁶ ust. 1 lub 2a

4. Sąd ustala plan spłaty wierzycieli albo w przypadku, o którym mowa w art. 491¹⁶ ust. 1 lub 2a, umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowo umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli albo wydaje postanowienie, o którym mowa w art. 491^{14a} ust. 1, po przeprowadzeniu rozprawy, jeżeli upadły, syndyk lub wierzyciel złożył wniosek o przeprowadzenie rozprawy. O terminie rozprawy zawiadamia się upadłego i syndyka oraz wierzyciela, który złożył wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

5. W przypadku braku zgłoszeń wierzytelności i braku wierzytelności, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej podlegałyby z urzędu umieszczeniu na liście wierzytelności, sąd, po upływie terminu do zgłoszenia wierzytelności, wydaje postanowienie o umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, chyba że w toku postępowania nie zostały zaspokojone koszty tego postępowania tymczasowo pokryte przez Skarb Państwa lub inne zobowiązania masy upadłości.

6. Zgłoszenie wierzytelności dokonane po złożeniu przez syndyka projektu planu spłaty wierzycieli z uzasadnieniem albo informacji, że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 491^{14a} ust. 1 lub art. 491¹⁶ ust. 1 lub 2a, pozostawia się bez rozpoznania

7 ... Na postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje zażalenie.

8. Wydanie postanowienia o ustaleniu planu spłaty wierzycieli albo umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli oznacza zakończenie postępowania.

Art. 491^{14a} . 1. Sąd wydaje postanowienie o odmowie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeżeli:

1) upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień w sposób celowy, w szczególności przez trwonienie części składowych majątku oraz celowe nieregulowanie wymagalnych zobowiązań,

2) w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w stosunku do upadłego prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań – chyba że ustalenie planu spłaty wierzycieli lub umorzenie zobowiązań upadłego bez

ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowe umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

2. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 1, w postępowaniu zgromadzono fundusze masy upadłości, sąd wydaje postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli, w którym wymienia wierzycieli uczestniczących w planie spłaty, oraz dokonuje podziału funduszy masy upadłości między wierzycieli uczestniczących w planie spłaty. Przepisu art. 491²¹ nie stosuje się. 3. Wydanie postanowienia o odmowie ustalenia planu spłaty wierzycieli oznacza zakończenie postępowania

Art. 491¹⁵ . 1. W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd:

1) wymienia wierzycieli uczestniczących w planie spłaty;

2) dokonuje podziału funduszy masy upadłości pomiędzy wierzycieli uczestniczących w planie spłaty, jeżeli w postępowaniu zgromadzono fundusze masy upadłości;

3) ustala, czy upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa;

4) określa, w jakim zakresie i okresie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej zostałyby uznane na liście wierzytelności, oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli.

1a. W przypadku ustalenia, że upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, plan spłaty wierzycieli nie może być ustalony na okres krótszy niż trzydzieści sześć miesięcy ani dłuższy niż osiemdziesiąt cztery miesiące.

1b. W przypadku gdy w drodze wykonania planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 70% zobowiązań objętych planem spłaty wierzycieli, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej zostałyby uznane na liście wierzytelności, plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż rok

1c. W przypadku gdy w drodze wykonania planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 50% zobowiązań objętych planem spłaty wierzycieli, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej zostałyby uznane na liście wierzytelności, plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż dwa lata.

2. Koszty postępowania tymczasowo pokryte przez Skarb Państwa oraz inne zobowiązania masy upadłości niezaspokojone w toku postępowania uwzględnia się w planie spłaty wierzycieli w pełnej wysokości, chyba że możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu oraz ich potrzeby mieszkaniowe nie pozwalają na zaspokojenie kosztów postępowania tymczasowo pokrytych przez Skarb Państwa oraz innych zobowiązań masy upadłości w pełnej wysokości.

3. Koszty postępowania tymczasowo pokryte przez Skarb Państwa nieuwzględnione w planie spłaty wierzycieli albo niezaspokojone w ramach wykonania planu spłaty wierzycieli ponosi Skarb Państwa.

4. Sąd nie jest związany stanowiskiem upadłego oraz wierzycieli co do treści planu spłaty wierzycieli. Ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu oraz ich potrzeby mieszkaniowe,

wysokość niezaspokojonych wierzytelności oraz stopień zaspokojenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

Art. 491¹⁶ . 1. Sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że jest on trwale niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

2. Umarzając zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli sąd obciąża Skarb Państwa tymczasowo pokrytymi kosztami postępowania.

2a. Jeżeli niezdolność do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli wynikająca z osobistej sytuacji upadłego nie ma charakteru trwałego, sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli pod warunkiem, że w terminie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku o ustalenie planu spłaty wierzycieli, na skutek którego sąd, uznając, że ustała niezdolność upadłego do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli, uchyli postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustali plan spłaty wierzycieli.

2b. Na podstawie złożonego w terminie, o którym mowa w ust. 2a, wniosku upadłego lub wierzyciela, o którym mowa w ust. 2a, sąd może uchylić postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustalić plan spłaty wierzycieli również po upływie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

2c. W okresie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, dotyczących jego majątku, które mogłyby pogorszyć jego sytuację majątkową

2d. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd, na wniosek upadłego, może wyrazić zgodę na dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 2c, albo zatwierdzić jej dokonanie.

2e. W okresie, o którym mowa w ust. 2c, upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie ze swojej sytuacji majątkowej i zawodowej za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ostatni kwartał okresu sprawozdawczego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, jak również swoje możliwości zarobkowe, wydatki potrzebne na swoje utrzymanie i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym potrzeby mieszkaniowe. Do sprawozdania upadły dołącza kopię złożonego rocznego zeznania podatkowego.

2g. Sąd uchyli postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, gdy w okresie, o którym mowa w ust. 2c, upadły:

- 1) nie złożył w terminie sprawozdania, o którym mowa w ust. 2e,
- 2) w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 2e, podał nieprawdziwe informacje, w szczególności zataił osiągnięte przychody lub nabyte składniki majątkowe,
- 3) dokonał czynności prawnej, o której mowa w ust. 2c, bez uzyskania zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona,

4) ukrywał majątek lub czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli

– chyba że uchybienie obowiązkom jest nieznaczne lub zaniechanie uchylenia postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi;

2h. W razie uchylenia postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu.

2i. Jeżeli upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku, o którym mowa w ust. 2a, zobowiązania upadłego ulegają umorzeniu z upływem pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. Na wniosek upadłego lub wierzyciela sąd wydaje postanowienie stwierdzające umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. W postanowieniu sąd wskazuje datę umorzenia zobowiązań upadłego

Art. 491¹⁷ . 1. Od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje skarga kasacyjna

Art. 491¹⁸ . 1. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, dotyczących jego majątku, które mogłyby pogorszyć jego zdolność do wykonania planu spłaty wierzycieli.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd, na wniosek upadłego, może wyrazić zgodę na dokonanie albo zatwierdzić dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 1.

3. Upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie z wykonania planu spłaty wierzycieli za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody, spłacone kwoty oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej przeciętne miesięczne wynagrodzenie ... Do sprawozdania upadły dołącza kopię złożonego rocznego zeznania podatkowego.

Art. 491¹⁹ . 1. Jeżeli upadły nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli, sąd na jego wniosek, po wysłuchaniu wierzycieli, może zmienić plan spłaty wierzycieli. Sąd może przedłużyć termin spłaty wierzytelności na dalszy okres nieprzekraczający osiemnastu miesięcy. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a od postanowienia sądu drugiej instancji skarga kasacyjna.

2. Jeżeli brak możliwości wywiązania się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli ma charakter trwały i wynika z okoliczności niezależnych od upadłego, sąd na wniosek upadłego, po wysłuchaniu wierzycieli, może uchylić plan spłaty wierzycieli i umorzyć niewykonane zobowiązania upadłego, o których mowa w art. 491¹⁵ ust. 1–3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a od postanowienia sądu drugiej instancji skarga kasacyjna

3. W razie istotnej poprawy sytuacji majątkowej upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli, wynikającej z innych przyczyn niż zwiększenie się wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej, każdy z wierzycieli oraz upadły może wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli. O zmianie planu spłaty wierzycieli sąd orzeka po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty wierzycieli. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

Art. 491²⁰ . 1. W razie niewykonywania przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli sąd z urzędu albo na wniosek wierzyciela, po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty wierzycieli, uchyla plan spłaty wierzycieli, chyba że uchybienie obowiązkowi jest nieznaczne lub dalsze wykonywanie planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy upadły:

- 1) nie złożył w terminie sprawozdania z wykonania planu spłaty wierzycieli zgodnie z art. 491¹⁸ ust. 3;
- 2) w sprawozdaniu z wykonania planu spłaty wierzycieli zataił osiągnięte przychody lub nabyte składniki majątkowe, o których mowa w art. 491¹⁸ ust. 3;
- 3) dokonał czynności prawnej, o której mowa w art. 491¹⁸ ust. 1, bez uzyskania zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona;
- 4) ukrywał majątek lub czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli. 3. W razie uchylenia planu spłaty wierzycieli zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu

Art. 491²¹ . 1. Po wykonaniu przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu wykonania planu spłaty wierzycieli i umorzeniu zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości i niewykonanych w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

2. Nie podlegają umorzeniu zobowiązania o charakterze alimentacyjnym, zobowiązania wynikające z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, zobowiązania do zapłaty orzeczonych przez sąd kar grzywny, a także do wykonania obowiązku naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zobowiązania do zapłaty nawiazki lub świadczenia pieniężnego orzeczonych przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie, jak również zobowiązania do naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem oraz zobowiązania, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

Art. 491²² . 1. Jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że w drodze układu zostaną osiągnięte cele postępowania, sędzia-komisarz, na wniosek upadłego, postanowieniem zwołuje zgromadzenie wierzycieli w celu zawarcia układu. Na postanowienie o odmowie zwołania zgromadzenia wierzycieli przysługuje zażalenie.

2. Zwołując zgromadzenie wierzycieli sędzia-komisarz może wstrzymać likwidację majątku upadłego, w szczególności lokalu mieszkalnego albo domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje upadły. Na postanowienie w przedmiocie wstrzymania likwidacji przysługuje zażalenie.

4. Układ może zostać przyjęty wyłącznie za zgodą upadłego

5. W przypadku postępowania wszczętego na wniosek wierzyciela wniosek, o którym mowa w ust. 1, może złożyć również każdy z wierzycieli. Przepisu ust. 4 nie stosuje się.

Art. 491²³ . Do zawarcia układu w postępowaniu prowadzonym na podstawie przepisów niniejszego tytułu, do jego skutków, zmiany oraz uchylenia przepisy o układzie w postępowaniu upadłościowym prowadzonym wobec przedsiębiorców stosuje się odpowiednio, z wyjątkiem przepisów art. 192 ust. 1 i 2

Postępowanie o zawarcie układu
na zgromadzeniu wierzycieli
przez osobę fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej

Art. 491²⁵ . 1. Dłużnik będący osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, który stał się niewypłacalny, może wystąpić do sądu upadłościowego o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli.

2. Sąd może skierować dłużnika, który złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, do postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, chyba że dłużnik we wniosku o ogłoszenie upadłości złożył oświadczenie, że nie wyraża zgody na udział w postępowaniu o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli.

3. Sąd uwzględnia wniosek dłużnika o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli albo może skierować go do tego postępowania, jeżeli możliwości zarobkowe dłużnika oraz jego sytuacja zawodowa wskazują na zdolność do pokrycia kosztów postępowania o zawarcie układu oraz możliwość zawarcia i wykonania układu z wierzycielami.

Art. 491²⁶ . 1. Dłużnik wraz z wnioskiem o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli uiszcza zaliczkę na wydatki postępowania w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw

Art. 491²⁷ . 1. Uwzględniając wniosek o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli lub kierując dłużnika do tego postępowania, sąd wydaje postanowienie o otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli

Art. 491²⁹ .Jednocześnie z otwarciem postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli sąd przyznaje nadzorcy sądowemu zaliczkę na pokrycie kosztów postępowania o zawarcie układu oraz zarządza jej niezwłoczną wypłatę z zaliczki uiszczonej przez dłużnika.

Art. 491³⁰ . Nadzorca sądowy w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia postanowienia o otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli:

- 1) sporządza w porozumieniu z dłużnikiem propozycje układowe;
- 2) sporządza spis wierzytelności;
- 3) sporządza spis wierzytelności spornych;
- 4) zwołuje zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem

Art. 491³¹ . 1. Termin zgromadzenia wierzycieli ustala nadzorca sądowy w porozumieniu z dłużnikiem.
2. Zgromadzenie wierzycieli nie może odbyć się później niż trzy miesiące od dnia otwarcia postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli,

Art. 491³³ . 1. Układ jest zawierany na okres nieprzekraczający pięciu lat

2. W przypadku, gdy układ obejmuje wierzytelności, o których mowa w art. 151 ust. 2 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, układ, w części dotyczącej tych wierzytelności, może być zawarty na okres przekraczający pięć lat

3. W przypadku gdy w skład masy upadłości wchodzi nieruchomość służąca zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika lub osób znajdujących się na jego utrzymaniu, układ może być zawarty na okres przekraczający pięć lat, jeżeli przewiduje zachowanie nieruchomości przez dłużnika.

Art. 491³⁴ . Dłużnik wykonuje układ za pośrednictwem nadzorcy wykonania układu.

Art. 491³⁵ . 1. Wynagrodzenie nadzorcy sądowego wynosi równowartość 15% poziomu zaspokojenia wierzycieli zgodnie z postanowieniami układu ...

2. W przypadku gdy poziom zaspokojenia wierzycieli zgodnie z postanowieniami układu przekracza 100 000 złotych, wynagrodzenie od poziomu przewyższającego 100 000 złotych wynosi równowartość 3% zaspokojenia wierzycieli.

3. W przypadku gdy poziom zaspokojenia wierzycieli zgodnie z postanowieniami układu przekracza 500 000 złotych, wynagrodzenie od poziomu przewyższającego 500 000 złotych wynosi równowartość 1% zaspokojenia wierzycieli.

4. Opłatę wstępną nadzorca sądowy pobiera po doręczeniu postanowienia o otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, a pozostałą część wynagrodzenia – równocześnie z dokonaniem wypłat dla wierzycieli w wykonaniu układu zatwierdzonego przez sąd.

Art. 491³⁶ . 1. Sąd umarza postępowanie o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, jeżeli:

1) dłużnik nie realizuje ciążących na nim obowiązków;

2) aktualne możliwości zarobkowe dłużnika oraz jego sytuacja zawodowa nie uprawdopodobniają zdolności do pokrycia kosztów postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli oraz możliwości zawarcia i wykonania układu z wierzycielami;

3) w terminie sześciu miesięcy od dnia wydania postanowienia o otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli nadzorca sądowy nie przedstawi wniosku o zatwierdzenie układu

Art. 491³⁸ . W zakresie nieuregulowanym w niniejszym tytule do postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne dotyczące przyspieszonego postępowania układowego, z tym że nie wyznacza się sędziego-komisarza i nie stosuje się przepisów o czynnościach sędziego- -komisarza.

PRZEPISY KARNE

Art. 522. 1. Kto będąc dłużnikiem albo osobą uprawnioną do reprezentowania dłużnika, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, podaje we wniosku o ogłoszenie upadłości nieprawdziwe dane – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Tej samej karze podlega, kto będąc dłużnikiem lub osobą uprawnioną do reprezentowania dłużnika, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości podaje sądowi nieprawdziwe informacje co do stanu majątku dłużnika.

Art. 523. 1. Kto będąc upadłym albo osobą uprawnioną do reprezentowania upadłego, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, nie wydaje syndykowi całego majątku wchodzącego do masy upadłości, ksiąg rachunkowych lub innych dokumentów dotyczących jego majątku – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5

ODPOWIEDZIALNOŚĆ UPADŁOŚCIOWA

Przypomnienie

Art. 21. 1. Dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

2. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1–2a, ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1 lub 2a, chyba że nie ponoszą winy. Osoby te mogą uwolnić się od odpowiedzialności, w szczególności jeżeli wykażą, że w terminie określonym w ust. 1 lub 2a otwarto postępowanie restrukturyzacyjne albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu.

3a. W przypadku dochodzenia odszkodowania przez wierzyciela niewypłacalnego dłużnika domniemywa się, że szkoda, o której mowa w ust. 3, obejmuje wysokość niezaspokojonej wierzytelności tego wierzyciela wobec dłużnika.

5. Osoby, o których mowa w ust. 1–2a, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.

Art. 25. 1. Wraz z wnioskiem o ogłoszenie upadłości dłużnik jest obowiązany złożyć oświadczenie o prawdziwości danych zawartych we wniosku.

2. Jeżeli oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, nie jest zgodne z prawdą, dłużnik ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek podania nieprawdziwych danych we wniosku o ogłoszenie upadłości.

KSH

Art. 586. Kto, będąc członkiem zarządu spółki albo likwidatorem, nie zgłasza wniosku o upadłość spółki handlowej pomimo powstania warunków uzasadniających według przepisów upadłość spółki – podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

Powodzenia

